

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 3 marraskuuta 2023

11670/23
ADD 2

LIMITE

COLAC 92
POLCOM 160
SERVICES 37
FDI 24

Toimielinten välinen asia:
2023/0257 (NLE)
2023/0260 (NLE)

SÄÄDÖKSET JA MUUT VÄLINEET

Asia: Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Chilen tasavallan laajennettu
puitesopimus

TULEVIA TOIMENPITEITÄ KOSKEVAT VARAUMAT

Ylähuomautukset

1. Lisäyksissä 17-B-1 ja 17-B-2 olevissa osapuolten luetteloissa esitetään 17.14 ja 18.8 artiklan mukaisesti voimassa olevia tai rajoittavampia taikka uusia toimenpiteitä koskevat osapuolten varaumat, jotka eivät ole seuraavien määräysten velvoitteiden mukaisia:

- a) 18.6 artikla;
- b) 17.9 tai 18.4 artikla;
- c) 17.11 tai 18.5 artikla;
- d) 17.13 artikla; tai
- e) 17.12 artikla.

2. Osapuolen varaumat eivät rajoita osapuolten GATS-sopimuksen mukaisia oikeuksia ja velvollisuuksia.

3. Jokainen varauma sisältää seuraavat osat:

- a) 'toimiala', joka viittaa varaumassa tarkoitettuun yleiseen toimialaan;
- b) 'osa-ala', joka viittaa varaumassa tarkoitettuun täsmällisempään toimialaan;
- c) 'toimialaluokka', joka viittaa tapauksen mukaan varauman kattamaan, CPC- tai ISIC Rev. 3.1 -luokituksen mukaiseen toimintaan tai varaumassa nimenomaisesti muutoin kuvattuun toimintaan;
- d) 'varauman tyyppi', jossa yksilöidään tämän liitteen 1 kohdassa tarkoitettu velvoite, jonka osalta varauma tehdään;
- e) 'kuvaus', jossa esitetään varauman kattaman toimialan, osa-alan tai toimintojen soveltamisala; ja
- f) 'voimassa olevat toimenpiteet', joiden osalta yksilöidään selkeyden vuoksi voimassa olevat toimenpiteet, joita sovelletaan varauman kattamiin toimialaan, osa-alaan tai toimintoihin.

4. Varauman tulkinnassa otetaan huomioon varauman kaikki osat. Osa "kuvaus" on etusijalla kaikkiin muihin osiin nähden.

5. Osapuolten luetteloissa 'ISIC Rev. 3.1' tarkoittaa kaikkia toimialoja koskevaa kansainvälistä toimialaluokitusstandardia sellaisena kuin Yhdistyneiden kansakuntien tilastokomissio on sen hyväksynyt, Statistical Papers, Series M, No 4, ISIC Rev. 3.1, 2002.

6. Osapuolten luetteloissa varauma, joka koskee vaatimusta paikallisesta läsnäolosta osapuolen alueella, on tehty 18.6 artiklan osalta mutta ei 17.9 tai 18.4 artiklan osalta tai liitteessä 17-C 18.7 artiklan osalta.

7. EU-osapuolen tasolla tehtyä varaumaa sovelletaan Euroopan unionin toimenpiteeseen, jäsenvaltion toimenpiteeseen keskustasolla tai valtion toimenpiteeseen jäsenvaltiossa, paitsi jos varaumassa suljetaan pois jokin jäsenvaltio. Jäsenvaltion tekemää varaumaa sovelletaan valtion toimenpiteeseen keskus-, alue- tai paikallistasolla kyseisessä jäsenvaltiossa. Belgian varaumia sovellettaessa keskustaso kattaa liittovaltion hallinnon sekä alueiden ja kuntien hallinnot, koska niillä kaikilla on yhtäläinen lainsäädäntövalta. EU-osapuolen varauksia sovellettaessa hallinnon aluetasolla tarkoitetaan Suomessa Ahvenanmaata. Chilen tasolla tehty varauma koskee keskus- tai paikallishallinnon toimenpidettä.

8. Osapuolten luetteloihin ei sisälly sellaisia pätevyysvaatimuksiin ja -menettelyihin, teknisiin standardeihin tai lupavaatimuksiin ja -menettelyihin liittyviä toimenpiteitä, jotka eivät ole 17.9 ja 18.4 artiklassa tarkoitettuja rajoituksia. Kyseisiin toimenpiteisiin voi kuulua etenkin toimiluvan saamista koskeva edellytys, yleispalveluvelvoitteiden täyttäminen, tunnustettua pätevyyttä koskeva edellytys säännellyillä aloilla, tiettyjen tutkintojen, mukaan lukien kielitutkinnot, läpäisemistä koskeva edellytys, tiettyä ammattia koskevan jäsenyysvaatimuksen, kuten ammattialajärjestön jäsenyyden, täyttäminen, edellytys paikallisesta edustajasta tai paikallisesta osoitteesta, tai muut syrjimättömät vaatimukset, joiden mukaan tiettyä toimintaa ei saa harjoittaa suojelluilla alueilla. Tällaisia toimenpiteitä sovelletaan joka tapauksessa, vaikka niitä ei mainittaisi tässä liitteessä.

9. Selvyyden vuoksi todetaan, että EU-osapuolen osalta kansallisen kohtelun myöntämisvelvoite ei tarkoita, että Chilen luonnollisille henkilöille tai oikeushenkilöille olisi myönnettävä samanlainen kohtelu kuin jäsenvaltiossa myönnetään Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen nojalla tai minkä tahansa kyseisen sopimuksen nojalla hyväksytyn toimenpiteen nojalla, mukaan lukien niiden täytäntöönpano jäsenvaltioissa, seuraaville:

- a) toisen jäsenvaltion luonnolliset henkilöt tai asukkaat; tai
- b) toisen jäsenvaltion tai Euroopan unionin lainsäädännön nojalla perustetut tai muulla tavoin järjestetyt oikeushenkilöt, joiden sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka on Euroopan unionissa.

10. Osapuolen sijoittajien perustamille oikeushenkilöille, jotka on perustettu toisen osapuolen (EU-osapuolen tapauksessa myös jonkin jäsenvaltion) oikeuden mukaisesti ja joiden sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka on kyseisessä toisessa osapuolella, myönnetty kohtelu ei rajoita niiden tämän sopimuksen 17 luvun mukaisten edellytysten tai velvollisuuksien soveltamista, joita tällaisille oikeushenkilöille on mahdollisesti asetettu kyseiseen toiseen osapuoleen perustamisen yhteydessä ja joiden soveltamista jatketaan.

11. Osapuolten luetteloja sovelletaan ainoastaan osapuolten alueisiin 41.2 artiklan mukaisesti, ja niillä on merkitystä ainoastaan EU-osapuolen ja Chilen välisissä kauppasuhteissa. Ne eivät vaikuta Euroopan unionin oikeudesta johtuviin jäsenvaltioiden oikeuksiin ja velvollisuuksiin.

12. Jäljempänä olevassa EU-osapuolen luettelossa käytetään seuraavia lyhenteitä:

EU Euroopan unioni ja kaikki sen jäsenvaltiot

AT Itävalta

BE Belgia

BG Bulgaria

CY Kypros

CZ Tšekki

DE Saksa

DK Tanska

EE Viro

EL Kreikka

ES Espanja

FI Suomi

FR Ranska

HR Kroatia

HU Unkari

IE Irlanti

IT Italia

LT Liettua

LU Luxemburg

LV Latvia

MT Malta

NL Alankomaat

PL Puola

PT Portugali

RO Romania

SE Ruotsi

SI Slovenia

SK Slovakia

EEA Euroopan talousalue

EU-OSAPUOLEN LUETTELO

Varauma nro 1 – Kaikki toimialat

Varauma nro 2 – Asiantuntijapalvelut – kaikki paitsi terveydenhuoltoon liittyvät ammatit

Varauma nro 3 – Asiantuntijapalvelut – terveydenhuollon ammatit ja farmaseuttisten tuotteiden vähittäismyynti

Varauma nro 4 – Liike-elämän palvelut – tutkimus- ja kehittämispalvelut

Varauma nro 5 – Liike-elämän palvelut – kiinteistöalan palvelut

Varauma nro 6 – Liike-elämän palvelut – vuokraus- tai leasingpalvelut

Varauma nro 7 – Liike-elämän palvelut – perintä- ja luottotietopalvelut

Varauma nro 8 – Liike-elämän palvelut – työnvälityspalvelut

Varauma nro 9 – Liike-elämän palvelut – turvallisuus- ja etsiväpalvelut

Varauma nro 10 – Liike-elämän palvelut – muut liike-elämän palvelut

Varauma nro 11 – Televiestintä

Varauma nro 12 – Rakennustyöt

Varauma nro 13 – Jakelupalvelut

Varauma nro 14 – Koulutuspalvelut

Varauma nro 15 – Ympäristöpalvelut

Varauma nro 16 – Terveysthuolto- ja sosiaalipalvelut

Varauma nro 17 – Matkailu ja siihen liittyvät palvelut

Varauma nro 18 – Virkistys-, kulttuuri- ja urheilupalvelut

Varauma nro 19 – Liikennepalvelut ja liikenteen liitännäispalvelut

Varauma nro 20 – Maatalous, kalastus ja vesi

Varauma nro 21 – Kaivostoiminta ja energiaan liittyvä toiminta

Varauma nro 22 – Muut muualle luokittelemattomat palvelut

Varauma nro 1 – Kaikki toimialat

Toimiala: Kaikki toimialat

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu (sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa)
Suosituimmuuskohtelu (sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa)

Suoritevaatimukset (sijoitukset)

Ylempi johto ja hallitukset (sijoitukset)

Paikallinen läsnäolo (rajat ylittävä palvelukauppa)

Luku/jakso: Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelukauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

a) Sijoittautuminen

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelukauppa –
Kansallinen kohtelu:

FI: Ahvenanmaan kotiseutuoikeutta vailla olevien luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden oikeutta hankkia ja omistaa kiinteistöjä Ahvenanmaalla ilman Ahvenanmaan toimivaltaisten viranomaisten antamaa lupaa on rajoitettu. Ahvenanmaan kotiseutuoikeutta vailla olevien luonnollisten henkilöiden ja kaikkien yritysten sijoittautumisoikeutta ja elinkeino-oikeutta ilman Ahvenanmaan toimivaltaisten viranomaisten antamaa lupaa on rajoitettu.

Voimassa olevat toimenpiteet:

FI: Ahvenanmaan maanhankintalaki (3/1975), 2 §, ja Ahvenanmaan itsehallintolaki (1144/1991), 11 §.

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Suoritevaatimukset, Ylempi johto ja hallitukset:

FR: Raha- ja varainhoitolain L151-1 ja 153-1 et seq §:n nojalla ulkomaiset sijoitukset Ranskaan raha- ja varainhoitolain R.151-3 §:ssä tarkoitetuilla toimialoilla edellyttävät talousministerin ennakkohyväksyntää.

Voimassa olevat toimenpiteet:

FR: Kuten edellä kuvausosassa on selostettu.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset:

FR: Ulkomaalaisomistusta on rajoitettu hiljattain yksityistetyissä yrityksissä Ranskan hallituksen tapauskohtaisesti määrittelemiin osuuksiin yleisölle tarjottavista osakkeista. Tietyn kaupallisen, teollisen tai käsiteollisen toiminnan käynnistäminen edellyttää erityisvaltuutusta, jos toimitusjohtajalla ei ole pysyvää oleskelulupaa.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu:

BG: Tiettyyn taloudelliseen toimintaan, joka liittyy valtion omaisuuden tai muun julkisen omaisuuden hyödyntämiseen tai käyttöön, edellytetään toimilupia koskevan lain nojalla myönnetty toimilupa.

Kaupallisissa yhtiöissä, joissa valtion tai kunnan pääomaosuus on suurempi kuin 50 prosenttia, transaktioiden toteuttaminen yhtiön käyttöomaisuuden käyttämiseksi sellaisen sopimuksen tekemiseen, joka koskee osakkuuden tai vuokraoikeuden hankkimista, yhteistä toimintaa, luottoa tai saamisten turvaamista taikka aiheuttaa vekseleistä syntyviä velvollisuuksia, edellyttää julkisista yrityksistä ja valvonnasta vastaavan viraston tai muun kansallisen tai alueellisen elimen lupaa sen mukaan, mikä niistä on toimivaltainen viranomainen. Tätä varaumaa ei sovelleta kaivostoimintaan ja louhintaan, joihin sovelletaan tämän sopimuksen liitteessä 17-A olevassa EU-osapuolen luettelossa esitettyä erillistä varaumaa.

IT: Hallituksella voi olla tiettyjä erityisvaltuuksia yrityksissä, jotka toimivat puolustuksen ja kansallisen turvallisuuden alalla sekä tietyissä strategisesti tärkeissä toiminnoissa energia-, liikenne- ja viestintäalalla. Tätä sovelletaan kaikkiin oikeushenkilöihin, jotka toteuttavat puolustuksen ja kansallisen turvallisuuden kannalta strategisesti tärkeitä pidettäviä toimia, ei pelkästään yksityistettyihin yhtiöihin.

Jos puolustus tai kansallinen turvallisuus ovat vakavasti uhattuina, hallituksella on seuraavat erityisvaltuudet:

- i) asettaa ehtoja osakkeiden hankinnalle;
- ii) käyttää veto-oikeutta päätöksiin, jotka koskevat erityistoimenpiteitä, kuten toimintojen siirtoja, sulautumisia, hajautumisia ja muutoksia; tai
- iii) hylätä osakkeiden hankkiminen, jos ostaja pyrkii saamaan sellaisen pääoman omistustason, joka todennäköisesti vaikuttaa puolustukseen tai kansalliseen turvallisuuteen.

Asianomaisen yhtiön on ilmoitettava pääministerin kansliaan kaikista päätöksistä, toimista tai transaktioista (kuten toimintojen siirrot, sulautumiset, hajautumiset ja muutokset tai lopettamiset), jotka liittyvät strategiaan varoihin energia-, liikenne- ja viestintäalalla. Erityisesti on ilmoitettava Euroopan unionin ulkopuolisten luonnollisten tai oikeushenkilöiden tekemistä hankinnoista, joiden avulla kyseinen henkilö saa määräysvallan yhtiössä.

Pääministeri voi käyttää seuraavia erityisvaltuuksia:

- i) käyttää veto-oikeutta kaikkiin päätöksiin, toimiin ja transaktioihin, jotka aiheuttavat poikkeuksellista vakavan haitan uhkaa yleiselle turvallisuudelle ja verkkojen ja toimitusten toimivuudelle;
- ii) asettaa erityisiä ehtoja yleisen edun turvaamiseksi; tai
- iii) hylätä hankinta valtion oleellisia etuja uhkaavissa erityisissä riskitapauksissa.

Perusteet todellisen tai poikkeuksellisen uhkan arvioimiseksi sekä ehdot ja menettelyt erityisvaltuuksien käyttämiselle on vahvistettu lainsäädännössä.

Voimassa olevat toimenpiteet:

IT: Laki 56/2012 erityisvaltuuksista yhtiöissä, jotka toimivat puolustuksen ja kansallisen turvallisuuden alalla sekä energia-, liikenne- ja viestintäalalla; ja pääministerin asetus DPCM 253, 30.11.2012, puolustuksen ja kansallisen turvallisuuden kannalta strategisesti tärkeiden toimintojen määrittelystä.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Suosituimmuuskohtelu, Suoritevaatimukset, Ylempi johto ja hallitukset:

LT: Kansallisen turvallisuuden kannalta strategisesti tärkeät yritykset, alat, alueet, varat ja laitokset.

Voimassa olevat toimenpiteet:

LT: Liettuan tasavallan kansallisen turvallisuuden varmistamisen kannalta tärkeiden esineiden suojelua koskeva laki nro IX-1132, annettu 10 päivänä lokakuuta 2002 (sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna 17 päivänä syyskuuta 2020 annetulla lailla nro XIII-3284).

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu ja Ylempi johto ja hallitukset:

SE: Perustajia, ylemmää johtoa ja hallituksia koskevia syrjiviä vaatimuksia, kun Ruotsin lainsäädäntöön sisällytetään uusia oikeusmuotoja.

b) Kiinteistöjen hankinta

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset:

HU: Valtion omaisuuden hankinta.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu:

HU: Ulkomaisten oikeushenkilöiden ja muualla asuvien luonnollisten henkilöiden mahdollisuus hankkia viljelysmaata.

Voimassa olevat toimenpiteet:

HU: Vuonna 2013 annettu laki CXXII maatalous- ja metsämaan luovuttamisesta (II luvun 6–36 § ja IV luvun 38–59 §); ja vuonna 2013 annettu laki CCXII maatalous- ja metsämaan luovuttamisesta vuonna 2013 annettuun lakiin CXXII liittyvistä siirtymätoimenpiteistä ja tietyistä säännöksistä (IV luvun 8–20 §).

LV: Chilen tai kolmannen maan kansalaisten mahdollisuus hankkia maaseutumaata.

Voimassa olevat toimenpiteet:

LV: Voimassa olevat toimenpiteet: LV: Laki maan yksityistämisestä maaseutualueilla, 28, 29 ja 30 §.

SK: Ulkomaiset yritykset tai luonnolliset henkilöt eivät saa hankkia maatalous- ja metsämaata tai tiettyä muuta maata (esim. luonnonvarat, järvet, joet ja julkiset tiet) kunnan rakennetun alueen rajojen ulkopuolelta.

Voimassa olevat toimenpiteet:

SK: Laki nro 44/1988 luonnonvarojen suojelusta ja hyödyntämisestä; laki nro 229/1991 maan ja muun maatalousomaisuuden omistamisen sääntelystä; Slovakian tasavallan perustuslaki 460/1992; laki nro 180/1995 eräistä maanomistusjärjestelyjä koskevista toimenpiteistä;

laki nro 202/1995 ulkomaanvaluutasta; laki nro 503/2003 maan omistusoikeuden palauttamisesta; metsälaki nro 326/2005; ja laki nro 140/2014 maatalousmaan omistusoikeudesta.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu; Rajat ylittävä palvelukauppa – Paikallinen läsnäolo:

BG: Ulkomaiset luonnolliset ja oikeushenkilöt eivät voi hankkia maata. Bulgarialaiset oikeushenkilöt, joiden omistuksesta osa on ulkomaista, eivät voi hankkia maatalousmaata. Ulkomaiset oikeushenkilöt ja ulkomaiset luonnolliset henkilöt, joiden pysyvä asuinpaikka on ulkomailla, voivat hankkia rakennuksia ja kiinteistöjen omistusoikeuksia (käyttöoikeus, rakennusoikeus, oikeus päällysrakenteiden pystyttämiseen ja rasiukset). Ulkomaiset luonnolliset henkilöt, joiden pysyvä asuinpaikka on ulkomailla, sekä ulkomaiset oikeushenkilöt, joissa ulkomaalaisilla on päätösten teon ja päätösten estämisen mahdollistava äänten enemmistö, voivat luvanvaraisesti hankkia kiinteistöjen omistusoikeuksia tietyillä Bulgarian ministerineuvoston nimeämällä maantieteellisillä alueilla.

Voimassa olevat toimenpiteet:

BG: Bulgarian tasavallan perustuslaki, 22 §; maatalousmaan omistusta ja käyttöä koskeva laki, 3 §; ja metsälaki, 10 §.

EE: ETA-alueen ja Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) ulkopuoliset luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt voivat hankkia kiinteistön, johon sisältyy maatalous- tai metsämaata, ainoastaan maaherran ja kunnanvaltuuston luvalla, ja kyseisten henkilöiden on voitava osoittaa laissa säädetyn mukaisesti, että kiinteistöä käytetään sen käyttötarkoitukseen tosiasiallisesti, kestävästi ja tarkoituksenmukaisesti.

Voimassa olevat toimenpiteet:

EE: Kinnisasja omandamise kitsendamise seadus (laki kiinteän omaisuuden hankkimisen rajoituksista), 2 ja 3 luku.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu:

LT: Toimenpiteet, jotka ovat maanhankinnan osalta yhdenmukaisia Euroopan unionin tekemien ja Liettuaan sovellettavien GATS-sopimuksen mukaisten sitoumusten kanssa. Maanhankintaan sovellettavat menettelyt, ehdot ja rajoitukset on vahvistettava perustuslaillisessa laissa, maata koskevassa laissa ja maatalousmaan hankintaa koskevassa laissa. Sellaiset paikallishallinnon yhteisöt (kunnat) ja OECD:n ja Pohjois-Atlantin puolustusliiton jäsenten muut kansalliset yksiköt, jotka harjoittavat Liettuaassa perustuslain mukaisesti täsmennettyä taloudellista toimintaa Euroopan unionin tai muun sellaisen yhdentymisen, jossa Liettua on mukana, vaatimusten mukaisesti, saavat hankkia omistukseensa muuta kuin maatalousmaata varsinaisessa toiminnassaan tarvitsemiensa rakennusten ja muiden rakenteiden rakentamista ja käyttöä varten.

Voimassa olevat toimenpiteet:

LT: Liettuan tasavallan perustuslaki; Liettuan tasavallan perustuslaillinen laki nro I-1392 Liettuan tasavallan perustuslain 47 §:n 3 momentin täytäntöönpanemisesta, annettu 20 päivänä kesäkuuta 1996, sellaisena kuin se on muutettuna lailla nro IX-1381, 20 päivänä maaliskuuta 2003, viimeisin muutos nro XIII-981 12 päivänä tammikuuta 2018; maalaki nro I-446, annettu 26 päivänä huhtikuuta 1994, sellaisena kuin se on muutettuna lailla nro IX-1983 27 päivänä tammikuuta 2004, viimeisin muutos nro XIII-3165, 26 päivänä kesäkuuta 2020; maatalousmaan hankintaa koskeva laki nro IX-1314, annettu 28 päivänä tammikuuta 2003, sellaisena kuin se on muutettuna lailla nro XIII-801 1 päivänä tammikuuta 2018, viimeisin muutos nro XIII-2935, 14 päivänä toukokuuta 2020; ja metsälaki nro I-671, annettu 22 päivänä marraskuuta 1994, sellaisena kuin se on muutettuna lailla nro IX-240 10 päivänä huhtikuuta 2001, viimeisin muutos nro XIII-3115, 25 päivänä kesäkuuta 2020.

c) Tunnustaminen

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu:

EU: Tutkintotodistusten ja muiden ammattipätevyyden osoittavien asiakirjojen vastavuoroisesta tunnustamisesta annettuja Euroopan unionin direktiivejä sovelletaan ainoastaan Euroopan unionin kansalaisiin. Oikeus harjoittaa säänneltyä ammattia yhdessä jäsenvaltiossa ei merkitse oikeutta harjoittaa kyseistä ammattia toisessa jäsenvaltiossa.

d) Suosituimmuuskohtelu

Sijoitusten vapauttaminen – Suosituimmuuskohtelu ja Rajat ylittävä palvelukauppa –
Suosituimmuuskohtelu:

EU: Erilliskohtelun myöntäminen kolmannelle maalle voimassa olevien tai ennen tämän sopimuksen voimaantuloa allekirjoitettujen kansainvälisten investointisopimusten tai muiden kauppasopimusten nojalla.

EU: Erilliskohtelun myöntäminen kolmannelle maalle sellaisen voimassa olevan tai tulevan kahden- tai monenvälisen sopimuksen nojalla,

- i) jolla luodaan palvelujen ja sijoitusten sisämarkkinat;
- ii) jolla myönnetään sijoittautumisoikeus; tai
- iii) jossa edellytetään lainsäädännön lähentämistä yhdellä tai useammalla talouden alalla.

’Palvelujen ja sijoitusten sisämarkkinoilla’ tarkoitetaan aluetta, jolla ei ole sisärajoja ja jolla palvelut, pääoma ja henkilöt voivat liikkua vapaasti.

’Sijoittautumisoikeudella’ tarkoitetaan velvollisuutta poistaa kaikki olennaiset sijoittautumisen esteet kahden- tai monenvälisen sopimuksen sopimuspuolten väliltä kyseisen sopimuksen voimaantuloon mennessä. Sijoittautumisoikeuteen sisältyy kahden- tai monenvälisen sopimuksen osapuolten kansalaisten oikeus perustaa ja johtaa yrityksiä samoin edellytyksin kuin sijoittautumismaan kansalaiset voivat kyseisen osapuolen lainsäädännön mukaisesti.

'Lainsäädännön lähentämisellä' tarkoitetaan

- i) kahden- tai monenvälisen sopimuksen yhden tai useamman osapuolen lainsäädännön yhdenmukaistamista kyseisen sopimuksen yhden tai useamman toisen osapuolen lainsäädännön kanssa; tai
- ii) yhteisen lainsäädännön sisällyttämistä kahden- tai monenvälisen sopimuksen osapuolten lainsäädäntöihin.

Edellä tarkoitettu lainsäädännön yhdenmukaistaminen tai sisällyttäminen on voimassa ja katsotaan voimassa olevaksi vasta siitä ajankohdasta alkaen, jona lainsäädäntö on vahvistettu kahden- tai monenvälisen sopimuksen osapuolen tai osapuolten lainsäädännöissä.

Voimassa olevat toimenpiteet:

EU: Sopimus Euroopan talousalueesta¹; vakautussopimukset; EU:n ja Sveitsin valaliiton kahdenväliset sopimukset; ja pitkälle menevät ja laaja-alaiset vapaakauppasopimukset.

EU: Sijoittautumisoikeutta koskevan erilliskohtelun myöntäminen kansalaisille tai yrityksille sellaisten voimassa olevien tai tulevien kahdenvälisten sopimusten nojalla, joita on tehty jäsenvaltioiden BE, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT, LU, NL, PT sekä minkä tahansa seuraavista maista tai ruhtinaskunnista välillä: Andorra, Monaco, San Marino ja Vatikaanivaltio.

¹ EYVL L 1, 3.1.1994, s. 3.

DK, FI, SE: Tanskan, Suomen ja Ruotsin toteuttamat toimenpiteet pohjoismaisen yhteistyön edistämiseksi, kuten:

- i) tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoitustuki (Pohjoismainen teollisuusrahasto);
- ii) kansainvälisiä hankkeita koskevien toteutettavuustutkimusten rahoitus (Pohjoismaiden projektivientirahasto, Nopef); ja
- iii) ympäristöteknologiaa käyttäville yrityksille annettava rahoitustuki (Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiö, NEFCO); NEFCOn tarkoituksena on edistää Pohjoismaiden ympäristön kannalta merkityksellisiä investointeja keskittyen Itä-Eurooppaan.

Tämä varaus ei rajoita tämän sopimuksen 18.1 artiklan 2 kohdan e ja f alakohdassa tarkoitettujen osapuolen hankintojen tai tukien poissulkemista.

PL: Sijoittautumista tai rajat ylittävää palvelujen tarjontaa koskevaa etuuskohtelua, johon voi sisältyä Puolassa sovellettavien varaumien luettelossa olevien tiettyjen varaumien poistamista tai muuttamista, voidaan laajentaa kauppaa- ja merenkulkusopimuksilla.

PT: Luopuminen tiettyjä toimintoja ja ammatteja koskevasta kansalaisuusvaatimuksesta niiden luonnollisten henkilöiden osalta, jotka tarjoavat palveluja maihin, joissa portugali on virallinen kieli (Angola, Brasilia, Kap Verde, Guinea-Bissau, Päiväntasaajan Guinea, Mosambik, São Tomé ja Príncipe sekä Itä-Timor).

e) Aseet ja ampuma- ja sotatarvikkeet

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Suosituimmuuskohtelu, Ylempi johto ja hallitukset, Suoritevaatimukset; ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu, Suosituimmuuskohtelu, Paikallinen läsnäolo:

EU: Aseiden ja ampuma- ja sotatarvikkeiden tuotanto, jakelu tai kauppa. Sotatarvikkeet on rajattu tuotteiksi, jotka on tarkoitettu ja tuotettu ainoastaan sotilaskäyttöön sodan tai puolustustoiminnan yhteydessä.

Varauma nro 2 – Asiantuntijapalvelut – kaikki paitsi terveydenhuoltoon liittyvät ammatit

Toimiala:	Asiantuntijapalvelut – lakiasianpalvelut: notaarien ja haastemiesten palvelut; laskentatoimen palvelut ja kirjanpito- ja tilintarkastuspalvelut, veroneuvontapalvelut; arkkitehti- ja kaupunkisuunnittelupalvelut, tekniset palvelut ja tekniset kokonaispalvelut
Toimialaluokka:	CPC 861 osittain, CPC 87902 osittain, 862, 863, 8671, 8672, 8673, 8674, CPC 879 osittain
Varauman tyyppi:	Kansallinen kohtelu Suosituimmuuskohtelu Ylempi johto ja hallitukset
Luku:	Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelukauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

a) lakiasianpalvelut;

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset; ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu:

EU, pois lukien SE: Julkisia tehtäviä hoitavien oikeusalan ammattilaisten (kuten notaarit, ”*huissiers de justice*” ja muut ”*officiers publics et ministériels*”) tarjoamat oikeudelliset neuvontapalvelut ja oikeudelliset asiakirja- ja todistuspalvelut sekä hallituksen virallisella säädöksellä nimitettyjen haastemiesten tarjoamat palvelut (CPC 861 osittain ja 87902 osittain).

Sijoitusten vapauttaminen – Suosituimmuuskohtelu; ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Suosituimmuuskohtelu:

BG: Yritysten muodostamista ja toimintaa sekä palvelujen tarjontaa koskeva täysimittainen kansallinen kohtelu voidaan laajentaa koskemaan ainoastaan sellaisissa maissa muodostettuja yrityksiä ja sellaisten maiden kansalaisia, joiden kanssa on tehty tai tehdään etuusjärjestelyjä (CPC 861 osittain).

LT: Ulkomaiden asianajajat voivat toimia asianajajina tuomioistuimissa ainoastaan kansainvälisten sopimusten mukaisesti (CPC 861 osittain), mukaan lukien erityismääräykset edustuksesta tuomioistuimissa.

- b) Tilintarkastuspalvelut (CPC 86211, 86212, muut kuin laskentatoimen palvelut ja kirjanpitoalvelut)

Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu:

BG: Riippumattoman tilintarkastuksen suorittavat rekisteröidyt tilintarkastajat, jotka ovat sertifioitujen julkisten tilintarkastajien yhdistyksen jäseniä. Vastavuoroisuuden perusteella sertifioitujen julkisten tilintarkastajien yhdistys merkitsee rekisteriin chileläisen tai muun kolmannen maan tilintarkastusyksikön, kun tämä on todistanut että

- i) kolme neljäsosaa johtaelinten jäsenistä ja yksikön puolesta tilintarkastuksen suorittavista rekisteröidyistä tilintarkastajista täyttää bulgarialaisille tilintarkastajille asetettuja vaatimuksia vastaavat vaatimukset ja on suorittanut hyväksytysti siihen tarvittavat tutkimukset;
- ii) tilintarkastusyksikkö suorittaa riippumattomat tilintarkastukset riippumattomuuden ja puolueettomuuden vaatimusten mukaisesti; ja
- iii) tilintarkastusyksikkö julkaisee verkkosivuillaan vuotuisen avoimuusraportin tai täyttää muita vastaavia ilmoittamiseen liittyviä velvollisuuksia, jos se tarkastaa yleisen edun kannalta merkittäviä yhteisöjä.

Voimassa olevat toimenpiteet:

BG: Laki riippumattomasta tilintarkastuksesta.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset:

CZ: Ainoastaan oikeushenkilöt, joiden pääomaosuudesta ja äänioikeuksista vähintään 60 prosenttia on varattu Tšekin tai jäsenvaltion kansalaisille, voivat saada luvan tehdä tilintarkastuksia Tšekissä.

Voimassa olevat toimenpiteet:

CZ: Tilintarkastajia koskeva laki nro 93/2009 Kok., annettu 14 päivänä huhtikuuta 2009, sellaisena kuin se on muutettuna.

c) Arkkitehti- ja kaupunkisuunnittelupalvelut (CPC 8674)

Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu:

HR: Rajat ylittävä kaupunkisuunnittelupalvelujen tarjonta.

Varauma nro 3 – Asiantuntijapalvelut – terveydenhuollon ammatit ja farmaseuttisten tuotteiden vähittäismyynti

Toimiala: Terveydenhuollon asiantuntijapalvelut ja farmaseuttisten, lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäismyynti sekä muut apteekkien tarjoamat palvelut

Toimialaluokka: CPC 63211, 85201, 9312, 9319, 93121 ja 932

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Suoritevaatimukset

Paikallinen läsnäolo

Luku: Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelukauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

- a) Lääkäri- ja hammashoitopalvelut; kättilö-, sairaanhoitaja-, fysioterapeutti-, psykologi- ja avustavan hoitohenkilöstön palvelut (CPC 63211, 85201, 9312, 9319, 932)

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset sekä Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu:

FI: Kaikkien terveydenhuollon asiantuntijapalvelujen tarjoaminen, riippumatta siitä, onko ne rahoitettu julkisin varoin vai yksityisesti, mukaan lukien lääkäri- ja hammashoitopalvelut, kättilöjen, fysioterapeuttien ja ensihoitajien palvelut sekä psykologien palvelut, lukuun ottamatta sairaanhoitajien palveluja (CPC 9312 ja 93191).

Voimassa olevat toimenpiteet:

FI: Laki yksityisestä terveydenhuollosta (152/1990).

BG: Kaikkien terveydenhuollon asiantuntijapalvelujen tarjoaminen, riippumatta siitä, onko ne rahoitettu julkisin varoin vai yksityisesti, mukaan lukien lääkäri- ja hammashoitopalvelut, sairaanhoitajien, kättilöjen, fysioterapeuttien ja ensihoitajien palvelut sekä psykologien palvelut (CPC 9312 ja 9319 osittain).

Voimassa olevat toimenpiteet:

BG: Sairaallalaki, Sairaanhoidajien, kätilöjen ja hoitoasiantuntijoiden ammattialajärjestöä koskeva laki.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu:

CZ, MT: Kaikkien terveydenhuollon asiantuntijapalvelujen tarjoaminen, riippumatta siitä, onko ne rahoitettu julkisin varoin vai yksityisesti, mukaan lukien ammattilaisten kuten lääkäreiden ja hammaslääkäreiden, kätilöjen, sairaanhoidajien, fysioterapeuttien, ensihoitajien ja psykologien palvelut, sekä muut terveydenhuoltoon liittyvät palvelut (CPC 9312 ja 9319 osittain).

Voimassa olevat toimenpiteet:

CZ: Ihmisille tarkoitettujen ihmisen kudoksien ja solujen laadun ja turvallisuuden varmistamista koskeva laki nro 296/2008 Kok. (ihmisen kudoksia ja soluja koskeva laki); farmaseuttisia valmisteita ja joidenkin niihin liittyvien lakien muuttamista koskeva laki nro 378/2007 Kok. (lääkelaki); laki nro 268/2014 Kok. lääkinnällisistä laitteista ja hallinnointipalkkiolain nro 634/2004 Kok. muuttamisesta, sellaisena kuin se on myöhemmin muutettuna; kudoksien ja solujen luovuttamista, irrottamista ja siirtämistä sekä tiettyjen lakien muuttamista koskeva laki nro 285/2002 Kok. (elinsiirtoja koskeva laki); terveyspalveluja ja niiden tarjoamisen ehtoja koskeva laki nro 372/2011 Kok.; ja erityisiä terveyspalveluja koskeva laki nro 373/2011, Kok.

Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

EU, pois lukien NL ja SE: Kaikkien terveydenhuollon asiantuntijapalvelujen tarjoaminen, riippumatta siitä, onko ne rahoitettu julkisin varoin vai yksityisesti, mukaan lukien ammattilaisten tarjoamat palvelut, kuten lääkäreiden, hammaslääkäreiden, kättilöiden, sairaanhoitajien, fysioterapeuttien, ensihoitajien ja psykologien palvelut, edellyttää asuinpaikkaa. Näitä palveluja voivat tarjota ainoastaan Euroopan unionin alueella fyysisesti läsnä olevat luonnolliset henkilöt (CPC 9312, 93191 osittain).

BE: Kaikkien terveydenhuollon asiantuntijapalvelujen rajatylittävä tarjoaminen, riippumatta siitä, onko ne rahoitettu julkisin varoin vai yksityisesti, mukaan lukien lääkäri-, hammashoito- ja kättilöpalvelut sekä sairaanhoitajien, fysioterapeuttien, psykologien ja ensihoitajien palvelut (CPC 85201 osittain, 9312, 93191 osittain).

Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu, Suosituimmuuskohtelu:

PT: Fysioterapeuttien, ensihoitajien ja podiatrien ammattien osalta ulkomaiset ammattilaiset voivat saada harjoittaa ammattiaan vastavuoroisuuden perusteella.

b) Eläinlääkintäpalvelut (CPC 932)

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu; ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

BG: Eläinlääkärin vastaanoton voi perustaa luonnollinen tai oikeushenkilö.

Eläinlääkärin ammatin harjoittaminen on sallittua vain ETA-valtioiden kansalaisille ja pysyville asukkaille (pysyvilta asukkailta edellytetään fyysistä läsnäoloa).

Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu:

BE, LV: Rajat ylittävä eläinlääkintäpalvelujen tarjonta.

- c) Farmaseuttisten, lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäismyynti ja muut farmaseuttien tarjoamat palvelut (CPC 63211)

Rajat ylittävä palvelukauppa – Paikallinen läsnäolo:

EU, pois lukien BE, BG, EE, ES, IE ja IT: Postimyynti on sallittua vain ETA-valtioista, minkä vuoksi farmaseuttisten tuotteiden ja tiettyjen lääkinnällisten tuotteiden vähittäismyynti yleisölle Euroopan unionissa edellyttää sijoittautumista johonkin näistä maista.

CZ: Vähittäismyynti on sallittua vain jäsenvaltioista.

BE: Farmaseuttisten tuotteiden ja tiettyjen lääkinnällisten tuotteiden vähittäismyynti on mahdollista ainoastaan Belgiaan sijoittautuneesta apteekista.

BG, EE, ES, IT ja LT: Farmaseuttisten valmisteiden rajat ylittävä vähittäismyynti.

IE ja LT: Lääkemääräystä edellyttävien farmaseuttisten valmisteiden rajat ylittävä vähittäismyynti.

PL: Lääkekaupan välittäjien on oltava rekisteröityjä, ja heillä on oltava asuinpaikka tai sääntömääräinen kotipaikka Puolan tasavallan alueella.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset, Suoritevaatimukset; ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu:

FI: Farmaseuttisten tuotteiden sekä lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäismyynti.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset sekä Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu:

SE: Farmaseuttisten tuotteiden vähittäismyynti ja farmaseuttisten tuotteiden toimittaminen yleisölle.

Voimassa olevat toimenpiteet:

AT: *Arzneimittelgesetz* (lääkelaki), BGBl. Nr. 185/1983, 57, 59, 59a §; ja

Medizinproduktegesetz (laki lääkinnällisistä tuotteista), BGBl. Nr. 657/1996, sellaisena kuin se on muutettuna, 99 §

BE: *Arrêté royal du 21 janvier 2009 portant instructions pour les pharmaciens*; ja *Arrêté royal du 10 novembre 1967 relatif à l'exercice des professions des soins de santé*.

CZ: Farmaseuttisia valmisteita koskeva laki nro 378/2007, Kok., sellaisena kuin se on muutettuna; ja terveystalvveluja koskeva laki nro 372/2011, Kok., sellaisena kuin se on muutettuna.

FI: Lääkelaki (395/1987).

PL: Lääkelain 73a § (Puolan virallinen lehti 2020, kohta 944, 1493).

SE: Farmaseuttisten tuotteiden kauppaa koskeva laki (2009:336); farmaseuttisten tuotteiden kauppaa koskeva asetus (2009:659); ja muut Ruotsin lääkelaitoksen antamat säännökset (ks. tarkemmin LVFS 2009:9).

Varauma nro 4 – Liike-elämän palvelut – tutkimus- ja kehittämispalvelut

Toimiala: Tutkimus- ja kehittämispalvelut

Toimialaluokka: CPC 851, 852, 853

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Luku: Rajat ylittävä palvelukauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

RO: Tutkimus- ja kehittämispalvelujen rajat ylittävä tarjoaminen.

Voimassa olevat toimenpiteet:

RO: Hallinnollinen määräys nro 6/2011; koulutus- ja tutkimusministerin määräys nro 3548/2006; ja hallituksen päätös nro 134/2011.

Varauma nro 5 – Liike-elämän palvelut – kiinteistöalan palvelut

Toimiala: Kiinteistöalan palvelut

Toimialaluokka: CPC 821 ja 822

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Luku: Rajat ylittävä palvelukauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

CZ ja HU: Rajat ylittävä kiinteistöalan palvelujen tarjonta.

Varauma nro 6 – Liike-elämän palvelut – vuokraus- tai leasingpalvelut

Toimiala: Vuokraus- tai leasingvuokrauspalvelut ilman käyttäjää tai kuljettajaa

Toimialaluokka: CPC 832

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Luku: Rajat ylittävä palvelukauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

BE ja FR: Henkilökohtaisten ja kotitaloustavaroiden rajat ylittävät vuokraus- ja leasingpalvelut ilman käyttäjää tai kuljettajaa.

Varauma nro 7 – Liike-elämän palvelut – perintä- ja luottotietopalvelut

Toimiala: Liike-elämän palvelut – perintä- ja luottotietopalvelut

Toimialaluokka: CPC 87901 ja 87902

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Paikallinen läsnäolo

Luku: Rajat ylittävä palvelukauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

EU, pois lukien ES, LV ja SE: perintä- ja luottotietopalvelujen tarjoaminen.

Varauma nro 8 – Liike-elämän palvelut – työnvälityspalvelut

Toimiala – osa-ala: Liike-elämän palvelut – työnvälityspalvelut

Toimialaluokka: CPC 87201, 87202, 87203, 87204, 87205, 87206 ja 87209

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Paikallinen läsnäolo

Luku: Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelukauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset; ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

EU, pois lukien HU ja SE: Kotiapuhenkilöstön, myynti- tai teollisuustyöntekijöiden, sairaanhoitohenkilöstön ja muun henkilöstön hankintapalvelut (CPC 87204, 87205, 87206 ja 87209).

BG, CY, CZ, DE, EE, FI, MT, LT, LV, PL, PT, RO, SI ja SK: Johtohenkilöiden hakupalvelut (CPC 87201).

AT, BG, CY, CZ, EE, FI, LT, LV MT, PL, PT, RO, SI ja SK: Tilapäisten toimisto- ja muiden työntekijöiden työnvälityspalvelujen perustaminen (CPC 87202).

AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, MT, LT, LV, PL, PT, RO, SI ja SK: Tilapäisen toimistohenkilöstön hankintapalvelut (CPC 87203).

Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

EU, pois lukien BE, HU ja SE: Tilapäisten toimisto- ja muiden työntekijöiden työnvälityspalvelujen rajatylittävä tarjoaminen (CPC 87202).

IE: Johtohenkilöiden rajatylittävät hakupalvelut (CPC 87201).

FR, IE, IT ja NL: Toimistohenkilöstöpalvelujen rajatylittävä tarjoaminen (CPC 87203).

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu:

DE: Liittovaltion työ- ja sosiaaliministeriö voi antaa määräyksen, joka koskee Euroopan unionin ja ETA:n ulkopuolisten työntekijöiden rekrytoimista ja palkkaamista tiettyihin ammatteihin (CPC 87201, 87202, 87203, 87204, 87205, 87206 ja 87209).

Voimassa olevat toimenpiteet:

AT: Itävallan kauppalaain (*Gewerbeordnung*) 97 ja 135 §, Itävallan virallinen lehti nro 194/1994, sellaisena kuin se on muutettuna; ja laki tilapäistä työvoimaa välittävistä yrityksistä (*Arbeitskräfteüberlassungsgesetz/AÜG*) (Itävallan virallinen lehti nro 196/1988), sellaisena kuin se on muutettuna.

BG: Laki työllisyyden edistämisestä, 26, 27, 27a ja 28 §.

CY: Yksityisiä työnvälitysyrityksiä koskeva laki nro 126(I)/2012, sellaisena kuin se on muutettuna; ja laki nro 174(I)/2012, sellaisena kuin se on muutettuna.

CZ: Työllisyyslaki (435/2004)

DE: *Gesetz zur Regelung der Arbeitnehmerüberlassung (AÜG)*; *Sozialgesetzbuch Drittes Buch* (SGB III; sosiaaliturvalain III osa) – Työllisyyden edistäminen; ja *Verordnung über die Beschäftigung von Ausländerinnen und Ausländern* (BeschV; ulkomaisen työvoiman työllistämistä koskeva asetus).

DK: Tammikuun 17 päivänä 2014 annetun asetuksen nro 73 8a–8f §, täsmennetty 7.3.2013 annetussa asetuksessa nro 228 (merenkulkijoiden työllistäminen); ja työlupalaki 2006, 1 §:n 2 ja 3 mom.

EL: Laki 4052/2012 (Kreikan virallinen lehti 41 A), sellaisena kuin se on muutettuna lailla 4093/2012 (Kreikan virallinen lehti 222 A)

FI: Laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta (916/2012).

HR: Työmarkkinalaki (OG 118/18, 32/20); työlaki (OG 93/14, 127/17, 98/19); ja ulkomaalaislaki (OG 130/11, 74/13, 67/17, 46/18, 53/20)

IE: Työlupalaki 2006, 1 §:n 2 ja 3 mom.

IT: Asetus 276/2003, 4 ja 5 §.

LT: Liettuan tasavallan työvoimalaki, hyväksytty 14 päivänä syyskuuta 2016 annetulla Liettuan tasavallan lailla nro XII-2603, viimeisin muutos nro XIII-3334, 15 päivänä lokakuuta 2020; ja Liettuan tasavallan laki nro IX-2206 ulkomaalaisten oikeudellisesta asemasta, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2004, viimeisin muutos nro XIII-3412, 10 päivänä marraskuuta 2020.

LU: *Loi du 18 janvier 2012 portant création de l'Agence pour le développement de l'emploi* (18.1.2012 annettu laki työllisyyden kehittämiseksi perustettavasta virastosta – ADEM)

MT: Laki työllisyys- ja koulutuspalveluista (Cap 343) (23–25 §); ja työvoimatoimistoja koskevat määräykset (S.L. 343.24).

PL: Työllisyyden edistämisestä ja työmarkkinalaitoksista 20.4.2004 annettu laki, 18 § (Puolan virallinen lehti 2015, kohta 149, sellaisena kuin se on muutettuna).

PT: Syyskuun 25 päivänä annettu asetus nro 260/2009, sellaisena kuin se on muutettuna 12 päivänä helmikuuta annetulla lailla nro 5/2014; 23 päivänä elokuuta 2016 annettu laki nro 28/2016 ja 9 päivänä syyskuuta 2015 annettu laki nro 146/2015 (työvoimanvälitystoimistojen palvelujen saatavuus ja tarjoaminen).

RO: Uudelleen julkaistu laki nro 156/2000 ulkomailla työskentelevien Romanian kansalaisten suojelusta sekä lain 156/2000 soveltamista koskevien metodologisten normien hyväksymisestä annettu hallituksen päätös nro 384/2001 myöhempien muutoksineen; hallituksen asetus nro 277/2002, sellaisena kuin se on muutettuna hallituksen asetuksella nro 790/2004 ja hallituksen asetuksella nro 1122/2010; ja laki nro 53/2003 – Työvoimalaki, uudelleenjulkaistu, myöhempien muutoksineen ja täydennettynä, sekä hallituksen päätös nro 1256/2011 tilapäistä työvoimaa välittävän yrityksen toimintaedellytyksistä ja lupamenettelystä.

SI: Työmarkkinoiden sääntelyä koskeva laki (Slovenian tasavallan virallinen lehti nro 80/2010, 21/2013, 63/2013, 55/2017); ja Ulkomaalaisten työllistymistä, itsenäistä ammatinharjoittamista ja työtä koskeva laki ZZSDT (Slovenian tasavallan virallinen lehti nro 47/2015), ZZSDT-UPB2 (Slovenian tasavallan virallinen lehti nro 1/2018).

SK: Laki nro 5/2004 työnvälityspalveluista; ja laki nro 455/1991 kaupan alan toimiluvista.

Varauma nro 9 – Liike-elämän palvelut – turvallisuus- ja etsiväpalvelut

Toimiala – osa-ala: Liike-elämän palvelut – turvallisuus- ja etsiväpalvelut

Toimialaluokka: CPC 87301, 87302, 87303, 87304, 87305 ja 87309

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Suoritevaatimukset

Paikallinen läsnäolo

Luku: Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelukauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

a) Turvallisuuspalvelut (CPC 87302, 87303, 87304, 87305, 87309)

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset, Suoritevaatimukset; ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

BG, CY, CZ, EE, LT, LV, MT, PL, RO, SI ja SK: Turvallisuuspalvelujen tarjonta.

DK, HR ja HU: Seuraavien osa-alojen palvelujen tarjoaminen: vartiointipalvelut (87305) – HR ja HU, turvallisuusjärjestelyjen konsultointipalvelut (87302) – HR, lentoasemien vartiointipalvelut (87305 osittain) – DK ja panssariautopalvelut (87304) – HU.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset; ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

BE: Vartiointi- ja turvallisuuspalveluja (87305) sekä turvallisuuspalveluihin liittyviä konsultointi- ja koulutuspalveluja (87302) tarjoavien yritysten hallitusten jäseniltä vaaditaan jäsenvaltion kansalaisuus. Turvallisuus- ja vartiointipalveluihin liittyviä konsultointipalveluja tarjoavien yritysten ylempää johtoa koskee jäsenvaltion kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimus.

FI: Lupa tarjota turvallisuuspalveluja voidaan myöntää ainoastaan ETA:n alueella asuville luonnollisille henkilöille tai ETA:n alueelle sijoittautuneille oikeushenkilöille.

ES: Rajat ylittävä turvallisuuspalvelujen tarjonta. Yksityistä turvallisuushenkilöstöä koskee kansalaisuusvaatimus.

Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

BE, FI, FR ja PT: Ulkomainen palveluntarjoaja ei saa tarjota rajat ylittäviä turvallisuuspalveluja. Kansalaisuusvaatimus koskee erikoistunutta henkilöstöä (PT) ja toimitusjohtajia ja johtajia (FR).

Voimassa olevat toimenpiteet:

BE: Loi réglementant la sécurité privée et particulière, 2.10.2017

BG: Yksityistä turvallisuusliiketoimintaa koskeva laki

CZ: Laki kaupan alan toimiluvista

DK: Ilmailun turvaamista koskeva asetus

FI: Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista (282/2002)

LT: Henkilöiden ja omaisuuden turvallisuutta koskeva laki nro IX-2327, annettu 8 päivänä heinäkuuta 2004.

LV: Vartiointipalveluja koskeva laki (6, 7 ja 14 §)

PL: Henkilöiden ja omaisuuden suojelusta 22.8.1997 annettu laki (Puolan virallinen lehti 2016, kohta 1432, sellaisena kuin se on muutettuna)

PT: Laki 34/2013 *alterada p/ Lei 46/2019, 16 maio 2019*; ja asetus 273/2013 *alterada p/ Portaria 106/2015, 13 abril 2015*.

SI: *Zakon o zasebnem varovanju* (laki yksityisistä turvallisuuspalveluista)

b) Etsiväpalvelut (CPC 87301)

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset, Suoritevaatimukset; ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

EU, pois lukien AT ja SE: Etsiväpalvelujen tarjonta.

Varauma nro 10 – Liike-elämän palvelut – muut liike-elämän palvelut

Toimiala – osa-ala:	Liike-elämän palvelut – muut liike-elämän palvelut (käännös- ja tulkkauspalvelut, kopiointipalvelut, energian jakeluun liittyvät palvelut ja teollisuuteen liittyvät palvelut)
Toimialaluokka:	CPC 86764, 86769, 87905, 87904, 884, 8868 ja 887
Varauman tyyppi:	Kansallinen kohtelu
	Suosituimmuuskohtelu
	Ylempi johto ja hallitukset
	Suoritevaatimukset
	Paikallinen läsnäolo
Luku:	Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelukauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

a) Käännös- ja tulkkauspalvelut (CPC 87905)

Rajat ylittävä palvelukauppa – Paikallinen läsnäolo:

HR: Virallisten asiakirjojen käännös- ja tulkkauspalvelujen tarjoaminen yli rajojen.

b) Kopiointipalvelut (CPC 87904)

Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

HU: Rajat ylittävä kopiointipalvelujen tarjonta.

c) Energian jakeluun liittyvät palvelut ja teollisuuteen liittyvät palvelut (CPC 884 osittain, 887 muut kuin neuvonta- ja konsultointipalvelut)

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset; ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

HU: Energian jakeluun liittyvät palvelut ja valmistusteollisuuteen liittyvien palvelujen rajat ylittävä tarjoaminen, pois lukien näihin toimialoihin liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut.

- d) Alusten ja rautatiekaluston sekä ilma-alusten ja niiden osien huolto ja korjaus (CPC 86764 osittain, 86769, 8868)

Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

EU, pois lukien DE, EE ja HU: Rautatiekaluston huolto- ja korjauspalvelujen rajatylittävä tarjoaminen.

EU, pois lukien CZ, EE, HU, LU ja SK: Sisävesiliikenteen alusten huolto- ja korjauspalvelujen rajatylittävä tarjoaminen.

EU, pois lukien EE, HU ja LV: Merialusten huolto- ja korjauspalvelujen rajatylittävä tarjoaminen.

EU, pois lukien AT, EE, HU, LV ja PL: Ilma-alusten ja niiden osien huolto- ja korjauspalvelujen rajatylittävä tarjoaminen (CPC 86764 osittain, CPC 86769, CPC 8868).

EU: Laivojen lakisääteisten katsastus- ja varmennuspalvelujen rajatylittävä tarjoaminen.

Voimassa olevat toimenpiteet:

EU: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 391/2009¹.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 391/2009, annettu 23 päivänä huhtikuuta 2009, alusten tarkastamis- ja katsastamislaitoksia koskevista yhteisistä säännöistä ja standardeista (EUVL L 131, 28.5.2009, s. 11).

e) Muut ilmailuun liittyvät liike-elämän palvelut

Sijoitusten vapauttaminen – Suosituimmuuskohtelu; ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Suosituimmuuskohtelu:

EU: Kolmannelle maalle myönnetään erilliskohtelu sellaisten voimassa olevien tai tulevien kahdenvälisen sopimusten nojalla, jotka liittyvät seuraaviin ilmaliikenteen liitännäispalveluihin:

- i) lentoliikennepalvelujen myynti ja markkinointi;
- ii) tietokonepohjaiseen paikanvarausjärjestelmään (TPJ) liittyvät palvelut;
- iii) ilma-alusten ja niiden osien huolto ja korjaus; tai
- iv) ilma-alusten vuokraus tai leasingvuokraus ilman miehistöä.

Varauma nro 11 – Televiestintä

Toimiala: Satelliittilähetysten välityspalvelut

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Luku: Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelukauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

BE: Satelliittilähetysten välityspalvelut.

Varauma nro 12 – Rakennustyöt

Toimiala: Rakennuspalvelut

Toimialaluokka: CPC 51

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Luku: Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelukauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

LT: Ainoastaan Liettuassa rekisteröidyillä suunnitteluyrityksillä tai sellaisilla ulkomaisilla suunnitteluyrityksillä, jotka ovat saaneet luvan hallituksen tätä tarkoitusta varten hyväksymältä laitokselta, on oikeus laatia poikkeuksellisen merkittävien rakennuskohteiden suunnitteluasiakirjat. Oikeus teknisten töiden toteuttamiseen rakentamisen pääalueilla voidaan myöntää sellaiselle muulle kuin liettualaiselle henkilölle, joka on saanut luvan Liettuan hallituksen hyväksymältä laitokselta.

Varauma nro 13 – Jakelupalvelut

Toimiala: Jakelupalvelut

Toimialaluokka: CPC 621, 62117, 62251, 62228, 62251, 62271, 8929, 62112 osittain, 62226, 62272 osittain, 62276, 631 osittain, 63108, 6329 osittain

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Suoritevaatimukset

Luku: Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelukauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

a) Farmaseuttisten tuotteiden jakelu

Rajat ylittävä palvelukauppa – Paikallinen läsnäolo:

BG: Farmaseuttisten tuotteiden rajat ylittävä tukkujakelu (CPC 62251).

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Suoritevaatimukset, Ylempi johto ja hallitukset; ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu:

FI: Farmaseuttisten tuotteiden jakelu (CPC 62117, 62251 ja 8929).

Voimassa olevat toimenpiteet:

BG: Ihmisille tarkoitettuja lääkkeitä koskeva laki; ja lääkinnällisiä laitteita koskeva laki.

FI: Lääkelaki (395/1987).

b) Alkoholijuomien jakelu

FI: Alkoholijuomien jakelu (CPC 62112 osittain, 62226, 63107, 8929).

Voimassa olevat toimenpiteet:

FI: Alkoholilaki (1102/2017)

- c) Muu jakelu (CPC 621 osittain, 62228, 62251, 62271, 62272 osittain, 62276, 63108, CPC 6329 osittain)

Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

BG: Kemiallisten tuotteiden, jalometallien ja jalokivien, lääkeaineiden ja lääkinnälliseen käyttöön tarkoitettujen tuotteiden ja esineiden, tupakan ja tupakkatuotteiden sekä alkoholijuomien tukkujakelu.

Bulgaria varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat hyödykkeiden välittäjien palveluja.

Voimassa olevat toimenpiteet:

BG: Ihmisille tarkoitettuja lääkkeitä koskeva laki; lääkinnällisiä laitteita koskeva laki; eläinlääkinnällisiä toimia koskeva laki; kemiallisten aseiden kieltämistä ja myrkyllisten aineiden ja niiden lähtöaineiden valvontaa koskeva laki; tupakka- ja tupakkatuotelaki; valmisteveroa ja verottomia varastoja koskeva laki; ja viinejä ja väkeviä alkoholijuomia koskeva laki.

Varauma nro 14 – Koulutuspalvelut

Toimiala: Koulutuspalvelut

Toimialaluokka: CPC 92

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Suoritevaatimukset

Paikallinen läsnäolo

Luku: Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelukauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Suoritevaatimukset, Ylempi johto ja hallitukset; ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

EU: Kaikki koulutuspalvelut, joille myönnetään julkista rahoitusta tai valtion tukea missä tahansa muodossa. Kun yksityisesti rahoitettujen koulutuspalvelujen tarjoaminen sallitaan ulkomaisille palveluntarjoajille, yksityisten toimijoiden osallistuminen koulutusjärjestelmään saattaa edellyttää toimilupaa, joka myönnetään syrjimättömästi.

EU, pois lukien CZ, EE, NL, SE ja SK: Yksityisesti rahoitettujen muiden koulutuspalvelujen, joilla tarkoitetaan muita kuin alemman perusasteen, ylemmän perusasteen, keskiasteen ja korkea-asteen koulutukseksi ja aikuiskoulutukseksi luokiteltuja koulutuspalveluja, tarjoaminen (CPC 929).

CY, FI, MT ja RO: Yksityisesti rahoitettavien alemman perusasteen, ylemmän perusasteen ja aikuiskoulutuspalvelujen tarjoaminen (CPC 921, 922, 924).

AT, BG, CY, FI, MT ja RO: Yksityisesti rahoitettavien korkea-asteen koulutuspalvelujen tarjoaminen (CPC 923).

CZ ja SK: Yksityisesti rahoitettuja koulutuspalveluja tarjoavan yhteisön johtokunnan enemmistön on oltava maan kansalaisia (CPC 921, 922 ja 923 Slovakian osalta muu kuin 92310 ja 924).

SI: Vain slovenialaiset luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt voivat perustaa yksityisesti rahoitettuja perusasteen oppilaitoksia. Palveluntarjoajan on perustettava sääntömääräinen kotipaikka tai sivuliike. Yksityisesti rahoitettuja keskiasteen ja korkea-asteen koulutuspalveluja tarjoavan yhteisön hallituksen jäsenten enemmistön on oltava Slovenian kansalaisia (CPC 922 ja 923).

SE: Koulutuspalvelujen tarjoajat, joille viranomaiset ovat antaneet luvan koulutuksen tarjoamiseen. Tätä varaumaa sovelletaan yksityisesti rahoitettujen koulutuspalvelujen tarjoajiin, jotka saavat valtion tukea jossakin muodossa, kuten valtion tunnustamiin koulutuspalvelujen tarjoajiin, valtion valvonnassa oleviin koulutuspalvelujen tarjoajiin sekä sellaiseen koulutukseen, joka oikeuttaa opintotukeen (CPC 92).

SK: Kaikkia muita yksityisesti rahoitettujen koulutuspalvelujen tarjoajia paitsi keskiasteen jälkeisten teknisten ja ammatillisten koulutuspalvelujen tarjoajia koskee ETA-alueen asuinpaikkavaatimus. (CPC 921, 922, 923 muut kuin 92310, 924)

Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

BG, IT ja SI: Yksityisesti rahoitettavien alemman perusasteen koulutuspalvelujen rajat ylittävän tarjoamisen rajoittaminen (CPC 921).

BG ja IT: Yksityisesti rahoitettavien ylemmän perusasteen koulutuspalvelujen rajat ylittävän tarjoamisen rajoittaminen (CPC 922).

AT: Yksityisesti rahoitettavien radio- tai televisiolähetysinä toteutettavien aikuiskoulutuspalvelujen rajat ylittävän tarjoamisen rajoittaminen (CPC 924).

Voimassa olevat toimenpiteet:

BG: Laki julkisesta koulutuksesta, 12 §; laki korkea-asteen koulutuksesta, lisäsäännösten 4 kohta; ja ammatillista koulutusta koskeva laki, 22 §.

FI: Perusopetuslaki (628/1998); lukiolaki (629/1998); laki ammatillisesta koulutuksesta (630/1998); laki ammatillisesta aikuiskoulutuksesta (631/1998); ammattikorkeakoululaki (351/2003); ja yliopistolaki (558/2009).

IT: Kuninkaan asetus 1592/1933 (laki keskiasteen koulutuksesta); laki 243/1991 (tapauskohtainen valtion tuki yksityisille yliopistoille); CNVSU:n (Comitato nazionale per la valutazione del sistema universitario) päätöslauselma 20/2003; ja presidentin asetus (DPR) 25/1998.

SK: Koulutuslaki 245/2008; yliopistolaki 131/2002; ja valtion kouluhallintoa ja koulujen itsehallintoa koskeva laki 596/2003.

Varauma nro 15 – Ympäristöpalvelut

Toimiala – osa-ala: Ympäristöpalvelut – jätehuolto ja maaperän hoito

Toimialaluokka: CPC 9401, 9402, 9403, 94060

Varauman tyyppi: Paikallinen läsnäolo

Luku: Rajat ylittävä palvelukauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

DE: Jätehuoltopalvelujen tarjoaminen lukuun ottamatta neuvontapalveluja, maaperän suojeluun ja saastuneen maaperän hoitoon liittyvät palvelut lukuun ottamatta neuvontapalveluja.

Varauma nro 16 – Terveystenhoolto- ja sosiaalipalvelut

Toimiala:	Terveystenhoolto- ja sosiaalipalvelut
Toimialaluokka:	CPC 93, 931, muu kuin 9312, 93191 osittain, 9311, 93192, 93193, 93199
Varauman tyyppi:	Kansallinen kohtelu
	Suosituimmuuskohtelu
	Ylempi johto ja hallitukset
	Suoritevaatimukset
	Paikallinen läsnäolo
Luku:	Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelukauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

- a) Terveydenhuoltopalvelut – sairaala-, sairaankuljetus- ja hoitolaitospalvelut (CPC 93, 931 muut kuin 9312, 93191 osittain, 9311, 93192, 93193, 93199)

Sijoitusten vapauttaminen – Markkinoille pääsy, Kansallinen kohtelu, Suoritevaatimukset, Ylempi johto ja hallitukset:

EU: Kaikki terveydenhuoltopalvelut, joille myönnetään julkista rahoitusta tai valtion tukea missä tahansa muodossa.

EU: Kaikki yksityisesti rahoitetut terveydenhuoltopalvelut, lukuun ottamatta yksityisesti rahoitettuja sairaala- ja sairaankuljetuspalveluja sekä muita hoitolaitosten palveluja kuin sairaalapalveluja.

Tämä varauma ei koske kaikkien terveydenhuollon asiantuntijapalvelujen tarjoamista, mukaan lukien ammattilaisten tarjoamat palvelut, kuten lääkäreiden, hammaslääkäreiden, kättilöiden, sairaanhoitajien, fysioterapeuttien, ensihoitajien ja psykologien palvelut, joihin sovelletaan muita varaumia (CPC 931 muut kuin 9312, 93191 osittain).

AT, PL ja SI: Yksityisesti rahoitettavien sairaankuljetuspalvelujen tarjoaminen (CPC 93192).

BE: Yksityisesti rahoitettujen sairaankuljetuspalvelujen ja muiden hoitolaitosten palvelujen kuin sairaalapalvelujen perustaminen (CPC 93192 ja 93193).

BG, CY, CZ, FI, MT ja SK: Yksityisesti rahoitettujen sairaala-, sairaankuljetuspalvelujen ja muiden hoitolaitosten palvelujen kuin sairaalapalvelujen tarjoaminen (CPC 9311, 93192 ja 93193).

FI: Muiden terveydenhuoltopalvelujen tarjoaminen (CPC 93199).

Voimassa olevat toimenpiteet:

CZ: Terveydenhuoltopalveluja ja niiden tarjoamisen ehtoja koskeva laki nro 372/2011 Kok.

FI: Laki yksityisestä terveydenhuollosta (152/1990).

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Suosituimmuuskohtelu, Ylempi johto ja hallitukset, Suoritevaatimukset:

DE: Saksan sosiaaliturvajärjestelmä, jossa eri yritykset tai yksiköt voivat tarjota palveluja, joihin sisältyy kilpailullisia osia ja jotka eivät siksi ole ”julkista valtaa käytettäessä toteutettavia toimintoja”. Terveydenhuolto- ja sosiaalipalvelujen osalta suotuisamman kohtelun myöntäminen kahdenvälisen kauppasopimuksen puitteissa (CPC 93).

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu:

DE: Yksityisesti rahoitettujen Saksan puolustusvoimien sairaaloiden omistus.

Muiden merkitykseltään keskeisten yksityisesti rahoitettujen sairaaloiden kansallistaminen (CPC 93110).

FR: Yksityisesti rahoitettujen laboratorioanalyysi- ja testauspalvelujen tarjoaminen.

Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu:

FR: Yksityisesti rahoitettujen laboratoriotestaus- ja -analysointipalvelujen tarjoaminen (CPC 9311 osittain).

Voimassa olevat toimenpiteet:

FR: *Code de la Santé Publique*.

b) Terveystenhoolto- ja sosiaalipalvelut, mukaan lukien eläkevakuutukset

Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

EU, pois lukien HU: Terveystenhoolto- ja sosiaalipalvelujen sekä sellaisten toimien tai palvelujen rajatylittävä tarjonta, jotka ovat osa yleistä eläkejärjestelmää tai lakisääteistä sosiaaliturvajärjestelmää. Tämä varauma ei koske kaikkien terveystenhoollon asiantuntijapalvelujen tarjoamista, mukaan lukien ammattilaisten tarjoamat palvelut, kuten lääkäreiden, hammaslääkäreiden, kättilöiden, sairaanhoitajien, fysioterapeuttien, ensihoitajien ja psykologien palvelut, joihin sovelletaan muita varaumia (CPC 931 muu kuin 9312, 93191 osittain).

HU: Kaikkien julkista rahoitusta saavien sairaalapalvelujen, sairaankuljetuspalvelujen ja muiden hoitolaitosten palvelujen kuin sairaalapalvelujen rajatylittävä tarjoaminen (CPC 9311, 93192 ja 93193).

c) Sosiaalipalvelut, mukaan lukien eläkevakuutukset

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset,
Suoritevaatimukset:

EU: Kaikkien sellaisten sosiaalipalvelujen tarjoaminen, joille myönnetään julkista rahoitusta tai valtion tukea missä tahansa muodossa, sekä toimet tai palvelut, jotka ovat osa yleistä eläkejärjestelmää tai lakisääteistä sosiaaliturvajärjestelmää.

BE, CY, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT ja PT: Yksityisesti rahoitettujen muiden sosiaalipalvelujen kuin toipilas- ja lepokoteihin ja vanhainkoteihin liittyvien palvelujen tarjoaminen.

CZ, FI, HU, MT, PL, RO, SK, ja SI: Yksityisesti rahoitettujen sosiaalipalvelujen tarjoaminen.

DE: Saksan sosiaaliturvajärjestelmä, jossa eri yritykset tai yksiköt tarjoavat palveluja, joihin sisältyy kilpailullisia osia ja joita ei siksi ehkä voi määritellä ”julkista valtaa käytettäessä toteutettaviksi toiminnoiksi”.

Voimassa olevat toimenpiteet:

FI: Laki yksityisistä sosiaalipalveluista (922/2011).

IE: *Health Act 2004* (39 §) ja *Health Act 1970* (sellaisena kuin se on muutettuna – 61A §).

IT: Julkista terveydenhuoltojärjestelmää koskeva laki 833/1978; asetus 502/1992 terveysalan järjestelyistä ja periaatteista; ja laki 328/2000 sosiaalipalvelujen uudistamisesta.

Varauma nro 17 – Matkailu ja siihen liittyvät palvelut

Toimiala: Matkailijoiden opastuspalvelut, terveydenhuolto- ja sosiaalipalvelut

Toimialaluokka: CPC 7472

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Suosituimmuuskohtelu

Luku: Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelukauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu:

FR: Jäsenvaltion kansalaisuusvaatimus matkailijoiden opastuspalvelujen tarjonnan osalta.

Sijoitusten vapauttaminen – Suosituimmuuskohtelu ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Suosituimmuuskohtelu:

LT: Mikäli Chile sallii Liettuan kansalaisten tarjota matkailijoiden opastuspalveluja, Liettua sallii samoin ehdoin Chilen kansalaisten tarjota matkailijoiden opastuspalveluja.

Varauma nro 18 – Virkistys-, kulttuuri- ja urheilupalvelut

Toimiala: Virkistys-, kulttuuri- ja urheilupalvelut

Toimialaluokka: CPC 962, 963, 9619, 964

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Suoritevaatimukset

Paikallinen läsnäolo

Luku: Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelukauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

a) Kirjasto-, arkisto-, museo- ja muut kulttuuripalvelut (CPC 963)

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Suoritevaatimukset, Ylempi johto ja hallitukset; ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

EU, pois lukien AT ja sijoitusten vapauttamisen osalta LT: Kirjasto-, arkisto-, museo- ja muiden kulttuuripalvelujen tarjonta.

AT ja LT: Palvelun perustamiselta voidaan vaatia toimilupaa.

b) Viihdepalvelut, teatteri-, musiikkiyhtye- ja sirkuspalvelut (CPC 9619, 964 muut kuin 96492)

Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu:

EU, pois lukien AT ja SE: Viihdepalvelujen, mukaan lukien teatteri-, musiikkiyhtye-, sirkus- ja diskopalvelut, rajat ylittävä tarjoaminen.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Suoritevaatimukset, Ylempi johto ja hallitukset; ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

CY, CZ, FI, MT, PL, RO, SI ja SK: Viihdepalvelujen, mukaan lukien teatteri-, musiikkiyhtye-, sirkus- ja diskopalvelut, tarjoaminen.

BG: Seuraavien viihdepalvelujen tarjoaminen: sirkus-, huvipuisto- ja muut vastaavat viihdepuistopalvelut, seuratanssi-, disko- ja tanssinopetuspalvelut sekä muut vastaavat viihdepalvelut.

EE: Muiden viihdepalvelujen tarjonta lukuun ottamatta elokuvateatteripalveluja.

LT ja LV: Kaikkien viihdepalvelujen tarjonta lukuun ottamatta elokuvateatterien käyttöpalveluja.

CY, CZ, LV, PL, RO ja SK: Urheilu- ja muiden virkistyspalvelujen rajat ylittävä tarjoaminen.

c) Uutiset ja uutistoimistot (CPC 962)

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Suosituimmuuskohtelu:

FR: Ulkomainen omistusosuus olemassa olevissa ranskankielisiä julkaisuja julkaisevissa kustantamoissa voi olla enintään 20 prosenttia yrityksen pääomasta tai äänivallasta.

Chileläisten uutistoimistojen sijoittautumiseen sovelletaan kansallisessa sääntelyssä vahvistettuja ehtoja. Uutistoimistojen perustaminen edellyttää ulkomaisten sijoittajien osalta vastavuoroisuutta.

Voimassa olevat toimenpiteet:

FR: *Ordonnance n° 45-2646 du 2 novembre 1945 portant réglementation provisoire des agences de presse; and Loi n° 86-897 du 1 août 1986 portant réforme du régime juridique de la presse.*

d) Rahapeli- ja vedonlyöntipalvelut (CPC 96492)

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Suoritevaatimukset, Ylempi johto ja hallitukset; ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

EU: Rahapelitoiminta, joka tapahtuu rahallista arvoa omaavin panoksin onnenpeleissä, mukaan luettuina arpajaiset, raaputusarvat, rahapelitoiminta kasinoissa, pelisaleissa ja anniskelutiloissa sekä hyväntekeväisyysjärjestöjen tai voittoa tavoittelemattomien järjestöjen harjoittama tai niiden hyväksi harjoitettu vedonlyönti-, bingo- ja rahapelitoiminta.

Varauma nro 19 – Liikennepalvelut ja liikenteen liitännäispalvelut

Toimiala: Liikennepalvelut

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Suosituimmuuskohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Suoritevaatimukset

Paikallinen läsnäolo

Luku: Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelukauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

a) Meriliikenne – kaikki muu kaupallinen toiminta, joka suoritetaan alukselta

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset, Suoritevaatimukset; ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu:

EU: Merialuksen tai muun kuin merialuksen miehistön kansalaisuus.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Suosituimmuuskohtelu, Ylempi johto ja hallitukset:

EU, pois lukien LV ja MT: Ainoastaan EU:n luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö voi rekisteröidä aluksen ja liikennöidä laivastoa sijoittautumisvaltion lipun alla (koskee kaikkea kaupallista merellä tapahtuvaa toimintaa, joka suoritetaan merialukselta, mukaan lukien kalastus, vesiviljely ja kalastukseen liittyvät palvelut; kansainvälinen henkilö- ja tavaraliikenne (CPC 721) ja meriliikenteen liitännäispalvelut).

EU: Syöttöliikennepalvelut ja Euroopan unionin laivanvarustajien omassa omistuksessa olevien tai vuokrattujen konttien palauttaminen muulta kuin kaupalliselta pohjalta siltä osin kuin nämä palvelut eivät kuulu kansallista meriliikenteen kabotaasia koskevan poikkeuksen piiriin

Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

SK: Ulkomaisten sijoittajien päätoimipaikan on oltava Slovakiassa, jotta ne voivat hakea lupaa palvelun tarjoamiseen (CPC 722).

b) Meriliikenteen liitännäispalvelut

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset; ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

EU: Luotsaus- ja kiinnityspalvelujen tarjoaminen. Selvyyden vuoksi todetaan, että jäsenvaltiossa sovellettavista alusten rekisteröintiä koskevista edellytyksistä riippumatta Euroopan unioni varaa itselleen oikeuden vaatia, että ainoastaan jäsenvaltioiden kansallisiin alusrekistereihin merkityt alukset voivat tarjota luotsaus- ja kiinnityspalveluja (CPC 7452).

EU, pois lukien LT ja LV: Ainoastaan jäsenvaltion lipun alla purjehtivat alukset saavat tarjota hinaus- ja työntöpalveluja (CPC 7214).

Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

LT: Ainoastaan liettualaiset oikeushenkilöt tai jäsenvaltion oikeushenkilöt, joilla on Liettuassa sivuliike, jolla on Liettuan meriturvallisuushallinnon antama todistus, voivat tarjota luotsaus- ja kiinnityspalveluja sekä hinaus- ja työntöpalveluja (CPC 7214, 7452).

Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

BE: Lastinkäsittelypalveluja voivat tarjota ainoastaan akkreditoidut työntekijät, joilla on oikeus työskennellä kuninkaan asetuksessa määritellyillä satama-alueilla (CPC 741).

Voimassa olevat toimenpiteet:

BE: *Loi du 8 juin 1972 organisant le travail portuaire; Arrêté royal du 12 janvier 1973 instituant une Commission paritaire des ports et fixant sa dénomination et sa compétence; Arrêté royal du 4 septembre 1985 portant agrément d'une organisation d'employeur (Anvers); Arrêté royal du 29 janvier 1986 portant agrément d'une organisation d'employeur (Gand); Arrêté royal du 10 juillet 1986 portant agrément d'une organisation d'employeur (Zeebrugge); Arrêté royal du 1er mars 1989 portant agrément d'une organisation d'employeur (Ostende); ja Arrêté royal du 5 juillet 2004 relatif à la reconnaissance des ouvriers portuaires dans les zones portuaires tombant dans le champ d'application de la loi du 8 juin 1972 organisant le travail portuaire, tel que modifié.*

c) Sisävesiliikenne ja siihen liittyvät liitännäispalvelut

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Suosituimmuuskohtelu, Ylempi johto ja hallitukset, Suoritevaatimukset; ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo, Suosituimmuuskohtelu:

EU: Henkilö- ja tavaraliikenne sisävesillä (CPC 722) ja sisävesiliikenteen liitännäispalvelut.

d) Rautatieliikennepalvelut ja rautatieliikenteen liitännäispalvelut

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Suosituimmuuskohtelu; ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu, Suosituimmuuskohtelu, Paikallinen läsnäolo:

EU: Rautateiden henkilöliikenne (CPC 7111).

Sijoitusten vapauttaminen – Suosituimmuuskohtelu; ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Suosituimmuuskohtelu, Paikallinen läsnäolo:

EU: Rautateiden tavaraliikenne (CPC 7112). Sovelletaan vastavuoroisuusehtoa.

LT: Rautatiekaluston huolto- ja korjauspalveluja koskee valtion monopoli (CPC 86764, 86769, 8868 osittain).

Voimassa olevat toimenpiteet:

EU: Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2012/34/EU¹.

- e) Maantieliikenne (henkilö- ja tavaraliikenne, kansainväliset rekkaliikennepalvelut) ja maantieliikenteen liitännäispalvelut

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset; ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu:

EU:

- i) sijoittautumisvaatimus ja maantieliikennepalvelujen rajat ylittävän tarjoamisen rajoitus (CPC 712); ja
- ii) johonkin jäsenvaltioon sijoittautuneen ulkomaisen sijoittajan kabotaasiliikennepalvelujen tarjoamisen rajoittaminen toisessa jäsenvaltiossa (CPC 712)

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu; ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Paikallinen läsnäolo:

BG: Henkilö- ja tavaraliikenteen yksinoikeuksia tai lupia voidaan myöntää ainoastaan jäsenvaltion kansalaisille ja Euroopan unionin oikeushenkilöille, joiden päätoimipaikka on Euroopan unionissa. Edellytyksenä on yhtiöittäminen (CPC 712).

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2012/34/EU, annettu 21 päivänä marraskuuta 2012, yhtenäisestä eurooppalaisesta rautatiealueesta (EUVL L 343, 14.12.2012, s. 32).

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelukauppa –
Kansallinen kohtelu:

FI: Tieliikennepalvelujen tarjoamiseen vaaditaan lupa, jota ei myönnetä ulkomailla
rekisteröidyille ajoneuvoille (CPC 712).

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu:

FR: Kaukoliikenteen linja-autopalvelujen tarjoaminen (CPC 712).

Rajat ylittävä palvelukauppa – Paikallinen läsnäolo:

BG: Maantieliikenteen tukipalveluja koskee sijoittautumisvaatimus (CPC 744).

Voimassa olevat toimenpiteet:

EU: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1071/2009¹; Euroopan parlamentin
ja neuvoston asetus (EY) N:o 1072/2009²; ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY)
N:o 1073/2009³.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1071/2009, annettu 21 päivänä lokakuuta 2009, maantieliikenteen harjoittajan ammatin harjoittamisen edellytyksiä koskevista yhteisistä säännöistä ja neuvoston direktiivin 96/26/EY kumoamisesta (EUVL L 300, 14.11.2009, s. 51).

² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1072/2009, annettu 21 päivänä lokakuuta 2009, maanteiden kansainvälisen tavaraliikenteen markkinoille pääsyä koskevista yhteisistä säännöistä (EUVL L 300, 14.11.2009, s. 72).

³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1073/2009, annettu 21 päivänä lokakuuta 2009, kansainvälisen linja-autoliikenteen markkinoille pääsyä koskevista yhteisistä säännöistä ja asetuksen (EY) N:o 561/2006 muuttamisesta (EUVL L 300, 14.11.2009, s. 88).

FI: Laki kaupallisista tavarankuljetuksista tiellä 693/2006; laki liikenteen palveluista 320/2017; ja ajoneuvolaki 1090/2002.

f) Avaruusliikenne ja avaruusalusten vuokraus

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Suoritevaatimukset, Ylempi johto ja hallitukset; ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

EU: Avaruusliikennepalvelujen tarjonta ja avaruusalusten vuokrauspalvelujen tarjonta (CPC 733 ja 734 osittain).

g) Suosituimmuuskohtelun poikkeukset

Sijoitusten vapauttaminen – Suosituimmuuskohtelu; ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Suosituimmuuskohtelu:

– Liikenne (kabotaasi) lukuun ottamatta meriliikennettä

FI: Myönnetään tietylle maalle erilliskohtelu sellaisten voimassa olevien tai tulevien kahdenvälisten sopimusten nojalla, joilla vapautetaan vastavuoroisuuden perusteella tietyn muun maan lipun alle rekisteröidyt alukset tai ulkomaille rekisteröidyt ajoneuvot yleisestä kiellosta tarjota kabotaasiliikennepalveluja (myös yhdistettyä liikennettä – tie- ja rautatieliikenne) Suomessa (CPC 711 osittain, CPC 712 osittain, CPC 722 osittain).

– Meriliikenteen tukipalvelut

BG: Mikäli Chile sallii bulgariaalaisten palveluntarjoajien tarjota meri- ja jokisatamien lastinkäsittelypalveluja ja varastointipalveluja, mukaan lukien kontteihin ja konttitavaraan liittyvät palvelut, Bulgaria sallii samoin ehdoin chileläisten palveluntarjoajien tarjota meri- ja jokisatamien lastinkäsittelypalveluja ja varastointipalveluja, mukaan lukien kontteihin ja konttitavaraan liittyvät palvelut (CPC 741 osittain, 742 osittain).

– Alusten vuokraus tai leasing-vuokraus

DE: Ulkomaisten alusten vuokraamiseen Saksassa asuville kuluttajille voidaan soveltaa vastavuoroisuusehtoa (CPC 7213, 7223, 83103).

– Tieliikenne ja rautatieliikenne

EU: Oikeus myöntää kolmannelle erilliskohtelu sellaisten voimassa olevien tai tulevien kahdenvälisten sopimusten nojalla, jotka liittyvät Euroopan unionin tai jäsenvaltioiden sekä kolmannen maan väliseen maanteiden kansainväliseen tavaraliikenteeseen (mukaan lukien yhdistetyt maantie- ja rautatiekuljetukset) sekä matkustajaliikenteeseen (CPC 7111, 7112, 7121, 7122, 7123). Kyseinen kohtelu voi

- i) käsittää sopimuspuolten välisen tai niiden alueen kautta tapahtuvan liikennepalvelujen tarjonnan varaamisen kussakin sopimuspuolessa rekisteröidyille ajoneuvoille tai sen rajoittamisen kyseisiin ajoneuvoihin¹; tai

¹ Itävallan osalta suosituimmuuskohtelun poikkeuksen liikenneoikeuksia koskeva osa kattaa kaikki maat, joiden kanssa on tehty tai saatetaan tehdä kahdenvälinen tieliikennesopimus tai muita tieliikenteeseen liittyviä järjestelyjä koskeva kahdenvälinen sopimus.

ii) sisältää kyseisiin ajoneuvoihin sovellettavan verovapautuksen.

– Tieliikenne

BG: Nykyisten tai tulevien sopimusten nojalla toteutettavat toimenpiteet, joilla varataan kyseisenlaisten liikennepalvelujen tarjoaminen tai rajoitetaan sitä ja täsmennetään palveluntarjontaan Bulgarian alueella tai Bulgarian rajojen yli kuljettaessa sovellettavat ehdot, mukaan lukien kauttakulkuverot tai etuuskohtelun mukaiset tienkäyttöverot (CPC 7121, 7122, 7123).

CZ: Nykyisten tai tulevien sopimusten nojalla toteutettavat toimenpiteet, joilla liikennepalvelujen tarjoaminen varataan asianomaisille sopimuspuolille tai se rajoitetaan niihin sekä täsmennetään liikenteenharjoittamiseen sovellettavat ehdot, mukaan lukien kauttakulkuverot tai etuuskohtelun mukaiset tienkäyttöverot palveluille, jotka koskevat Slovakian alueelle, sen alueella, sen kautta tai sieltä pois suuntautuvaa liikennettä (CPC 7121, 7122, 7123).

ES: Lupa kaupallisen läsnäolon perustamiseen Espanjaan voidaan evätä palveluntarjoajilta, joiden lähtömaa ei myönnä espanjalaisille palveluntarjoajille tosiasiallista markkinoille pääsyä (CPC 7123).

Voimassa olevat toimenpiteet:

Ley 16/1987, de 30 de julio, de Ordenación de los Transportes Terrestres.

HR: Nykyisten tai tulevien kansainvälistä tieliikennettä koskevien sopimusten nojalla toteutettavat toimenpiteet, joilla liikennepalvelujen tarjoaminen varataan asianomaisille osapuolille tai se rajoitetaan niihin sekä täsmennetään liikenteenharjoittamiseen sovellettavat ehdot, mukaan lukien kauttakuluvat tai etuuskohdellun mukaiset tienkäyttöverot palveluille, jotka koskevat Kroatian alueelle, sen alueella, sen kautta tai sieltä pois suuntautuvaa liikennettä (CPC 7121, 7122, 7123).

LT: Kahdenvälisten sopimusten nojalla toteutettavat toimenpiteet, joissa vahvistetaan asianomaisille osapuolille liikennepalveluja koskevat määräykset ja täsmennetään liikenteenharjoittamiseen sovellettavat ehdot, mukaan lukien kauttakulkua ja muuta liikennettä koskevat kahdenväliset luvat Liettuan alueella, sen alueelle, sen kautta tai sieltä pois suuntautuvan liikenteen palveluille sekä tienkäyttöverot ja -maksut (CPC 7121, 7122, 7123).

SK: Nykyisten tai tulevien sopimusten nojalla toteutettavat toimenpiteet, joilla liikennepalvelujen tarjoaminen varataan asianomaisille sopimuspuolille tai se rajoitetaan niihin sekä täsmennetään liikenteenharjoittamiseen sovellettavat ehdot, mukaan lukien kauttakuluvat tai etuuskohdellun mukaiset tienkäyttöverot palveluille, jotka koskevat Slovakian alueelle, sen alueella, sen kautta tai sieltä pois suuntautuvaa liikennettä (CPC 7121, 7122, 7123).

– Rautatieliikenne

BG, CZ ja SK: Nykyiset tai tulevat sopimukset, joilla säännellään liikenneoikeuksia ja liikenteenharjoittamiseen sovellettavia ehtoja sekä liikennepalvelujen tarjontaa Bulgarian, Tšekin ja Slovakian alueella ja asianomaisten maiden välillä (CPC 7111, 7112).

- Lentoliikenne – Lentoliikenteen liitännäispalvelut

EU: Kolmannelle maalle myönnetään erilliskohtelu sellaisten voimassa olevien tai tulevien kahdenvälisten sopimusten nojalla, jotka liittyvät maahuolintapalveluihin.

- Tieliikenne ja rautatieliikenne

EE: Kun tietylle maalle myönnetään erilliskohtelu sellaisten voimassa olevien tai tulevien kahdenvälisten sopimusten nojalla, jotka koskevat maanteiden kansainvälistä tavaraliikennettä (mukaan lukien yhdistetyt maantie- ja rautatiekuljetukset), joilla liikennepalvelujen tarjoaminen varataan asianomaisille osapuolille tai se rajoitetaan niihin, jotka koskevat Viron alueelle, sen alueella, sen kautta tai sieltä pois suuntautuvaa kummankin osapuolen alueella rekisteröityjen ajoneuvojen liikennettä ja verovapautuksen myöntämistä näille ajoneuvoille (CPC 711 osittain, 712 osittain, 721 osittain).

- Kaikki henkilöliikenne- ja tavaraliikennepalvelut lukuun ottamatta meri- ja lentoliikennettä.

PL: Mikäli Chile sallii puolalaisten henkilö- ja tavaraliikenteen palveluntarjoajien tarjota liikennepalveluja Chileen ja sen alueella, Puola sallii samoin ehdoin chileläisten henkilö- ja tavaraliikenteen palveluntarjoajien tarjota liikennepalveluja Puolaan ja sen alueella.

Varauma nro 20 – Maatalous, kalastus ja vesi

Toimiala: Maatalous, riistatalous, metsätalous; kalastus, vesiviljely ja kalatalouteen liittyvät palvelut; veden keruu, puhdistus ja jakelu

Toimialaluokka: ISIC Rev. 3.1 011, 012, 013, 014, 015, CPC 8811, 8812, 8813 muut kuin neuvonta- ja konsultointipalvelut; 0501, 0502, CPC 882

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Suosituimmuuskohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Suoritevaatimukset

Paikallinen läsnäolo

Luku: Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelukauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

a) Maatalous, riistatalous ja metsätalous

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu:

HR: Maatalous ja metsästys.

HU: Maataloustoiminta (ISIC Rev. 3.1 011, 012, 013, 014, 015, CPC 8811, 8812, 8813 muut kuin neuvonta- ja konsultointipalvelut).

Voimassa olevat toimenpiteet:

HR: Laki maatalousmaasta (OG 20/18, 115/18, 98/19).

- b) Kalastus, vesiviljely ja kalatalouteen liittyvät palvelut (ISIC Rev. 3.1 0501 ja 0502 sekä CPC 882)

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset, Suoritevaatimukset, Suosituimmuuskohtelu; ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu, Suosituimmuuskohtelu, Paikallinen läsnäolo:

EU:

1. Etenkin yhteisen kalastuspolitiikan ja kolmannen maan kanssa tehtyjen kalastussopimusten puitteissa pääsy jäsenvaltioiden suvereniteettiin tai oikeudenkäyttövaltaan kuuluvilla merivesillä sijaitseviin biologisiin luonnonvaroihin ja kalastuspaikkoihin sekä niiden käyttö, tai jäsenvaltion kalastusluvan mukaiset kalastusoikeudet, mukaan lukien:
 - a) sääntely, joka koskee Chilen tai kolmannen maan lipun alla purjehtiville aluksille myönnettyjen kiintiöiden mukaisesti pyydettyjen saaliiden purkamista tai ainoastaan jäsenvaltion lipun alla purjehtivien alusten osalta edellyttää, että osa kokonaissaaliista puretaan Euroopan unionin satamissa;
 - b) yrityksen vähimmäiskoon määrittäminen sekä pienimuotoiseen että rannikkokalastukseen tarkoitettujen alusten ylläpitämiseksi;
 - c) erilliskohtelun myöntäminen voimassa olevan tai tulevan kahdenvälisen kalastusta koskevan sopimuksen nojalla; ja

- d) edellytys, jonka mukaan jäsenvaltion lipun alla purjehtivan aluksen miehistön on oltava jäsenvaltioiden kansalaisia.
2. Kalastusaluksella on oikeus purjehtia jäsenvaltion lipun alla ainoastaan, jos
- a) sen omistavat kokonaan
- i) Euroopan unionissa muodostetut yhtiöt; tai
- ii) jäsenvaltioiden kansalaiset;
- b) sen päivittäistä toimintaa ohjataan ja valvotaan Euroopan unionista käsin; ja
- c) aluksen rahtaaaja, käyttäjä tai liikennöitsijä on unionissa muodostettu yhtiö tai jäsenvaltion kansalainen.
3. Kaupallinen kalastuslupa, joka oikeuttaa kalastamaan jäsenvaltion aluevesillä, voidaan myöntää ainoastaan jäsenvaltion lipun alla purjehtiville aluksille.
4. Vesiviljelylaitosten perustaminen merellä tai sisävesillä.
5. Edellä olevan 1 kohdan a, b ja c alakohtaa (muuten kuin suosituimmuuskohtelun osalta) ja d alakohtaa sekä 2 kohdan a alakohdan i alakohtaa, b ja c alakohtaa ja 3 kohtaa sovelletaan ainoastaan toimenpiteisiin, joita sovelletaan aluksiin tai yrityksiin niiden tosiasiallisten omistajien ja edunsaajien kansallisuudesta riippumatta.

Jäsenvaltion lipun alla purjehtivan kalastusaluksen miehistön kansalaisuus.

Vesiviljelylaitosten perustaminen merellä tai sisävesillä.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Suosituimmuuskohtelu; ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu:

BG: Meren ja jokien luonnonvarojen pyynti aluksilla Bulgarian sisäisillä merialueilla tai aluevesillä on toteutettava Bulgarian lipun alla purjehtivilla aluksilla. Ulkomainen alus ei saa harjoittaa kaupallista kalastusta talousvyöhykkeellä muutoin kuin Bulgarian ja lippuvaltion välisen sopimuksen perusteella. Talousvyöhykettä ohitettaessa ulkomaisten kalastusalusten kalastusvälineet eivät saa olla toimintatilassa.

c) Veden keruu, puhdistus ja jakelu

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

EU: Toiminta, joka koskee tiettyjä palveluja, kuten veden keruuta, puhdistusta ja jakelua kotitalouksille, teollisuudelle ja kaupallisille tai muille käyttäjille, mukaan luettuna juomaveden toimitus ja vesihuolto.

Varauma nro 21 – Kaivostoiminta ja energiaan liittyvä toiminta

Toimiala:	Energiatuotantoon liittyvä kaivostoiminta ja louhinta; metallimalmien louhinta ja muu kaivostoiminta; energiaan liittyvä toiminta: sähkön, kaasun, höyryn ja kuuman veden tuotanto, siirto ja jakelu omaan lukuun; polttoaineiden putkijohtokuljetukset; putkijohtoja pitkin kuljetettujen polttoaineiden varastointipalvelut; ja energian jakeluun liittyvät palvelut
Toimialaluokka:	ISIC Rev. 3.1 10, 1110, 12, 120, 1200, 13, 14, 232, 233, 2330, 40, 401, 4010, 402, 4020, 4030 osittain, CPC 613, 62271, 63297, 7131, 71310, 742, 7422, 88 osittain, 887.
Varauman tyyppi:	Kansallinen kohtelu Ylempi johto ja hallitukset Suoritevaatimukset Paikallinen läsnäolo
Luku:	Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelukauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

- a) Kaivostoiminta ja energiaan liittyvä toiminta – yleiset (ISIC Rev. 3.1 10, 1110, 13, 14, 232, 40, 401, 402, 403 osittain ja 41 sekä CPC 613, 62271, 63297, 7131, 742, 7422 ja 887 (muut kuin neuvonta- ja konsultointipalvelut))

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset, Suoritevaatimukset; ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

EU: Jos jäsenvaltio sallii sähkön ja kaasun siirtojärjestelmän tai öljyn ja kaasun putkijohtokuljetusjärjestelmän ulkomaalaisomistuksen, toimenpiteitä sellaisten Chilen yritysten osalta, jotka ovat sellaisen kolmannen maan luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden määräysvallassa, jonka osuus Euroopan unionin öljyn, maakaasun tai sähkön tuonnista on yli 5 prosenttia, koko Euroopan unionin tai yksittäisen jäsenvaltion energian toimitusvarmuuden takaamiseksi. Tätä varaumaa ei sovelleta energian jakeluun liittyvinä palveluina tarjottaviin neuvonta- ja konsultointipalveluihin.

Tätä varaumaa ei sovelleta Kroatiaan, Unkariin ja Liettuaan (Liettuan osalta ainoastaan CPC 7131) polttoaineiden putkijohtokuljetusten osalta, Latviaan energian jakeluun liittyvien palvelujen osalta eikä Sloveniaan kaasun jakeluun liittyvien palvelujen osalta (ISIC Rev. 3.1 401 ja 402 sekä CPC 7131 ja 887 muut kuin neuvonta- ja konsultointipalvelut).

CY: Jalostettujen öljytuotteiden tuotanto siltä osin kuin sijoittaja on sellaisen kolmannen maan luonnollisten tai oikeushenkilöiden määräysvallassa, jonka osuus Euroopan unionin öljyn tai maakaasun tuonnista on yli 5 prosenttia, sekä kaasun tuotanto, kaasumaisten polttoaineiden jakelu putkiverkossa omaan lukuun, sähköön tuotanto, siirto ja jakelu, polttoaineiden putkikuljetus, muut sähköön ja maakaasun jakelun liitännäispalvelut kuin neuvonta- ja konsultointipalvelut, sähköön tukkukauppapalvelut sekä moottoripolttoaineen, sähköön ja muun kuin pullotetun kaasun vähittäiskauppapalvelut. Sähköön liittyvien palvelujen tarjoamiseen sovelletaan kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimuksia. (ISIC Rev. 3.1232, 4010, 4020, CPC 613, 62271, 63297, 7131 ja 887 muut kuin neuvonta- ja konsultointipalvelut).

FI: Energian sekä höyryn ja lämminveden siirto- ja jakeluverkostot ja -järjestelmät.

FI: Monopoliin tai yksinoikeuksien muodossa olevat määrälliset rajoitukset, jotka koskevat maakaasun tuontia sekä höyryn ja lämminveden tuotantoa ja jakelua. Tällä hetkellä voimassa on luonnollisia monopoleja ja yksinoikeuksia (ISIC Rev. 3.1 40, CPC 7131 ja 887 muut kuin neuvonta- ja konsultointipalvelut).

FR: Sähköön ja kaasun siirtojärjestelmät ja öljyn ja kaasun putkijohtokuljetusjärjestelmät (CPC 7131).

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset; ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

BE: Energian jakelupalvelut ja energian jakeluun liittyvät palvelut (CPC 887 muut kuin neuvonta- ja konsultointipalvelut).

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelukauppa –
Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

BE: Energian siirtopalvelujen osalta oikeushenkilöiden muoto ja sellaisten julkisten ja yksityisten toimijoiden kohtelu, joille Belgia on myöntänyt yksinoikeudet. Vaatimuksena on sijoittautuminen Euroopan unioniin (ISIC Rev. 3.1 4010, CPC 71310).

BG: Energian jakeluun liittyvät palvelut (CPC 88).

PT: Sähkön tuotanto, siirto ja jakelu, kaasun tuotanto, polttoaineiden putkijohtokuljetukset, sähkön tukkukauppapalvelut, sähkön ja muun kuin pullotetun kaasun vähittäiskauppapalvelut sekä sähkön ja maakaasun jakeluun liittyvät palvelut. Sähkö- ja kaasualoja koskevat toimiluvat annetaan vain tietyille yhtiöille, joiden päätoimipaikka ja toimiva johto on Portugalissa (ISIC Rev. 3.1 232, 4010, 4020, CPC 7131, 7422, 887 muut kuin neuvonta- ja konsultointipalvelut).

SK: Sähkön tuotantoon, siirtoon ja jakeluun, kaasun tuotantoon ja kaasumaisten polttoaineiden jakeluun, höyryn ja lämmينveden tuotantoon ja jakeluun, polttoaineiden putkijohtokuljetuksiin, sähkön, höyryn ja lämmينveden tukku- ja vähittäiskauppaan sekä energian jakeluun liittyviin palveluihin, mukaan lukien palvelut energiatehokkuuden, energiansäästön ja energiakatselmusten aloilla, tarvitaan lupa. Kaikkien mainittujen toimintojen osalta lupa voidaan myöntää ainoastaan luonnolliselle henkilölle, jolla on vakinainen asuinpaikka ETA-alueella, tai ETA-alueen oikeushenkilölle.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

BE: Metallimalmien louhintaa ja muuta kaivostoimintaa ja louhintaa lukuun ottamatta yrityksiltä, jotka ovat sellaisen kolmannen maan luonnollisten tai oikeushenkilöiden määräysvallassa, jonka osuus Euroopan unionin öljyn, maakaasun tai sähkön tuonnista on yli 5 prosenttia, voidaan kieltää määräysvalta toiminnassa. Edellytyksenä on yhtiöittäminen (ei sivuliikkeitä) (ISIC Rev. 3.1 10, 1110, 13, 14, 232, 4010 osittain, 4020 osittain ja 4030 osittain).

Voimassa olevat toimenpiteet:

EU: Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/944¹; ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/73/EY².

BG: Energialaki.

CY: Sähkömarkkinoiden sääntelyä koskeva laki vuodelta 2003, sellaisena kuin se on muutettuna tai korvattuna; kaasumarkkinoiden sääntelyä koskevat lait vuodelta 2004, sellaisina kuin ne ovat muutettuina tai korvattuina; öljylaki (putkijohdot), 273 luku; öljylaki L.64(I)/1975, sellaisena kuin se on muutettuna tai korvattuna; ja öljyn ja polttoaineiden eritelmiä koskevat lait vuodelta 2003, sellaisina kuin ne ovat muutettuina tai korvattuina.

FI: Sähkömarkkinalaki (386/1995); ja maakaasumarkkinalaki (587/2017).

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/944, annettu 5 päivänä kesäkuuta 2019, sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2012/27/EU muuttamisesta (EUVL L 158, 14.6.2019, s. 125).

² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/73/EY, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, maakaasun sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2003/55/EY kumoamisesta (EUVL L 211, 14.8.2009, s. 94).

FR: *Code de l'énergie*.

PT: Asetus 230/2012 ja asetus 231/2012, annettu 26 päivänä lokakuuta 2012 – kaasu; asetus 215-A/2012 ja asetus 215-B/2012, annettu 8 päivänä lokakuuta 2012 – sähkö; ja asetus 31/2006, annettu 15 päivänä helmikuuta 2006 – raakaöljy/öljytuotteet.

SK: Laki nro 51/1988 kaivostoiminnasta, räjähteistä ja valtion kaivannaistoiminnan hallinnosta; laki nro 569/2007 geologisesta toiminnasta; energialaki nro 251/2012; ja lämpöenergalaki nro 657/2004.

- b) Sähkö (ISIC Rev. 3.1 40, 401; CPC 62271, 887 (muut kuin neuvonta- ja konsultointipalvelut))

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset, Suoritevaatimukset; ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu:

FI: Sähkön tuonti. Sähkön tukku- ja vähittäiskauppa rajat ylittävän kaupan osalta.

FR: Ainoastaan Ranskan valtion, muun julkisen sektorin organisaation tai EDF:n (Electricité de France) 100-prosenttisesti omistamat yhtiöt voivat omistaa ja johtaa sähkön siirto- ja jakelujärjestelmiä.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu:

BG: Sähkön ja lämmön tuotanto.

LT: Muista kuin turvallisista ydinenergialähteistä peräisin olevan sähkön tukku- ja vähittäismyyntipalvelut.

PT: Sähkön siirto ja jakelu toteutetaan yksinomaisilla julkisen palvelun toimiluvilla.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Suosituimmuuskohtelu; ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Paikallinen läsnäolo:

BE: Yksittäinen lupa kapasiteetiltaan vähintään 25 MW:n sähköntuotantoon edellyttää sijoittautumista Euroopan unioniin tai muuhun valtioon, jossa on käytössä direktiivissä (EU) 2019/944 säädettyä järjestelmää vastaava järjestelmä ja jossa yrityksellä on tosiasiallinen ja jatkuva yhteys talouteen.

Sähkön tuotanto Belgian offshore-alueella edellyttää toimilupaa ja yhteisyritystä Euroopan unionin oikeushenkilön kanssa tai sellaisen valtion oikeushenkilön kanssa, jossa on käytössä direktiivissä (EU) 2019/944 säädettyä järjestelmää vastaava järjestelmä, erityisesti lupaa ja valintaa koskevien ehtojen osalta.

Lisäksi oikeushenkilön keskushallinnon tai päätoimipaikan on oltava jäsenvaltiossa tai edellä mainitut vaatimukset täyttävässä maassa, jossa yrityksellä on tosiasiallinen ja jatkuva yhteys talouteen.

Offshore-tuotannon Elia-siirtoverkostoon yhdistävien voimajohtojen rakentaminen edellyttää lupaa, ja yrityksen on täytettävä edellä esitetyt edellytykset, yhteisyritysvaativuudesta lukuun ottamatta.

Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

BE: Välittäjä tarvitsee luvan sähkön toimittamiseen sellaisille Belgiaan sijoittautuneille asiakkaille, joilla on yhteys kansalliseen verkkojärjestelmään tai suoraan linjaan, jonka nimellisjännite on suurempi kuin 70 000 voltia. Tällainen lupa voidaan myöntää ainoastaan ETA-alueen luonnolliselle tai oikeushenkilölle.

Voimassa olevat toimenpiteet:

BE: *Arrêté Royal du 11 octobre 2000 fixant les critères et la procédure d'octroi des autorisations individuelles préalables à la construction de lignes directes; Arrêté Royal du 20 décembre 2000 relatif aux conditions et à la procédure d'octroi des concessions domaniales pour la construction et l'exploitation d'installations de production d'électricité à partir de l'eau, des courants ou des vents, dans les espaces marins sur lesquels la Belgique peut exercer sa juridiction conformément au droit international de la mer; ja Arrêté Royal du 12 mars 2002 relatif aux modalités de pose de câbles d'énergie électrique qui pénètrent dans la mer territoriale ou dans le territoire national ou qui sont installés ou utilisés dans le cadre de l'exploration du plateau continental, de l'exploitation des ressources minérales et autres ressources non vivantes ou de l'exploitation d'îles artificielles, d'installations ou d'ouvrages relevant de la juridiction belge; Arrêté royal relatif aux autorisations de fourniture d'électricité par des intermédiaires et aux règles de conduite applicables à ceux-ci; ja Arrêté royal du 12 juin 2001 relatif aux conditions générales de fourniture de gaz naturel et aux conditions d'octroi des autorisations de fourniture de gaz naturel.*

FI: Sähkömarkkinalaki (588/2013); ja maakaasumarkkinalaki (587/2017)

LT: Laki nro XIII-306 välttämättömistä toimenpiteistä kolmansien maiden muiden kuin turvallisten ydinvoimalaitosten aiheuttamilta uhkilta suojautumiseksi, annettu 20 päivänä huhtikuuta 2017 (viimeisin muutos nro XIII-2705, 19 päivänä joulukuuta 2019).

PT: Asetus 215-A/2012; ja asetus 215-B/2012, annettu 8 päivänä lokakuuta 2012 – sähkö.

- c) Polttoaineet, kaasu, raakaöljy tai öljytuotteet (ISIC Rev. 3.1 232, 40, 402; CPC 613, 62271, 63297, 7131, 71310, 742, 7422, 88 osittain, 887 (muut kuin neuvonta- ja konsultointipalvelut))

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset, Suoritevaatimukset; ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu:

FI: Ulkomaisten luonnollisten tai oikeushenkilöiden omistuksen tai määräysvallan estäminen nesteytetyn maakaasun (LNG) terminaaleissa (mukaan lukien LNG-terminaalin varastointiin tai uudelleen kaasuunnuttamiseen käytettävät osat) energiaturvallisuuteen liittyvistä syistä.

FR: Kansallisen energiaturvallisuuden varmistamiseksi ainoastaan Ranskan valtion, muun julkisen sektorin organisaation tai ENGIE:n 100-prosenttisesti omistamat yhtiöt voivat omistaa ja johtaa kaasun siirto- ja jakelujärjestelmiä.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Paikallinen läsnäolo:

BE: Kaasun irtovarastointipalvelujen osalta oikeushenkilöiden muoto ja sellaisten julkisten ja yksityisten toimijoiden kohtelu, joille Belgia on myöntänyt yksinoikeudet. Kaasun irtovarastointipalvelujen tapauksessa edellytetään sijoittautumista Euroopan unioniin (CPC 742 osittain).

BG: Öljyn ja maakaasun putkijohtokuljetukset ja varastointi, mukaan lukien kauttakulkusiirto (CPC 71310, 742 osittain).

PT: Putkijohtoja pitkin kuljetettujen polttoaineiden (maakaasu) varastointipalvelujen rajat ylittävä tarjoaminen. Maakaasun siirtoa, jakelua ja maanalaista varastointia sekä nesteytetyn maakaasun (LNG) vastaanottamista, varastointia ja kaasutustermiinaaleja koskevat toimiluvat myönnetään käyttöoikeussopimuksina julkisen tarjouskilpailun perusteella (CPC 7131, 7422).

Rajat ylittävä palvelukauppa – Paikallinen läsnäolo:

BE: Maakaasun ja muiden polttoaineiden putkijohtokuljetukset edellyttävät lupaa. Lupa voidaan myöntää ainoastaan jäsenvaltioon sijoittautuneelle luonnolliselle tai oikeushenkilölle (AR § 3, 14. toukokuuta 2002).

Yrityksen hakiessa lupaa edellytetään seuraavaa:

- i) yrityksen on oltava muodostettu Belgian lainsäädännön, muun jäsenvaltion lainsäädännön tai sellaisen kolmannen maan lainsäädännön mukaisesti, joka on sitoutunut noudattamaan sääntelykehystä, joka vastaa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/73/EY¹ yleisiä vaatimuksia; ja
- ii) yrityksen hallinnollisen keskuspaikan, päätoimipaikan tai pääasiallisen toimipaikan on oltava jäsenvaltiossa tai sellaisessa kolmannessa maassa, joka on sitoutunut noudattamaan sääntelykehystä, joka vastaa direktiivissä 2009/73/EY vahvistettuja yleisiä vaatimuksia, edellyttäen, että kyseisen toimipaikan tai päätoimipaikan toiminnalla on tosiasiallinen ja jatkuva yhteys asianomaisen maan talouteen (CPC 7131).

BE: Yleensä kaasun toimittaminen Belgiaan sijoittautuneille asiakkaille (asiakkailla tarkoitetaan sekä jakeluyhtiöitä että asiakkaita, joiden kaasun yhteiskulutus kaikista toimituslähteistä on vähintään miljoona kuutiometriä vuodessa) edellyttää ministerin yksilöllistä lupaa paitsi jos toimittaja on jakeluyhtiö, jolla on oma jakeluverkko. Tällainen lupa voidaan myöntää ainoastaan Euroopan unionin luonnolliselle tai oikeushenkilölle.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/73/EY, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, maakaasun sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2003/55/EY kumoamisesta (EUVL L 211, 14.8.2009, s. 94).

Rajat ylittävä palvelukauppa – Paikallinen läsnäolo:

CY: Putkijohtoja pitkin kuljetettujen polttoaineiden varastointipalvelujen rajat ylittävää tarjoaminen sekä polttoöljyjen ja pullotettujen kaasujen muu vähittäiskauppa kuin postimyynti (CPC 613, 62271, 63297, 7131, 742).

Voimassa olevat toimenpiteet:

BE: *Arrêté Royal du 14 mai 2002 relatif à l'autorisation de transport de produits gazeux et autres par canalisations; and Loi du 12 avril 1965 relative au transport de produits gazeux et autres par canalisations*, 8.2 §.

BG: Energialaki.

CY: Sähkömarkkinoiden sääntelyä koskeva vuoden 2003 laki, laki 122(I)/2003 sellaisena kuin se on muutettuna; kaasumarkkinoiden sääntelyä koskevat vuoden 2004 lait, laki 183(I)/2004 sellaisena kuin se on muutettuna; öljylaki (putkijohdot), 273 luku; öljylain 272 luku sellaisena kuin se on muutettuna; ja öljyn ja polttoaineiden eritelmiä koskevat vuoden 2003 lait, laki 148(I)/2003 sellaisena kuin se on muutettuna.

FI: maakaasumarkkinalaki (587/2017).

FR: *Code de l'énergie*.

HU: Käyttöoikeussopimuksia koskeva laki XVI, 1991.

LT: Liettuan tasavallan maakaasulaki nro VIII-1973, annettu 10 päivänä lokakuuta 2000.

PT: Asetus 230/2012 ja asetus 231/2012, annettu 26 päivänä lokakuuta 2012 – kaasu; asetus 215-A/2012 ja asetus 215-B/2012, annettu 8 päivänä lokakuuta 2012 – sähkö; ja asetus 31/2006, annettu 15 päivänä helmikuuta 2006 – raakaöljy/öljytuotteet.

d) Ydinvoima (ISIC Rev. 3.1 12, 23, 120, 1200, 233, 2330, 40, 4010 osittain, CPC 887)

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset; Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu:

DE: Ydinmateriaalin tuotanto, jalostus tai kuljetus sekä ydinvoimaan perustuvan energian tuotanto tai jakelu.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu; Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu:

AT ja FI: Ydinmateriaalin tuotanto, jalostus, jakelu tai kuljetus sekä ydinvoimaan perustuvan energian tuotanto tai jakelu.

BE: Ydinmateriaalin tuotanto, jalostus tai kuljetus sekä ydinvoimaan perustuvan energian tuotanto tai jakelu.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset,
Suoritevaatimukset:

HU ja SE: Ydinpolttoaineen jalostus ja ydinvoimaan perustuva sähköntuotanto.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset:

BG: Halkeavan tai yhtyvän ydinmateriaalin tai niiden lähtöaineiden jalostaminen sekä niiden kauppa, ydinenergian tuotantolaitosten laitteiden ja järjestelmien kunnossapito ja korjaukset, kyseisten materiaalien ja niiden jalostuksessa syntyvän jätteen kuljetus tai ionisoivan säteilyn käyttö ja kaikki muut palvelut, jotka liittyvät ydinenergian käyttöön rauhanomaisiin tarkoituksiin (mukaan luettuina insinööri- ja konsulttipalvelut ja ohjelmistoihin liittyvät palvelut).

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu:

FR: Ydinmateriaalin valmistuksessa, tuotannossa, jalostuksessa, käsittelyssä, jakelussa ja kuljetuksessa on noudatettava Euratom-sopimuksen asettamia velvollisuuksia.

Voimassa olevat toimenpiteet:

AT: *Bundesverfassungsgesetz für ein atomfreies Österreich* (ydinvoimatonta Itävaltaa koskeva perustuslaillinen laki) BGBl. I nro 149/1999.

BG: Laki ydinenergian turvallisesta käytöstä.

FI: Ydinenergilaki (990/1987).

HU: Ydinenergilaki CXVI, 1996; ja hallituksen asetus Nr. 72/2000 ydinenergiasta.

SE: Ruotsin ympäristölaki (1998:808); ja ydinteknologiatoimintoja koskeva laki (1984:3).

Varauma nro 22 – Muut muualle luokittelemattomat palvelut

Toimiala: Muut muualle luokittelemattomat palvelut

Toimialaluokka: CPC 9703, 612 osittain, 621 osittain, 625 osittain, 85990 osittain

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Suoritevaatimukset

Paikallinen läsnäolo

Luku: Sijoitusten vapauttaminen ja Rajat ylittävä palvelukauppa

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

a) Hautaus-, krematorio- ja hautaustoimistopalvelut (CPC 9703)

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu:

FI: Krematoriopalveluja ja hautausmaiden toiminta-/ylläpitopalveluja voivat tarjota ainoastaan valtio, kunnat, seurakunnat ja uskonnolliset yhteisöt sekä voittoa tavoittelemattomat säätiöt ja yhteisöt.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset; ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen läsnäolo:

DE: Ainoastaan julkisoikeuden mukaisesti muodostetut oikeushenkilöt voivat johtaa hautausmaata. Hautausmaiden ja hautaukseen liittyvien palvelujen perustaminen ja johtaminen.

PT: Hautaus- ja hautaustoimistopalvelujen tarjoaminen edellyttää kaupallista läsnäoloa. Hautaus- ja hautaustoimistopalveluja tarjoavien yksikköjen tekniseltä vastaavalta edellytetään ETA-maan kansalaisuutta.

SE: Krematorio- ja hautauspalvelujen osalta monopoli on Ruotsin kirkolla tai paikallisilla viranomaisilla.

CY, SI: Hautaus-, krematorio- ja hautaustoimistopalvelut

Voimassa olevat toimenpiteet:

FI: Hautaustoimilaki (457/2003).

PT: Asetus 10/2015, 16. tammikuuta *alterado p/ Lei 15/2018, 27 março*.

SE: Begravningslag (1990:1144) (hautauslaki); begravningsföordningen (1990:1147) (hautausasetus).

b) Uudet palvelut

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, Ylempi johto ja hallitukset,
Suoritevaatimukset; ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Kansallinen kohtelu, Paikallinen
läsnäolo:

EU: Uusien palvelujen tarjoamisen osalta muut kuin palvelut, jotka sisältyvät
CPC-luokitukseen.

CHILEN LUETTELO

Toimiala: Kaikki

Osa-ala:

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu (sijoitukset)

Suosituimmuuskohtelu (sijoitukset)

Kuvaus: Sijoitukset

Chile varaa oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat viiden kilometrin sisällä rantaviivasta sijaitsevan ja maataloustoimintaan käytetyn maan omistusta tai määräysvaltaa. Tällaisiin toimenpiteisiin saattaa sisältyä vaatimus, että enemmistöosuuden kustakin sellaisen chileläisen oikeushenkilön osakesarjasta, joka pyrkii saamaan tällaista maata omistukseensa tai määräysvaltaansa, on kuuluttava chileläisille henkilöille tai henkilöille, jotka oleskelevat Chilessä vähintään 183 päivää vuodessa.

Voimassa olevat toimenpiteet: Asetus 1.939, virallinen lehti 10.11.1977, Valtion omistaman omaisuuden hankintaa, hallinnointia ja luovuttamista koskevat säännöt, I osasto (*Decreto Ley 1.939, Diario Oficial, noviembre 10, 1977, Normas sobre adquisición, administración y disposición de bienes del Estado, Título I*)

Toimiala: Kaikki

Osa-ala:

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu (sijoitukset)

Ylempi johto ja hallitukset (sijoitukset)

Kuvaus: Sijoitukset

Siirrettäessä tai luovutettaessa olemassa olevan valtionyrityksen tai julkisyhteisön osuutta osakkeista tai omaisuudesta Chile varaa oikeuden asettaa tällaista omistusosuutta koskevia kieltoja tai rajoituksia tai kieltää ulkomaisten sijoittajien tai niiden sijoitusten oikeuden käyttää määräysvaltaa näin luodussa valtionyhtiössä tai tehdyssä sijoituksessa taikka asettaa sille rajoituksia. Chile voi tällaisen siirron tai luovutuksen yhteydessä ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat ylimmän johdon tai hallituksen jäsenten kansalaisuutta.

'Valtionyrityksellä'¹ tarkoitetaan yritystä, jonka Chile omistaa tai jossa sillä on omistusoikeuksien kautta määräysvalta, ja sellaiseksi luetaan mikä tahansa tämän sopimuksen voimaantulon jälkeen perustettu yritys, jonka tarkoituksena on yksinomaan olemassa olevan valtionyrityksen tai julkisyhteisön pääomaosuuksien tai omaisuuden myynti tai luovutus.

¹ Luettelo olemassa olevista Chilen valtionyhtiöistä esitetään verkkosivulla <http://www.dipres.gob.cl>.

Toimiala: Kaikki

Osa-ala:

Asianomaiset velvoitteet: Suosituimmuuskohtelu (sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa)

Kuvaus: Sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa

Chile varaa oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, joilla myönnetään maille erilliskohtelu voimassa olevan tai ennen tämän sopimuksen voimaantuloa allekirjoitetun kahdenvälisen tai monenvälisen kansainvälisen sopimuksen nojalla.

Chile varaa oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, joilla myönnetään maille erilliskohtelu voimassa olevan tai ennen tämän sopimuksen voimaantuloa allekirjoitetun kansainvälisen sopimuksen nojalla ja jotka koskevat

- a) ilmailua;
- b) kalataloutta; tai
- c) meriasioita, meripelastus mukaan luettuna.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Yhteydenpito

Osa-ala: Digitaalisten televiestintäpalvelujen satelliittilähetystoiminta

Asianomaiset velvoitteet: Paikallinen läsnäolo (rajat ylittävä palvelukauppa)

Kuvaus: Rajat ylittävä palvelukauppa

Chile varaa oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat rajat ylittävää kauppaa digitaalisten televiestintäpalvelujen yksisuuntaisen satelliittilähetystoiminnan alalla.

Voimassa olevat toimenpiteet: Laki 18.168, virallinen lehti, 2.10.1982, yleinen televiestintälaki, I, II, III, V ja VI osasto (*Ley 18.168, Diario Oficial, octubre 2, 1982, Ley General de Telecomunicaciones, Títulos I, II, III, V y VI*)

Toimiala: Yhteydenpito

Osa-ala: Digitaalisten televiestintäpalvelujen satelliittilähetystoiminta

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu (sijoitukset)

Suosituimmuuskohtelu (sijoitukset)

Suoritevaatimukset (sijoitukset)

Ylempi johto ja hallitukset (sijoitukset)

Kuvaus: Sijoitukset

Chile varaa oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat toisen osapuolen sijoittajia tai niiden sijoituksia digitaalisten televiestintäpalvelujen yksisuuntaisen satelliittilähetystoiminnan alalla.

Voimassa olevat toimenpiteet: Laki 18.168, virallinen lehti, 2.10.1982, yleinen televiestintälaki, I, II, III, V ja VI osasto (*Ley 18.168, Diario Oficial, octubre 2, 1982, Ley General de Telecomunicaciones, Títulos I, II, III, V y VI*)

Toimiala:	Vähemmistöjä koskevat kysymykset
Osa-ala:	
Asianomaiset velvoitteet:	Kansallinen kohtelu (sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa) Suosituimmuuskohtelu (sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa) Suoritevaatimukset (sijoitukset) Ylempi johto ja hallitukset (sijoitukset) Paikallinen läsnäolo (rajat ylittävä palvelukauppa)
Kuvaus:	Sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa Chile varaa oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, joilla myönnetään oikeuksia tai etuuksia sosiaalisesti tai taloudellisesti heikommassa asemassa oleville vähemmistöille.
Voimassa olevat toimenpiteet:	

Toimiala:	Alkuperäiskansoja koskevat kysymykset
Osa-ala:	
Asianomaiset velvoitteet:	Kansallinen kohtelu (sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa) Suosituimmuuskohtelu (sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa) Suoritevaatimukset (sijoitukset) Ylempi johto ja hallitukset (sijoitukset) Paikallinen läsnäolo (rajat ylittävä palvelukauppa)
Kuvaus:	Sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa Chile varaa oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, joilla myönnetään oikeuksia tai etuuksia alkuperäiskansoille.
Voimassa olevat toimenpiteet:	

Toimiala: Koulutus

Osa-ala:

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu (sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa)
Suosituimmuuskohtelu (sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa)
Suoritevaatimukset (sijoitukset)
Ylempi johto ja hallitukset (sijoitukset)
Paikallinen läsnäolo (rajat ylittävä palvelukauppa)

Kuvaus: Sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa

Chile varaa oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, joka koskee

- a) sijoittajia ja toisen osapuolen sijoittajan sijoitusta koulutukseen;
ja
- b) luonnollisia henkilöitä, jotka tarjoavat koulutuspalveluita Chilessä.

Edellä oleva b alakohta sisältää opettajat ja tukihenkilöstön, jotka tarjoavat koulutuspalveluja esikoulussa, päiväkodissa, erityisopetuksessa, alemman ja ylemmän perusasteen tai keskiasteen koulutuksessa, ammatillisessa, teknillisessä tai yliopistokoulutuksessa, sekä kaikki muut henkilöt, jotka tarjoavat koulutukseen liittyviä palveluja, mukaan lukien kaikenlaisten koulutuslaitosten, koulujen, lukioiden, akatemioiden, koulutuskeskusten, ammatillisten ja teknillisten oppilaitosten tai yliopistojen sponsorit.

Tätä varaumaa ei sovelleta toisen osapuolen sijoittajiin ja sijoittajien sijoituksiin, joiden kohteena ovat päiväkodin, esikoulun tai alemman tai ylemmän perusopetuksen tasoiset yksityiset oppilaitokset, jotka eivät saa julkisia varoja, eikä sellaisten palvelujen tarjoamiseen, jotka liittyvät vieraan kielen opetukseen, liike-elämän ja teollisuuden koulutukseen ja jatkokoulutukseen, mihin sisältyvät teknistä tukea, neuvontaa, opetusohjelmaa ja koulutusohjelman kehittämistä koskevat konsulttipalvelut.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Julkisyhteisöjen rahoitus

Osa-ala:

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu (sijoitukset)

Kuvaus: Sijoitukset

Chile varaa oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, joka koskee Chilen keskuspankin (*Banco Central de Chile*) tai Chilen hallituksen liikkeeseen laskemien velkakirjojen, velkasitoumusten tai muiden velkainstrumenttien hankintaa, myyntiä tai luovuttamista toisen osapuolen kansalaisten toimesta. Tämä kohta ei vaikuta Chileen sijoittautuneiden toisen osapuolen rahoituslaitosten (pankkien) oikeuksiin hankkia, myydä tai luovuttaa tällaisia instrumentteja silloin kun se on tarpeen lakisääteisen pääoman tarkoituksiin.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala:	Kalatalous
Osa-ala:	Kalastukseen liittyvä toiminta
Asianomaiset velvoitteet:	Kansallinen kohtelu (sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa) Suosituimmuuskohtelu (sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa)
Kuvaus:	Sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa Chile varaa oikeuden valvoa ulkomaista kalastusta, mukaan lukien saaliin purkaminen, merellä jalostetun kalan ensimmäinen purkaminen ja pääsy Chilen satamiin (satamaoikeudet). Chile varaa oikeuden hallita rantojen, rantavyöhykkeiden (<i>terrenos de playas</i>), vesiosuuksien (<i>porciones de agua</i>) ja merenpohjakaistaleiden (<i>fondos marinos</i>) käyttöä meriomaisuuden käyttöoikeuksien myöntämisessä. Selvyyden vuoksi todetaan, että termi 'meriomaisuuden käyttöoikeudet' ei kata vesiviljelyä.
Voimassa olevat toimenpiteet:	Asetus 2.222, virallinen lehti 31.5.1978, merenkulkulaki, I, II, III, IV ja V osasto (<i>Decreto Ley 2.222, Diario Oficial, mayo 31, 1978, Ley de Navegación Títulos I, II, III, IV y V</i>)

D.F.L. 340, virallinen lehti 6.4.1960, meriomaisuuden käyttöoikeudet
(*D.F.L. 340, Diario Oficial, abril 6, 1960, sobre Concesiones Marítimas*)

Asetus 660, virallinen lehti 28.11.1988, meriomaisuuden
käyttöoikeuksia koskeva säädös (*Decreto Supremo 660, Diario Oficial, noviembre 28, 1988, Reglamento de Concesiones Marítimas*)

Talous-, kehitys- ja jälleenrakennusministeriön (kalatalouden
apulaisministeriö) asetus 123, virallinen lehti 23.8.2004, satamien
käytöstä (*Decreto Supremo 123 del Ministerio de Economía, Fomento y Reconstrucción, Subsecretaría de Pesca, Diario Oficial, agosto 23, 2004, Sobre Uso de Puertos*)

Toimiala: Taide- ja kulttuuriteollisuus

Osa-ala:

Asianomaiset velvoitteet: Suosituimmuuskohtelu (sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa)

Kuvaus: Sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa

Chile varaa oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, joilla myönnetään maille erilliskohtelu sellaisen voimassa olevan tai tulevan kahdenvälisen tai monenvälisen kansainvälisen sopimuksen nojalla, joka koskee taidetta ja kulttuuriteollisuutta, kuten audiovisuaalialan yhteistyösopimukset.

Selvyyden vuoksi todetaan, että tämän sopimuksen rajoituksia tai velvoitteita ei sovelleta kulttuuritoiminnan edistämiseen tarkoitettuihin valtion tukiohjelmiin.

Tätä kohtaa sovellettaessa 'taide ja kulttuuriteollisuus' sisältää

- a) kirjat, aikakauslehdet, kausijulkaisut tai painetut tai sähköiset sanomalehdet, lukuun ottamatta edellä mainittujen painamista tai ladontaa;
- b) elokuvien tai videoiden tallentaminen;
- c) musiikin ääni- tai videonauhoitukset;

- d) painetut nuotit tai koneluettavat nuotit;
- e) kuvataiteet, taidevalokuvaus ja uusmedia;
- f) esittävät taiteet mukaan lukien teatteri, tanssi ja sirkustaide; ja
- g) mediapalvelut ja multimedia.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Viihde- ja lähetyspalvelut

Osa-ala:

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu (sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa)

Suosituimmuuskohtelu (sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa)

Suoritevaatimukset (sijoitukset)

Kuvaus: Sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa

Chile varaa oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, joka koskee

- a) konserttien ja musiikkiesitysten järjestämistä ja esittämistä Chilessä; tai
- b) suurelle yleisölle tarkoitettuja radiolähetyksiä sekä radio-, televisio- ja kaapelitelevisiotoimintaa, satelliittiohjelma- ja yleisradiopalveluja.

Sen estämättä, mitä edellä määrätään, Chile kohtelee toisen osapuolen henkilöitä ja sijoittajia sekä näiden sijoituksia yhtä suotuisasti kuin kyseinen osapuoli kohtelee Chilen henkilöitä ja sijoittajia ja näiden sijoituksia.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Sosiaalipalvelut

Osa-ala:

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu (sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa)
Suosituimmuuskohtelu (sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa)
Suoritevaatimukset (sijoitukset)
Ylempi johto ja hallitukset (sijoitukset)
Paikallinen läsnäolo (rajat ylittävä palvelukauppa)

Kuvaus: Sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa

Chile varaa oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka liittyvät lainvalvonta- ja vankeinhoitopalvelujen tarjoamiseen tai seuraaviin palveluihin siltä osin kuin on kyse yleistä etua varten käyttöön otetuista ja ylläpidettävistä sosiaalipalveluista: toimeentuloturva tai -vakuutus, sosiaaliturva tai -vakuutus, sosiaalietuudet, yleissivistävä koulutus, julkinen ammatillinen koulutus, terveydenhuolto ja lastenhoito.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Ympäristöpalvelut

Osa-ala:

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu (rajat ylittävä palvelukauppa)
Suosituimmuuskohtelu (rajat ylittävä palvelukauppa)
Paikallinen läsnäolo (rajat ylittävä palvelukauppa)

Kuvaus: Rajat ylittävä palvelukauppa

Chile varaa oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla edellytetään, että ainoastaan Chilen lain mukaisesti muodostetut tai Chilen lain vaatimusten mukaisesti perustetut oikeushenkilöt saavat tarjota seuraavia palveluja: juomaveden tuotanto ja jakelu, jäteveden keruu ja jätevesihuolto sekä puhtaanapitopalvelut, kuten viemärointi, jätehuolto ja jäteveden käsittely.

Tätä kohtaa ei sovelleta tällaisten oikeushenkilöiden konsulttipalveluihin.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Rakennusalan palvelut:

Osa-ala:

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu (rajat ylittävä palvelukauppa)

Paikallinen läsnäolo (rajat ylittävä palvelukauppa)

Kuvaus: Rajat ylittävä palvelukauppa

Chile varaa oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, joka koskee ulkomaisten oikeushenkilöiden rakennusalan palvelujen tarjoamista.

Tällaisiin toimenpiteisiin saattaa sisältyä vaatimuksia esimerkiksi asuinpaikasta, rekisteröinnistä tai muunlaisesta paikallisesta läsnäolosta.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Kansainvälinen tieliikenne

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu (sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa)

Suosituimmuuskohtelu (sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa)

Paikallinen läsnäolo (rajat ylittävä palvelukauppa)

Kuvaus: Sijoitukset ja rajat ylittävä palvelukauppa

Chile varaa oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, joka koskee kansainvälistä maanteiden rahti- tai matkustajaliikennettä rajaseudulla.

Lisäksi Chile varaa oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa seuraavia Chilestä ulos suuntautuvan kansainvälisen tieliikenteen rajoituksia:

- a) palvelun tarjoajan on oltava Chilen luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö;
- b) palvelun tarjoajalla on oltava tosiasiallinen kotipaikka Chilessä;
ja

- c) jos palveluntarjoaja on oikeushenkilö, sen on oltava laillisesti muodostettu Chilessä, yli 50 prosentin sen pääomasta on oltava Chilen kansalaisten omistuksessa ja sen tosiallisen määräysvallan on kuuluttava Chilen kansalaisille.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Liikennepalvelut

Osa-ala: Maantieliikennepalvelut

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu (rajat ylittävä palvelukauppa)

Kuvaus: Rajat ylittävä palvelukauppa

Chile varaa oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, joka sallii ainoastaan Chilen luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden tarjota maanteiden matkustaja- tai tavaraliikennepalveluja Chilen alueella (kabotaasi). Yritysten on käytettävä tähän tarkoitukseen Chilessä rekisteröityjä ajoneuvoja.

MARKKINOILLE PÄÄSYÄ KOSKEVAT SITOUMUKSET

Ylähuomautukset

1. Lisäyksissä 17-C-1 ja 17-C-2 olevissa osapuolten luetteloissa esitetään kyseisen osapuolen 17.8 tai 18.7 artiklan mukaisesti antamat markkinoille pääsyä koskevat sitoumukset sekä kyseisen osapuolen varaukset 17.14 tai 18.8 artiklassa tarkoitettujen sellaisten voimassa olevien tai rajoittavampien taikka uusien toimenpiteiden suhteen, jotka eivät ole tällaisten määräysten velvoitteiden mukaisia.
2. Tässä liitteessä 'ISIC' tarkoittaa kaikkia toimialoja koskevaa kansainvälistä toimialaluokitusstandardia sellaisena kuin Yhdistyneiden kansakuntien tilastokomissio on sen hyväksynyt (*Statistical Papers, Series M, No 4, ISIC Rev. 3.1, 2002*).
3. Edellä 1 kohdassa tarkoitettut markkinoille pääsyä koskevat sitoumukset eivät kata 17 ja 18 luvun soveltamisalaan kuuluvilla toimialoilla tai osa-aloilla harjoitettavaa taloudellista toimintaa, jota ei mainita osapuolten luetteloissa.
4. Osapuolen luettelo ei rajoita osapuolten GATS-sopimuksen mukaisia oikeuksia ja velvollisuuksia.

5. Jokainen taulukon kohta sisältää seuraavat osat:

- a) 'toimiala', joka viittaa kohdassa tarkoitettuun yleiseen toimialaan;
- b) 'osa-ala', joka viittaa sitoumuksen kohteena olevaan täsmällisempään alaan tai toimintoon tapauksen mukaan CPC- tai ISIC-luokituksen mukaisesti; ja
- c) 'markkinoille pääsyn rajoitukset', joissa täsmennetään sovellettavat rajoitukset, mukaan lukien mahdollisuus säilyttää voimassa olevat toimenpiteet, jos niin täsmennetään, tai hyväksyä uusia tai rajoittavampia toimenpiteitä, jos markkinoille pääsyä koskevia sitoumuksia ei ole, jotka eivät ole 17.8 tai 18.7 artiklassa asetettujen velvoitteiden mukaisia.

6. EU-osapuolen tasolla tehtyä varaumaa sovelletaan Euroopan unionin toimenpiteeseen, jäsenvaltion toimenpiteeseen keskustasolla tai valtion toimenpiteeseen jäsenvaltiossa, paitsi jos varaumassa suljetaan pois jokin jäsenvaltio. Jäsenvaltion tekemää sitoumusta tai varaumaa sovelletaan valtion toimenpiteeseen keskus-, alue- tai paikallistasolla kyseisessä jäsenvaltiossa. Belgian varaumia sovellettaessa keskustaso kattaa liittovaltion hallinnon sekä alueiden ja kuntien hallinnot, koska niillä kaikilla on yhtäläinen lainsäädäntövalta. EU-osapuolen varauksia sovellettaessa hallinnon aluetasolla tarkoitetaan Suomessa Ahvenanmaata. Chilen tasolla tehty varauma koskee keskus- tai paikallishallinnon toimenpidettä.

7. Osapuolten luettelot sisältävät ainoastaan sellaisia markkinoille pääsyn rajoituksia, jotka eivät ole syrjiviä. Syrjivät toimenpiteet ja vaatimukset esitetään liitteissä 17-A ja 17-B.
8. Selvyyden vuoksi todetaan, että syrjimättömät toimenpiteet eivät ole tämän 17.8 tai 18.7 artiklassa tarkoitettuja markkinoille pääsyn rajoituksia sellaisten toimenpiteiden osalta,
- a) jotka edellyttävät infrastruktuurin omistuksen erottamista kyseisen infrastruktuurin kautta tarjottavien tavaroiden tai palvelujen omistuksesta tasapuolisen kilpailun turvaamiseksi esimerkiksi, energia-, liikenne- ja televiestintäalalla;
 - b) joilla rajoitetaan omistuksen keskittymistä tasapuolisen kilpailun turvaamiseksi;
 - c) joilla pyritään varmistamaan luonnonvarojen ja ympäristön säilyminen ja suojele, mukaan lukien rajoitukset, jotka koskevat käyttöoikeuksien saatavuutta, määrää ja laajuutta, sekä keskeyttämisen tai kiellon määrääminen;
 - d) joilla rajoitetaan myönnettävien lupien määrää teknisten tai fyysisten rajoitusten, kuten televiestintäaajuuksien, vuoksi; tai
 - e) joissa edellytetään, että tietyllä prosenttiosuudella yrityksen osakkeenomistajista, omistajista, osakkaista tai johtajista on pätevyys harjoittaa esimerkiksi lakimiehen tai kirjanpitäjän ammattia tai että he toimivat tällaisessa ammatissa.

9. Jäljempänä oleviin varaumaluetteluihin ei sisälly sellaisia pätevyysvaatimuksiin ja -menettelyihin, teknisiin standardeihin tai lupavaatimuksiin ja -menettelyihin liittyviä toimenpiteitä, jotka eivät ole 17.8 tai 18.7 artiklassa tarkoitettuja rajoituksia. Kyseisiin toimenpiteisiin voi kuulua etenkin toimiluvan saamista koskeva edellytys, yleispalveluvelvoitteiden täyttäminen, tunnustettua pätevyyttä koskeva edellytys säännellyillä aloilla, tiettyjen tutkintojen, mukaan lukien kielitutkinnot, läpäisemistä koskeva edellytys, tiettyä ammattia koskevan jäsenyysvaatimuksen, kuten ammattialajärjestön jäsenyyden, täyttäminen, edellytys paikallisesta edustajasta tai paikallisesta osoitteesta, tai muut syrjimättömät vaatimukset, joiden mukaan tiettyä toimintaa ei saa harjoittaa suojelluilla alueilla. Tällaisia toimenpiteitä sovelletaan joka tapauksessa, vaikka niitä ei mainittaisi tässä liitteessä.

10. Osapuolen sijoittajien perustamille oikeushenkilöille, jotka on perustettu toisen osapuolen (EU-osapuolen tapauksessa myös jonkin jäsenvaltion) oikeuden mukaisesti ja joiden sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka on kyseisessä toisessa osapuolessa, myönnetty kohtelu ei rajoita niiden 17 luvun mukaisten edellytysten tai velvollisuuksien soveltamista, joita tällaisille oikeushenkilöille on mahdollisesti asetettu kyseiseen toiseen osapuoleen perustamisen yhteydessä ja joiden soveltamista jatketaan.

11. Osapuolten luetteloja sovelletaan ainoastaan osapuolten alueisiin 41.2 artiklan mukaisesti, ja niillä on merkitystä ainoastaan EU-osapuolen ja Chilen välisissä kauppasuhteissa. Ne eivät vaikuta Euroopan unionin oikeudesta johtuviin jäsenvaltioiden oikeuksiin ja velvollisuuksiin.

12. Jäljempänä olevassa EU-osapuolen luettelossa käytetään seuraavia lyhenteitä:

EU Euroopan unioni ja kaikki sen jäsenvaltiot

AT Itävalta

BE Belgia

BG Bulgaria

CY Kypros

CZ Tšekki

DE Saksa

DK Tanska

EE Viro

EL Kreikka

ES Espanja

FI Suomi

FR Ranska

HR Kroatia

HU Unkari

IE Irlanti

IT Italia

LT Liettua

LU Luxemburg

LV Latvia

MT Malta

NL Alankomaat

PL Puola

PT Portugali

RO Romania

SE Ruotsi

SI Slovenia

SK Slovakia

EEA Euroopan talousalue

EU-OSAPUOLEN LUETTELO

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
III-EU-1 Kaikki toimialat	
a) Kaupallinen läsnäolo	
	Investointien osalta: EU: Kansallisella tai paikallisella tasolla yleishyödyllisiksi palveluiksi katsottavat palvelut voidaan varata julkisille monopoleille tai yksinoikeudet saaneille yksityisille toiminnanharjoittajille. Yleishyödyllisiä palveluja on muun muassa seuraavilla aloilla: tieteelliset ja tekniset konsultointipalvelut, yhteiskuntatieteiden ja humanististen tieteiden tutkimus- ja kehittämispalvelut, tekniset testaus- ja analysointipalvelut, ympäristöpalvelut, terveystieteiden palvelut, liikennepalvelut ja eri liikennemuotojen liitännäispalvelut. Yksinoikeudet tällaisiin palveluihin annetaan usein yksityisille toimijoille, esimerkiksi viranomaisilta toimiluvan saaneille toimijoille, sisällyttämällä niihin erityisiä palveluvelvoitteita. Koska yleishyödyllisiä palveluita tarjotaan usein myös keskustasoa alemmalla tasolla, yksityiskohtainen ja tyhjentävä alakohtainen luettelointi ei ole käytännöllistä. Tätä varaumaa ei sovelleta televiestintään eikä tietokonepalveluihin ja niihin liittyviin palveluihin. HU: Sijoittautumisen muotona on oltava rajavastuuyhtiö, osakeyhtiö tai edustusto. Sijoittautuminen ensiksi sivuliikkeenä on sallittu vain rahoituspalvelujen osalta. IT: Ei sitoumuksia, jotka koskevat puolustuksen ja kansallisen turvallisuuden alalla toimivien yritysten suurten omistusosuuksien hankintaa. Kuljetuspalvelujen sekä televiestintä- ja energiapalvelujen alalla toimivien yritysten strategisten omaisuusosuuksien hankinta voivat edellyttää ministeriövaliokunnan puheenjohtajan hyväksyntää. LT: Ei sitoumuksia, jotka koskevat kansallisen turvallisuuden kannalta strategisesti tärkeitä yrityksiä, toimialoja, alueita, varoja ja laitoksia.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
b) Kiinteistöjen hankinta	Investointien osalta: EU, pois lukien HU: Ei ole. HU: Ei valtion omaisuuden hankintaa koskevia sitoumuksia.
c) Aseet ja ampuma- ja sotatarvikkeet	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU: Ei aseiden ja ampuma- ja sotatarvikkeiden tuotantoa, jakelua tai kauppaa koskevia sitoumuksia. Sotatarvikkeet on rajattu tuotteiksi, jotka on tarkoitettu ja tuotettu ainoastaan sotilaskäyttöön sodan tai puolustustoiminnan yhteydessä.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
III-EU-2 – Asiantuntija-palvelut (kaikki ammatit lukuun ottamatta terveydenhuoltoon liittyviä ammatteja)	
a) Lakiasianpalvelut (CPC 861 osittain), mukaan lukien patenttiasiamies-palvelut Selvyyden vuoksi todetaan, että ylähuomautusten ja erityisesti ylähuomautuksen 9 mukaisesti asianajajaliittoon rekisteröitymistä koskeviin vaatimuksiin voi sisältyä vaatimus, jonka mukaan hakijalla on oltava vastaanottavassa maassa hankittu oikeustieteen tutkinto tai vastaava tai että hakija on suorittanut jonkin koulutuksen toimiluvan saaneen asianajajan valvonnassa taikka että hakijalla on toimipaikka tai postiosoite asianajajaliiton lainkäyttöalueella, jotta hän voi hakea kyseisen asianajajaliiton jäsenyyttä. Jotkin jäsenvaltiot voivat vaatia, että luonnollisilla henkilöillä, joilla on asianajotoimistossa tai yrityksessä tietty asema, tai osakkeenomistajilla on oltava oikeus harjoittaa lakiammattia vastaanottavan lainkäyttöalueen lain osalta.	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien SE: Ei sitoumuksia, jotka koskevat julkisia tehtäviä hoitavien oikeusalan ammattilaisten (kuten notaarit, <i>huissiers de justice</i> ja muut <i>officiers publics et ministériels</i>) tarjoamia oikeudellisia neuvontapalveluja ja oikeudellisia asiakirja- ja todistuspalveluja tai hallituksen virallisella säädöksellä nimitettyjen haastemiesten tarjoamia palveluja (CPC 861 osittain, 87902 osittain). SE: Ei ole. EU: Kussakin jäsenvaltiossa sovelletaan oikeudellista muotoa koskevia syrjimättömiä vaatimuksia. (Läpinäkyvyyden vuoksi jäljempänä luetellaan joitakin esimerkkejä.) BE: <i>Cour de cassation</i> -oikeusistuimessa edustamiseen muissa kuin rikosoikeudellisissa tapauksissa sovelletaan kiintiöitä. FR: Edustamiseen <i>Cour de Cassation</i> ja <i>Conseil d'Etat</i> -oikeusistuimissa sovelletaan kiintiöitä. Kaikkien asianajajaliiton täysjäseninä olevien asianajajien osalta edellytetään, että yritys on perustettu jonkin Ranskan lainsäädännössä syrjimättömästi hyväksytyn oikeudellisen muodon mukaisesti: SCP (<i>société civile professionnelle</i>), SEL (<i>société d'exercice libéral</i>), SEP (<i>société en participation</i>), SARL (<i>société à responsabilité limitée</i>), SAS (<i>société par actions simplifiée</i>), SA (<i>société anonyme</i>), SPE (<i>société pluriprofessionnelle d'exercice</i>) ja tietyin edellytyksin <i>association</i>. Ranskan tai Euroopan unionin oikeuteen liittyvissä asioissa palveluja tarjoavan lakiasiainyrityksen omistukseen ja äänioikeuksiin saatetaan soveltaa osakkaiden ammatilliseen toimintaan liittyviä määrällisiä rajoituksia. SI: Slovenian asianajajaliiton hyväksymien asianajajien kaupallinen läsnäolo voidaan toteuttaa ainoastaan yksityisenä elinkeinonharjoittajana taikka lakialan rajavastuuyhtiönä (henkilöyhtiö) tai rajattoman vastuun yhtiönä (henkilöyhtiö). Lakiasiainyrityksen toiminta on rajoitettu lainopillisten palvelujen harjoittamiseen. Vain asianajajat voivat olla lakiasiaintoimiston osakkaita.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
b) Patenttiasiamiehet, teollisoikeusasiamiehet, teollis- ja tekijänoikeusasiamiehet (CPC 879 osittain sekä 861 ja 8613)	Investointien osalta: EU, pois lukien FR: Ei ole. FR: Palvelujen tarjoaminen edellyttää, että yrityksen oikeudellinen muoto on SCP (<i>société civile professionnelle</i>) tai SEL (<i>société d'exercice libéral</i>) tai tietyin edellytyksin mikä tahansa muu oikeudellinen muoto.
c) Laskentatoimen palvelut ja kirjanpito- ja tilintarkastuspalvelut (CPC 8621 muut kuin 86213, 86219, 86220)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien FR ja HU: Ei ole.
	Investointien osalta: FR: Palvelujen tarjoaminen edellyttää, että yrityksen oikeudellinen muoto on mikä tahansa muu kuin SNC (<i>société en nom collectif</i>) ja SCS (<i>société en commandite simple</i>). Erityisiä ehtoja sovelletaan, jos oikeudellinen muoto on SEL (<i>société d'exercice libéral</i>), AGC (<i>association de gestion et comptabilité</i>) tai SPE (<i>société pluri-professionnelle d'exercice</i>). (CPC 86213, 86219, 86220).
	Rajatylittävä palvelukauppa: HU: Ei rajat ylittäviä laskentatoimen palveluja ja kirjanpito- ja tilintarkastuspalveluja koskevia sitoumuksia.
d) Tilintarkastuspalvelut (CPC 86211, 86212, muut kuin laskentatoimen palvelut)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien DE, EE, BG, FR, HU, PL ja PT: Ei ole. EE: Sovelletaan oikeudellista muotoa koskevia syrjimättömiä vaatimuksia. Investointien osalta: BG: Sovelletaan oikeudellista muotoa koskevia syrjimättömiä vaatimuksia. FR: Tarjoaminen missä tahansa yhtiömuodossa, lukuun ottamatta niitä, joissa osakkaita pidetään elinkeinonharjoittajina (<i>commerçants</i>), kuten SNC (<i>société en nom collectif</i>) ja SCS (<i>société en commandite simple</i>). PL: Sovelletaan oikeudellista muotoa koskevia vaatimuksia.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
	Rajatyylittävä palvelukauppa: DE: Tilintarkastusyrietykset (<i>Wirtschaftsprüfungsgesellschaften</i>) voivat toimia ainoastaan oikeudellisissa muodoissa, jotka ovat hyväksyttäviä ETA-alueella. Avoimet yhtiöt ja kaupalliset kommandiittiyhtiöt voidaan tunnustaa <i>Wirtschaftsprüfungsgesellschaft</i>-yrietyksiksi, jos ne on merkitty kaupparekisteriin kauppaa käyviksi henkilöyhtiöiksi niiden omaisuudenhoitotoimintojen perusteella. HU ja PT: Ei rajat ylittävää tilintarkastuspalvelujen tarjontaa koskevia sitoumuksia.
e) Verotukseen liittyvät neuvontapalvelut (CPC 863, ei sisällä verokysymyksiin liittyviä lainopillisia neuvonta- ja edustuspalveluja, jotka sisältyvät kohtaan ”lakiasiainalpalvelut”)	Investoinnit ja rajatyylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien DE, FR ja PL: Ei ole. DE, PL: Sovelletaan oikeudellista muotoa koskevia vaatimuksia.
	Investointien osalta: FR: Palvelujen tarjoaminen edellyttää, että yrietyksen oikeudellinen muoto on mikä tahansa muu kuin SNC (<i>société en nom collectif</i>) ja SCS (<i>société en commandite simple</i>). Erityisiä ehtoja sovelletaan, jos oikeudellinen muoto on SEL (<i>société d'exercice libéral</i>), AGC (<i>association de gestion et comptabilité</i>) tai SPE (<i>société pluri-professionnelle d'exercice</i>).
f) Arkkitehti- ja kaupunki-suunnittelupalvelut, tekniset palvelut ja tekniset kokonaispalvelut (CPC 8671, 8672, 8673 ja 8674)	Investoinnit ja rajatyylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien FR ja HR: Ei ole. Investointien osalta: FR: Arkkitehti voi sijoittautua Ranskaan arkkitehtipalvelujen tarjoamiseksi ainoastaan toimimalla syrjimättömästi jossakin seuraavista oikeudellisista muodoista: SA ja SARL (<i>sociétés anonymes, à responsabilité limitée</i>), EURL (<i>entreprise unipersonnelle à responsabilité limitée</i>), SCP (<i>en commandite par actions</i>), SCOP (<i>société coopérative et participative</i>), SELARL (<i>société d'exercice libéral à responsabilité limitée</i>), SELAFA (<i>société d'exercice libéral à forme anonyme</i>), SELAS (<i>société d'exercice libéral</i>) tai SAS (<i>société par actions simplifiée</i>) tai toimimalla yksityisyrittäjänä tai osakkaana arkkitehtiyrietyksessä (CPC 8671).

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
	Rajatyylittävä palvelukauppa: HR: Ei kaupunkisuunnittelupalvelujen rajat ylittävää tarjoamista koskevia sitoumuksia.
III-EU-3 – Asiantuntija-palvelut – Terveidenhuollon ammatit ja farmaseuttisten tuotteiden vähittäismyynti	
a) Lääkäri- ja hammashoitopalvelut; kätilö-, sairaanhoitaja-, fysioterapeutti-, psykologi- ja avustavan hoitohenkilöstön palvelut (CPC 85201, 9312, 9319)	Investoinnit ja rajatyylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien AT, BE, BG, CZ, DE, FI ja MT: Ei ole. CZ ja MT: Ei sitoumuksia, jotka koskevat minkään terveydenhuollon asiantuntijapalvelujen tarjoamista, riippumatta siitä, onko ne rahoitettu julkisin varoin vai yksityisesti, mukaan lukien ammattilaisten kuten lääkäreiden ja hammaslääkäreiden, kätilöjen, sairaanhoitajien, fysioterapeuttien, ensihoitajien ja psykologien palvelut, tai muita terveydenhuoltoon liittyviä palveluja (CPC 9312 ja 9319 osittain). FI: Ei sitoumuksia, jotka koskevat minkään terveydenhuollon asiantuntijapalvelujen tarjoamista, riippumatta siitä, onko ne rahoitettu julkisin varoin vai yksityisesti, mukaan lukien lääkäri- ja hammashoitopalvelut, kätilöjen, fysioterapeuttien ja ensihoitajien palvelut sekä psykologien palvelut, lukuun ottamatta sairaanhoitajien palveluja (CPC 9312, 9319). BG: Ei sitoumuksia, jotka koskevat minkään terveydenhuollon asiantuntijapalvelujen tarjoamista, riippumatta siitä, onko ne rahoitettu julkisin varoin vai yksityisesti, mukaan lukien lääkäri- ja hammashoitopalvelut, sairaanhoitajien, kätilöjen, fysioterapeuttien ja ensihoitajien palvelut sekä psykologien palvelut (CPC 9312 ja 9319 osittain).

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
	Investointien osalta: AT: Oikeudellista muotoa koskevia syrjimättömiä vaatimuksia saatetaan soveltaa (CPC 9312, 9319 osittain). Lääkäreiden yhteistyö julkisen terveydenhuollon avopalvelujen, nk. yhteisvastaanottojen, osalta voi tapahtua ainoastaan yhtiömuodoissa <i>Offene Gesellschaft</i> (OG) tai <i>Gesellschaft mit beschränkter Haftung</i> (GmbH). Ainoastaan lääkärit voivat olla osakkaina tällaisissa yhteisvastaanotoissa. Heillä on oltava oikeus itsenäiseen lääkärintoimen harjoittamiseen, joka on rekisteröity Itävallan lääkäreiden ammattikamarissa, ja heidän on harjoitettava aktiivisesti lääkärin ammattia. Muut luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt eivät saa toimia yhteisvastaanoton osakkaina, eivätkä ne saa ottaa osaa yhteisvastaanoton tuloista tai voitoista (CPC 9312 osittain). DE: Ammattiin rekisteröitymiselle voidaan asettaa maantieteellisiä rajoituksia, jotka koskevat sekä oman että muiden maiden kansalaisia. Näiden palvelujen tarjoamiseen vaadittavan oikeudelliseen muotoon saatetaan soveltaa syrjimättömiä rajoituksia (SGB V, 95 §). Lääkäreiden (mukaan lukien psykologit ja psykoterapeutit) osalta rekisteröintiin saatetaan soveltaa määrällisiä rajoituksia riippuen lääkäreiden maantieteellisestä jakautumisesta. Rekisteröinti on pakollinen vain julkisessa terveydenhuollossa toimiville lääkäreille.
	Rajatylyttävä palvelukauppa: BE: Ei sitoumuksia, jotka koskevat minkään terveydenhuollon asiantuntijapalvelujen rajatylyttävää tarjoamista, riippumatta siitä, onko ne rahoitettu julkisin varoin vai yksityisesti, mukaan lukien lääkäri-, hammashoito- ja kättilöpalvelut sekä sairaanhoitajien, fysioterapeuttien, psykologien ja ensihoitajien palvelut (CPC 85201 osittain, 9312, 93191 osittain).

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
b) Eläinlääkintäpalvelut (CPC 932)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien BE, BG, DE, DK, ES, FR, IE, HU, LV, NL ja SK: Ei ole. DE: Telelääketiedettä voidaan tarjota ainoastaan perushoidossa, jota on edeltänyt eläinlääkärin fyysinen läsnäolo. DE, DK, ES, LV, NL ja SK: Eläinlääkintäpalvelujen tarjoaminen rajoitetaan luonnollisiin henkilöihin. IE: Eläinlääkintäpalvelujen tarjoaminen rajoitetaan luonnollisiin henkilöihin tai henkilöyhtiöihin. HU: Toimilupa myönnetään taloudellisen tarveharkinnan perusteella. Pääasialliset arviointiperusteet: toimialan työllisyystilanne.
	Investointien osalta: FR: Eläinlääkintäpalveluja tarjoavien yritysten oikeudellinen muoto on rajoitettu yhtiömuotoihin, jotka ovat SEP (<i>société en participation</i>), SCP (<i>société civile professionnelle</i>) ja SEL (<i>société d'exercice libéral</i>).
	Rajatylittävä palvelukauppa: BE, BG ja LV: Ei rajat ylittävää eläinlääkintäpalvelujen tarjontaa koskevia sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
c) Farmaseuttisten, lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäismyynti ja muut farmaseuttien tarjoamat palvelut (CPC 63211)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien BG, LT: Farmaseuttisten tuotteiden ja tiettyjen lääkinnällisten tuotteiden vähittäismyynti yleisölle on varattu apteekkeille. Lääkkeiden postimyynti on kielletty käsikauppalääkkeitä lukuun ottamatta. EE: Farmaseuttisten tuotteiden ja tiettyjen lääkinnällisten tuotteiden vähittäismyynti yleisölle on varattu apteekkeille. Lääkkeiden postimyynti ja internetin kautta tilattujen lääkkeiden toimittaminen postitse tai pikalähetyksenä on kielletty. Sijoittautumislupa edellyttää taloudellista tarveharkintaa. Pääasialliset arviointiperusteet: väestön ja apteekkien määrä alueella. EL: Ainoastaan luonnolliset henkilöt, joilla on farmaseutin toimilupa, ja yritykset, joiden perustaja on toimiluvan saanut farmaseutti, saavat tarjota yleisölle farmaseuttisten tuotteiden ja tiettyjen lääkinnällisten tuotteiden vähittäismyyntipalveluja. ES: Ainoastaan luonnolliset henkilöt, joilla on farmaseutin toimilupa, saavat tarjota yleisölle farmaseuttisten tuotteiden ja tiettyjen lääkinnällisten tuotteiden vähittäismyyntipalveluja. Kukin farmaseutti voi saada ainoastaan yhden toimiluvan. Farmaseuttisten tuotteiden postimyynti on kiellettyä. FI: Ei farmaseuttisten tuotteiden tai lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäismyyntiä koskevia sitoumuksia. IE: Lääkkeiden postimyynti on kielletty käsikauppalääkkeitä lukuun ottamatta. IT: Ammatin harjoittaminen on sallittua ainoastaan rekisteriin merkityille luonnollisille henkilöille ja sellaisen henkilöyhtiön muodossa toimiville oikeushenkilöille, jonka jokainen osakas on merkitty farmaseuttien ammattirekisteriin. Sijoittautumislupa edellyttää taloudellista tarveharkintaa. Pääasiallinen arviointiperuste: väestön ja apteekkien määrä alueella. Ei sitoumuksia. LU: Ainoastaan luonnolliset henkilöt saavat tarjota yleisölle farmaseuttisten tuotteiden ja tiettyjen lääkinnällisten tuotteiden vähittäismyyntipalveluja. NL: Ei lääkkeiden postimyyntiä koskevia sitoumuksia. PL: Ammatin harjoittaminen on sallittua ainoastaan rekisteriin merkityille luonnollisille henkilöille ja sellaisen henkilöyhtiön muodossa toimiville oikeushenkilöille, jonka jokainen osakas on merkitty farmaseuttien ammattirekisteriin. SE: Ei farmaseuttisten tuotteiden vähittäismyyntiä ja farmaseuttisten tuotteiden toimittamista yleisölle koskevia sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
	Investointien osalta: EU, pois lukien EL, IE, LU, LT ja NL: Tietyn palvelun tarjoamiseen tietyllä paikallisella vyöhykkeellä tai alueella oikeutettujen toimittajien määrän syrjimätön rajoittaminen. Tästä syystä voidaan soveltaa taloudellista tarveharkintaa, jossa otetaan huomioon nykyisten palveluntarjoajien määrä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, liikenneinfrastruktuuri, asukastiheys ja maantieteellinen levinneisyys. BG: Apteekkien johtajien on oltava tutkinnon suorittaneita farmaseutteja, ja he voivat johtaa ainoastaan yhtä apteekkia, jossa he ovat itse työssä. Bulgariassa yksi henkilö voi omistaa enintään neljä apteekkia (kiintiö). DE: Ainoastaan luonnolliset henkilöt (proviisorit) voivat hoitaa apteekkia. Yhden henkilön omistamien apteekkien määrä on rajoitettu yhteen apteekkiin ja enintään kolmeen sivuapteekkiin. DK: Ainoastaan luonnolliset henkilöt, joilla on Tanskan terveys- ja lääkeviranomaisen myöntämä apteekkarin toimilupa, saavat tarjota yleisölle farmaseuttisten valmisteiden ja tiettyjen lääkinnällisten tuotteiden vähittäismyyntipalveluja. FR: Apteekin perustaminen on luvanvaraista, ja kaupallinen läsnäolo, mukaan luettuna farmaseuttisten tuotteiden etämyynti yleisölle tietoyhteiskunnan palvelujen kautta, on toteutettava jossakin kansallisessa lainsäädännössä syrjimättömästi sallituista oikeudellisista muodoista: ainoastaan <i>société d'exercice libéral</i> (SEL) <i>anonyme, par actions simplifiée, à responsabilité limitée unipersonnelle</i> or <i>pluripersonnelle, en commandite par actions, société en noms collectifs</i> (SNC) tai <i>société à responsabilité limitée</i> (SARL) <i>unipersonnelle</i> tai <i>pluripersonnelle</i>. ES, HR, HU ja PT: Sijoittautumislupa edellyttää taloudellista tarveharkintaa. Pääasiallinen arviointiperuste: väestön ja apteekkien määrä alueella. MT: Apteekkiluvan myöntämiseen sovelletaan tiettyjä rajoituksia. Yhdelläkään henkilöllä ei saa olla yhtä useampaa toimilupaa missään kaupungissa tai kylässä (apteekkilupaa koskevat määräykset (LN279/07), määräys 5(1)), paitsi jos kyseisessä kaupungissa tai kylässä ei ole esitetty muita hakemuksia (apteekkilupaa koskevat määräykset (LN279/07), määräys 5(2)). PT: Kaupallisissa yhtiöissä, joissa pääoma ilmoitetaan osakkeina, omistajien nimet on oltava tiedossa. Yksikään henkilö ei saa samanaikaisesti omistaa tai hallinnoida suoraan tai välillisesti enempää kuin neljää apteekkia tai harjoittaa enemmän kuin neljän apteekin toimintaa. SI: Slovenian apteekkiverkosto koostuu julkisista kuntien omistamista apteekkilaitoksista sekä yksityisistä luvanvaraisista apteekeista, joissa enemmistöomistajan on oltava ammatiltaan farmaseutti. Lääkemääräystä edellyttävien farmaseuttisten tuotteiden postimyynti on kiellettyä. Käsikauppalääkkeiden postimyynti edellyttää valtion erikoislupaa.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
III-EU-4 – Liike-elämän palvelut – tutkimus- ja kehittämispalvelut (CPC 851, 852, 853)	
	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien RO: Ei ole. Ainoastaan rajatylittävä palvelukauppa: RO: Ei tutkimus- ja kehittämispalvelujen rajat ylittävää tarjoamista koskevia sitoumuksia.
III-EU-5 – Liike-elämän palvelut – kiinteistöalan palvelut (CPC 851, 821, 822)	
	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien CZ ja HU: Ei ole. Rajatylittävä palvelukauppa: CZ ja HU: Ei kiinteistöalan palvelujen rajat ylittävää tarjoamista koskevia sitoumuksia.
III-EU-6 – Liike-elämän palvelut – vuokraus- tai leasingpalvelut	
a) Vuokraus- tai leasingpalvelut ilman kuljettajaa tai käyttäjää (CPC 831)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU: Ei sitoumuksia, jotka koskevat ilma-alusten vuokrausta tai leasingvuokrausta ilman miehistöä (<i>dry lease</i>). Euroopan unionin lentoliikenteen harjoittajan käyttämiin ilma-aluksiin sovelletaan ilma-alusten rekisteröintivaatimuksia. <i>Dry lease</i> -sopimukseen, jonka osapuolena on Euroopan unionin lentoliikenteen harjoittaja, on sovellettava Euroopan unionin tai kansallisen lentoturvallisuuslainsäädännön vaatimuksia, kuten etukäteishyväksyntää ja muita edellytyksiä, joita sovelletaan kolmannessa maassa rekisteröidyn ilma-aluksen käyttöön (CPC 83104).
(b) Henkilökohtaisten esineiden ja kotitaloustavaroiden vuokraus- tai leasingpalvelut ilman käyttäjää (CPC 832)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien BE ja FR: Ei ole. Rajatylittävä palvelukauppa: BE ja FR: Ei sitoumuksia, jotka koskevat henkilökohtaisten esineiden ja kotitaloustavaroiden rajat ylittäviä vuokraus- ja leasingpalveluja ilman käyttäjää.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
III-EU-7 – Liike-elämän palvelut	
a) Tietokonepalvelut ja niihin liittyvät palvelut (CPC 84) ¹	Ei ole.
b) Markkina- ja mielipidetutkimuspalvelut (CPC 864)	Ei ole.
c) Liikkeenjohdon konsultointipalvelut (CPC 865) ja niihin liittyvät palvelut (CPC 866)	Ei ole.
d) Tieteelliset ja tekniset konsultointipalvelut (CPC 8675)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien FR: Ei ole. Investointien osalta: FR: Maanmittauksessa sallitut oikeudelliset muodot ovat SEL (<i>anonyme, à responsabilité limitée</i> tai <i>en commandite par actions</i>), SCP (<i>société civile professionnelle</i>) sekä SA ja SARL (<i>sociétés anonymes, à responsabilité limitée</i>).
e) Tekniset testaus- ja analysointipalvelut (CPC 8676)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien FR ja PT: Ei ole. Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: FR: Biologin ammatti on varattu luonnollisille henkilöille. PT: Biologin, kemistin ja agronomin ammatit on varattu luonnollisille henkilöille.
f) Mainontapalvelut (CPC 871)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU: Ei ole.

¹ EU on hyväksynyt CPC 84 -luokan (tietokonepalvelut ja niihin liittyvät palvelut) soveltamisalasta tehdyn sopimuksen.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
g) Työnvälityspalvelut (CPC 87201, 87202, 87203, 87204, 87205, 87206, 87209)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien HU ja SE: Ei sitoumuksia, jotka koskevat kotiapuhenkilöstön, myynti- tai teollisuustyöntekijöiden, sairaanhoitohenkilöstön ja muun henkilöstön hankintapalveluja. HU ja SE: Ei ole (CPC 87204, 87205, 87206, 87209) EU – johtohenkilöiden hakupalvelut (CPC 87201): Ei ole, pois lukien BG, CY, CZ, DE, EE, FI, MT, LT, LV, PL, PT, RO, SI ja SK, joissa: Ei sitoumuksia EU – tilapäisten toimisto- ja muiden työntekijöiden työnvälityspalvelujen perustaminen (CPC 87202): Ei ole, pois lukien AT, BG, CY, CZ, EE, FI, LT, LV, MT, PL, PT, RO, SI ja SK, joissa: Ei sitoumuksia EU – tilapäisen toimistohenkilöstön hankintapalvelut (CPC 87203): Ei ole, pois lukien AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, MT, LT, LV, PL, PT, RO, SI ja SK, joissa: Ei sitoumuksia DE: Työnvälityspalvelujen tarjoajien määrää koskevia rajoituksia. ES: Johtohenkilöiden hakupalvelujen tarjoajien ja työnvälityspalvelujen tarjoajien määrää koskevia rajoituksia (CPC 87201, 87202). FR: Näitä palveluja voi koskea valtion monopoli (CPC 87202). IT: Toimistohenkilöstön hankintapalvelujen tarjoajien määrää koskevia rajoituksia (CPC 87203).
	Rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien BE, HU ja SE: Ei tilapäisten toimisto- ja muiden työntekijöiden työnvälityspalvelujen rajatylittävää tarjoamista koskevia sitoumuksia (CPC 87202). BE: Ei ole. IE: Ei johtohenkilöiden hakupalvelujen rajatylittävää tarjoamista koskevia sitoumuksia (CPC 87201). FR, IE, IT ja NL: Ei toimistotyöntekijöiden työnvälityspalvelujen rajatylittävää tarjoamista koskevia sitoumuksia (CPC 87203).
h) Turvallisuuspalvelut (CPC 87302, 87303, 87304, 87305 ja 87309)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien BG, CY, CZ, DK, EE, ES, FI, HR, HU, LT, LV, MT, PL, RO, SI ja SK: Ei ole. BG, CY, CZ, EE, ES, LT, LV, MT, PL, RO, SI ja SK: Ei sitoumuksia DK, HR ja HU: Ei seuraavien osa-alojen palvelujen tarjoamista koskevia sitoumuksia: vartiointipalvelut (87305) – HR ja HU, turvallisuusjärjestelyjen konsultointipalvelut (87302) – HR, lentoasemien vartiointipalvelut (87305 osittain) – DK ja panssariautopalvelut (87304) – HU.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
	Investointien osalta: FI: Ei turvallisuuspalvelujen tarjoamista koskevia lupia koskevia sitoumuksia.
i) Etsiväpalvelut (CPC 87301)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien AT ja SE: Ei sitoumuksia AT ja SE: Ei ole.
j) Rakennusten puhtaanapito- ja palvelut (CPC 874)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU: Ei ole.
k) Valokuvauspalvelut (CPC 875)	Ei ole.
l) Pakkauspalvelut (CPC 876)	Ei ole.
m) Luottotieto- ja perintäpalvelut (CPC 87901, 87902)	Rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien ES, LV ja SE: Ei perintä- ja luottotietopalveluja koskevia sitoumuksia. ES, LV ja SE: Ei ole.
n) Puhelinvastauspalvelut (CPC 87903)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU: Ei ole.
o) Kopiointipalvelut (CPC 87904)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien HU: Ei ole. Rajatylittävä palvelukauppa: HU: Ei rajat ylittävää kopiointipalvelujen tarjontaa koskevia sitoumuksia.
p) Käännös- ja tulkkauspalvelut (CPC 87905)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien HU ja PL: Ei ole. HU: Ainoastaan Unkarin käännös- ja todentamisvirastolla (OFFI) on lupa laatia virallisia käännöksiä, vahvistaa käännöksiä virallisiksi ja vahvistaa vieraskielisten virallisten asiakirjojen jäljennöksiä. PL: Ainoastaan luonnollinen henkilö voi olla auktorisoitu kääntäjä.
q) Osoiterekisterien kokoaminen ja postituspalvelut (CPC 87906)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU: Ei ole.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
r) Muotoilu- ja suunnittelupalvelut (CPC 87907)	Ei ole.
s) Muut liike-elämän palvelut, muualle luokittelemattomat (CPC 87909)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien SE: Ei ole. SE: Kahden henkilön on todennettava asumisoikeusyhdistyksen taloussuunnitelma. Näiden henkilöiden on oltava ETA-valtion viranomaisten julkisesti hyväksymiä. SE: Panttilainaamot on muodostettava osakeyhtiöinä tai sivuliikkeinä.
t) Lentoliikenteeseen liittyvät liike-elämän palvelut: – myynti ja markkinointi – tietokonepohjaista paikanvaraus-järjestelmää (TPJ) koskevat palvelut	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU: Ei ole.
u) Metallituotteiden, -koneiden ja -laitteiden korjauspalvelut (CPC 886 paitsi 8868)	Ei ole.
	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien HU: Ei ole. HU: Ei sitoumuksia, jotka koskevat energian jakeluun liittyviä palveluja ja valmistusteollisuuteen liittyvien palvelujen rajatylittävää tarjoamista, pois lukien näihin toimialoihin liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut.
v) Alusten ja rautatiekaluston sekä ilma-alusten ja niiden osien huolto ja korjaus (CPC 86764 osittain, 86769, 8868)	Ei ole.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
x) Muut liike-elämän palvelut ja leimaamispalvelut (CPC 893 osittain)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien CZ, LT ja NL: Ei ole. LT: Ei sitoumuksia NL: Jalometallituotteiden leimaamisen yksinoikeudet on tällä hetkellä myönnetty kahdelle alankomaalaiselle julkiselle monopolille.
y) Pakkauspalvelut (CPC 88493 osittain, ISIC 37)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: CZ: Pakkausten kierrättämiseen ja hyödyntämiseen liittyviä palveluja tarjoavan yrityksen on oltava osakeyhtiö (CPC 88493 osittain, ISIC 37).
III-EU-8 – Viestintäpalvelut	
a) Posti- ja kuriiripalvelut (CPC 71235 osittain, 73210 osittain, 751 osittain)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU: Postilaatikkojen asettamista yleisille alueille, postimerkkien liikkeeseen laskemista ja oikeudellisissa tai hallinnollisissa menettelyissä käytettäviä kirjattuja lähetyksiä koskevia palveluja voidaan rajoittaa kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Toimilupajärjestelmiä voidaan perustaa sellaisia palveluja varten, joihin sovelletaan tavanomaista yleispalveluvelvoitetta. Tällaisiin toimilupiin voidaan soveltaa erityisiä yleispalveluvelvoitteita tai niihin voi sisältyä velvollisuus osallistua korvausrahaston rahoitukseen.
b) Televiestintä (CPC 752, 753, 754)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien BE: Ei ole. BE: Ei satelliittilähetysten välityspalveluja koskevia sitoumuksia.
III-EU-9 – Rakennusala (CPC 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU: Ei ole.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
III-EU-10 – Jakelupalvelut	
a) Jakelupalvelut (CPC 3546, 631, 632 (ei kuitenkaan 63211 ja 63297), 62276, 621 osittain)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien PT: Ei ole. Investointien osalta: PT: Tiettyjen vähittäisliikkeiden ja ostoskeskusten perustamista varten on olemassa erityinen lupajärjestelmä. Tämä koskee ostoskeskuksia, joiden vuokrattavissa oleva tila on vähintään 8 000 m², ja vähittäisliikkeitä, joiden myyntitila on vähintään 2 000 m², kun ne sijaitsevat muualla kuin ostoskeskuksissa. Pääasialliset arviointiperusteet: Vaikutukset kaupallisen tarjonnan monipuolisuuteen, kuluttajille tarjottavien palvelujen arviointi, työpaikkojen laatu ja yrityksen yhteiskuntavastuu, sulautuminen kaupunkiympäristöön ja vaikutukset ekotehokkuuteen (CPC 631, 632, paitsi 63211 ja 63297).
(b) Farmaseuttisten tuotteiden jakelu (CPC 62117, 62251, 8929).	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien FI: Ei ole. FI: Ei farmaseuttisten tuotteiden jakelua koskevia sitoumuksia.
c) Alkoholijuomien jakelu (CPC 62112 osittain, 62226, 63107, 8929).	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien FI ja SE: Ei ole. FI: Ei sitoumuksia alkoholijuomien jakelun osalta. SE: Monopolin määrääminen väkevien alkoholijuomien, viinin ja oluen vähittäiskaupalle (alkoholitonta olutta lukuun ottamatta). Systembolaget AB:lla on tällä hetkellä tällainen valtion monopoli väkevien alkoholijuomien, viinin ja oluen vähittäiskaupassa (alkoholitonta olutta lukuun ottamatta). Alkoholijuomilla tarkoitetaan juomia, joiden alkoholipitoisuus on yli 2,25 tilavuusprosenttia. Oluen osalta alkoholipitoisuuden raja on 3,5 tilavuusprosenttia (CPC 631 osittain).
d) Tupakan jakelu (CPC 6222 osittain, 62228, 6310 osittain, 63108)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien AT, ES, FR ja IT: Ei ole. AT: Ainoastaan luonnolliset henkilöt voivat hakea tupakkakauppiaan toimilupaa (CPC 63108). ES: Ainoastaan luonnolliset henkilöt voivat toimia tupakkakauppiaana. Kukin tupakkakauppias voi saada ainoastaan yhden toimiluvan (CPC 63108). Tupakan vähittäiskauppaa koskee valtion monopoli. FR: Tupakan tukku- ja vähittäismyyntiä koskeva valtion monopoli (CPC 6222 osittain, 6310 osittain). IT: Tupakan jakelu ja myynti edellyttää toimilupaa. Lupa myönnetään julkisessa menettelyssä. Luvan myöntämiseen sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Tärkeimmät arviointiperusteet: väestö ja olemassa olevien myyntipisteiden maantieteellinen tiheys (CPC 6222 osittain, 6310 osittain).

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
III-EU-11 – Ympäristöpalvelut a) Jätevesipalvelut (CPC 9401) b) Kiinteiden tai vaarallisten jätteiden käsittely pl. vaarallisten jätteiden kuljetus rajojen yli i) Jätehuoltopalvelut (CPC 9402) ii) Puhtaanapito ja sen kaltaiset palvelut (CPC 9403) c) Ilman laadun ja ilmaston suojelu (CPC 9404)§	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien DE: Ei ole. Ainoastaan rajatylittävä palvelukauppa: DE: Ei sitoumuksia, jotka koskevat jätehuoltopalvelujen rajat ylittävää tarjoamista lukuun ottamatta neuvontapalveluja ja maaperän suojeluun ja saastuneen maaperän hoitoon liittyviä palveluja lukuun ottamatta neuvontapalveluja (CPC 9401, 9402, 9403, 94060).
d) Maaperän ja vesistön kunnostaminen ja puhdistaminen i) Saastuneen tai pilaantuneen maaperän ja veden käsittely ja kunnostaminen (CPC 9406 osittain)	
e) Melun ja värinän torjunta (CPC 9405) f) Biologisen monimuotoisuuden ja maiseman suojelu g) Luonnon- ja maisemansuojelua koskevat palvelut (CPC 9406 osittain) h) Muut ympäristönsuojelu- palvelut (CPC 9409)	

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
III-EU-12 – Koulutuspalvelut (CPC 92) (ainoastaan yksityisesti rahoitetut palvelut)	
	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU: Ei sellaisia koulutuspalveluja koskevia sitoumuksia, joille myönnetään julkista rahoitusta tai valtion tukea missä tahansa muodossa. Kun yksityisesti rahoitettujen koulutuspalvelujen tarjoaminen sallitaan ulkomaisille palveluntarjoajille, yksityisten toimijoiden osallistuminen koulutusjärjestelmään saattaa edellyttää toimilupaa, joka myönnetään syrjimättömästi. EU, pois lukien CZ, NL, SE ja SK: Ei sitoumuksia, jotka koskevat yksityisin varoin rahoitettavien muiden koulutuspalvelujen kuin alemman perusasteen, ylemmän perusasteen, keskiasteen ja korkea-asteen koulutukseksi tai aikuiskoulutukseksi luokiteltujen koulutuspalvelujen, tarjoamista (CPC 929). CY, FI, MT ja RO: Ei yksityisesti rahoitettavien alemman perusasteen, ylemmän perusasteen ja aikuiskoulutuspalvelujen tarjoamista koskevia sitoumuksia (CPC 921, 922, 924). AT, BG, CY, FI, MT ja RO: Ei yksityisesti rahoitettavien korkea-asteen koulutuspalvelujen tarjoamista koskevia sitoumuksia (CPC 923). SE: Ei sitoumuksia, jotka koskevat sellaisia koulutuspalvelujen tarjoajia, joille viranomaiset ovat antaneet luvan koulutuksen tarjoamiseen. Tätä varaumaa sovelletaan yksityisesti rahoitettujen koulutuspalvelujen tarjoajiin, jotka saavat valtion tukea jossakin muodossa, kuten valtion tunnustamiin koulutuspalvelujen tarjoajiin, valtion valvonnassa oleviin koulutuspalvelujen tarjoajiin sekä sellaiseen koulutukseen, joka oikeuttaa opintotukeen (CPC 92). SK: Kaikki muut yksityisesti rahoitetut koulutuspalvelut paitsi keskiasteen jälkeiset tekniset ja ammatilliset koulutuspalvelut: Taloudellista tarveharkintaa voidaan soveltaa, ja paikalliset viranomaiset saattavat rajoittaa perustettavien oppilaitosten lukumäärää (CPC 921, 922, 923 muu kuin 92310, 924).
	Investointien osalta: EU, pois lukien ES ja IT: Sellaisten yksityisesti rahoitettujen yliopistojen perustamiseen, jotka antavat tunnustettuja tutkintotodistuksia tai oppiarvoja, sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Tärkeimmät arviointiperusteet: väestö ja olemassa olevien yritysten tiheys. ES: Menettelyyn kuuluu parlamentin lausunto. IT: Tarjonnan on perustuttava kolmivuotiseen ohjelmaan, ja ainoastaan italialaiset oikeushenkilöt voivat antaa valtion tunnustamia tutkintotodistuksia (CPC 923).

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
III-EU-13 – Terveystenhoolto- ja sosiaalipalvelut (ainoastaan yksityisesti rahoitetut palvelut)	
a) Terveystenhooltopalvelut – sairaala-, sairaankuljetus- ja hoitolaitospalvelut (CPC 93, 931 muut kuin 9312, 93191 osittain, 9311, 93192, 93193, 93199)	Investointien osalta: EU: Ei mitään sellaisia terveystenhooltopalveluja koskevia sitoumuksia, joille myönnetään julkista rahoitusta tai valtion tukea missä tahansa muodossa. Ei mitään yksityisesti rahoitettuja terveystenhooltopalveluja koskevia sitoumuksia, lukuun ottamatta yksityisesti rahoitettuja sairaala- ja sairaankuljetuspalveluja sekä muita hoitolaitosten palveluja kuin sairaalapalveluja. Yksityisten toimijoiden osallistuminen yksityisesti rahoitetun terveystenhooltoverkoston toimintaan saattaa edellyttää toimilupaa, joka myönnetään syrjimättömästi. Taloudellista tarveharkintaa saatetaan soveltaa. Tärkeimmät arviointiperusteet: olemassa olevien laitosten lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, kuljetusinfrastruktuuri, asukastiheys, maantieteellinen levinneisyys ja uusien työpaikkojen syntyminen. Tämä varaus ei koske kaikkien terveystenhoollon asiantuntijapalvelujen tarjoamista, mukaan lukien ammattilaisten tarjoamat palvelut, kuten lääkäreiden, hammaslääkäreiden, kättilöiden, sairaanhoitajien, fysioterapeuttien, ensihoitajien ja psykologien palvelut, joihin sovelletaan muita varauksia (CPC 931 muut kuin 9312, 93191 osittain). AT, PL ja SI: Ei yksityisesti rahoitettavien sairaankuljetuspalvelujen tarjoamista koskevia sitoumuksia (CPC 93192). BE: Ei yksityisesti rahoitettujen sairaankuljetuspalvelujen ja muiden hoitolaitosten palvelujen kuin sairaalapalvelujen perustamista koskevia sitoumuksia (CPC 93192 ja 93193). BG, CY, CZ, FI, MT ja SK: Ei yksityisesti rahoitettujen sairaala- ja sairaankuljetuspalvelujen ja muiden hoitolaitosten palvelujen kuin sairaalapalvelujen tarjoamista koskevia sitoumuksia (CPC 9311, 93192, 93193). DE: Ei sitoumuksia, jotka koskevat Saksan sosiaaliturvajärjestelmää, jossa eri yritykset tai yksiköt voivat tarjota palveluja, joihin sisältyy kilpailullisia osia ja jotka eivät siksi ole ”julkista valtaa käytettäessä toteutettuja toimintoja” (CPC 93). DE: Ei yksityisesti rahoitettujen Saksan puolustusvoimien sairaaloiden omistusta koskevia sitoumuksia. FI: Ei muiden terveystenhooltopalvelujen tarjoamista koskevia sitoumuksia (CPC 93199). FR: Ei yksityisesti rahoitettujen laboratorioanalyysi- ja testauspalvelujen tarjoamista koskevia sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
	DE: (koskee myös hallinnon aluetasoa): Pelastuspalvelujen ja ”ammattitaitoisten sairaankuljetuspalvelujen” järjestämisestä ja sääntelystä vastaavat osavaltiot (Länder). Useimmat osavaltiot (Länder) siirtävät pelastuspalveluja koskevan toimivallan kunnille. Kunnat voivat antaa etusijan voittoja tavoittelemattomille toimijoille. Tämä koskee yhtäläisesti sekä kotimaisia että ulkomaisia palveluntarjoajia (CPC 931 ja 933). Sairaankuljetuspalvelujen tarjoaminen edellyttää suunnittelua, toimilupaa ja hyväksymistä. Etälääketieteen osalta tieto- ja viestintätekniikan palveluntarjoajien määrää voidaan rajoittaa yhteentoimivuuden, yhteensopivuuden ja tarvittavien turvallisuusvaatimusten täyttymisen takaamiseksi. Varaumaa sovelletaan syrjimättömästi. SI: Seuraavia palveluja koskee valtion monopoli: veritoimitukset, verivalmisteet, ihmisen elinten poistaminen ja säilyttäminen siirteitä varten, sosiaalilääketieteelliset ja hygieniapalvelut, epidemiologiset sekä terveyteen ja ekologiaan liittyvät palvelut, patologis-anatomiset palvelut ja biolääketieteellisesti avustettu lisääntyminen (CPC 931). FR: Sairaala- ja sairaankuljetuspalvelut, muiden hoitolaitosten kuin sairaaloiden palvelut ja sosiaalipalvelut: Yritykset voivat toimia missä tahansa oikeudellisessa muodossa lukuun ottamatta niitä muotoja, jotka on varattu vapaille ammattiteille.
b) Terveydenhuolto- ja sosiaalipalvelut, mukaan lukien eläkevakuutukset	Rajatyylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien HU: Ei sitoumuksia, jotka koskevat terveydenhuolto- ja sosiaalipalvelujen sekä sellaisten toimien tai palvelujen rajatyylittävää tarjontaa, jotka ovat osa yleistä eläkejärjestelmää tai lakisääteistä sosiaaliturvajärjestelmää. Tämä varauma ei koske kaikkien terveydenhuollon asiantuntijapalvelujen tarjoamista, mukaan lukien ammattilaisten tarjoamat palvelut, kuten lääkäreiden, hammaslääkäreiden, kättilöiden, sairaanhoitajien, fysioterapeuttien, ensihoitajien ja psykologien palvelut, joihin sovelletaan muita varaumia (CPC 931 muu kuin 9312, 93191 osittain). HU: Ei sitoumuksia, jotka koskevat kaikkien julkista rahoitusta saavien sairaalapalvelujen, sairaankuljetuspalvelujen ja muiden hoitolaitosten palvelujen kuin sairaalapalvelujen rajat ylittävää tarjoamista maan alueen ulkopuolelta (CPC 9311, 93192, 93193).

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
c) Sosiaalipalvelut, mukaan lukien eläkevakuutukset	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU: Ei sitoumuksia, jotka koskevat minkään sellaisten sosiaalipalvelujen tarjoamista, joille myönnetään julkista rahoitusta tai valtion tukea missä tahansa muodossa, tai toimia tai palveluja, jotka ovat osa yleistä eläkejärjestelmää tai lakisääteistä sosiaaliturvajärjestelmää. Yksityisten toimijoiden osallistuminen yksityisesti rahoitetun sosiaaliverkoston toimintaan saattaa edellyttää toimilupaa, joka myönnetään syrjimättömästi. Taloudellista tarveharkintaa saatetaan soveltaa. Tärkeimmät arviointiperusteet: olemassa olevien laitosten lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, kuljetusinfrastruktuuri, asukastiheys, maantieteellinen levinneisyys ja uusien työpaikkojen syntyminen. CZ, FI, HU, MT, PL, RO, SK ja SI: Ei yksityisesti rahoitettujen sosiaalipalvelujen tarjoamista koskevia sitoumuksia. BE, CY, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT ja PT: Ei yksityisesti rahoitettujen muiden sosiaalipalvelujen kuin toipilas- ja lepokoteihin ja vanhainkoteihin liittyvien palvelujen tarjoamista koskevia sitoumuksia. DE: Ei sitoumuksia, jotka koskevat Saksan sosiaaliturvajärjestelmää, jos eri yritykset tai yksiköt tarjoavat palveluja, joihin sisältyy kilpailullisia osia ja joita ei siksi ehkä voi määritellä ”julkista valtaa käytettäessä toteutetuiksi toiminnoiksi”.
	Investointien osalta: HR: Joidenkin yksityisten sosiaalihuoltopalvelujen perustamiseen saatetaan soveltaa taloudellista tarveharkintaa tietyillä maantieteellisillä alueilla (CPC 9311, 93192, 93193 ja 933).
III-EU-14 – Matkailu ja siihen liittyvät palvelut a) Hotelli- ja ravintolapalvelut sekä ateriapalvelut (CPC 641, 642 ja 643) pl. lentoliikenteen ateriapalvelut, jotka luetaan maahuolintapalveluihin b) Matkatoimistopalvelut ja matkanjärjestäjien palvelut (matkaoppaiden palvelut mukaan luettuina) (CPC 7471) c) Matkailijoiden opastuspalvelut (CPC 7472)	Investointien osalta: EU, pois lukien BG: Ei ole. BG: Edellytyksenä on yhtiöittäminen (ei sivuliikkeitä) (CPC 7471, 7472).

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
III-EU-15 – Virkistys-, kulttuuri- ja urheilupalvelut (muut kuin audiovisuaalialan palvelut)	
a) Kirjasto-, arkisto-, museo- ja muut kulttuuripalvelut (CPC 963)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien AT ja investointien osalta LT: Ei kirjasto-, arkisto-, museo- ja muiden kulttuuripalvelujen tarjontaa koskevia sitoumuksia. AT ja LT: Palvelun perustamiselta voidaan vaatia toimilupaa.
b) Viihdepalvelut, teatteri-, musiikkiyhtye- ja sirkuspalvelut (CPC 9619, 964 muut kuin 96492)	Investoinnit: EU: ei ole, paitsi: CY, CZ, FI, MT, PL, RO, SI ja SK: Ei viihdepalvelujen, mukaan lukien teatteri-, musiikkiyhtye-, sirkus- ja diskopalvelut, tarjoamista koskevia sitoumuksia. BG: Ei seuraavien viihdepalvelujen tarjoamista koskevia sitoumuksia: sirkus-, huvipuisto- ja muut vastaavat viihdepuistopalvelut, seuratanssi-, disko- ja tanssinopetuspalvelut sekä muut vastaavat viihdepalvelut. EE: Ei muiden viihdepalvelujen tarjontaa koskevia sitoumuksia lukuun ottamatta elokuvateatteripalveluja. LT ja LV: Ei minkään viihdepalvelujen tarjontaa koskevia sitoumuksia lukuun ottamatta elokuvateatterien käyttöpalveluja.
	Rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien AT ja SE: Ei viihdepalvelujen, mukaan lukien teatteri-, musiikkiyhtye-, sirkus- ja diskopalvelut, rajat ylittävää tarjoamista koskevia sitoumuksia. AT ja SE: Ei ole.
(c) Uutistoimistopalvelut (CPC 962)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien HU: Ei ole. HU: Ei sitoumuksia
d) Urheilu- ja muut virkistyspalvelut (CPC 964)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU: Ei ole.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
e) Rahapeli- ja vedonlyöntipalvelut (CPC 96492)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU: Ei sitoumuksia, jotka koskevat rahapelitoimintaa, joka tapahtuu rahallista arvoa omaavin panoksin onnenpeleissä, mukaan luettuina arpajaiset, raaputusarvat, rahapelitoiminta kasinoissa, pelisaleissa ja anniskelutiloissa sekä hyväntekeväisyysjärjestöjen tai voittoa tavoittelemattomien järjestöjen harjoittama tai niiden hyväksi harjoitettu vedonlyönti-, bingo- ja rahapelitoiminta.
III-EU-16 – Liikennepalvelut ja liikenteen liitännäispalvelut	
a) Meriliikenne (i) Kansainvälinen henkilöliikenne (CPC 7211 ilman kansallista kabotaasiliikennettä) (ii) Kansainvälinen tavaraliikenne (CPC 7212 ilman kansallista kabotaasiliikennettä)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien LV ja MT: Ei sitoumuksia, jotka koskevat aluksen rekisteröimistä ja laivaston liikennöimistä sijoittautumisvaltion lipun alla (kaikki kaupallinen merellä tapahtuva toiminta, joka suoritetaan merialukselta, mukaan lukien kalastus, vesiviljely ja kalastukseen liittyvät palvelut; kansainvälinen henkilö- ja tavaraliikenne (CPC 721); ja meriliikenteen liitännäispalvelut). EU: Ei sitoumuksia, jotka koskevat syöttöliikennepalveluja ja Euroopan unionin laivanvarustajien omassa omistuksessa olevien tai vuokrattujen konttien palauttamista muulta kuin kaupalliselta pohjalta siltä osin kuin nämä palvelut eivät kuulu kansallista meriliikenteen kabotaasia koskevan poikkeuksen piiriin MT: Italian kautta kulkevaan Euroopan mantereeseen ja Maltaan väliseen meriyhteyteen on myönnetty yksinoikeudet (CPC 7213, 7214, 742 osittain, 745, 749 osittain). LV: Ei ole.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
b) Meri- ja sisävesiliikenteen liitännäispalvelut	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU: Ei luotsaus- ja kiinnityspalvelujen tarjoamista koskevia sitoumuksia (CPC 7452). EU: Ei sisävesiliikenteen liitännäispalveluja koskevia sitoumuksia. EU: Sataman hallinnointielin tai toimivaltainen viranomainen voi rajoittaa satamapalvelujen tarjoajien lukumäärää tietyn satamapalvelun osalta. EU, pois lukien LT ja LV: Ei hinaus- ja työntöpalveluja koskevia sitoumuksia (CPC 7214). LT ja LV: Ei ole. BG: Objektiivisesta kapasiteetista riippuen satamien palveluntarjoajien määrää voidaan rajoittaa liikenne-, tietotekniikka- ja viestintäministerin asettaman asiantuntijakomitean päätöksellä (ISIC 0501, 0502, CPC 5133, 5223, 721, 722, 74520, 74540, 74590, 882). BG: Kansallisesti merkittävässä Bulgarian satamissa tarjottavien julkisen liikenteen tukipalvelujen osalta oikeus tukitoimintojen suorittamiseen myönnetään käyttöoikeussopimuksella. Alueellisesti merkittävässä satamissa kyseinen oikeus myönnetään sataman omistajan kanssa tehtävällä sopimuksella (CPC 74520, 74540 ja 74590). Investointien osalta: EU, pois lukien EL ja IT: Ei ole. EL: Satama-alueiden lastinkäsittelypalveluja koskee julkinen monopoli (CPC 741). IT: Meriliikenteen lastinkäsittelypalveluihin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Pääasiallinen arviointiperuste: olemassa olevien yritysten lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, asukastiheys, yritystiheys ja uusien työpaikkojen syntyminen (CPC 741).

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
(c) Rautatieliikennepalvelut ja rautatieliikenteen liitännäispalvelut	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU: Ei rautateiden henkilö- ja tavaraliikennettä koskevia sitoumuksia (CPC 711). LT: Transitopalvelujen yksinoikeudet myönnetään rautatiealan yrityksille, jotka ovat tai joiden osakepääoma on 100-prosenttisesti valtion omistuksessa (CPC 711). EU, pois lukien LT ja SE, rautatieliikenteen liitännäispalvelujen osalta: Ei ole. LT: Rautatiekaluston huolto- ja korjauspalveluja koskee valtion monopoli (CPC 86764, 86769, 8868 osittain). SE: Rautatiekaluston huoltoon ja korjaukseen sovelletaan taloudellista tarveharkintaa, kun sijoittaja aikoo perustaa omia terminaali-infrastruktuureja. Tärkeimmät arviointiperusteet: tila- ja kapasiteettirajoitukset (CPC 86764, 86769, 8868 osittain).

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
(d) Maantieliikenne (henkilö- ja tavaraliikenne, kansainväliset rekkaliikennepalvelut) ja maantielikenteen liitännäispalvelut	Rajatylyttävä palvelukauppa: EU: Ei maantieliikennettä (henkilö- ja tavaraliikenne, kansainväliset rekkaliikennepalvelut) koskevia sitoumuksia. Investointien osalta: EU: Ei sitoumuksia, jotka koskevat johonkin jäsenvaltioon sijoittautuneen ulkomaisen sijoittajan kabotaasiliikennepalvelujen tarjoamista toisessa jäsenvaltiossa (CPC 712). EU: Taksipalveluihin voidaan soveltaa Euroopan unionissa taloudellista tarveharkintaa ja rajoittaa palveluntarjoajien lukumäärää. Tärkein arviointiperuste: paikallinen kysyntä sellaisena kuin se määritellään sovellettavassa lainsäädännössä (CPC 71221). BE: Lupien enimmäismäärä voidaan vahvistaa laissa (CPC 71221). AT, BG ja DE: Henkilö- ja tavaraliikenteen yksinoikeuksia tai lupia voidaan myöntää ainoastaan Euroopan unionin luonnollisille henkilöille ja Euroopan unionin oikeushenkilöille, joiden päätoimipaikka on Euroopan unionissa. (CPC 712) CZ: Yhtiöittäminen Tšekissä vaaditaan (ei sivuliikkeitä). ES: Henkilöliikenteeseen sovelletaan taloudellista tarveharkintaa luokan CPC 7122 palvelujen osalta. Tärkein arviointiperuste: paikallinen kysyntä. Kaukoliikenteen linja-autopalveluihin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Tärkeimmät arviointiperusteet: olemassa olevien yritysten lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, asukastiheys, maantieteellinen levinneisyys, vaikutukset liikenneolosuhteisiin ja uusien työpaikkojen syntyminen. FR: Ei kaukoliikenteen linja-autopalvelujen tarjoamista koskevia sitoumuksia (CPC 712). IE: Kaukoliikenteen linja-autopalveluihin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Tärkein arviointiperuste: olemassa olevien yritysten lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, asukastiheys, maantieteellinen levinneisyys, vaikutukset liikenneolosuhteisiin ja uusien työpaikkojen syntyminen (CPC 7121, 7122).

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
	IT: Henkilöautojen vuokrauspalveluihin kuljettajineen sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Tärkeimmät arviointiperusteet: olemassa olevien yritysten lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, asukastiheys, maantieteellinen levinneisyys, vaikutukset liikenneolosuhteisiin ja uusien työpaikkojen syntyminen. Kaukoliikenteen linja-autopalveluihin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Tärkeimmät arviointiperusteet: olemassa olevien yritysten lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, asukastiheys, maantieteellinen levinneisyys, vaikutukset liikenneolosuhteisiin ja uusien työpaikkojen syntyminen. Tavaraliikennepalveluihin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Tärkein arviointiperuste: paikallinen kysyntä (CPC 712). MT: Julkinen linja-autoliikenne: koko verkkoon sovelletaan toimilupavaatimusta, joka sisältää julkisen palvelun velvoitteita koskevan sopimuksen tiettyjen sosiaalisten sektoreiden kattamiseksi (kuten opiskelijat ja ikääntyneet) (CPC 712). MT: Taksitoimilupiin sovelletaan määrällisiä rajoituksia. <i>Karozzini</i> (hevosen vetämät vaunut): toimilupiin sovelletaan määrällisiä rajoituksia (CPC 712). PT: Henkilöliikennepalvelujen osalta henkilöautojen vuokrauspalveluihin kuljettajineen sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Pääasialliset arviointiperusteet: olemassa olevien yritysten lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, asukastiheys, maantieteellinen levinneisyys, vaikutukset liikenneolosuhteisiin ja uusien työpaikkojen syntyminen (CPC 71222). SE: Maantieliikennekaluston huoltoon ja korjaukseen sovelletaan taloudellista tarveharkintaa, kun sijoittaja aikoo perustaa omia terminaalinfrastruktuureja. Pääasialliset arviointiperusteet: tila- ja kapasiteettirajoitukset (CPC 6112, 6122, 86764, 86769 ja 8867 osittain). SE: Maantieliikenteen harjoittaminen edellyttää ruotsalaista toimilupaa. Taksiluvan saaminen edellyttää, että yritys on nimennyt luonnollisen henkilön toimimaan liikenteestä vastaavana henkilönä (käytännössä asuinpaikkavaatimus – ks. Ruotsin sijoittautumismuotoja koskeva varauma) (CPC 712). SK: Tavaraliikenteeseen sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Tärkein arviointiperuste: paikallinen kysyntä (CPC 712).
	Rajatyrittävä palvelukauppa: EU, pois lukien BG: Ei maantieliikenteen tukipalvelujen rajat ylittävää tarjoamista koskevia sitoumuksia (CPC 744). Ei ole. BG: Ei sitoumuksia

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
(e) Ilmaliikennepalvelujen liitännäispalvelut (CPC 7461, 7469, 83104)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU: Mahdollisuus maahuolintapalvelujen tarjoamiseen riippuu lentoaseman koosta. Lentoasemilla toimivien palveluntarjoajien määrää voidaan rajoittaa. Isoilla lentoasemilla määrää ei saa rajoittaa vähempään kuin kahteen tarjoajaan. Investointien osalta: PL: Mahdollisuus tarjota tietyn luokan jäähdytettyjen tai jäädytettyjen tavaroiden varastointipalveluja riippuu lentoaseman koosta. Kullakin lentokentällä toimivien palveluntarjoajien määrää saatetaan rajoittaa käytettävissä olevan tilan mukaan tai muista syistä muttei kuitenkaan vähempään kuin kahteen tarjoajaan (CPC 742 osittain).
(f) Avaruusliikenne ja avaruusalusten vuokraus	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU: Ei avaruusliikennepalveluja ja avaruusalusten vuokrausta koskevia sitoumuksia (CPC 733, 734 osittain).
III-EU-17 – Maatalous, kalastus, vesi, valmistus	
a) Maatalous, riistatalous, metsätalous sekä maatalouteen, metsästyksen ja metsätalouteen liittyvät palvelut (ISIC 01, 02, CPC 881)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien HR, HU, PT ja SE: Ei ole. HR: Ei maatalous- ja metsästystoimintaa koskevia sitoumuksia. HU: Ei maataloustoimintaa koskevia sitoumuksia (ISIC 011, 012, 013, 014, 015, CPC 8811, 8812, 8813 lukuun ottamatta neuvonta- ja konsultointipalveluja). PT: Biologin, kemistin ja agronomin ammatit on varattu luonnollisille henkilöille (CPC 881). SE: Ei porotaloutta koskevia sitoumuksia (ISIC 014).
b) Kalastus, vesiviljely, kalastukseen liittyvät palvelut (ISIC 05, CPC 882)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU: Ei kalastusta, vesiviljelyä ja kalatalouteen liittyviä palveluja koskevia sitoumuksia. EU: Ei vesiviljelylaitosten perustamista merellä tai sisävesillä koskevia sitoumuksia. FR: Ei sitoumuksia, jotka koskevat osallistumista kalan-, äyriäisten- ja levänviljelyyn Ranskan valtiolle kuuluvilla merialueilla. BG: Ei sitoumuksia, jotka koskevat meren ja jokien luonnonvarojen pyyntiä aluksilla Bulgarian sisäisillä merialueilla tai aluevesillä.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
c) Veden keruu, puhdistus ja jakelu (ISIC 41)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU: Ei sellaista toimintaa koskevia sitoumuksia, joka koskee tiettyjä palveluja, kuten veden keruuta, puhdistusta ja jakelua kotitalouksille, teollisuudelle ja kaupallisille tai muille käyttäjille, mukaan luettuna juomaveden toimitus ja vesihuolto.
d) Valmistus (ISIC 16, 17, 18, 19, 20, 21)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU: Ei ole.
e) Julkaiseminen, painaminen ja tallenteiden jäljentäminen (ISIC 22, CPC 88442)	Ei ole.
f) Valmistus (ISIC 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37)	Ei ole.
III-EU-18 – Kaivostoiminta ja energiaan liittyvä toiminta	
a) Kaivostoiminta ja louhint (ISIC 10, 11, 12: energiatuotantoon liittyvä kaivostoiminta, ISIC 13, 14: metallimalmien louhint ja muu kaivostoiminta; CPC 5115, 7131, 8675, 883)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien BE, FI, IT ja NL: Ei ole. IT: (koskee myös hallinnon aluetasoa etsinnän osalta): Valtion kaivoksilla sovelletaan erityisiä etsintä- ja kaivuusääntöjä. Ennen hyödyntämiseen liittyvää toimintaa tarvitaan etsintälupa (<i>permesso di ricerca</i> , asetuksen 1447/1927 4 §). Lupa on voimassa tietyn ajan, siinä määritetään tarkasti etsintäalueen rajat ja samalle alueelle voidaan myöntää useampi kuin yksi etsintälupa eri henkilöille tai yrityksille (tämän tyyppinen lupa ei välttämättä anna yksinoikeutta). Mineraalien hyödyntämiseksi vaaditaan alueellisen viranomaisen myöntämä lupa (<i>concessione</i> , 14 §) (ISIC 10, 11, 12, 13, 14, CPC 8675, 883).

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
	Investointien osalta: BE: Mineraalivarojen ja muiden elottomien luonnonvarojen etsintä ja hyödyntäminen aluevesillä ja mannermaajalustassa edellyttää lupaa. Luvanhaltijalla on oltava tiedoksianto-osoite Belgiassa (ISIC 14). FI: Ydinaineiden louhinnan osalta luvan myöntämiseen voidaan soveltaa taloudellista tarveharkintaa. Pääasiallinen arviointiperuste: taloudellinen ja sosiaalinen kokonaishyöty (ISIC Rev. 3.1 120). NL: Hiilivetyjen etsinnän ja hyödyntämisen suorittavat Alankomaissa aina yksityinen yhtiö ja talousministerin nimeämä julkinen (osake)yhtiö yhdessä. Kaivoslain 81 ja 82 §:ssä säädetään, että kyseisen nimetyn yhtiön koko osakepääoman on oltava Alankomaiden valtion suorassa tai epäsuorassa omistuksessa (ISIC Rev. 3.1 10, 3.1 11, 3.1 12, 3.1 13 ja 3.1 14).
b) Energiapalvelut – yleiset (ISIC) 40, CPC 613, 7131, 7139, 742, 7422, 887 (muut kuin neuvonta- ja konsultointipalvelut))	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien BE, BG, FR ja LT: Ei ole. FR: Ei sähkön ja kaasun siirtojärjestelmiä ja öljyn ja kaasun putkijohtokuljetusta koskevia sitoumuksia (CPC 7131). BE: Ei energian jakelupalveluja ja energian jakeluun liittyviä palveluja (CPC 887 muut kuin neuvonta- ja konsultointipalvelut) koskevia sitoumuksia. BE: Ei energian siirtopalveluja koskevia sitoumuksia oikeushenkilöiden muodon ja sellaisten julkisten ja yksityisten toimijoiden kohtelun osalta, joille Belgia on myöntänyt yksinoikeudet (ISIC 4010, CPC 71310). BG: Ei energian jakeluun liittyviä palveluja koskevia sitoumuksia (CPC 88 osittain). Rajatylittävä palvelukauppa: LT: Ei polttoaineiden putkijohtokuljetuksia ja muiden tuotteiden kuin polttoaineiden putkijohtokuljetuksiin liittyviä palveluja koskevia sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
c) Sähkö (ISIC 40, 4010; CPC 62279, 887 (muut kuin neuvonta- ja konsultointipalvelut))	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien AT, BG, CZ, FI, FR, LT, MT, NL ja SK: Ei ole. AT, BG: Ei sähkön tuotantoa, energian jakelupalveluja ja energian jakeluun liittyviä palveluja koskevia sitoumuksia (ISIC 4010, CPC 887 lukuun ottamatta neuvonta- ja konsultointipalveluja). CZ: Sähkön ja kaasun siirtoon ja markkinatoimijalupiin sovelletaan yksinoikeuksia (ISIC 40, CPC 7131, 63297, 742, 887). FI: Ei sähkön tuontia koskevia sitoumuksia. Ei sähkön rajat ylittävää tukku- ja vähittäiskauppaa koskevia rajoituksia. Ei sähkön siirto- ja jakeluverkkoja ja -järjestelmiä koskevia sitoumuksia (ISIC 4010, CPC 62279, 887 lukuun ottamatta neuvonta- ja konsultointipalveluja). FR: Ei sähkön tuotantoa koskevia sitoumuksia (ISIC 4010). FR: Ei sähkön siirtoa ja jakelua koskevia sitoumuksia (ISIC 4010, CPC 887). LT: Ei sitoumuksia, jotka koskevat muista kuin turvallisista ydinenergiälähteistä peräisin olevan sähkön tukku- ja vähittäismyyntipalveluja. SK: Sähkön tuotanto, siirto ja jakelu, sähkön tukku- ja vähittäiskauppa sekä energian jakeluun liittyvät palvelut, mukaan lukien energiatehokkuuteen, energian säästöön ja energiakatselmuksiin liittyvät palvelut: Taloudellista tarveharkintaa sovelletaan, ja lupa voidaan evätä ainoastaan, jos markkinat ovat kyllästetyt (ISIC 4010, CPC 62279, 887).
	Investointien osalta: MT: Yhtiöllä EneMalta plc on sähkönjakelun monopoli (ISIC 4010, CPC 887). NL: Ei sähköverkon omistusta koskevia sitoumuksia. Sähköverkon voivat omistaa ainoastaan Alankomaiden valtio (siirtojärjestelmät) ja muut viranomaiset (jakelujärjestelmät) (ISIC 4010, CPC 887).

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
d) Polttoaineet, kaasu, raakaöljy tai öljytuotteet (ISIC 232, 4020; CPC 62271, 63297, 713, 742, 887 (muut kuin neuvonta- ja konsultointipalvelut))	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien AT, BG, CZ, DK, FI, FR, HU, NL ja SK: Ei ole. AT: Ei kaasun ja muiden tavaroiden kuin kaasun kuljetusta koskevia sitoumuksia (CPC 713). BG: Ei öljyn ja maakaasun putkijohtokuljetuksia ja varastointia, mukaan lukien kauttakulkusiirto, koskevia rajoituksia (ISIC 4020, CPC 7131, CPC 742 osittain). CZ: Ei kaasun tuotantoa, siirtoa, jakelua, varastointia ja kauppaa koskevia sitoumuksia (ISIC 2320, 4020, CPC 7131, 63297, 742, 887). DK: Omistajan tai käyttäjän, joka aikoo perustaa putkijohdon raaka- tai jalostetun öljyn ja öljytuotteiden sekä maakaasun kuljettamista varten, on saatava paikallisviranomaisten lupa ennen rakennustöiden aloittamista. Myönnettävien lupien määrää voidaan rajoittaa (CPC 7131). FI: Ei kaasun siirto- ja jakeluverkkoja ja -järjestelmiä koskevia sitoumuksia. Monopoliin tai yksinoikeuksien muodossa olevia määrällisiä rajoituksia, jotka koskevat maakaasun tuontia (ISIC 4020, CPC 887 lukuun ottamatta neuvonta- ja konsultointipalveluja). FR: Kansallisen energiaturvallisuuden varmistamiseksi ainoastaan Ranskan valtion, muun julkisen sektorin organisaation tai ENGIEn 100-prosenttisesti omistamat yhtiöt voivat omistaa ja johtaa kaasun siirto- ja jakelujärjestelmiä (ISIC 4020, CPC 887). HU: Ei putkijohtokuljetuksia koskevien palvelujen tarjoamista koskevia sitoumuksia. Edellyttää sijoittautumista. Palveluja voidaan tarjota valtiollisen tai paikallisen viranomaisen myöntämän käyttöoikeussopimuksen kautta. Näiden palvelujen tarjoamista säännellään käyttöoikeussopimuksia koskevalla lailla (CPC 7131). NL: Ei sähköverkon tai kaasuputkiverkon omistusta koskevia sitoumuksia. Ainoastaan Alankomaiden hallitus (siirtojärjestelmät) ja muut viranomaiset (jakelujärjestelmät) voivat omistaa sähköverkon ja kaasuputkiverkon (ISIC 040, CPC 71310). SK: Kaasun tuotantoon ja kaasumaisten polttoaineiden jakeluun sekä polttoaineiden putkijohtokuljetuksiin tarvitaan lupa. Taloudellista tarveharkintaa sovelletaan, ja lupa voidaan evätä ainoastaan, jos markkinat ovat kyllästetyt. (ISIC 4020, CPC 62271, 63297, 7131, 742 ja 887).

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
e) Ydinvoima (ISIC 12, 2330, 4010 osittain, CPC 887)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien AT, BE, BG, DE, FI, FR, HU ja SE: Ei ole. AT ja FI: Ei ydinmateriaalin tuotantoa, jalostusta, jakelua tai kuljetusta eikä ydinvoimaan perustuvan energian tuotantoa tai jakelua koskevia sitoumuksia. DE: Ei ydinmateriaalin tuotantoa, jalostusta tai kuljetusta eikä ydinvoimaan perustuvan energian tuotantoa tai jakelua koskevia sitoumuksia. BE: Ei ydinmateriaalin tuotantoa, jalostusta tai kuljetusta eikä ydinvoimaan perustuvan energian tuotantoa tai jakelua koskevia sitoumuksia.
	Investointien osalta: BG: Ei sitoumuksia, jotka koskevat halkeavan tai yhtyvän ydinmateriaalin tai niiden lähtöaineiden jalostamista ja niiden kauppaa, ydinenergian tuotantolaitosten laitteiden ja järjestelmien kunnossapitoa ja korjauksia, kyseisten materiaalien ja niiden jalostuksessa syntyvän jätteen kuljetusta tai ionisoivan säteilyn käyttöä tai mitään muita palveluja, jotka liittyvät ydinenergian käyttöön rauhanomaisiin tarkoituksiin (mukaan luettuina insinööri- ja konsulttipalvelut ja ohjelmistoihin liittyvät palvelut jne.). FR: Ei ydinmateriaalin valmistusta, tuotantoa, jalostusta, käsittelyä, jakelua tai kuljetusta koskevia sitoumuksia Euratom-sopimuksen asettamien velvollisuuksien osalta. HU ja SE: Ei ydinpolttoaineen jalostusta ja ydinvoimaan perustuvaa sähköntuotantoa koskevia sitoumuksia. (ISIC 2330, 4010 osittain)
f) Höyryn ja lämmينveden toimitus (ISIC 4030, CPC 62271, 887)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien BG, FI ja SK: Ei ole. BG: Ei lämmöntuotantoa ja -jakelua koskevia sitoumuksia (ISIC 4030, CPC 887). SK: Höyryn ja lämmينveden tuotantoon ja jakeluun, höyryn ja lämmينveden tukku- ja vähittäiskauppaan sekä energian jakeluun liittyviin palveluihin tarvitaan lupa. Taloudellista tarveharkintaa sovelletaan, ja lupa voidaan evätä ainoastaan, jos markkinat ovat kyllästetyt.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
	Investointien osalta: FI: Monopoli- tai yksinoikeuksien muodossa olevia määrällisiä rajoituksia, jotka koskevat höyryn ja lämmön veden tuotantoa ja jakelua (ISIC 40, CPC 7131). FI: Ei höyryn ja lämmön veden siirto- ja jakeluverkkoja ja -järjestelmiä koskevia sitoumuksia (ISIC 4030, CPC 7131 lukuun ottamatta neuvonta- ja konsultointipalveluja).
III-EU-19 – Muut muualle luokittelemattomat palvelut	
(a) Hautaus-, krematorio- ja hautausoimistopalvelut CPC 9703	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien CY, DE, FI, PT, SE ja SI: Ei ole. CY, DE, FI, PT, SE ja SI: Ei hautaus-, krematorio- ja hautausoimistopalveluja koskevia sitoumuksia.
b) Muut liike-elämään liittyvät palvelut (CPC 612 osittain, 621 osittain, 625 osittain, 85990 osittain)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: EU, pois lukien CZ, LT ja FI, muut liike-elämään liittyvät palvelut (CPC 612 osittain, 621 osittain, 625 osittain, 85990 osittain) Ei ole. Rajatylittävä palvelukauppa: CZ: Ei huutokauppapalveluja koskevia sitoumuksia (CPC 612 osittain, 621 osittain, 625 osittain, 85990 osittain) LT: Ei sitä toimijaa koskevia sitoumuksia, jolle hallitus on antanut yksinoikeuden tarjota seuraavia palveluja: tiedonsiirto valtion suojatun tiedonsiirtoverkon kautta. FI: Ei sähköisten tunnistuspalvelujen rajat ylittävää tarjoamista koskevia sitoumuksia.
c) Uudet palvelut	EU: Ei muiden uusien palvelujen tarjoamista koskevia sitoumuksia kuin palvelut, jotka sisältyvät CPC-luokitukseen.

CHILEN LUETTELO

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
Nro 1 Kaikki toimialat	
a) Valtionyhtiö	Siirrettäessä tai luovutettaessa olemassa olevan valtionyrityksen tai julkisyhteisön osuutta osakkeista tai omaisuudesta Chile varaa oikeuden asettaa tällaista omistusoosuutta koskevia kieltoja tai rajoituksia tai kieltää sijoittajien tai niiden sijoitusten oikeuden käyttää määräysvaltaa näin luodussa valtionyhtiössä tai tehdyssä sijoituksessa taikka asettaa sille rajoituksia. 'Valtionyhtiöllä' tarkoitetaan yritystä, jonka Chile omistaa tai jossa sillä on omistusoikeuksien kautta määräysvalta, ja sellaiseksi luetaan mikä tahansa tämän sopimuksen voimaantulon jälkeen perustettu yritys, jonka tarkoituksena on yksinomaan olemassa olevan valtionyrityksen tai julkisyhteisön pääomaosuuksien tai omaisuuden myynti tai luovutus.
b) Yleishyödylliset palvelut	Yleishyödyllisiä palveluja on muun muassa seuraavilla aloilla: tieteelliset ja tekniset konsultointipalvelut, yhteiskuntatieteiden ja humanististen tieteiden tutkimus- ja kehittämispalvelut, tekniset testaus- ja analysointipalvelut, vesialan ja vedenkäsittelyn palvelut, viemärintipalvelut, ympäristöpalvelut, terveystalvelut, liikennepalvelut ja eri liikennemuotojen liitännäispalvelut. Yksinoikeudet tällaisiin palveluihin annetaan usein yksityisille toimijoille, esimerkiksi viranomaisilta toimiluvan saaneille toimijoille, sisällyttämällä niihin erityisiä palveluvelvoitteita. Tätä varaumaa ei sovelleta televiestintään eikä tietokonepalveluihin ja niihin liittyviin palveluihin.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
c) Kiinteistöjen hankinta	Chilessä ei sitoumuksia, jotka koskevat ”valtion maan”, ”rajavyöhykkeen” ja minkä tahansa liitteessä 17-A ja 17-B tarkoitettuun maataloustoimintaan käytettävän maan hankintaa viiden kilometrin sisällä rantaviivasta. Chilen luonnolliset henkilöt ja Chilessä asuvat henkilöt sekä chileläiset oikeushenkilöt voivat hankkia maataloustoimintaan käytettävää maata tai käyttää sitä koskevaa määräysvaltaa. Chile varaa oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat tällaisten maiden omistamista tai niitä koskevaa määräysvaltaa.
d) Kaupallinen läsnäolo	Tätä luetteloa ei sovelleta edustustoihin.
e) Alkuperäiskansat	Chile varaa oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat alkuperäiskansoja.
f) Heikommassa asemassa olevat vähemmistöt	Chile varaa oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, joilla myönnetään oikeuksia tai etuuksia sosiaalisesti tai taloudellisesti heikommassa asemassa oleville vähemmistöille.
Nro 2 Valmistus	
Valmistus lukuun ottamatta palveluja (ISIC Rev. 3.1 15, 17, 18, 19, 20, 21, 26, 27, 28, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, paitsi 16, 22, 24, 25, 29, 37)	Ei ole.
Valmistus (ISIC Rev. 3.1, pääryhmä 16: Tupakkatuotteiden valmistus)	Ei sitoumuksia
Valmistus (ISIC Rev. 3.1, pääryhmä 22: julkaiseminen, painaminen ja tallenteiden jäljentäminen)	Ei ole lukuun ottamatta seuraavia: 222 Painaminen ja siihen liittyvät palvelut: Ei painamista ja siihen liittyviä palveluja koskevia sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
Valmistus (ISIC Rev. 3.1, pääryhmä 24: Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus)	Seuraavaa taloudellista toimintaa varten saatetaan edellyttää tietynlaista oikeushenkilön muotoa: 241 Peruskemikaalien valmistus 242 Muiden kemiallisten tuotteiden valmistus
Valmistus (ISIC Rev. 3.1, pääryhmä 25: Kumi- ja muovituotteiden valmistus)	Seuraavaa taloudellista toimintaa varten saatetaan edellyttää tietynlaista oikeushenkilön muotoa: 251 Kumituotteiden valmistus 252 Muovituotteiden valmistus
Valmistus (ISIC Rev. 3.1, pääryhmä 29: Koneiden ja laitteiden valmistus, muualle luokittelematon)	Ei ole lukuun ottamatta seuraavia: 2927 Aseiden ja ammusten valmistus: Ei sitoumuksia
Valmistus (ISIC Rev. 3.1, pääryhmä 31: Sähkökoneiden ja -laitteiden valmistus, muualle luokittelematon)	Seuraavaa taloudellista toimintaa varten saatetaan edellyttää tietynlaista oikeushenkilön muotoa: 311 Sähkömoottoreiden, generaattoreiden ja muuntajien valmistus 314 Akkujen, galvaanisten parien ja paristojen valmistus
Valmistus (ISIC Rev. 3.1, pääryhmä 37: Kierrätys)	Seuraavaa taloudellista toimintaa varten saatetaan edellyttää tietynlaista oikeushenkilön muotoa: 371 Metallijätteiden ja -romun kierrätys 372 Muiden jätteiden ja romun kierrätys

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
Nro 3 Kaivostoiminta ja louhinta	
Kaivostoiminta ja louhinta, lukuun ottamatta palveluja (ISIC Rev. 3.1 10, 11, 12, 13, 14)	Ei sitoumuksia: Pääryhmä 11 Raakaöljyn ja maakaasun tuotanto; öljyn ja kaasun tuotantoon liittyvät palvelut Pääryhmä 12 Uraani- ja toriummalmien louhinta Litiumin, nestemäisten tai kaasumaisten hiilivetyjen, kaikenlaisten kansallisen lainkäyttövallan piiriin kuuluvilla merivesillä olevien esiintymien ja kaikenlaisten esiintymien, jotka sijaitsevat kokonaan tai osittain kaivostoimintaan vaikuttavilla kansallisen turvallisuuden kannalta tärkeiksi luokitelluilla alueilla, jotka voidaan määritellä ainoastaan laissa, etsintää, hyödyntämistä ja käsittelyä (<i>beneficio</i>) varten voidaan myöntää hallinnollisia toimilupia tai tehdä erityisiä toimintasopimuksia kussakin tapauksessa <i>Decreto Supremo</i> -asetuksella erikseen määriteltävin vaatimuksin ja ehdoin. Lisäksi ainoastaan Chilen ydinenergiakomissio (<i>Comisión Chilena de Energía Nuclear</i>) tai sen valtuuttamat toimijat voivat panna täytäntöön tai tehdä oikeustoimen, joka koskee louhittuja luonnollisia atomimateriaaleja ja litiumia sekä niiden rikasteita, johdannaisia ja yhdisteitä.
Nro 4 Maatalous	
Maatalous ja metsästys, lukuun ottamatta palveluja (ISIC Rev. 3.1 A 01)	Ei ole.
Metsätalous, lukuun ottamatta palveluja (ISIC Rev. 3.1 A 02)	Ei ole. Selvyyden vuoksi todetaan, että tarvitaan metsätaloustieteiden komission (<i>Corporación Nacional Forestal</i>) hyväksymä hoitosuunnitelma.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
Nro 5 Energia	
Sähkön tuotanto ja jakelu, lukuun ottamatta palveluja (ISIC Rev. 3.1 E 40, 401, 4010)	a) Ei ole, lukuun ottamatta sähkön tuotantoa, siirtoa ja jakelua kansalliseen sähköjärjestelmään (<i>Sistema Eléctrico Nacional</i>). Sovelletaan seuraavia rajoituksia: Ainoastaan Chilessä perustetuilla avoimilla tai suljetuilla julkisilla yhtiöillä (<i>sociedad anónima abierta o cerrada</i>) on toimilupa harjoittaa energian jakelua. Tällaisen yrityksen ainoana toimialana on oltava energian jakelu. Ainoastaan Chilessä perustetuilla avoimilla tai suljetuilla julkisilla yhtiöillä (<i>sociedad anónima abierta o cerrada</i>) on toimilupa energian siirtoon kansallisessa siirtojärjestelmässä (<i>Sistema Interconectado Central</i>). Tällaisen yrityksen ainoana toimialana on oltava energian siirto. Vesivoiman tuotanto on sallittua toimiluvalla. Ainoastaan Chilen lainsäädännön mukaisesti perustetut oikeushenkilöt voivat hakea tällaisia toimilupia ja osallistua julkisiin tarjouskilpailuihin tällaisten toimilupien saamiseksi. Geotermisen energian etsintä tai hyödyntäminen edellyttää toimilupaa. Ainoastaan Chilen lainsäädännön mukaisesti perustetut oikeushenkilöt voivat hakea tällaisia toimilupia ja osallistua julkisiin tarjouskilpailuihin tällaisten toimilupien saamiseksi. Ydinenergian tuotantoa rauhanomaisiin tarkoituksiin voi harjoittaa ainoastaan Chilen ydinenergiakomissio tai sitä voidaan harjoittaa sen luvalla yhdessä kolmansien osapuolten kanssa. Jos ydinenergiakomissio katsoo aiheelliseksi myöntää tällaisen luvan, se vahvistaa myös toimintaa koskevat ehdot ja edellytykset. b) Ei sitoumuksia sellaisten sähkömarkkinoilla toimivien meklarien ja välittäjien toiminnan osalta, jotka järjestävät sähkön myynnin muiden ylläpitämien sähköjakeluverkkojen kautta.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
Nro 6 Kalatalous	
Kalatalous, kalahautomo- ja kalanviljelylaitostoiminta, lukuun ottamatta palveluja (ISIC Rev. 3.1 B 05)	Ei sitoumuksia
Nro 7 Palvelut	
Lakiasiaainpalvelut (CPC 861 osittain)	Investoinnit ja rajatylittävä palvelukauppa: 1) ja 3): Ei ole, lukuun ottamatta konkurssipesän hoitajia (<i>síndicos de quiebra</i>), joilla on oltava oikeusministeriön (<i>Ministerio de Justicia</i>) lupa ja jotka voivat työskennellä vain asuinpaikassaan. 2): Ei ole.
Laskentatoimen palvelut, tilintarkastuspalvelut ja kirjanpito- ja kirjanpitopalvelut (CPC 86211)	1) ja 3): Ei ole, paitsi että rahoituslaitosten ulkopuoliset tilintarkastajat on kirjattava pankkien ja rahoituslaitosten valvonnasta vastaavien ulkopuolisten tilintarkastajien rekisteriin (<i>Superintendencia de Bancos e Instituciones Financieras</i>) ja arvopaperien ja vakuutusten valvontarekisteriin (<i>Superintendencia de Valores y Seguros</i>). Rekisteriin voidaan kirjata ainoastaan yrityksiä, jotka on laillisesti perustettu Chilessä henkilöyhtiöinä (<i>sociedades de personas</i>) tai yhdistyksinä (<i>asociaciones</i>) ja joiden pääasiallinen toimiala on tilintarkastuspalvelut. 2): Ei ole.
Verotukseen liittyvät neuvontapalvelut (CPC 863)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Arkkitehtipalvelut (CPC 8671)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Tekniset palvelut (CPC 8672)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Tekniset kokonaispalvelut (CPC 86733)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Yhdyskunta- ja maisemasuunnittelupalvelut (CPC 8674)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Eläinlääkintäpalvelut (CPC 932)	1), 2) ja 3): Ei ole.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
Kätilö-, sairaanhoitaja- ja fysioterapeuttipalvelut sekä avustavan hoitohenkilöstön palvelut (CPC 93191)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Tietokoneisiin liittyvät palvelut (CPC 841, 842, 843, 844 ja 845)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Tieteidenväliset tutkimus- ja kehittämispalvelut, luonnontieteiden tutkimus- ja kehittämispalvelut sekä niihin liittyvät tieteelliset ja tekniset konsultointipalvelut (CPC 851 osittain, CPC 853 osittain ja CPC 86751 osittain)	1) ja 3): Ei ole, paitsi: Kaikki tieteelliset tai tekniset tai vuoristokiipeilyyn (<i>andinismo</i>) liittyvät tutkimusmatkat, joita luonnolliset tai oikeushenkilöt, joiden kotipaikka on ulkomailla, aikovat tehdä raja-alueille edellyttävät valtionrajaosaston (<i>Dirección de Fronteras y Límites del Estado</i>) hyväksyntää ja valvontaa. Valtiorajaosasto voi määrätä, että tutkimusmatkaan osallistuu yksi tai useampi chileläinen asiaa liittyvän toiminnan edustaja. Näiden edustajien on tarkoitus osallistua kyseisiin tutkimuksiin ja saada niistä ja niiden soveltamisalasta tietoa. 2): Ei ole.
Yhteiskuntatieteiden ja humanististen tieteiden tutkimus- ja kehittämispalvelut (CPC 852)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Omaa tai vuokrattua omaisuutta koskevat tai palkkio- tai sopimusperusteiset kiinteistöpalvelut (CPC 821 ja 822)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Aluksiin, muihin kulkuneuvoihin ja muihin koneisiin ja laitteisiin liittyvät vuokraus- ja leasingvuokrauspalvelut ilman miehistöä / käyttäjää tai kuljettajaa (CPC 8310, ei kuitenkaan 83104)	1), 2) ja 3): Ei ole.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
Ilma-alusten vuokraus- ja leasingpalvelut (ilman kuljettajaa) (CPC 83104)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Mainontapalvelut (CPC 871)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Markkina- ja mielipidetutkimuspalvelut (CPC 864)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Liikkeenjohdon konsultointipalvelut (CPC 865)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Liikkeenjohdon konsultointipalvelut (CPC 866, ei kuitenkaan 86602)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Tekniset testaus- ja analysointipalvelut (CPC 8676)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Maatalouteen, metsästyksen ja metsätalouteen liittyvät palvelut (CPC 881)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Kaivostoimintaan liittyvät palvelut (CPC 883)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Työnvälitys- ja henkilöstönhankintapalvelut (CPC 87201, 87202, 87203)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Turvallisuus- ja etsiväpalvelut (CPC 87302, 87303, 87304 ja 87305)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Koneiden ja laitteiden huolto ja korjaus (lukuun ottamatta merialuksia, ilma-aluksia ja muita kulkuneuvoja) (CPC 633)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Rakennusten puhtaanapitopalvelut (CPC 874)	1), 2) ja 3): Ei ole.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
Valokuvauspalvelut (CPC 875)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Pakkauspalvelut (CPC 876)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Luottotieto- ja perintäpalvelut (CPC 87901, 87902)	1), 2) ja 3): Ei sitoumuksia
Puhelinvastauspalvelut (CPC 87903)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Kopiointipalvelut (CPC 87904)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Käännös- ja tulkkauspalvelut (CPC 87905)	1), 2) ja 3): Ei ole, paitsi että virallisia käännöksiä, käännösten virallisia todentamisia ja vieraskielisten virallisten asiakirjojen todennettuja jäljennöksiä voivat antaa ainoastaan Chilen viranomaisten rekisteröimät viralliset kääntäjät.
Osoiterekisterien kokoaminen ja postituspalvelut (CPC 87906)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Muotoilu- ja suunnittelupalvelut (CPC 87907)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Muut liike-elämän palvelut, muualle luokittelemattomat (CPC 87909)	1), 2) ja 3): Ei sitoumuksia
Julkaisu- ja painopalvelut (CPC 88442)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Kokouspalvelut (CPC 87909)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Postipalvelut (CPC 7511)	1), 2) ja 3): Ei sitoumuksia

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
Kuriiripalvelut (CPC 7512) Postilähetysten¹ käsittelyyn² liittyvät palvelut seuraavan osa-aloja koskevan luettelon mukaisesti sekä koti- että ulkomaan lähetyksissä: i) osoitteellisten, millä tahansa fyysisellä välineellä³ tuotettujen kirjallisten viestien käsittely, mukaan luettuina – yhdistelmäpostipalvelu ja – suoramainonta; ii) osoitteellisten pakettien⁴ käsittely;	1), 2) ja 3): Ei ole, paitsi: Sisäasiainministeriön (<i>Ministerio del Interior</i>) 4 päivänä marraskuuta 1960 antaman asetuksen (<i>Decreto Supremo N°5037</i>) ja liikenne- ja televiestintäministeriön (<i>Ministerio de Transporte y Telecomunicaciones</i>) tai sen seuraajien 30 päivänä tammikuuta 1982 antaman asetuksen (<i>Decreto con Fuerza de Ley N°10</i>) mukaan Chilen valtio voi harjoittaa <i>Empresa de Correos de Chile</i> välityksellä monopolia postilähetysten (<i>objetos de correspondencia</i>) vastaanottamisen, kuljetuksen ja toimituksen alalla. 'Postilähetyksillä' tarkoitetaan kirjeitä, yksinkertaisia ja postimaksullisia postikortteja, liikeasiakirjoja, tiedotteita ja kaikentyyppistä painettua aineistoa, pistekirjoituksena painetut aineistot mukaan luettuina, kaupallisia näytteitä, enintään kilon painoisia pieniä paketteja ja erityispostipalveluja, joihin liittyy ääniviestien (<i>fonos postales</i>) tallentamista ja toimittamista.

¹ 'Postilähetyksellä' tarkoitetaan minkä tahansa kaupallisen, niin julkisen kuin yksityisenkin, toimijan käsittelemiä lähetyksiä.

² 'Käsittelyllä' tarkoitetaan vastaanottoa (*admisión*), kuljetusta (*transporte*) ja toimittamista (*entrega*).

³ Esim. kirjeet ja postikortit.

⁴ Sisältää kirjat ja kuvastot.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
iii) osoitteellisten painotuotteiden ¹ käsittely; iv) edellä i–iii kohdassa tarkoitettujen tuotteiden käsittely kirjattuna tai vakuutettuna postina; v) edellä i–iii kohdassa tarkoitettujen tuotteiden pikalähetyspalvelut ² , vi) osoitteettomien tuotteiden käsittely; ja vii) muualle luokittelemattomat palvelut.	
Kansainväliset pitkän matkan televiestintäpalvelut	1), 2) ja 3): Ei ole.
Paikalliset perustelevisiointäpalvelut ja -verkot, välilliset televiestintäpalvelut, täydentävät televiestintäpalvelut ja rajoitetut televiestintäpalvelut	1), 2) ja 3): Ei ole.

¹ Aikakausjulkaisut ja sanomalehdet.

² Pikalähetyspalveluihin voi sisältyä nopean ja luotettavan toimituksen lisäksi lisäarvoelementtejä, kuten nouto lähettäjältä, henkilökohtainen toimitus vastaanottajalle, seuranta ja paikantaminen, mahdollisuus muuttaa määränpäättä ja vastaanottajaa kuljetuksen aikana sekä vastaanottovahvistus.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
Rakennuspalvelut (CPC 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517 ja 518)	1), 2) ja 3): Ei sitoumuksia
Komissionääripalvelut (CPC 621)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Tukkukaupan palvelut (CPC 622, 61111, 6113 ja 6121)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Vähittäiskaupan palvelut (CPC 631, 61111, 6113 ja 6121)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Franchising-toiminta (CPC 8929)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Ympärisöpalvelut (CPC 940)	1), 2) ja 3): Ei sitoumuksia lukuun ottamatta konsultointipalveluja.
Koulutuspalvelut (CPC 92).	1), 2) ja 3): Ei sitoumuksia
Terveystenhoitopalvelut – sairaala-, sairaankuljetus- ja hoitolaitospalvelut (CPC 93, 931 muut kuin 9312, 93191 osittain, 9311, 93192, 93193, 93199)	1), 2) ja 3): Ei sitoumuksia
Terveystenhoito- ja sosiaalipalvelut, mukaan lukien eläkevakuutukset	1), 2) ja 3): Ei sitoumuksia
Sosiaalipalvelut, mukaan lukien eläkevakuutukset	1), 2) ja 3): Ei sitoumuksia
Hotelli- ja ravintolapalvelut, mukaan lukien ateriapalvelut (CPC 641, 642 ja 643)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Matkatoimistopalvelut ja matkanjärjestäjien palvelut (CPC 74710)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Matkailijoiden opastuspalvelut (CPC 74720)	1), 2) ja 3): Ei ole.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
Viihdepalvelut, mukaan lukien teatteri-, musiikkiyhtye- ja sirkuspalvelut (CPC 9619)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Kirjasto-, arkisto-, museo- ja muut kulttuuripalvelut (CPC 963)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Viihdepalvelut, teatteri-, musiikkiyhtye- ja sirkuspalvelut (CPC 9619, 964 muu kuin 96492)	1), 2) ja 3): Ei sitoumuksia
Uutistoimistopalvelut (CPC 962)	1), 2) ja 3): Ei sitoumuksia
Urheilu- ja muut virkistyspalvelut (CPC 9641)	1), 2) ja 3): Ei ole, paitsi että ammattimaista toimintaa kehittäville urheilujärjestöille voidaan edellyttää tiettyä oikeushenkilötyyppiä. Lisäksi kansallisen kohtelun perusteella: a) ei ole sallittua osallistua useamman kuin yhden joukkueen kanssa samaan urheilukilpailun luokkaan; b) urheilualan yhtiöiden omistusosuuksista saattaa olla erityisiä säännöksiä; ja c) vähimmäispääomavaatimus saatetaan asettaa.
Rahapeli- ja vedonlyöntipalvelut (CPC 96492)	1), 2) ja 3): Ei sitoumuksia

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
Muut virkistyspalvelut, muualla luokittelemattomat (CPC 96499)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Meriliikennepalvelut (CPC 721) Matkustajaliikenne (CPC 7211)	1) ja 2): Ei ole. 3): a) Rekisteröidyn yhtiön perustaminen Chilen lipun alla purjehtivan laivaston liikennöimistä varten: Ei sitoumuksia b) Muut kaupallisen läsnäolon muodot kansainvälisten meriliikenteen palvelujen tarjoamiseksi ¹ : Ei ole.

¹ Ilmaisulla 'muut kaupallisen läsnäolon muodot kansainvälisten meriliikennepalvelujen tarjoamiseksi' tarkoitetaan toisen osapuolen kansainvälisten meriliikennepalvelujen toimittajien valmiuksia toteuttaa tarvittavat paikallistason toimet osittain tai täysin integroitujen liikennepalvelujen, joiden merkittävä osa meriliikenne on, toimittamiseksi asiakkailleen. Tämä sitoumus ei saa kuitenkaan rajoittaa millään tavoin palvelujen rajan yli tarjoamista koskevia hyväksytyjä sitoumuksia.

Edellä tarkoitetun kaltaisia toimia voivat olla

- meriliikennepalvelujen ja niihin liittyvien palvelujen markkinointi ja myynti suoraan asiakkaille tarjoamisesta laskutukseen saakka riippumatta siitä, hoitavatko tai tarjoavatko näitä palveluja itse palvelujen tarjoajat vai sellaiset palvelujen tarjoajat, joiden kanssa palvelujen myyjä on tehnyt pysyviä liikejärjestelyjä;
- integroitujen palvelujen tarjoamisen edellyttämien kuljetuspalvelujen tai niihin liittyvien oheispalvelujen hankinta joko omaan tai asiakkaiden lukuun (ja jälleenmyynti asiakkaille); tällaisia palveluja ovat myös mitä tahansa liikennemuotoa ja etenkin sisämaan vesiväyliä, maanteitä ja rautateitä käyttäen toimitettavat kotimaan kuljetuspalvelut;
- liikenneasiakirjojen, tulliasiakirjojen tai kuljetettavien tavaroiden alkuperää ja luonnetta osoittavien muiden asiakirjojen laatiminen;
- liiketoimintaa koskevien tietojen toimittaminen millä tahansa välineellä, tietokoneavusteiset tietojärjestelmät ja organisaatioiden välinen tiedonsiirto mukaan luettuina (jollei tästä sopimuksesta muuta johdu);
- minkä tahansa liiketoiminnan (myös esim. osakkuus yrityksessä) aloittaminen ja henkilöstön nimittäminen palvelukseen käyttämällä paikallista työvoimaa (tai – henkilöstön liikkuvuuden lisäämistä koskevan horisontaalisen sitoumuksen mukaisesti – ulkomaisia työntekijöitä) jonkin alueelle sijoittautuneen varustamon kanssa;
- aluksen satamassakäynnin järjestäminen tai rahdin haltuunotto tarvittaessa varustamon puolesta.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
Tavaraliikenne (CPC 7212) Alusten vuokrauspalvelut miehistöineen (CPC 7223) Alusten huolto ja korjaus (CPC 8868) Hinaus- ja työntöpalvelut (CPC 72140) Meriliikenteen tukipalvelut (CPC 745) Lastaus- ja purkupalvelut (CPC 741) Varastointipalvelut (CPC 742)	
Sisävesiliikenne (CPC 722)	1), 2) ja 3): Ei sitoumuksia
Rautatieliikennepalvelut ja rautatieliikenteen liitännäispalvelut;	1), 2) ja 3): Ei sitoumuksia
Tieliikennepalvelut: Tavaraliikenne (CPC 7123)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Tieliikennepalvelut: Kaupalliseen käyttöön tarkoitettujen ajoneuvojen, joissa on käyttäjä tai kuljettaja, vuokrauspalvelut (CPC 71222 – Henkilöautojen, joissa on käyttäjä tai kuljettaja, vuokrauspalvelut)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Tieliikennepalvelut: Maantieliikennekaluston huolto ja korjaus (CPC 6112 – Moottoriajoneuvojen huolto- ja korjauspalvelut)	1), 2) ja 3): Ei ole.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyn rajoitukset
Tieliikennepalvelut: Tieliikenteen tukipalvelut (CPC 7441 – linja-autoasemapalvelut)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Kaikkien liikennemuotojen liitännäispalvelut: Lastinkäsittelypalvelut (CPC 741)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Kaikkien liikennemuotojen liitännäispalvelut: Varastointipalvelut (CPC 742)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Kaikkien liikennemuotojen liitännäispalvelut: Tavaraliikenteen välityspalvelut (CPC 748)	1), 2) ja 3): Ei ole.
Putkijohtokuljetukset: polttoaineiden ja muiden tavaroiden kuljetus (CPC 7131)	1), 2) ja 3): Ei ole, paitsi että palvelun tarjoajan on oltava Chilen lainsäädännön mukaisesti perustettu oikeushenkilö ja palvelun tarjoaminen saattaa edellyttää kansalliseen kohteluun perustuvaa toimilupaa.
Ilma-alusten korjaus- ja huoltopalvelut	1): Ei sitoumuksia 2) ja 3): Ei ole.
Lentoliikennepalvelujen myynti ja markkinointi	1), 2) ja 3): Ei ole.
Tietokonepohjaista paikanvarausjärjestelmää (TPJ) koskevat palvelut	1), 2) ja 3): Ei ole.
Maahuolintapalvelut	1), 2) ja 3): Ei ole.
Lentoliikenteen erityispalvelut	1), 2) ja 3): Ei sitoumuksia
Avaruusliikenne ja avaruusalusten vuokraus	1), 2) ja 3): Ei sitoumuksia

PAKKOLUNASTUS

Osapuolet vahvistavat yhteisymmärryksensä seuraavista seikoista:

- a) pakkolunastus 17.19 artiklan nojalla voidaan toteuttaa välittömästi tai välillisesti, ja
 - i) kyseessä on välitön pakkolunastus, jos sijoitus kansallistetaan tai muulla tavalla pakkolunastetaan suoraan siirtämällä omistusoikeus virallisesti tai takavarikoimalla;
 - ii) kyseessä on välillinen pakkolunastus, jos osapuolen toimenpiteellä tai joukolla toimenpiteitä on sama vaikutus kuin välittömällä pakkolunastuksella siten, että se merkittäväällä tavalla estää sijoittajaa hyödyntämästä sijoituksensa perusominaisuuksia, käyttöoikeus mukaan luettuna, nauttimasta siitä ja myymästä sitä ilman, että omistusoikeus siirretään virallisesti tai takavarikoidaan;
- b) sen määrittäminen, onko osapuolen toimenpiteessä tai joukossa toimenpiteitä tietyssä tilanteessa kyse välillisestä pakkolunastuksesta, edellyttää tapauskohtaista ja tosiasioihin perustuvaa selvitystä, jossa otetaan huomioon muun muassa seuraavat seikat:
 - i) osapuolen toimenpiteen tai toimenpiteiden joukon taloudellinen vaikutus, vaikkakaan se, että toimenpiteellä tai joukolla toimenpiteitä on haitallinen vaikutus sijoituksen taloudelliseen arvoon, ei yksinään tarkoita, että kyseessä on välillinen pakkolunastus;

- ii) osapuolen toimenpiteen tai toimenpiteiden joukon kesto;
 - iii) osapuolen toimenpiteen tai toimenpiteiden joukon luonne, mukaan lukien niiden kohde, tarkoitus ja olosuhteet;
- c) selkeyden vuoksi todetaan, että osapuolen syrjimättömät toimenpiteet, jotka on suunniteltu ja joita sovelletaan oikeutettujen politiikkatavoitteiden, kuten kansanterveyden suojeleminen, sosiaalipalvelut, koulutus, turvallisuus, ympäristö ilmastonmuutos mukaan luettuna, julkinen moraali, sosiaalinen suojeleminen tai kuluttajansuoja, yksityisyyden suoja ja tietosuoja tai kulttuurisen monimuotoisuuden edistäminen ja suojeleminen, saavuttamiseksi, eivät ole välillisiä pakkolunastuksia, paitsi jos toimenpiteen tai toimenpiteiden joukon vaikutus on sen tarkoituksen kannalta niin vakava, että se on ilmeisen liiallinen.
-

SIIRROT – CHILE¹

1. Sen estämättä, mitä 17.20 artiklassa määrätään, Chile varaa Chilen keskuspankille (*Banco Central de Chile*) oikeuden pitää voimassa tai ottaa käyttöön valuutan vakauden sekä koti- ja ulkomaisten maksujen normaalin toiminnan varmistamiseksi toimenpiteitä, jotka ovat seuraavien säädösten mukaisia: laki Chilen keskuspankin perustamisesta (*Ley 18.840, Ley Orgánica Constitucional del Banco Central de Chile*), vuoden 1997 lain tasoinen asetus N°3, yleinen pankkilaki (*Decreto con Fuerza de Ley N°3 de 1997, Ley General de Bancos*) ja laki N°18.045, arvopaperimarkkinalaki (*Ley de Mercado de Valores N°18.045*). Tällaisiin toimenpiteisiin kuuluu muun muassa rajoitusten asettaminen Chileen ja Chilestä tapahtuville maksuille ja siirtoille (pääomanliikkeille) sekä niihin liittyville maksutapahtumille; tällainen rajoitus voi olla esimerkiksi varantovelvoitteen määrääminen ulkomailta tai ulkomaille tapahtuville talletuksille, sijoituksille tai luotoille (*encaje*).
2. Sen estämättä, mitä 1 kohdassa määrätään, Chilen keskuspankin soveltama varantovelvoite ei voi lain nro 18840 49 §:n 2 momentin mukaan ylittää 30:a prosenttia siirretystä määrästä eikä sitä voida määrätä kahta vuotta pitemmäksi ajaksi.

¹ Selvyyden vuoksi todetaan, että tätä liitettä sovelletaan 17.20 artiklan ja 27 luvun soveltamisalaan kuuluviin siirtoihin.

17.23 ARTIKLASSA TARKOITETUT JÄSENVALTIOIDEN JA CHILEN VÄLISET
SOPIMUKSET

1. Belgian ja Luxemburgin talousliiton ja Chilen tasavallan sopimus sijoitusten edistämisestä ja molemminpuolisesta suojaamisesta, tehty Brysselissä 15 päivänä heinäkuuta 1992.
2. Tšekin tasavallan hallituksen ja Chilen tasavallan hallituksen sopimus sijoitusten molemminpuolisesta edistämisestä ja suojaamisesta, tehty Prahassa 24 päivänä huhtikuuta 1995.
3. Tanskan kuningaskunnan hallituksen ja Chilen tasavallan hallituksen sopimus sijoitusten edistämisestä ja molemminpuolisesta suojaamisesta, tehty Kööpenhaminassa 28 päivänä toukokuuta 1993.
4. Chilen tasavallan ja Saksan liittotasavallan sopimus sijoitusten edistämisestä ja molemminpuolisesta suojaamisesta (*Vertrag zwischen der Bundesrepublik Deutschland und der Republik Chile über die Förderung und den gegenseitigen Schutz von Kapitalanlagen*), tehty Santiago de Chilessä 21 päivänä lokakuuta 1991.
5. Helleenien tasavallan hallituksen ja Chilen tasavallan hallituksen sopimus sijoitusten edistämisestä ja molemminpuolisesta suojaamisesta, tehty Ateenassa 10 päivänä heinäkuuta 1996.

6. Espanjan kuningaskunnan ja Chilen tasavallan sopimus sijoitusten molemminpuolisesta suojaamisesta ja edistämisestä, tehty Santiago de Chilessä 2 päivänä lokakuuta 1991.
7. Ranskan tasavallan hallituksen ja Chilen tasavallan hallituksen sopimus sijoitusten molemminpuolisesta edistämisestä ja suojaamisesta, tehty Pariisissa 4 päivänä heinäkuuta 1992.
8. Kroatian tasavallan hallituksen ja Chilen tasavallan hallituksen sopimus sijoitusten molemminpuolisesta edistämisestä ja suojaamisesta, tehty Santiago de Chilessä 28 päivänä marraskuuta 1994.
9. Chilen tasavallan hallituksen ja Italian tasavallan hallituksen sopimus sijoitusten edistämisestä ja suojaamisesta, tehty Santiago de Chilessä 8 päivänä maaliskuuta 1993.
10. Itävallan tasavallan ja Chilen tasavallan sopimus sijoitusten edistämisestä ja molemminpuolisesta suojaamisesta, tehty Santiago de Chilessä 8 päivänä syyskuuta 1997.
11. Puolan tasavallan hallituksen ja Chilen tasavallan hallituksen sopimus sijoitusten molemminpuolisesta edistämisestä ja suojaamisesta, tehty Varsovassa 5 päivänä heinäkuuta 1995.
12. Portugalin tasavallan ja Chilen tasavallan sopimus sijoitusten edistämisestä ja molemminpuolisesta suojaamisesta, tehty Lissabonissa 28 päivänä huhtikuuta 1995.

13. Romanian hallituksen ja Chilen tasavallan hallituksen sopimus sijoitusten molemminpuolisesta edistämisestä ja suojaamisesta, tehty Bukarestissa 4 päivänä heinäkuuta 1995.
 14. Suomen tasavallan hallituksen ja Chilen tasavallan hallituksen sopimus sijoitusten edistämisestä ja molemminpuolisesta suojaamisesta, tehty Helsingissä 27 päivänä toukokuuta 1993.
 15. Ruotsin kuningaskunnan hallituksen ja Chilen tasavallan hallituksen sopimus sijoitusten edistämisestä ja molemminpuolisesta suojaamisesta, tehty Tukholmassa 24 päivänä toukokuuta 1993.
-

JULKINEN VELKA

1. Kannetta, jonka mukaan osapuolen velan uudelleenjärjestely rikkoo 17 luvun C jakson mukaisia velvollisuuksia, ei voida esittää tai, jos sellainen on jo esitetty, kanne ei voi jatkaa kyseisen luvun D jakson mukaisesti, jos uudelleenjärjestely on sovittu uudelleenjärjestely esittämisen ajankohtana tai se muuttuu sovituksi uudelleenjärjestelyksi tällaisen esittämisen jälkeen.
2. Sen estämättä, mitä 17.30 artiklassa määrätään, ja jollei tämän liitteen 1 kohdasta muuta johdu, toisen osapuolen sijoittaja ei saa esittää 17 luvun D jakson mukaista kannetta, jonka mukaan osapuolen velan uudelleenjärjestely rikkoo 17.9 tai 17.11 artiklaa¹ tai 17 luvun C jakson mukaista velvollisuutta, ellei kantajan kirjallisen neuvottelupyynnön esittämispäivästä ole kulunut 270 päivää 17.27 artiklan mukaisesti.

¹ Selvyyden vuoksi todetaan, että 17.9 tai 17.11 artiklaa ei riko pelkästään se, että osapuoli soveltaa tiettyihin sijoittaja- tai sijoitusluokkiin erilaista kohtelua erilaisen makrotaloudellisen vaikutuksen vuoksi, esimerkiksi järjestelmäriskien tai heijastusvaikutusten välttämiseksi tai velan uudelleenjärjestelykelpoisuuden perusteella.

3. Tässä liitteessä

- a) 'sovitulla uudelleenjärjestelyllä' tarkoitetaan osapuolen velan uudelleen järjestelyä tai uudelleen sovittamista, joka on toteutettu seuraavasti: i) velkainstrumenttien mukauttaminen tai muuttaminen niiden ehtojen mukaisesti, mukaan lukien niihin sovellettava laki, tai ii) velkojen vaihto tai muu samanlainen prosessi, jossa ne, joiden hallussa on vähintään 66 prosenttia jäljellä olevan, uudelleenjärjestelyjen kohteena olevan velan koko pääomamäärästä, lukuun ottamatta kyseisen osapuolen tai sen omistamien tai määräysvallassa olevien yksiköiden velkoja, ovat suostuneet tällaiseen velkojen vaihtoon tai muuhun prosessiin;
- b) 'velkainstrumenttiin sovellettavalla lailla' tarkoitetaan velkainstrumenttiin sovellettavaa lainsäädäntö- ja sääntelykehystä.
4. Selvyyden vuoksi todetaan, että 'osapuolen velka' sisältää EU-osapuolen osalta jäsenvaltion julkisen velan keskus-, alue- tai paikallistasolla.
-

SIJOITTAJAN JA VALTION VÄLISIÄ RIITOJA KOSKEVA SOVITTELUIJÄRJESTELMÄ

1. Menettelyn aloittaminen

- a) Riitaosapuoli voi milloin tahansa pyytää sovittelumenettelyn aloittamista. Tällainen pyyntö on esitettävä toiselle riitaosapuolelle kirjallisesti. Jos pyyntö koskee väitettä, että EU-osapuolen viranomaiset ovat rikkoneet 17.25 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja määräyksiä eikä vastaajaa ole määritetty 17.28 artiklan mukaisesti, tällainen pyyntö osoitetaan Euroopan unionille. Jos pyyntö hyväksytään, vastauksessa on täsmennettävä, onko sovittelumenettelyn osapuolena Euroopan unioni vai asianomainen jäsenvaltio¹.
- b) Riitaosapuoli, jolle tällainen pyyntö on osoitettu, harkitsee pyyntöä myönteisesti ja hyväksyy tai hylkää sen kirjallisesti 20 työpäivän kuluessa pyynnön vastaanottamisesta.

¹ Selvyyden vuoksi todetaan, että jos pyyntö koskee väitettä, jonka mukaan määräyksiä on rikkonut Euroopan unioni, sovittelumenettelyn osapuoli on Euroopan unioni ja mahdollinen asianomainen jäsenvaltio osallistuu sovitteluun kaikilta osin. Jos pyyntö koskee väitettä, jonka mukaan määräyksiä on rikkonut ainoastaan jokin jäsenvaltio, sovittelumenettelyn osapuoli on asianomainen jäsenvaltio, ellei se pyydä Euroopan unionia osallistumaan menettelyyn.

2. Sovittelumenettelyä koskevat säännöt

- a) Riitaosapuolet pyrkivät saavuttamaan yhteisesti sovitun ratkaisun 90 päivän kuluessa sovittelijan nimittämisestä. Ennen lopullista ratkaisua riitaosapuolet voivat harkita mahdollisia väliaikaisia ratkaisuja.
- b) Yhteisesti sovitut ratkaisut asetetaan julkisesti saataville. Yleisön saataville asetettu toisinto ei saa kuitenkaan sisältää tietoja, jotka riitaosapuoli on määritellyt luottamuksellisiksi tai suojatuiksi.

3. Suhde riitojen ratkaisuun

- a) Tämän sovittelumekanismin mukaista menettelyä ei ole tarkoitus käyttää tämän sopimuksen tai minkään muun sopimuksen mukaisten riitojenratkaisumenettelyjen perustana. Tällaisissa riitojenratkaisumenettelyissä riitaosapuolen ei pidä tukeutua tai esittää näyttönä eikä lainkäyttöelimen pidä ottaa huomioon seuraavaa:
 - i) riitaosapuolen sovittelumenettelyn aikana esittämiä kantoja;
 - ii) sitä seikkaa, että riitaosapuoli on ilmoittanut olevansa valmis hyväksymään sovittelun kohteena olevaa toimenpidettä koskevan ratkaisun; tai
 - iii) sovittelijan antamia neuvoja tai tekemiä ehdotuksia.

- b) Sovittelumekanismi ei vaikuta 17 luvun D jakson ja 38 luvun mukaisiin osapuolten ja riitaosapuolten oikeuksiin ja velvollisuuksiin.
- c) Rajoittamatta 17.27 artiklan soveltamista kaikki sovittelumenettelyn vaiheet, mukaan lukien kaikki neuvot ja ehdotetut ratkaisut, ovat luottamuksellisia, elleivät riitaosapuolet toisin sovi. Sovittelumenettelyyn osallistuva osapuoli voi kuitenkin julkistaa sen, että sovittelu on käynnissä.
-

KÄYTÄNNESÄÄNNÖT TUOMAREILLE, MUUTOKSENHAKUTUOMIOISTUIMEN
JÄSENILLE JA SOVITTELIJOILLE

1. Soveltamisala

Näitä käytäntesääntöjä sovelletaan tuomareihin, muutoksenhakutuomioistuimen jäseniin ja ehdokkaisiin sekä soveltuvien osin sovittelijoihin 17 luvun D jakson mukaisesti.

2. Määritelmät

Näissä käytäntesäännöissä tarkoitetaan

- a) 'ehdokkaalla' luonnollista henkilöä, jonka nimittämistä tuomariksi tai muutoksenhakutuomioistuimen jäseneksi harkitaan mutta jonka nimitystä tällaiseen tehtävään ei ole vielä vahvistettu;
- b) '*ex parte* -yhteydellä' tuomarin tai muutoksenhakutuomioistuimen jäsenen yhteyttä riitaosapuoleen, sen avustajaan, sidosyhteisöön, tytäryhtiöön tai muuhun sen lähipiiriin kuuluvaan henkilöön asiassa, joka koskee menettelyä tuomioistuimessa tai muutoksenhakutuomioistuimessa, toisen riitaosapuolen tai sen avustajan olematta läsnä tai tietämättä;
- c) 'tuomarilla' luonnollista henkilöä, joka on nimitetty ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomariksi; ja

- d) 'muutoksenhakutuomioistuimen jäsenellä' luonnollista henkilöä, joka on nimitetty muutoksenhakutuomioistuimen jäseneksi.

3. Riippumattomuus ja puolueettomuus

- a) Tuomareiden ja muutoksenhakutuomioistuimen jäsenten on oltava riippumattomia ja puolueettomia.

- b) Edellä olevan a alakohdan mukaisiin velvoitteisiin kuuluvat seuraavat:

- i) lojaalisuus riitaosapuolta tai muuta henkilöä tai yhteisöä kohtaan ei saa vaikuttaa häneen;
- ii) hän ei saa ottaa ohjeita miltään hallitukselta, järjestöltä tai henkilöltä mistään asiasta, jota käsitellään tuomioistuimessa tai muutoksenhakutuomioistuimessa;
- iii) mitkään aiemmat, nykyiset tai tulevat taloudelliset, liiketoimintaan liittyvät, ammatilliset tai henkilökohtaiset suhteet eivät saa vaikuttaa häneen;
- iv) hän ei saa käyttää asemaansa sellaisten taloudellisten tai henkilökohtaisten etujensa edistämiseen, joita heillä voi olla riitaosapuolen tai tuomioistuimessa tai muutoksenhakutuomioistuimessa käytävän menettelyn lopputuloksen suhteen;
- v) hänen on pidättäydyttävä hoitamasta mitään tehtävää tai ottamasta vastaan mitään etua, joka haittaisi hänen tehtäviensä hoitamista; ja

vi) hän ei saa ryhtyä mihinkään toimiin, jotka antavat vaikutelman riippumattomuuden tai puolueettomuuden puutteesta.

4. Eri tehtäviä koskeva rajoitus

- a) Tuomari tai muutoksenhakutuomioistuimen jäsen ei saa hoitaa mitään poliittista tai hallinnollista tehtävää. Tuomari tai muutoksenhakutuomioistuimen jäsen ei saa harjoittaa muuta ammattitoimintaa, joka on ristiriidassa riippumattomuutta ja puolueettomuutta koskevan velvoitteen tai tehtävän vaatimusten kanssa. Tuomari tai muutoksenhakutuomioistuimen jäsen ei etenkään saa toimia avustajana tai osapuolen nimeämänä asiantuntijana tai todistajana muussa 17.36 artiklan 1 kohdan mukaisessa menettelyssä.
- b) Tuomarin tai muutoksenhakutuomioistuimen jäsenen on ilmoitettava kaikista muista tehtävistä tai ammattitoiminnasta sekakomitealle ja tapauksen mukaan tuomioistuimen puheenjohtajalle tai muutoksenhakutuomioistuimen puheenjohtajalle. Tuomioistuimen puheenjohtaja tai muutoksenhakutuomioistuimen puheenjohtaja ratkaisee kaikki a alakohdtaa koskevat kysymykset.
- c) Entinen tuomari tai muutoksenhakutuomioistuimen jäsen ei saa millään tavoin osallistua mihinkään kyseisen tuomarin tai jäsenen toimikauden aikana tuomioistuimessa tai muutoksenhakutuomioistuimessa vireillä olleeseen menettelyyn.
- d) Entinen tuomari tai muutoksenhakutuomioistuimen jäsen ei saa toimia avustajana tai osapuolen nimeämänä asiantuntijana tai todistajana missään tuomioistuimessa tai muutoksenhakutuomioistuimessa vireillä olevassa menettelyssä kolmen vuoden aikana kyseisen tuomarin tai jäsenen toimikauden päättymisestä.

5. Huolellisuusvelvoite

Tuomarin tai muutoksenhakutuomioistuimen jäsenen on hoidettava kyseistä tehtäväänsä huolellisesti ja tehtävän vaatimusten mukaisesti.

6. Rehellisyys ja pätevyys

a) Tuomaria ja muutoksenhakutuomioistuimen jäsentä koskevat seuraavat vaatimukset:

- i) hänen on hoidettava menettelyt pätevästi ja tiukkojen rehellisyyttä, oikeudenmukaisuutta ja asiallista käytöstä koskevien vaatimusten mukaisesti;
- ii) hänellä on oltava tarvittava pätevyys ja taidot ja hänen on pyrittävä kaikin kohtuullisin keinoin ylläpitämään ja parantamaan kyseisen tehtävän hoitamiseen tarvittavia tietoja, taitoja ja ominaisuuksia; ja
- iii) hän ei saa siirtää päätöksentekotehtävää toiselle.

7. *Ex parte* -yhteydet

Ex parte -yhteydet on kielletty, ellei niitä ole sallittu sovellettavissa riitojenratkaisua koskevissa säännöissä.

8. Luottamuksellisuus

- a) Jollei sovellettavissa riitojenratkaisua koskeissa säännöissä toisin sallita, tuomari, muutoksenhakutuomioistuimen jäsen tai entinen tuomari tai muutoksenhakutuomioistuimen jäsen ei saa
- i) paljastaa tai käyttää tietoja, jotka koskevat tuomioistuimessa tai muutoksenhakutuomioistuimessa vireillä olevaa menettelyä tai jotka on saatu sen yhteydessä;
 - ii) paljastaa mitään tuomioistuimessa tai muutoksenhakutuomioistuimessa vireillä olevassa menettelyssä valmisteltua päätösluonnosta; tai
 - iii) paljastaa tuomioistuimessa tai muutoksenhakutuomioistuimessa vireillä olevassa menettelyssä käytyjen neuvottelujen sisältöä.
- b) Jollei sovellettavissa riitojenratkaisua koskeissa säännöissä sitä sallita, tuomari tai muutoksenhakutuomioistuimen jäsen ei saa kommentoida tuomioistuimen tai muutoksenhakutuomioistuimen menettelyssä tehtyä päätöstä, eikä entinen tuomari tai muutoksenhakutuomioistuimen jäsen saa kommentoida tuomioistuimen tai muutoksenhakutuomioistuimen menettelyssä tehdystä päätöksestä kolmen vuoden aikana kyseisen tuomarin tai jäsenen toimikauden päättymisestä.
- c) Tässä kohdassa säädettyjä velvoitteita ei sovelleta, jos ja siltä osin kuin tuomarilla tai muutoksenhakutuomioistuimen jäsenellä taikka entisellä tuomarilla tai muutoksenhakutuomioistuimen jäsenellä on oikeudellinen velvollisuus ilmaista tiedot tuomioistuimessa tai muussa toimivaltaisessa elimessä tai jos hänen on ilmaistava tällaisia tietoja kyseisen tuomarin tai jäsenen laillisten oikeuksien suojelemiseksi tai toteuttamiseksi taikka tuomioistuimessa tai muussa toimivaltaisessa elimessä käytävän oikeudellisen menettelyn yhteydessä.

9. Ilmoittamisvelvoitteet

- a) Ehdokkaan ja tuomarin tai muutoksenhakutuomioistuimen jäsenen on ilmoitettava kaikista seikoista, jotka voivat antaa aihetta epäillä kyseisen ehdokkaan, tuomarin tai muutoksenhakutuomioistuimen jäsenen riippumattomuutta tai puolueettomuutta.
- b) Riippumatta siitä, edellytetäänkö sitä a alakohdassa, ehdokkaan on ilmoitettava kaikki menettelyt, joissa kyseinen ehdokas on parhaillaan tai on ollut viiden viime vuoden aikana mukana välimiehenä, avustajana, asiantuntijana tai todistajana.
- c) Riippumatta siitä, edellytetäänkö sitä a alakohdassa, tuomarin tai muutoksenhakutuomioistuimen jäsenen on annettava seuraavat tiedot sellaisen menettelyn osalta, jossa kyseinen tuomari tai muutoksenhakutuomioistuimen jäsen antaa ratkaisun tai hänen odotetaan antavan ratkaisun:
 - i) kaikki taloudelliset, liiketoimintaan liittyvät, ammatilliset tai henkilökohtaiset suhteet viiden viime vuoden ajalta seuraavien kanssa:
 - A) riitaosapuoli menettelyssä;
 - B) riitaosapuolen avustaja menettelyssä;
 - C) asiantuntija tai todistaja menettelyssä; tai

D) henkilö tai yhteisö, jonka riitaosapuoli on todennut olevan läheisessä yhteydessä tai jolla on välitön tai välillinen intressi menettelyn lopputuloksen suhteen, mukaan lukien ulkopuolinen rahoittaja; ja

ii) kaikki taloudelliset tai henkilökohtaiset intressit

A) menettelyn lopputuloksen suhteen;

B) muussa samaa toimenpidettä koskevassa menettelyssä;

C) missä tahansa muussa menettelyssä, jossa on osallisena riitaosapuoli tai henkilö tai yhteisö, jonka riitaosapuoli on todennut olevan läheisessä yhteydessä.

d) Sovellettaessa a, b ja c alakohtaa ehdokkaan ja tuomarin tai muutoksenhakutuomioistuimen jäsenen on pyrittävä kaikin kohtuullisin keinoin saamaan tietoonsa kyseisissä alakohdissa tarkoitetut olosuhteet tai tiedot.

e) Ehdokkaan on tehtävä tässä kohdassa tarkoitettu ilmoitus sekakomitealle ennen kuin kyseinen ehdokas vahvistetaan tuomariksi tai muutoksenhakutuomioistuimen jäseneksi.

- f) Tuomarin tai muutoksenhakutuomioistuimen jäsenen on ilmoitettava tiedot sovellettavien riitojenratkaisua koskevien sääntöjen mukaisesti heti, kun tuomari tai muutoksenhakutuomioistuimen jäsen saa tietoonsa a ja c alakohdassa tarkoitetut olosuhteet ja tiedot. Tällainen ilmoitus on annettava tapauksen mukaan tuomioistuimen puheenjohtajalle tai muutoksenhakutuomioistuimen puheenjohtajalle. Tuomarilla tai muutoksenhakutuomioistuimen jäsenellä on jatkuva velvollisuus antaa lisää tietoja uusien tai vasta havaittujen olosuhteiden ja tietojen perusteella.
- g) Ehdokkaan, tuomarin tai muutoksenhakutuomioistuimen jäsenen on kallistuttava tietojen antamisen puolelle, jos kyseiselle ehdokkaalle, tuomarille tai muutoksenhakutuomioistuimen jäsenelle on epäselvää, onko tiedot annettava.
- h) Se, että tietoja ei ole annettu, ei sinänsä välttämättä osoita riippumattomuuden tai puolueettomuuden puutetta.

10. Käytännesääntöjen noudattaminen

Näiden käytännesääntöjen noudattamisesta säädetään 17 luvun D jakson säännöissä.

**SJOITTAUTUMISEN VUOKSI MATKUSTAVAT LIIKEMATKUSTAJAT,
YRITYKSEN SISÄISESTI SIIRRETYT TYÖNTEKIJÄT, SJOITTAJAT
JA LYHYTAIKAiset LIIKEMATKUSTAJAT**

1. Tässä liitteessä lueteltu vaatimustenvastainen toimenpide voidaan pitää voimassa, uusia tai muuttaa taikka sen voimassaoloa voidaan jatkaa edellyttäen, että muutos ei vähennä tällaisen toimenpiteen vastaavuutta 19.3 ja 19.4 artiklan kanssa siihen nähden, millaisena se oli voimassa ennen muutosta.
2. Tässä liitteessä lueteltuihin olemassa oleviin vaatimustenvastaisiin toimenpiteisiin ei sovelleta 19.3 ja 19.4 artiklaa vaatimustenvastaisuuden osalta.
3. Tässä liitteessä lueteltujen poikkeavien toimenpiteiden lisäksi kumpikin osapuoli voi hyväksyä tai pitää voimassa toimenpiteen, joka koskee pätevyysvaatimuksia, pätevyysmenettelyjä, teknisiä standardeja, lupavaatimuksia tai lupamenettelyjä ja jotka eivät ole tämän 19.3 ja 19.4 artiklassa tarkoitettuja rajoituksia. Kyseinen toimenpide voi olla toimiluvan saamista koskeva edellytys, tunnustettua pätevyyttä koskeva edellytys säännellyillä aloilla tai tietyn tutkinnon, mukaan lukien kielitutkinnot, läpäisemistä koskeva edellytys, tiettyä ammattia koskevan jäsenyystvaatimuksen, kuten ammattialajärjestön jäsenyyden, täyttäminen, tai muu syrjimätön vaatimus, jonka mukaan tiettyä toimintaa ei saa harjoittaa suojelluilla alueilla. Tällaisia toimenpiteitä sovelletaan joka tapauksessa, vaikka niitä ei lueteltaisi tässä liitteessä.

4. Tämän liitteen 7 ja 8 kohdassa olevia luetteloja sovelletaan ainoastaan EU-osapuolen ja Chilen alueisiin 41.2 artiklan mukaisesti, ja niillä on merkitystä ainoastaan EU-osapuolen ja Chilen välisissä kauppasuhteissa. Kyseiset luettelot eivät vaikuta Euroopan unionin oikeudesta johtuviin jäsenvaltioiden oikeuksiin ja velvollisuuksiin.

5. Selvyyden vuoksi todetaan, että kansallisen kohtelun myöntämistä koskeva EU-osapuolen velvoite ei tarkoita, että Chilen luonnollisille henkilöille tai oikeushenkilöille olisi myönnettävä samanlainen kohtelu kuin jäsenvaltiossa myönnetään Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen nojalla tai minkä tahansa kyseisen sopimuksen nojalla hyväksytyn toimenpiteen nojalla, mukaan lukien niiden täytäntöönpano jäsenvaltioissa, seuraaville:

- a) toisen jäsenvaltion luonnolliset henkilöt tai asukkaat; tai
- b) toisen jäsenvaltion tai Euroopan unionin lainsäädännön nojalla perustetut tai muulla tavoin järjestetyt oikeushenkilöt, joiden sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka on EU-osapuolella.

6. Jäljempänä olevissa kohdissa käytetään seuraavia lyhenteitä:

AT Itävalta

BE Belgia

BG Bulgaria

CY Kypros

CZ Tšekki

DE Saksa

DK Tanska

EE Viro

EL Kreikka

ES Espanja

EU Euroopan unioni ja kaikki sen jäsenvaltiot

FI Suomi

FR Ranska

HR Kroatia

HU Unkari

IE Irlanti

IT Italia

LT Liettua

LU Luxemburg

LV Latvia

MT Malta

NL Alankomaat

PL Puola

PT Portugali

RO Romania

SE Ruotsi

SI Slovenia

SK Slovakia

7. EU-osapuolen poikkeavat toimenpiteet:

Sijoittautumisen vuoksi matkustavat liikematkustajat

Kaikki toimialat	AT, CZ: Sijoittautumisen vuoksi matkustavien liikematkustajien on oltava muun yrityksen kuin voittoa tavoittelemattoman yhteisön palveluksessa, muuten: Ei sitoumuksia SK: Sijoittautumisen vuoksi matkustavien liikematkustajien on oltava muun yrityksen kuin voittoa tavoittelemattoman yhteisön palveluksessa, muuten: Ei sitoumuksia Edellytetään työlupaa sekä taloudellista tarveharkintaa. CY: Oleskelun sallittu kesto: enintään 90 päivää 12 kuukauden ajanjaksolla. Sijoittautumisen vuoksi matkustavien liikematkustajien on oltava muun yrityksen kuin voittoa tavoittelemattoman yhteisön palveluksessa, muuten: Ei sitoumuksia
------------------	--

Yrityksen sisäisesti siirretyt työntekijät

Kaikki toimialat	AT, CZ, SK: Yrityksen sisäisesti siirretyn työntekijän on oltava muun yrityksen kuin voittoa tavoittelemattoman yhteisön palveluksessa, muuten: Ei sitoumuksia FI: Johdon on oltava muun yrityksen kuin voittoa tavoittelemattoman yhteisön palveluksessa. HU: Luonnolliset henkilöt, jotka ovat olleet yrityksen osakkaita, eivät voi olla yrityksen sisäisesti siirrettyjä työntekijöitä. Harjoittelijat AT, CZ, DE, FR, ES, HU, LT: Harjoittelijan koulutuksen on liityttävä suoritettuun korkeakoulututkintoon.
------------------	--

Lyhytaikaiset liikematkustajat

Kaikki lyhytaikaiset liikematkustajat	CY, DK, HR: Työlupaa ja taloudellista tarveharkintaa edellytetään tapauksissa, joissa lyhytaikainen liikematkalainen tarjoaa palvelua. LV: Sopimusperusteisten toimintojen suorittaminen tai palvelujen tarjoaminen edellyttää työlupaa. MT: Edellytetään työlupaa. Taloudellista tarveharkintaa ei sovelleta. SI: Edellytetään yhdistetty oleskelu- ja työlupa yli 14 vuorokautta kerrallaan kestävään palvelujen tarjontaan ja tiettyihin toimintoihin (tutkimus ja suunnittelu; koulutusseminaarit; ostot; liiketoimet; kääntäminen ja tulkkaus). Taloudellista tarveharkintaa ei sovelleta. SK: Palvelujen tarjoaminen Slovakian alueella edellyttää työlupaa ja taloudellista tarveharkintaa, kun toiminta jatkuu kauemmin kuin seitsemän päivää kuukaudessa tai 30 päivää kalenterivuodessa.
Asentajat ja huoltajat	AT: Edellytetään työlupaa sekä taloudellista tarveharkintaa. Taloudellista tarveharkintaa koskevasta vaatimuksesta luovutaan sellaisten luonnollisten henkilöiden osalta, jotka kouluttavat työntekijöitä tarjoamaan palveluja ja joilla on erityisosaamista. CY: Edellytetään työlupaa, jos toiminta jatkuu kauemmin kuin seitsemän päivää kuukaudessa tai 30 päivää kalenterivuodessa. CZ: Edellytetään työlupaa, jos toiminta jatkuu kauemmin kuin seitsemän perättäistä kalenteripäivää tai 30 päivää kalenterivuodessa. ES: Edellytetään työlupaa. Asentajien, korjaajien ja huoltajien olisi oltava tavaran toimittavan tai palvelun tarjoavan oikeushenkilön tai yrityksen, joka on saman ryhmän jäsen kuin lähettävä oikeushenkilö, palveluksessa siinä ominaisuudessa vähintään maahantulolupahakemuksen jättämispäivää välittömästi edeltävien kolmen kuukauden ajan, ja heillä olisi oltava tehtävistä vähintään kolmen vuoden työkokemus, joka on soveltuvin osin hankittu täysi-ikäiseksi tulon jälkeen. FI: Toiminnosta riippuen saatetaan edellyttää oleskelulupaa. SE: Työlupaa edellytetään, paitsi: i) luonnollisilta henkilöiltä, jotka osallistuvat koulutukseen, testaamiseen, toimitusten valmisteluun tai viimeistelyyn taikka vastaavanlaisiin toimintoihin liiketoimen yhteydessä; tai ii) asentajilta ja teknisiltä neuvonantajilta koneiden kiireellisen asentamisen tai korjaamisen yhteydessä, kun toiminta jatkuu enintään kahden kuukauden ajan. Taloudellista tarveharkintaa ei edellytetä.

Sijoittajat

Kaikki toimialat:	AT: Taloudellinen tarveharkinta. CY: Enintään 90 päivää kuuden kuukauden ajanjaksolla. CZ, SK: Edellytetään työlupaa sekä taloudellista tarveharkintaa, jos sijoittaja on yrityksen palveluksessa. DK: Enintään 90 päivää kuuden kuukauden ajanjaksolla. Yrityksen perustaminen Tanskaan itsenäisenä elinkeinonharjoittajana edellyttää sijoittajalta työlupaa. FI: Sijoittajan on oltava muun yrityksen kuin voittoa tavoittelemattoman yhteisön palveluksessa keski johdossa tai ylimmässä johdossa. HU: Oleskelun enimmäiskesto 90 päivää, jos sijoittaja ei ole Unkarissa yrityksen palveluksessa. Jos sijoittaja on Unkarissa yrityksen palveluksessa, edellytetään taloudellista tarveharkintaa. IT: Jos sijoittaja ei ole yrityksen palveluksessa, edellytetään taloudellista tarveharkintaa. LT, NL, PL: Sijoittajien luokkaa ei tunnusteta sellaisten luonnollisten henkilöiden osalta, jotka edustavat sijoittajaa. LV: Ennen sijoituksen tekemistä oleskelun enimmäiskesto on 90 päivää kuuden kuukauden ajanjaksolla. Sijoituksen tekemisen jälkeen kesto voidaan pidentää yhteen vuoteen riippuen kansallisen lainsäädännön perusteista, kuten alasta sekä tehdyn sijoituksen suuruudesta. SE: Jos sijoittajan katsotaan olevan työntekijä, edellytetään työlupaa.
-------------------	---

8. Chilen poikkeavat toimenpiteet:

Sijoittautumisen vuoksi matkustavat liikematkustajat

Kaikki toimialat	Ei ole.
------------------	---------

Yrityksen sisäisesti siirretyt työntekijät

Kaikki toimialat	Ei ole.
------------------	---------

Lyhytaikaiset liikematkustajat

Kaikki toimialat	Ei ole.
------------------	---------

Sijoittajat

Kaikki toimialat	Ei ole.
------------------	---------

Toiminta, jota EU-osapuolen lyhytaikaiset liikematkustajat saavat harjoittaa edellyttäen, että heidän päätoimipaikkansa, tosiasiallinen palkan- tai palkkionmaksupaikkansa ja voittojen pääasiallinen kertymispaikka sijaitsevat Chilen ulkopuolella, ovat seuraavat:

- a) osallistuminen kokouksiin tai konferensseihin taikka neuvotteluihin liikekumppaneiden kanssa;
- b) tilausten vastaanottaminen Chilessä sijaitsevalta yritykseltä tai sopimusten neuvottelemine sellaisen kanssa, mutta ei tavaroiden myynti tai palvelujen tarjoaminen suurelle yleisölle;
- c) liikeneuvottelujen käyminen yrityksen tai sijoituksen aloittamisesta, laajentamisesta tai lopettamisesta Chilessä; tai
- d) laitteiden tai koneiden asentaminen, korjaaminen tai huoltaminen, palvelujen suorittaminen tai työntekijöiden kouluttaminen palvelujen suorittamiseksi tällaisten laitteiden tai koneiden myyntiin tai vuokraukseen liittyvän takuu- tai muun palvelusopimuksen nojalla takuu- tai palvelusopimuksen voimassaoloaikana.

**SOPIMUSPERUSTEISET PALVELUNTARJOAJAT JA ITSENÄISET
AMMATINHARJOITTAJAT**

1. Kukin osapuoli sallii toisen osapuolen sopimusperusteisten palveluntarjoajien ja riippumattomien ammatinharjoittajien palveluntarjonnan alueellaan luonnollisten henkilöiden läsnäolon kautta 19.5 artiklan mukaisesti tässä liitteessä lueteltujen toimialojen osalta ja niitä koskevin rajoituksin.
2. Jäljempänä 11 ja 12 kohdassa olevissa luetteloissa on seuraavat osat:
 - a) ensimmäisessä sarakkeessa ilmoitetaan toimiala tai osa-ala, jonka osalta sopimusperusteisten palveluntarjoajien ja itsenäisten ammatinharjoittajien luokka vapautetaan; ja
 - b) toisessa sarakkeessa esitetään sovellettavat rajoitukset.
3. Tässä liitteessä lueteltujen varaumien lisäksi kukin osapuoli voi hyväksyä tai pitää voimassa toimenpiteen, joka koskee pätevyysvaatimuksia, pätevyysmenettelyjä, teknisiä standardeja, lupavaatimuksia tai lupamenettelyjä ja joka ei ole 19.5 artiklassa tarkoitettu rajoitus. Kyseinen toimenpide voi olla toimiluvan saamista koskeva edellytys, tunnustettua pätevyyttä koskeva edellytys säännellyillä aloilla tai tietyn tutkinnon, mukaan lukien kielitutkinnot, läpäisemistä koskeva edellytys, tiettyä ammattia koskevan jäsenyysvaatimuksen, kuten ammattialajärjestön jäsenyyden, täyttäminen, tai muu syrjimätön vaatimus, jonka mukaan tiettyä toimintaa ei saa harjoittaa suojelluilla alueilla. Tällaisia toimenpiteitä sovelletaan joka tapauksessa, vaikka niitä ei lueteltaisi tässä liitteessä.

4. Osapuolet eivät tee sopimusperusteisia palveluntarjoajia ja itsenäisiä ammatinharjoittajia koskevia sitoumuksia sellaisen taloudellisen toiminnan osalta, jota ei luetella tässä liitteessä.
5. Toimialoilla, joilla sovelletaan taloudellista tarveharkintaa, pääasiallisena arviointiperusteena on
- a) Chilen osalta alan markkinatilanne Chilessä;
 - b) EU-osapuolen osalta alan markkinatilanne siinä jäsenvaltiossa tai sillä alueella, jossa tai jolla palvelua on tarkoitus tarjota, mukaan lukien niiden palveluntarjoajien lukumäärä ja niihin palveluntarjoajiin kohdistuvat vaikutukset, jotka jo tarjoavat palvelua arvioinnin tekohetkellä.
6. Tämän liitteen 11 ja 12 kohdassa olevia luetteloja sovelletaan ainoastaan EU-osapuolen ja Chilen alueisiin 41.2 artiklan mukaisesti, ja niillä on merkitystä ainoastaan EU-osapuolen ja Chilen välisissä kauppasuhteissa. Kyseiset luettelot eivät vaikuta Euroopan unionin oikeudesta johtuviin jäsenvaltioiden oikeuksiin ja velvollisuuksiin.
7. Selvyyden vuoksi todetaan, että kansallisen kohtelun myöntämistä koskeva EU-osapuolen velvoite ei tarkoita, että Chilen luonnollisille henkilöille tai oikeushenkilöille olisi myönnettävä samanlainen kohtelu kuin jäsenvaltiossa myönnetään Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen nojalla tai minkä tahansa kyseisen sopimuksen nojalla hyväksytyn toimenpiteen nojalla, mukaan lukien niiden täytäntöönpano jäsenvaltioissa, seuraaville:
- a) toisen jäsenvaltion luonnolliset henkilöt tai asukkaat; tai

- b) toisen jäsenvaltion tai Euroopan unionin lainsäädännön nojalla perustetut tai muulla tavoin järjestetyt oikeushenkilöt, joiden sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka on EU-osapuolella.

8. Jäljempänä olevissa luetteloissa käytetään seuraavia lyhenteitä:

AT Itävalta

BE Belgia

BG Bulgaria

CY Kypros

CZ Tšekki

DE Saksa

DK Tanska

EE Viro

EL Kreikka

ES Espanja

EU Euroopan unioni ja kaikki sen jäsenvaltiot

FI Suomi

FR Ranska

HR Kroatia

HU Unkari

IE Irlanti

IT Italia

LT Liettua

LU Luxemburg

LV Latvia

MT Malta

NL Alankomaat

PL Puola

PT Portugali

RO Romania

SE Ruotsi

SI Slovenia

SK Slovakia

CSS Sopimusperusteiset palveluntarjoajat

IP Itsenäiset ammatinharjoittajat

Sopimusperusteiset palveluntarjoajat

9. Osapuolet tekevät 19.5 artiklan mukaisesti sitoumuksia, joihin sovelletaan tämän liitteen 11 ja 12 kohdan varaumaluetteloa ja jotka koskevat sopimusperusteisia palveluntarjoajia seuraavilla toimialoilla ja osa-aloilla:

- a) kansainvälistä julkisoikeutta ja oman lainkäyttöalueen lakia koskevat oikeudelliset neuvontapalvelut;
- b) laskentatoimen palvelut ja kirjanpito palvelut;

- c) verotukseen liittyvät neuvontapalvelut;
- d) arkkitehti-, kaupunkisuunnittelu- ja maisemasuunnittelupalvelut;
- e) tekniset palvelut ja tekniset kokonaispalvelut;
- f) lääkäri- ja hammashoitopalvelut;
- g) eläinlääkäripalvelut;
- h) kätilöpalvelut;
- i) sairaanhoitaja- ja fysioterapeuttipalvelut sekä avustavan hoitohenkilöstön palvelut;
- j) tietokonepalvelut ja niihin liittyvät palvelut;
- k) tutkimus- ja kehittämispalvelut;
- l) mainontapalvelut;
- m) markkinatutkimus- ja mielipidetutkimuspalvelut;
- n) liikkeenjohdon konsultointipalvelut;

- o) liikkeenjohdon konsultointiin liittyvät palvelut;
- p) tekniset testaus- ja analysointipalvelut;
- q) tieteelliset ja tekniset konsultointipalvelut;
- r) kaivostoiminta;
- s) alusten huolto ja korjaus;
- t) rautatiekaluston huolto ja korjaus;
- u) moottoriajoneuvojen, moottoripyörien, moottorikelkkojen ja maantiekaluston huolto ja korjaus;
- v) ilma-alusten ja niiden osien huolto ja korjaus;
- w) metallituotteiden, koneiden (ei toimisto-), laitteiden (ei kuljetus- ja toimisto-) sekä henkilökohtaisten ja kotitaloustarvikkeiden huolto ja korjaus;
- x) käännös- ja tulkkauspalvelut;
- y) televiestintäpalvelut;

- z) posti- ja kuriiripalvelut;
- aa) rakentaminen ja siihen liittyvät tekniset palvelut;
- bb) rakennusalueen tutkimustyöt;
- cc) korkea-asteen koulutuspalvelut
- dd) maatalouteen, metsästyksen ja metsätalouteen liittyvät palvelut;
- ee) ympäristöpalvelut;
- ff) vakuutustoiminta ja siihen liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut;
- gg) muut rahoituspalveluihin liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut;
- hh) muut liitteessä 25 luetellut rahoituspalvelut – ainoastaan Chilen osalta;
- ii) liikenteeseen liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut;
- jj) matkatoimistojen ja matkanjärjestäjien palvelut;
- kk) matkailijoiden opastuspalvelut;
- ll) tuotantoon liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut.

Itsenäiset ammatinharjoittajat

10. Osapuolet tekevät 19.5 artiklan mukaisesti sitoumuksia, joihin sovelletaan tämän liitteen 11 ja 12 kohdan varaumaluetteloja ja jotka koskevat itsenäisiä ammatinharjoittajia seuraavilla toimialoilla ja osa-aloilla:

- a) kansainvälistä julkisoikeutta ja oman lainkäyttöalueen lakia koskevat oikeudelliset neuvontapalvelut;
- b) arkkitehti-, kaupunkisuunnittelu- ja maisemasuunnittelupalvelut;
- c) tekniset palvelut ja tekniset kokonaispalvelut;
- d) tietokonepalvelut ja niihin liittyvät palvelut;
- e) tutkimus- ja kehittämispalvelut;
- f) markkinatutkimus- ja mielipidetutkimuspalvelut;
- g) liikkeenjohdon konsultointipalvelut;
- h) liikkeenjohdon konsultointiin liittyvät palvelut;

- i) kaivostoiminta;
- j) käännös- ja tulkkauspalvelut;
- k) televiestintäpalvelut;
- l) posti- ja kuriiripalvelut;
- m) korkea-asteen koulutuspalvelut;
- n) vakuutustoimintaan liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut;
- o) muut rahoituspalveluihin liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut;
- p) muut liitteessä 25 luetellut rahoituspalvelut – ainoastaan Chilen osalta;
- q) liikenteeseen liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut;
- r) tuotantoon liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut.

11. EU-osapuolen varaukset:

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
Kaikki toimialat	CSS: EU: Palvelusopimuksen piiriin kuuluvien henkilöiden määrä ei saa olla suurempi kuin on tarpeen sopimuksen täytäntöön panemiseksi sen osapuolen, jossa palvelua tarjotaan, mahdollisten lakien ja määräysten mukaisesti.
Kansainvälistä julkisoikeutta ja oman lainkäyttöalueen lakia koskevat oikeudelliset neuvontapalvelut (CPC 861 osittain)	CSS: AT, BE, CY, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SE: Ei ole. BG, CZ, DK, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SI, SK: Taloudellinen tarveharkinta. IP: AT, CY, DE, EE, FR, HR, IE, LU, LV, NL, PL, PT, SE: Ei ole. BE, BG, CZ, DK, EL, ES, FI, HU, IT, LT, MT, RO, SI, SK: Taloudellinen tarveharkinta.
Laskentatoimen palvelut ja kirjanpidon palvelut (CPC 86212 muut kuin tilintarkastuspalvelut, 86213, 86219 ja 86220)	CSS: AT, BE, DE, EE, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. BG, CZ, CY, DK, EL, FI, FR, HU, LT, LV, MT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. IP: EU: Ei sitoumuksia

Toimiala tai osa-ala	Varaumiin kuvaus
Verotukseen liittyvät neuvontapalvelut (CPC 863) ¹	CSS: AT, BE, DE, EE, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE: Ei ole. BG, CZ, CY, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. PT: Ei sitoumuksia IP: EU: Ei sitoumuksia
Arkkitehti-, kaupunkisuunnittelu- ja maisemasuunnittelupalvelut (CPC 8671 ja 8674)	CSS: BE, CY, EE, ES, EL, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. FI: Ei ole, paitsi: Luonnollisten henkilöiden on osoitettava, että heillä on erityisosaamista tarjottavan palvelun osalta. BG, CZ, DE, HU, LT, LV, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. DK: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi jos sopimusperusteisen palveluntarjoajan oleskelu kestää enintään kolme kuukautta. AT: Ainoastaan suunnittelupalvelut, joissa: Taloudellinen tarveharkinta. IP: CY, DE, EE, EL, FR, HR, IE, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. FI: Ei ole, paitsi: Luonnollisten henkilöiden on osoitettava, että heillä on erityisosaamista tarjottavan palvelun osalta. BE, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. AT: Ainoastaan suunnittelupalvelut, joissa: Taloudellinen tarveharkinta.

¹ Eivät sisällä verotukseen liittyviä oikeudellisia neuvonta- ja edustuspalveluja, jotka kuuluvat kansainvälistä julkisoikeutta ja oman oikeudenkäyttöalueen lakia koskeviin oikeudellisiin neuvontapalveluihin.

Toimiala tai osa-ala	Varaumiin kuvaus
Tekniset palvelut ja tekniset kokonaispalvelut (CPC 8672 ja 8673)	CSS: BE, CY, EE, ES, EL, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. FI: Ei ole, paitsi: Luonnollisten henkilöiden on osoitettava, että heillä on tarjottavaan palveluun tarvittavaa osaamista. BG, CZ, DE, HU, LT, LV, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. DK: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi jos sopimusperusteisen palveluntarjoajan oleskelu kestää enintään kolme kuukautta. AT: Ainoastaan suunnittelupalvelut, joissa: Taloudellinen tarveharkinta. IP: CY, DE, EE, EL, FR, HR, IE, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. FI: Ei ole, paitsi: Luonnollisten henkilöiden on osoitettava, että heillä on tarjottavaan palveluun tarvittavaa osaamista. BE, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. AT: Ainoastaan suunnittelupalvelut, joissa: Taloudellinen tarveharkinta.
Lääkäripalvelut (ml. psykologit) ja hammashoitopalvelut (CPC 9312 ja 85201 osittain)	CSS: SE: Ei ole. CY, CZ, DE, DK, EE, ES, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI: Taloudellinen tarveharkinta. FR: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi psykologien osalta, joissa: Ei sitoumuksia AT: Ei sitoumuksia, paitsi psykologien ja hammaslääkäripalvelujen osalta, joissa: Taloudellinen tarveharkinta. BE, BG, EL, FI, HR, HU, LT, LV, SK: Ei sitoumuksia IP: EU: Ei sitoumuksia

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
Eläinlääkintäpalvelut (CPC 932)	CSS: SE: Ei ole. CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI: Taloudellinen tarveharkinta. AT, BE, BG, HR, HU, LV, SK: Ei sitoumuksia IP: EU: Ei sitoumuksia
Kätilöpalvelut (CPC 93191 osittain)	CSS: IE, SE: Ei ole. AT, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FR, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI: Taloudellinen tarveharkinta. BE, BG, FI, HR, HU, SK: Ei sitoumuksia IP: EU: Ei sitoumuksia
Sairaanhoitaja- ja fysioterapeuttipalvelut sekä avustavan hoitohenkilöstön palvelut (CPC 93191 osittain)	CSS: IE, SE: Ei ole. AT, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FR, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI: Taloudellinen tarveharkinta. BE, BG, FI, HR, HU, SK: Ei sitoumuksia IP: EU: Ei sitoumuksia

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
Tietokonepalvelut ja niihin liittyvät palvelut (CPC 84)	CSS: BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. FI: Ei ole, paitsi: Luonnollisten henkilöiden on osoitettava, että heillä on erityisosaamista tarjottavan palvelun osalta. AT, BG, CZ, CY, HU, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. DK: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi jos sopimusperusteisen palveluntarjoajan oleskelu kestää enintään kolme kuukautta. IP: DE, EE, EL, FR, IE, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. FI: Ei ole, paitsi: Luonnollisten henkilöiden on osoitettava, että heillä on erityisosaamista tarjottavan palvelun osalta. AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. HR: Ei sitoumuksia
Tutkimus- ja kehittämisspalvelut (CPC 851, 852 lukuun ottamatta psykologien palveluja ¹ ja 853)	CSS: EU paitsi NL, SE: Vaatimuksena on vastaanottosopimus hyväksytyn tutkimuslaitoksen kanssa.² EU paitsi CZ, DK, SK: Ei ole. CZ, DK, SK: Taloudellinen tarveharkinta. IP: EU paitsi NL, SE: Vaatimuksena on vastaanottosopimus hyväksytyn tutkimuslaitoksen kanssa.³ EU paitsi BE, CZ, DK, IT, SK: Ei ole. BE, CZ, DK, IT, SK: Taloudellinen tarveharkinta.

¹ Osittain CPC 85201, joka kuuluu lääkäri- ja hammashoitopalveluihin.

² Kaikissa jäsenvaltioissa Tanskaa lukuun ottamatta tutkimuslaitoksen hyväksynnän ja vastaanottosopimuksen on täytettävä tutkimusta, opiskelua, harjoittelua, vapaaehtoistyötä, oppilasvaihto-ohjelmaa tai koulutushanketta ja au pairina työskentelyä varten tapahtuvan kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä 11 päivänä toukokuuta 2016 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston [direktiivin](#) (EU) 2016/801 (EUVL L 132 21.5.2016, s. 21) nojalla vahvistetut vaatimukset.

³ Kaikissa jäsenvaltioissa Tanskaa lukuun ottamatta tutkimuslaitoksen hyväksynnän ja vastaanottosopimuksen on täytettävä direktiivin (EU) 2016/801 nojalla vahvistetut vaatimukset.

Toimiala tai osa-ala	Varaumiin kuvaus
Mainontapalvelut (CPC 871)	CSS: BE, DE, EE, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BG, CZ, CY, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. IP: EU: Ei sitoumuksia, paitsi NL. NL: Ei ole.
Markkina- ja mielipidetutkimuspalvelut (CPC 864)	CSS: BE, DE, EE, ES, FR, IE, IT, LU, NL, PL, SE: Ei ole. AT, BG, CZ, CY, DK, EL, FI, HR, LV, MT, RO, SI, SK: Taloudellinen tarveharkinta. PT: Ei mitään, paitsi julkisten mielipidetutkimuspalvelujen (CPC 86402) osalta, joissa: Ei sitoumuksia HU, LT: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi julkisten mielipidetutkimuspalvelujen (CPC 86402) osalta, joissa: Ei sitoumuksia IP: DE, EE, FR, IE, LU, NL, PL, SE: Ei ole. AT, BE, BG, CZ, CY, DK, EL, ES, FI, HR, IT, LV, MT, RO, SI, SK: Taloudellinen tarveharkinta. PT: Ei mitään, paitsi julkisten mielipidetutkimuspalvelujen (CPC 86402) osalta, joissa: Ei sitoumuksia HU, LT: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi julkisten mielipidetutkimuspalvelujen (CPC 86402) osalta, joissa: Ei sitoumuksia

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
Liikkeenjohdon konsultointipalvelut (CPC 865)	CSS: BE, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BG, CZ, CY, HU, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. DK: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi jos sopimusperusteisen palveluntarjoajan oleskelu kestää enintään kolme kuukautta. IP: CY, DE, EE, EL, FI, FR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BE, BG, CZ, DK, ES, HR, HU, IT, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta.
Liikkeenjohdon konsultointipalveluihin liittyvät palvelut (CPC 866)	CSS: BE, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BG, CZ, CY, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. DK: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi jos sopimusperusteisen palveluntarjoajan oleskelu kestää enintään kolme kuukautta. HU: Taloudellinen tarveharkinta lukuun ottamatta välimies- ja sovittelupalveluja (CPC 86602), joissa: Ei sitoumuksia IP: CY, DE, EE, EL, FI, FR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BE, BG, CZ, DK, ES, HR, IT, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. HU: Taloudellinen tarveharkinta lukuun ottamatta välimies- ja sovittelupalveluja (CPC 86602), joissa: Ei sitoumuksia

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
Tekniset testaus- ja analysointipalvelut (CPC 8676)	CSS: BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE: Ei ole. AT, BG, CZ, CY, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. DK: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi jos sopimusperusteisen palveluntarjoajan oleskelu kestää enintään kolme kuukautta. IP: EU: Ei sitoumuksia, paitsi NL. NL: Ei ole.
Tieteelliset ja tekniset konsultointipalvelut (CPC 8675)	CSS: BE, EE, EL, ES, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE: Ei ole. AT, CZ, CY, DE, DK, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. DE: Ei mitään, paitsi julkisesti tehtäväänsä nimitettyjen maanmittausinsinöörien osalta, jolloin: Ei sitoumuksia FR: Ei mitään, paitsi omistusoikeuksien määrittämiseen ja maa- ja metsätalouden liittyvien maaperätutkimusten osalta, joissa: Ei sitoumuksia BG: Ei sitoumuksia IP: EU: Ei sitoumuksia, paitsi NL. NL: Ei ole.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
Kaivostoiminta (CPC 883, ainoastaan neuvonta- ja konsultointipalvelut)	CSS: BE, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BG, CZ, CY, HU, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. DK: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi jos sopimusperusteisen palveluntarjoajan oleskelu kestää enintään kolme kuukautta. IP: DE, EE, EL, FI, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, HU, IT, LT, PL, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta.
Alusten huolto ja korjaus (CPC 8868 osittain)	CSS: BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BG, CZ, CY, DE, DK, FI, HU, IE, LT, MT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. IP: EU: Ei sitoumuksia, paitsi NL. NL: Ei ole.
Rautatiekaluston huolto ja korjaus (CPC 8868 osittain)	CSS: BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BG, CZ, CY, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. IP: EU: Ei sitoumuksia, paitsi NL. NL: Ei ole.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
Moottoriajoneuvojen, moottoripyörien, moottorikelkkojen ja tieliikenteen kuljetusvälineiden huolto ja korjaus (CPC 6112, 6122, 8867 osittain ja 8868 osittain)	CSS: BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BG, CZ, CY, DE, DK, FI, HU, IE, LT, MT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. IP: EU: Ei sitoumuksia, paitsi NL. NL: Ei ole.
Ilma-alusten ja niiden osien huolto ja korjaus (CPC 8868 osittain)	CSS: BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BG, CZ, CY, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. IP: EU: Ei sitoumuksia, paitsi NL. NL: Ei ole.
Metallituotteiden, (muiden kuin toimisto)koneiden ja (muiden kuin kuljetus- ja toimisto)laitteiden sekä henkilökohtaisten esineiden ja kotitaloustavaroiden huolto ja korjaus ¹ (CPC 633, 7545, 8861, 8862, 8864, 8865 ja 8866)	CSS: BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BG, CZ, CY, DE, DK, HU, IE, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. FI: Ei sitoumuksia, paitsi myynnin- tai vuokrauksenjälkeisten sopimusten yhteydessä; henkilökohtaisten esineiden ja kotitaloustavaroiden huolto ja korjaus (CPC 633): Taloudellinen tarveharkinta. IP: EU: Ei sitoumuksia, paitsi NL. NL: Ei ole.

¹ Toimistokoneiden ja -laitteiden, ml. tietokoneet (CPC 845), korjaus- ja huoltopalvelut kuuluvat tietokonepalveluihin.

Toimiala tai osa-ala	Varaumiin kuvaus
Käännös- ja tulkkauspalvelut (CPC 87905, lukuun ottamatta virallista tai varmennettua toimintaa)	CSS: BE, CY, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BG, CZ, DK, FI, HU, IE, LT, LV, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. IP: CY, DE, EE, FR, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BE, BG, CZ, DK, EL, ES, FI, HU, IE, IT, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. HR: Ei sitoumuksia
Televiestintäpalvelut (CPC 7544, ainoastaan neuvonta- ja konsultointipalvelut)	CSS: BE, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BG, CZ, CY, HU, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. DK: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi jos sopimusperusteisen palveluntarjoajan oleskelu kestää enintään kolme kuukautta. IP: DE, EE, EL, FI, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
Posti- ja kuriiripalvelut (CPC 751, ainoastaan neuvonta- ja konsultointipalvelut)	CSS: BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BG, CZ, CY, FI, HU, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. DK: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi jos sopimusperusteisen palveluntarjoajan oleskelu kestää enintään kolme kuukautta. IP: DE, EE, EL, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, FI, HU, IT, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta.
Rakentaminen ja siihen liittyvät tekniset palvelut (CPC 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517 ja 518) BG: CPC 512, 5131, 5132, 5135, 514, 5161, 5162, 51641, 51643, 51644, 5165 ja 517)	CSS: EU: Ei sitoumuksia, paitsi BE, CZ, DK, ES, NL ja SE. BE, DK, ES, NL, SE: Ei ole. CZ: Taloudellinen tarveharkinta. IP: EU: Ei sitoumuksia, paitsi NL. NL: Ei ole.
Rakennusalueen tutkimustyöt (CPC 5111)	CSS: BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BG, CZ, CY, FI, HU, LT, LV, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. DK: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi jos sopimusperusteisen palveluntarjoajan oleskelu kestää enintään kolme kuukautta. IP: EU: Ei sitoumuksia

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
Korkea-asteen koulutuspalvelut (CPC 923)	CSS: EU paitsi LU, SE: Ei sitoumuksia Ei sitoumuksia. LU: Ei sitoumuksia, paitsi yliopistojen opettajien osalta, joissa: Ei ole. SE: Ei mitään, paitsi sellaisten julkisesti ja yksityisesti rahoitettujen koulutuspalvelujen tarjoajien osalta, jotka saavat valtiontukea jossakin muodossa, joissa: Ei sitoumuksia IP: EU paitsi SE: Ei sitoumuksia SE: Ei mitään, paitsi sellaisten julkisesti ja yksityisesti rahoitettujen koulutuspalvelujen tarjoajien osalta, jotka saavat valtiontukea jossakin muodossa, joissa: Ei sitoumuksia
Maatalouteen, metsästyksen ja metsätalouteen liittyvät palvelut (CPC 881, ainoastaan neuvonta- ja konsultointipalvelut)	CSS: EU paitsi BE, DE, DK, ES, FI, HR ja SE: Ei sitoumuksia BE, DE, ES, HR, SE: Ei ole. DK: Taloudellinen tarveharkinta. FI: Ei sitoumuksia, paitsi metsätalouteen liittyvien neuvonta- ja konsultointipalvelujen osalta, joissa: Ei ole. IP: EU: Ei sitoumuksia
Ympäristöpalvelut (CPC 9401, 9402, 9403, 9404, 94060 osittain, 9405, 9406 osittain ja 9409)	CSS: BE, EE, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BG, CZ, CY, DE, DK, EL, HU, LT, LV, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. IP: EU: Ei sitoumuksia

Toimiala tai osa-ala	Varaumiin kuvaus
Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut (ainoastaan neuvonta- ja konsultointipalvelut)	CSS: BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BG, CZ, CY, FI, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. DK: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi jos sopimusperusteisen palveluntarjoajan oleskelu kestää enintään kolme kuukautta. HU: Ei sitoumuksia IP: DE, EE, EL, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, FI, IT, LT, PL, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. HU: Ei sitoumuksia
Muut rahoituspalvelut (ainoastaan neuvonta- ja konsultointipalvelut)	CSS: BE, DE, ES, EE, EL, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BG, CZ, CY, FI, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. DK: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi jos sopimusperusteisen palveluntarjoajan oleskelu kestää enintään kolme kuukautta. HU: Ei sitoumuksia IP: DE, EE, EL, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, FI, IT, LT, PL, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. HU: Ei sitoumuksia

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
Liikenne (CPC 71, 72, 73 ja 74, ainoastaan neuvonta- ja konsultointipalvelut)	CSS: DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BG, CZ, CY, HU, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. DK: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi jos sopimusperusteisen palveluntarjoajan oleskelu kestää enintään kolme kuukautta. BE: Ei sitoumuksia IP: CY, DE, EE, EL, FI, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. PL: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi lentoliikenteen osalta, joissa: Ei ole. BE: Ei sitoumuksia
Matkatoimistopalvelut ja matkanjärjestäjien palvelut (mukaan lukien matkaoppaiden palvelut ¹) (CPC 7471)	CSS: AT, CY, CZ, DE, EE, ES, FR, HR, IT, LU, NL, PL, SI, SE: Ei ole. BG, EL, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. DK: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi jos sopimusperusteisen palveluntarjoajan oleskelu kestää enintään kolme kuukautta. BE, IE: Ei sitoumuksia, paitsi ryhmänjohtajien osalta, joissa: Ei ole. IP: EU: Ei sitoumuksia

¹ Palveluntarjoajat, joiden tehtävänä on saattaa vähintään 10 hengen matkailijaryhmää toimimatta kohteissa oppaina.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
Matkailijoiden opastuspalvelut (CPC 7472)	CSS: NL, PT, SE: Ei ole. AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LV, LU, MT, RO, SK, SI: Taloudellinen tarveharkinta. ES, HR, LT, PL: Ei sitoumuksia IP: EU: Ei sitoumuksia
Tuotanto (CPC 884 ja 885, ainoastaan neuvonta- ja konsultointipalvelut)	CSS: BE, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BG, CZ, CY, HU, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. DK: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi jos sopimusperusteisen palveluntarjoajan oleskelu kestää enintään kolme kuukautta. IP: DE, EE, EL, FI, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PT, SI, SE: Ei ole. AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, HU, IT, LT, PL, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta.

12. Chilen varaukset:

Toimiala tai osa-ala	Varaukset
Kansainvälistä julkisoikeutta ja oman lainkäyttöalueen lakia koskevat oikeudelliset neuvontapalvelut (CPC 861 osittain)	Ei ole.
Laskentatoimen palvelut ja kirjanpidon palvelut (CPC 86212 muut kuin tilintarkastuspalvelut, 86213, 86219 ja 86220)	Ei ole.
Verotukseen liittyvät neuvontapalvelut (CPC 863) ¹	Ei ole.
Arkkitehti-, kaupunkisuunnittelu- ja maisemasuunnittelupalvelut (CPC 8671 ja 8674)	Ei ole.
Tekniset palvelut ja tekniset kokonaispalvelut (CPC 8672 ja 8673)	Ei ole.
Lääkäripalvelut (ml. psykologit) ja hammashoitopalvelut (CPC 9312 ja 85201 osittain)	Ei ole.
Eläinlääkintäpalvelut (CPC 932)	Ei ole.
Kätilöpalvelut (CPC 93191 osittain)	Ei ole.
Sairaanhoitaja- ja fysioterapeuttipalvelut sekä avustavan hoitohenkilöstön palvelut (CPC 93191 osittain)	Ei ole.
Tietokonepalvelut ja niihin liittyvät palvelut (CPC 84)	Ei ole.
Tutkimus- ja kehittämispalvelut (CPC 851, 852 lukuun ottamatta psykologien palveluja ² ja 853)	Ei ole.
Mainontapalvelut (CPC 871)	Ei ole.
Markkina- ja mielipidetutkimuspalvelut (CPC 864)	Ei ole.

¹ Eivät sisällä verotukseen liittyviä oikeudellisia neuvonta- ja edustuspalveluja, jotka kuuluvat kansainvälistä julkisoikeutta ja oman oikeudenkäyttöalueen lakia koskeviin oikeudellisiin neuvontapalveluihin.

² Osittain CPC 85201, joka kuuluu lääkäri- ja hammashoitopalveluihin.

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
Liikkeenjohdon konsultointipalvelut (CPC 865)	Ei ole.
Liikkeenjohdon konsultointipalveluihin liittyvät palvelut (CPC 866)	Ei ole.
Tekniset testaus- ja analysointipalvelut (CPC 8676)	Ei ole.
Tieteelliset ja tekniset konsultointipalvelut (CPC 8675)	Ei ole.
Kaivostoiminta (CPC 883, ainoastaan neuvonta- ja konsultointipalvelut)	Ei ole.
Alusten huolto ja korjaus (CPC 8868 osittain)	Ei ole.
Rautatiekaluston huolto ja korjaus (CPC 8868 osittain)	Ei ole.
Moottoriajoneuvojen, moottoripyörien, moottorikelkkojen ja tieliikenteen kuljetusvälineiden huolto ja korjaus (CPC 6112, 6122, 8867 osittain ja 8868 osittain)	Ei ole.
Ilma-alusten ja niiden osien huolto ja korjaus (CPC 8868 osittain)	Ei ole.
Metallituotteiden, (muiden kuin toimisto)koneiden ja (muiden kuin kuljetus- ja toimisto)laitteiden sekä henkilökohtaisten esineiden ja kotitaloustavaroiden huolto ja korjaus ¹ (CPC 633, 7545, 8861, 8862, 8864, 8865 ja 8866)	Ei ole.
Käännös- ja tulkkaukspalvelut (CPC 87905, lukuun ottamatta virallista tai varmennettua toimintaa)	Ei ole.
Televiestintäpalvelut (CPC 7544, ainoastaan neuvonta- ja konsultointipalvelut)	Ei ole.
Posti- ja kuriiripalvelut (CPC 751, ainoastaan neuvonta- ja konsultointipalvelut)	Ei ole.

¹ Toimistokoneiden ja -laitteiden, ml. tietokoneet (CPC 845), korjaus- ja huoltopalvelut kuuluvat tietokonepalveluihin.

Toimiala tai osa-ala	Varausten kuvaus
Rakentaminen ja siihen liittyvät tekniset palvelut (CPC 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517 ja 518) BG: CPC 512, 5131, 5132, 5135, 514, 5161, 5162, 51641, 51643, 51644, 5165 ja 517)	Ei ole.
Rakennusalueen tutkimustyöt (CPC 5111)	Ei ole.
Korkea-asteen koulutuspalvelut (CPC 923)	Ei ole.
Maatalouteen, metsästyksen ja metsätalouteen liittyvät palvelut (CPC 881, ainoastaan neuvonta- ja konsultointipalvelut)	Ei ole.
Ympäristöpalvelut (CPC 9401, 9402, 9403, 9404, 94060 osittain, 9405, 9406 osittain ja 9409)	Ei ole.
Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut (ainoastaan neuvonta- ja konsultointipalvelut)	Ei ole.
Muut rahoituspalvelut (ainoastaan neuvonta- ja konsultointipalvelut)	Ei ole.
Muut rahoituspalvelut (lueteltu lisäyksessä 25–2 olevassa B jaksossa)	Ei ole.
Liikenne (CPC 71, 72, 73 ja 74, ainoastaan neuvonta- ja konsultointipalvelut)	Ei ole.
Matkatoimistopalvelut ja matkanjärjestäjien palvelut (matkaoppaiden palvelut mukaan luettuina ¹) (CPC 7471)	Ei ole.
Matkailijoiden opastuspalvelut (CPC 7472)	Ei ole.
Tuotanto (CPC 884 ja 885, ainoastaan neuvonta- ja konsultointipalvelut)	Ei ole.

¹ Palveluntarjoajat, joiden tehtävänä on saattaa vähintään 10 hengen matkailijaryhmää toimimatta kohteissa oppaina.

LUONNOLLISTEN HENKILÖIDEN LIIKKUMINEN LIIKETOIMINTAA VARTEN

Maahantuloon ja tilapäiseen oleskeluun liittyvät menettelylliset sitoumukset

1. Osapuolten olisi varmistettava, että maahantuloa ja tilapäistä oleskelua koskevien hakemusten käsittely osapuolten tämän sopimuksen III osassa tekemien sitoumusten mukaisesti tapahtuu hyviä hallinnollisia käytäntöjä noudattaen. Tätä varten
 - a) kumpikin osapuoli varmistaa, että toimivaltaisten viranomaisten veloittamat maahantuloa ja tilapäistä oleskelua koskevien hakemusten käsittelymaksut eivät tarpeettomasti haittaa ja viivästytä tämän sopimuksen III osan mukaista palvelujen kauppaa;
 - b) toimivaltaisten viranomaisten harkinnan mukaan lyhytaikaisten liikematkustajien maahantuloa ja tilapäistä oleskelua koskevien hakemusten yhteydessä edellytettävien asiakirjojen olisi oltava oikeassa suhteessa siihen tarkoitukseen nähden, mihin niitä käytetään;
 - c) maahantuloa ja tilapäistä oleskelua koskevat täydelliset lupahakemukset käsitellään mahdollisimman nopeasti;

- d) osapuolen toimivaltaisten viranomaisten on pyrittävä antamaan hakijan kohtuullisesta pyynnöstä tietoa maahantuloa ja tilapäistä oleskelua koskevan hakemuksen tilasta ilman aiheetonta viivytystä;
- e) jos osapuolen toimivaltaiset viranomaiset pyytävät hakijalta lisätietoja maahantuloa ja tilapäistä oleskelua koskevan hakemuksen käsittelemiseksi, niiden on pyrittävä ilmoittamaan tästä hakijalle ilman aiheetonta viivytystä;
- f) kummankin osapuolen toimivaltaiset viranomaiset ilmoittavat hakijalle maahantuloa ja tilapäistä oleskelua koskevan hakemuksen lopputuloksesta viipymättä päätöksen tekemisen jälkeen;
- g) jos maahantuloa ja tilapäistä oleskelua koskeva hakemus hyväksytään, osapuolten toimivaltaiset viranomaiset ilmoittavat hakijalle oleskelun kestosta ja muista asiaankuuluvista ehdoista ja edellytyksistä;
- h) jos maahantuloa ja tilapäistä oleskelua koskeva hakemus evätään, osapuolen toimivaltaiset viranomaiset asettavat pyynnöstä tai omasta aloitteestaan hakijan saataville tiedot kaikista käytettävissä olevista muutoksenhaku- ja valitusmenettelyistä;
- i) kumpikin osapuoli pyrkii hyväksymään ja käsittelemään hakemukset sähköisessä muodossa.

2. Yrityksen sisäisesti siirrettyihin työntekijöihin ja heidän perheenjäseniinsä sovelletaan lisäksi seuraavia menettelyllisiä sitoumuksia¹:

- a) osapuolten toimivaltaisten viranomaisten on tehtävä päätös yrityksen sisäisesti siirretyn työntekijän maahantuloa ja tilapäistä oleskelua koskevasta hakemuksesta tai luvan uusimisesta ja ilmoitettava päätöksestä hakijalle kansallisen lainsäädännön mukaisella ilmoitusmenettelyllä mahdollisimman pian mutta viimeistään 90 päivän kuluessa siitä päivästä, jona täydellinen hakemus jätettiin;
- b) jos yrityksen sisäisesti siirretyn työntekijän maahantuloa tai tilapäistä oleskelua koskevan hakemuksen tai sen uusimisen tueksi toimitetut tiedot tai asiakirjat ovat puutteellisia, osapuolen toimivaltaisten viranomaisten on ilmoitettava hakijalle kohtuullisen ajan kuluessa tarvittavat lisätiedot ja asetettava kohtuullinen määräaika niiden toimittamiselle; edellä a alakohdassa tarkoitetun määräajan kulumisen keskeytyy, kunnes toimivaltaiset viranomaiset ovat saaneet vaaditut lisätiedot;
- c) EU-osapuoli myöntää EU-osapuoleen tulevan, yrityksen sisäisesti siirretyn Chilen luonnollisen henkilön perheenjäsenille saman oikeuden maahantuloon ja tilapäiseen oleskeluun, joka yrityksen sisäisesti siirrettyjen työntekijöiden perheenjäsenille myönnetään yrityksen sisäisiä siirtoja koskevan direktiivin 19 artiklan nojalla;

¹ Jäsenvaltioihin, joihin ei sovelleta kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä yrityksen sisäisen siirron yhteydessä 15 päivänä toukokuuta 2014 annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston [direktiiviä](#) 2014/66/EU (EUVL L 157, 27.5.2014, s. 1) (yrityksen sisäisiä siirtoja koskeva direktiivi), ei sovelleta a, b ja c alakohtaa.

- d) Chile myöntää sellaisten EU-osapuolen luonnollisten henkilöiden perheenjäsenille, jotka ovat sijoittautumisen vuoksi matkustavia liikematkustajia, sijoittajia, yrityksen sisäisesti siirrettyjä työntekijöitä, sopimusperusteisia palveluntarjoajia tai itsenäisiä ammatinharjoittajia, huollettavan perheenjäsenen viisumin, jonka nojalla tällaiset perheenjäsenet eivät voi harjoittaa ansiotoimintaa Chilessä; huollettavalle perheenjäsenelle voidaan kuitenkin antaa lupa ansiotoimintaan Chilessä tämän sopimuksen III osan tai yleisten maahanmuuttosääntöjen nojalla erillisestä henkilökohtaisesta viisumihakemuksesta muuna kuin huollettavana perheenjäsenenä; tällainen hakemus voidaan tehdä ja käsitellä Chilessä.

Palauttamista ja takaisinottoa koskeva yhteistyö

3. Osapuolet katsovat, että 1 ja 2 kohdan määräysten mukaisesti seuraava luonnollisten henkilöiden liikkuvuuden helpottuminen edellyttää täysimääräistä palauttamista ja takaisinottoa koskevaa yhteistyötä sellaisten luonnollisten henkilöiden osalta, jotka eivät täytä tai eivät enää täytä toisen osapuolen alueelle tulon, siellä oleskelun tai asumisen edellytyksiä.
4. Edellä olevan 3 kohdan soveltamiseksi osapuoli voi keskeyttää 1 ja 2 kohdan määräysten soveltamisen, jos se arvioi, että toinen osapuoli ei noudata kansainvälisen oikeuden mukaista velvoitettaan ottaa kansalaisensa takaisin ehdoitta. Osapuolet vahvistavat yhteisymmärryksensä siitä, että 38 luvun mukainen tarkastelu ei koske tällaista arviota.
-

**SUUNTAVIIIVAT AMMATTIPÄTEVYYKSIEN TUNNUSTAMISTA KOSKEVIA
JÄRJESTELYJÄ VARTEN**

A JAKSO

YLEISET MÄÄRÄYKSET

1. Tässä liitteessä esitetään suuntaviivat ammattipätevyyden tunnustamisen edellytyksiä koskevia järjestelyjä varten, jäljempänä 'järjestelyt', jotka vahvistetaan 21.1 artiklassa.
2. Kyseisen artiklan nojalla nämä suuntaviivat on otettava huomioon, kun osapuolten ammattialajärjestöt tai viranomaiset laativat yhteisiä suosituksia, jäljempänä 'yhteiset suositukset'.
3. Nämä suuntaviivat eivät ole sitovia eivätkä tyhjentäviä eivätkä ne muuta tämän sopimuksen III osasta johtuvia osapuolten oikeuksia ja velvollisuuksia tai vaikuta niihin. Niissä esitetään järjestelyjen tyypillinen sisältö ja annetaan yleisiä ohjeita järjestelyjen taloudellisesta arvosta ja osapuolten ammattipätevyysjärjestelmien yhteensopivuudesta.

4. Jotkin näiden suuntaviivojen osat eivät välttämättä ole merkityksellisiä kaikissa tapauksissa, joten ammattialajärjestöt ja viranomaiset voivat vapaasti sisällyttää yhteisiin suosituksiinsa mitä tahansa muita osia, joita ne pitävät asianomaisen ammatin ja ammattitoiminnan kannalta olennaisina tämän sopimuksen III osan mukaisesti.

5. Nämä suuntaviivat olisi otettava huomioon, kun yhteisneuvostossa päätetään järjestelyjen laatimisesta ja hyväksymisestä. Suuntaviivat eivät vaikuta yhteisneuvoston suorittamaan tarkistukseen, joka koskee yhteisten suositusten yhdenmukaisuutta tämän sopimuksen III osan kanssa, tai yhteisneuvoston harkintavaltaan ottaa huomioon merkityksellisinä pitämänsä osat, yhteisiin suosituksiin sisältyvät osat mukaan lukien.

B JAKSO

JÄRJESTELYN MUOTO JA SISÄLTÖ

6. Tässä jaksossa esitetään järjestelyn tyypillinen sisältö, josta osa ei kuulu yhteisiä suosituksia laativien ammattialajärjestöjen tai viranomaisten toimivaltaan. Kyseinen sisältö on kuitenkin hyödyllistä tietoa, joka on otettava huomioon laadittaessa yhteisiä suosituksia, jotta ne soveltuvat paremmin järjestelyn mahdolliseen soveltamisalaan.

7. Yhteisissä suosituksissa ei pitäisi käsitellä sellaisia järjestelyihin liittyviä seikkoja, joista määrätään erikseen tämän sopimuksen III osassa, esimerkiksi järjestelyn maantieteellinen soveltamisala, sen yhteisvaikutus suunniteltujen poikkeavien toimenpiteiden kanssa, riidanratkaisujärjestelmä, muutoksenhakumekanismit, järjestelyn uudelleentarkastelua ja seuranta koskevat mekanismit.

8. Järjestelyssä voidaan määrittää erilaisia mekanismeja ammattipätevyyden tunnustamiseksi osapuolen alueella. Se voi myös rajoittua järjestelyjen soveltamisalan, menettelymääräysten, tunnustamisen vaikutusten ja lisävaatimusten sekä hallinnollisten järjestelyjen vahvistamiseen.
9. Yhteisneuvoston hyväksymässä järjestelyssä olisi otettava huomioon harkintavalta, joka on tarkoitus jättää tunnustamisesta päättävälle toimivaltaisille viranomaisille.

Järjestelyn soveltamisala

10. Järjestelyssä olisi vahvistettava
- a) asianomaiset säännellyt ammatit, asiaankuuluvat ammattinimikkeet ja toiminnot tai toimintojen ryhmät, jotka molempien osapuolten osalta kuuluvat säänneltyjen ammattien harjoittamisoikeuksien soveltamisalaan, jäljempänä 'ammattien harjoittamisoikeuksien soveltamisala'; ja
 - b) se, kattaako järjestely ammattipätevyyksien tunnustamisen ammattitoimintaan pääsyä varten määrääjäksi vai toistaiseksi.

Tunnustamisen edellytykset

11. Järjestelyssä voidaan eritellä erityisesti seuraavat:

- a) ammattipätevyydet, joita tunnustaminen järjestelyn nojalla edellyttää, esimerkiksi näyttö virallisesta tutkinnosta tai ammatillisesta kokemuksesta tai muu näyttö pätevyydestä;
- b) tunnustamisesta vastaavien viranomaisten harkintavalta, kun ne arvioivat asianomaisten ammattipätevyysien tunnustamista koskevia hakemuksia; ja
- c) menettelyt, joita sovelletaan ammattipätevyysien väliseen vaihteluun ja aukkoihin, ja keinot erojen poistamiseksi, mukaan lukien mahdollisuus määrätä korvaavia toimenpiteitä tai muita asiaankuuluvia ehtoja ja rajoituksia.

Menettelyä koskevat määräykset

12. Järjestelyssä voidaan vahvistaa seuraavat:

- a) vaaditut asiakirjat ja muoto, jossa ne on esitettävä, esimerkiksi sähköisesti tai muulla tavoin, tai onko niiden tueksi esitettävä käännökset tai aitoustodistukset;

- b) tunnustamisprosessin vaiheet ja menettelyt, mukaan lukien ne, jotka liittyvät mahdollisiin korvaaviin toimenpiteisiin, sekä vastaavat velvoitteet ja määräajat; ja
- c) tunnustamisprosessin ja -vaatimusten kannalta merkityksellisten tietojen saatavuus.

Tunnustamisen vaikutukset ja lisävaatimukset

13. Järjestelyssä voidaan vahvistaa tunnustamisen vaikutukset, tarvittaessa myös suhteessa eri toimitusmuotoihin.

14. Järjestelyssä voidaan kuvata mahdollisia lisävaatimuksia, joita säännellyn ammatin tosiasiallinen harjoittaminen vastaanottavan osapuolen alueella edellyttää. Tällaisia vaatimuksia voivat olla:

- a) rekisteröinti paikallisviranomaisissa;
- b) soveltuva kielitaito;
- c) hyvän maineen osoittaminen;
- d) liikenimen tai yrityksen toiminimen käyttöä koskevien vastaanottavan osapuolen vaatimusten noudattaminen;

- e) eettisiä sääntöjä, riippumattomuutta ja ammattimaista käyttäytymistä koskevien vastaanottavan osapuolen vaatimusten noudattaminen;
- f) ammatillisen vastuuvakuutuksen hankkimista koskevat vaatimukset;
- g) kurinpitoseuraamuksia, taloudellista vastuuta ja ammatillista vastuuta koskevat säännöt; ja
- h) täydennyskoulutusta koskevat vaatimukset.

Järjestelyn hallinnointi

15. Järjestelyssä olisi vahvistettava edellytykset sen tarkistamista tai peruuttamista varten sekä mahdollisen tarkistamisen tai peruuttamisen vaikutukset. Lisäksi voidaan harkita, olisiko järjestelyssä määrättävä mahdollisen aiemmin myönnetyn tunnustamisen vaikutuksista.

C JAKSO

SUUNNITELLUN JÄRJESTELYN TALOUDELLINEN ARVO

16. Tämän sopimuksen 21.1 artiklan 2 kohdan a alakohdan nojalla yhteisten suositusten tueksi on esitettävä näyttöön perustuva arvio suunnitellun järjestelyn taloudellisesta arvosta. Tällainen arvio voi olla arviointi taloudellisesta hyödystä, jota järjestelyn odotetaan tuovan molempien osapuolten talouksille, ja se voi hyödyttää yhteisneuvostoa järjestelyn laatimisessa ja hyväksymisessä.

17. Hyödyllisiä seikkoja 16 kohdassa tarkoitettussa arvioinnissa olisivat esimerkiksi vallitseva markkinoiden avoimuuden taso, toimialan tarpeet, markkinatrendit ja -kehityssuuntaukset, asiakkaiden odotukset ja vaatimukset sekä liiketoimintamahdollisuudet.

18. Arvioinnin ei tarvitse olla täydellinen ja yksityiskohtainen taloudellinen analyysi, mutta siinä olisi selitettävä, miksi järjestelyn hyväksyminen olisi ammattialan edun mukaista ja mitä hyötyä sen odotetaan tuovan osapuolille.

D JAKSO

OSAPUOLTEN AMMATTIPÄTEVYYSJÄRJESTELMIEN YHTEENSOPIVUUS

19. Tämän sopimuksen 21.1 artiklan 2 kohdan b alakohdan nojalla yhteisten suositusten tueksi on esitettävä näyttöön perustuva arvio osapuolten ammattipätevyysjärjestelmien yhteensopivuudesta. Yhteisneuvosto voi hyödyntää tällaista arviota järjestelyn laatimisessa ja hyväksymisessä.

20. Seuraava prosessi on tarkoitettu ohjeeksi ammattialajärjestöille ja viranomaisille niiden arvioidessa osapuolten ammattipätevyyksien ja toimintojen yhteensopivuutta, jotta ammattipätevyyksien tunnustamista voitaisiin yksinkertaistaa ja helpottaa.

Ensimmäinen vaihe: Selvitetään ammattien harjoittamisoikeuksien soveltamisala ja ammattipätevydet, jotka tietyn säännellyn ammatin harjoittamiseksi vaaditaan kummankin osapuolen alueella

21. Selvitys ammattien harjoittamisoikeuksien soveltamisalasta ja ammattipätevyyksistä, jotka tietyn säännellyn ammatin harjoittamiseksi vaaditaan kummankin osapuolen alueella, on laadittava kaikkien merkityksellisten tietojen perusteella.

22. Selvityksessä olisi yksilöitävä seuraavat seikat:

- a) toiminnot tai toimintojen ryhmät, jotka kuuluvat tietyn säännellyn ammatin harjoittamisoikeuksien soveltamisalaan kummankin osapuolen alueella; ja

- b) ammattipätevyydet, jotka tietyn säännellyn ammatin harjoittamiseksi vaaditaan kummankin osapuolen alueella ja jotka voivat sisältää mitä tahansa seuraavista:
- i) vaadittu vähimmäiskoulutus, esimerkiksi pääsyvaatimukset, koulutustaso, opintojen kesto ja sisältö;
 - ii) vaadittu vähimmäistyökokemus, esimerkiksi ennen rekisteröintiä tai toimiluvan tai vastaavan myöntämistä suoritettavan käytännön harjoittelun tai valvotun ammatillisen harjoittelun suorittamispaikka, kesto ja ehdot;
 - iii) suoritettut tutkinnot, erityisesti ammattipätevyyteen liittyvät tutkinnot; ja
 - iv) sellaisen toimiluvan tai vastaavan hankkiminen, jossa vahvistetaan esimerkiksi, että ammatin harjoittamiseen tarvittavat ammattipätevyyttä koskevat vaatimukset täyttyvät.

Toinen vaihe: Selvitetään erot, joita esiintyy ammattien harjoittamisoikeuksien soveltamisalassa ja ammattipätevyyksissä, jotka tietyn säännellyn ammatin harjoittamiseksi vaaditaan kummankin osapuolen alueella

23. Selvityksessä eroista, joita esiintyy ammattien harjoittamisoikeuksien soveltamisalassa ja ammattipätevyyksissä, jotka tietyn säännellyn ammatin harjoittamiseksi vaaditaan kummankin osapuolen alueella, olisi yksilöitävä erityisesti merkittävät erot.

24. Ammattien harjoittamisoikeuksien soveltamisalassa olevien erojen voidaan katsoa olevan merkittäviä, jos kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:

- a) yksi tai useampi toiminto, joka kuuluu säännellyn ammatin piiriin vastaanottavan osapuolen alueella, ei kuulu vastaavan ammatin piiriin toisen osapuolen alueella;
- b) kyseiset toiminnot edellyttävät vastaanottavan osapuolen alueella tiettyä koulutusta; ja
- c) tällaisia toimintoja koskeva koulutus kattaa vastaanottavan osapuolen alueella merkittävästi erilaisia seikkoja kuin hakijan ammattipätevyys.

25. Säännellyn ammatin harjoittamiseen vaadituissa ammattipätevyyksissä olevia eroja voidaan pitää merkittävänä, jos osapuolten vaatimukset poikkeavat toisistaan säännellyn ammatin harjoittamiseen vaaditun koulutuksen tason, keston tai sisällön osalta.

Kolmas vaihe: Tunnustamismekanismit

26. Ammattipätevyyden tunnustaminen voi tapahtua olosuhteiden mukaan erilaisten mekanismien mukaisesti. Osapuolen sisällä voi olla erilaisia mekanismeja.

27. Jos tietyn säännellyn ammatin harjoittamisoikeuksien soveltamisalassa ja sen harjoittamiseksi vaadituissa ammattipätevyyksissä ei ole merkittäviä eroja, järjestelyssä voidaan määrätä yksinkertaisemmasta ja kevyemmästä tunnustamisprosessista kuin siinä tapauksessa, että näissä on merkittäviä eroja.

28. Jos merkittäviä eroja on, järjestelyssä voidaan määrätä korvaavista vaatimuksista, jotka ovat riittäviä tällaisen eron korjaamiseksi.

29. Jos merkittävien erojen vähentämiseen käytetään korvaavia vaatimuksia, niiden olisi oltava kyseisiin eroihin nähden oikeasuhteisia. Mikä tahansa ammatillinen käytännön kokemus tai virallisesti vahvistettu koulutus voidaan ottaa huomioon arvioitaessa tarvittavien korvaavien vaatimusten laajuutta.

30. Riippumatta siitä, ovatko erot merkittäviä, järjestelyssä voidaan ottaa huomioon harkintavalta, joka on tarkoitus jättää tunnustamista koskevia hakemuksia käsitteleville toimivaltaisille viranomaisille.

31. Korvaavat vaatimukset voivat olla muodoltaan erilaisia, esimerkiksi:

- a) säännellyn ammatin harjoittaminen vastaanottavan osapuolen alueella valvotusti tietyn ajan, sekä mahdollinen täydennyskoulutus, pätevän henkilön vastuulla ja säännellyn arvioinnin perusteella;
- b) vastaanottavan osapuolen toimivaltaisten viranomaisten laatima tai hyväksymä testi, jonka avulla arvioidaan hakijan kykyä harjoittaa säänneltyä ammattia kyseisen osapuolen alueella; tai
- c) ammatin harjoittamisoikeuksien soveltamisalan väliaikainen rajoittaminen.

32. Järjestelyssä voidaan mahdollisesti antaa hakijoille mahdollisuus valita erilaisten korvaavien vaatimusten välillä, jos näin voitaisiin vähentää hakijoille aiheutuvaa hallinnollista raskautta ja kyseiset vaatimukset ovat tasoltaan vastaavia.

AMMATTIPÄTEVYYDEN VASTAVUORONIN TUNNUSTAMINEN

Yhteisneuvosto voi 21.1 artiklan 3 kohdan ja 8.5 artiklan 1 kohdan a alakohdan nojalla tehdä päätöksen tässä liitteessä vahvistettujen vastavuoroista tunnustamista koskevien järjestelyjen määrittämiseksi tai muuttamiseksi.

RAHOITUSPALVELUT

Ylähuomautukset

1. Lisäyksissä 25-1 ja 25-2 olevissa osapuolten luetteloissa esitetään 25.10 artiklan nojalla seuraavat seikat:
 - a) A jaksossa esitetään ne toimialat, osa-alat tai toiminnot, joihin sovelletaan 25.7 artiklan velvoitteita;
 - b) B jaksossa vahvistetaan ne osa-alat tai toiminnot, joiden osalta kyseinen osapuoli tekee 25.6 artiklan mukaisia sitoumuksia;
 - c) C jaksossa esitetään ne toimialat, osa-alat tai toiminnot, joiden osalta kyseinen osapuoli pitää voimassa sellaisen voimassa olevan toimenpiteen, johon ei sovelleta joitakin tai kaikkia seuraavien artiklojen velvoitteista:
 - i) 25.3 artikla;
 - ii) 25.5 artikla;
 - iii) 25.7 artikla;

iv) 25.8 artikla; ja

v) 25.9 artikla;

d) D jaksossa esitetään ne toimialat, osa-alat tai toiminnot, joiden osalta kyseinen osapuoli voi pitää voimassa tai ottaa käyttöön uusia tai rajoittavampia toimenpiteitä, jotka eivät ole joidenkin tai kaikkien tämän kohdan a–c alakohdassa tarkoitettujen velvoitteiden mukaisia.

2. Kaikissa jaksoissa EU-osapuolen osalta kyseiset osa-alat tai toiminnot määritellään 25.2 artiklassa vahvistettujen määritelmien mukaisesti. B jaksossa luokitellaan sitoumukset Chilen osalta CPC:n mukaisesti.

3. Varauma, joka koskee 25 lukuun 25.7 artiklalla sisällytettyjä artikloissa säädettyjä velvoitteita, on luetteloitu kyseisten artiklojen otsikkoon ja niihin sisältyvään velvoitteeseen viittaamalla.

4. B jakso sisältää ainoastaan syrjimättömiä markkinoille pääsyä koskevia rajoituksia. C ja D jaksossa luetellaan syrjiviä rajoituksia.

5. Selvyyden vuoksi todetaan, että osapuolen varaumat eivät rajoita osapuolten GATS-sopimuksen mukaisia oikeuksia ja velvollisuuksia.

6. C ja D jaksossa jokainen varauma sisältää seuraavat osat:

a) 'osa-ala', joka viittaa varaumassa tarkoitettuun täsmällisempään toimialaan;

- b) 'varauman tyyppi' tai 'asianomainen velvoite', jossa yksilöidään 1 kohdassa tarkoitettu velvoite, jonka osalta varauma tehdään;
- c) 'hallintotaso', joka viittaa sitä toimenpidettä hallinnoivaan hallintotasoon, jonka osalta varauma tehdään;
- d) C jaksossa 'toimenpiteet', joilla tarkoitetaan lakeja tai muita toimenpiteitä, joiden osalta varauma tehdään, siten kuin toimenpide on tarvittaessa esitetty osassa "kuvaus". Osassa "toimenpiteet" mainittu 'toimenpide'
- i) tarkoittaa toimenpidettä sellaisena kuin se on muutettuna, jatkettuna tai uusittuna tämän sopimuksen voimaantulopäivänä;
 - ii) sisältää mahdolliset siihen perustuvat toimenpiteet, jotka on hyväksytty tai jotka pidetään voimassa kyseisen toimenpiteen nojalla ja sen mukaisesti; ja
 - iii) sisältää EU-osapuolen luettelon osalta kaikki lait tai muut toimenpiteet, joilla Euroopan unionin direktiivi pannaan täytäntöön jäsenvaltion tasolla;
- e) D jaksossa 'voimassa olevat toimenpiteet', joiden osalta yksilöidään selkeyden vuoksi voimassa olevat toimenpiteet, joita sovelletaan varauman kattamiin osa-aloihin tai toimintoihin; ja
- f) 'kuvaus', jossa esitetään sen toimenpiteen poikkeavat seikat, joiden osalta varauma tehdään.

7. Selvyyden vuoksi C jakson osalta todetaan, että jos osapuoli ottaa käyttöön uuden toimenpiteen eri hallintotasolla kuin se, jolla varauma alun perin tehtiin, ja kyseinen uusi toimenpide tosiasiallisesti korvaa sillä alueella, jolla sitä sovelletaan, toimenpiteitä koskevassa osassa mainitun alkuperäisen toimenpiteen poikkeavan osan, uuden toimenpiteen katsotaan olevan 25.10 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettu alkuperäisen toimenpiteen ”muutos”.
8. Varauman tulkinnassa otetaan huomioon varauman kaikki osat. Varaumaa tulkitaan niiden asiaa koskevien velvoitteiden kannalta, joiden osalta varauma tehdään. C jaksossa osa ”toimenpiteet” ja B ja D jaksossa osa ”kuvaus” ovat ensisijaisia kaikkiin muihin osiin nähden.
9. Euroopan unionin tasolla tehtyä varaumaa sovelletaan Euroopan unionin toimenpiteeseen, jäsenvaltion toimenpiteeseen keskustasolla tai valtion toimenpiteeseen jäsenvaltiossa, paitsi jos varaumassa suljetaan pois jokin jäsenvaltio. Jäsenvaltion tekemää varaumaa sovelletaan valtion toimenpiteeseen keskus-, alue- tai paikallistasolla kyseisessä jäsenvaltiossa. Belgian varaumia sovellettaessa keskustaso kattaa liittovaltion hallinnon sekä alueiden ja kuntien hallinnot, koska niillä kaikilla on yhtäläinen lainsäädäntövalta. Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden varaumia sovellettaessa hallinnon aluetasolla tarkoitetaan Suomessa Ahvenanmaata. Chilen tasolla tehty varauma koskee keskus- tai paikallishallinnon toimenpidettä.

10. Osapuolen luetteloon ei sisälly toimenpiteitä, jotka liittyvät vaatimuksiin ja menettelyihin, joita luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön on noudatettava saadakseen luvan, muuttaakseen sitä tai uusiakseen sen, eli pätevyysvaatimuksiin ja -menettelyihin, teknisiin standardeihin ja lupavaatimuksiin ja -menettelyihin, jos ne eivät ole 25.3, 25.6 tai 25.7 artiklassa tarkoitettuja rajoituksia. Kyseisiin toimenpiteisiin voi kuulua luvan saamista tai rekisteröitymistä koskeva edellytys, yleispalveluvelvoitteiden täyttäminen, tunnustettua pätevyyttä koskeva edellytys säännellyillä aloilla, tietyn tutkinnon, mukaan lukien kielitutkinnot, läpäisemistä koskeva edellytys, tiettyä ammattia koskevan jäsenyysvaatimuksen, kuten ammattialajärjestön jäsenyyden, täyttäminen, edellytys paikallisesta edustajasta tai paikallisesta osoitteesta, tai muut syrjimättömät vaatimukset, joiden mukaan tiettyä toimintaa ei saa harjoittaa suojelluilla alueilla. Vaikka tällaisia toimenpiteitä ei ole lueteltu osapuolen luettelossa, niitä voidaan soveltaa.

11. Selvyyden vuoksi todetaan, että EU-osapuolen osalta kansallisen kohtelun myöntämisvelvoite ei tarkoita, että Chilen luonnollisille henkilöille tai oikeushenkilöille olisi myönnettävä samanlainen kohtelu kuin jäsenvaltiossa myönnetään Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen nojalla tai minkä tahansa kyseisen sopimuksen nojalla hyväksytyn toimenpiteen nojalla, mukaan lukien niiden täytäntöönpano jäsenvaltioissa, seuraaville:

- a) toisen jäsenvaltion luonnolliset henkilöt tai asukkaat; tai
- b) toisen jäsenvaltion tai Euroopan unionin lainsäädännön nojalla perustetut tai muulla tavoin järjestetyt oikeushenkilöt, joiden sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka on Euroopan unionissa.

12. Osapuolen sijoittajien perustamille oikeushenkilöille, jotka on perustettu toisen osapuolen (EU-osapuolen tapauksessa myös jonkin jäsenvaltion) oikeuden mukaisesti ja joiden sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka on kyseisessä toisessa osapuolella, myönnetty kohtelu ei rajoita niiden 17 luvun mukaisten edellytysten tai velvollisuuksien soveltamista, joita tällaisille oikeushenkilöille on mahdollisesti asetettu kyseiseen toiseen osapuoleen perustamisen yhteydessä ja joiden soveltamista jatketaan.

13. Euroopan unionin ulkopuolisen rahoituslaitoksen suoraan jäsenvaltioon perustamiin sivukonttoreihin, toisin kuin ulkomaisiin tytäryhtiöihin, ei tiettyjä rajoitettuja poikkeustapauksia lukuun ottamatta sovelleta Euroopan unionin tasolla yhdenmukaistettuja toiminnan vakauden valvontaa koskevia sääntöjä, minkä vuoksi tällaiset tytäryhtiöt hyötyvät paremmista mahdollisuuksista perustaa uusia yrityksiä ja tarjota rahoituspalveluja rajan yli koko Euroopan unionissa. Sen vuoksi tällaiset sivuliikkeet saavat luvan toimia jäsenvaltion alueella samoilla edellytyksillä kuin kyseisen jäsenvaltion kotimaiset rahoituslaitokset ja voidaan vaatia, että ne täyttävät useita toiminnan vakauden valvontaa koskevia vaatimuksia, kuten pankkitoiminnan ja arvopapereiden osalta erillinen pääomittaminen ja muut toiminnan vakauden valvontaa koskevat vaatimukset sekä tilinpäätösten julkaisemista koskevat vaatimukset, tai vakuutusten osalta erityiset takuu- ja talletusvaatimukset, erillinen pääomittaminen ja vakuutusteknistä vastuuvulkaa ja vähintään kolmasosaa vakavaraisuusmarginaalista edustavien varojen sijoittautuminen asianomaiseen jäsenvaltioon.

14. Chilen rahoitusmarkkinoille osallistuvia oikeushenkilöitä ja luonnollisia henkilöitä voivat säännellä, valvoa ja hyväksyä *Comisión para el Mercado Financiero* (rahoitusmarkkinakomissio) ja muut julkiset elimet. Kotimaisten ja ulkomaisten oikeushenkilöiden ja luonnollisten henkilöiden on noudatettava rahoitusalan sääntelyn syrjimättömiä vaatimuksia ja velvoitteita, ja niitä voidaan vaatia täyttämään useita vakavaraisuusvaatimuksia, kuten erillinen pääomittaminen, omaisuutta koskevat lakisääteiset vaatimukset, vakavaraisuusvaatimukset, raportointi- ja julkistamisvaatimukset, perustamismenettelyä koskevat vaatimukset sekä tietyt takuu- ja talletusvaatimukset.

15. Osapuolten luetteloja sovelletaan ainoastaan Chilen ja EU-osapuolen alueisiin 41.2 artiklan mukaisesti, ja niillä on merkitystä ainoastaan EU-osapuolen ja Chilen välisissä kauppasuhteissa. Ne eivät vaikuta Euroopan unionin oikeudesta johtuviin jäsenvaltioiden oikeuksiin ja velvollisuuksiin.

16. Selvyyden vuoksi todetaan, että kumpikin osapuoli varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat rajatylittävää tarjontaa kaikkien sellaisten rahoituspalvelujen alojen, osa-alojen ja toimintojen osalta, joita ei ole määritelty A jaksossa.

17. Osapuolten luetteloissa käytetään seuraavia lyhenteitä:

EU Euroopan unioni ja kaikki sen jäsenvaltiot

AT Itävalta

BE Belgia

BG Bulgaria

CY Kypros

CZ Tšekki

DE Saksa

DK Tanska

EE Viro

EL Kreikka

ES Espanja

FI Suomi

FR Ranska

HR Kroatia

HU Unkari

IE Irlanti

IT Italia

LT Liettua

LU Luxemburg

LV Latvia

MT Malta

NL Alankomaat

PL Puola

PT Portugali

RO Romania

SE Ruotsi

SI Slovenia

SK Slovakia

EEA Euroopan talousalue

CMF *Comisión para el Mercado Financiero* (rahoitusmarkkinakomissio)

EU-OSAPUOLI: VARAUMAT JA MARKKINOILLE PÄÄSYÄ KOSKEVAT SITOUMUKSET

A JAKSO

RAJAT YLITTÄVÄÄ RAHOITUSPALVELUJEN KAUPPAA KOSKEVAT SITOUMUKSET

Osa-alat tai toiminnot, joihin sovelletaan 25.7 artiklassa vahvistettuja velvoitteita:

Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut

EU, pois lukien CY, EE, LV, LT, MT ja PL:

1. Vakuutus sellaisten riskien osalta, jotka liittyvät seuraaviin aloihin:
 - a) meriliikenne ja kaupallinen lentoliikenne sekä avaruusalusten laukaisut ja kuljetukset (mukaan lukien satelliitit), jossa vakuutus kattaa kuljetettavan tavarahan, kuljetusvälineen sekä kyseisestä kuljetuksesta mahdollisesti syntyvät vastuut; ja
 - b) kansainvälinen kauttakulikutavara;

2. Jälleen- ja edelleenvakuutus;
3. 25.2 artiklan d alakohdan i alakohdan D alakohdassa tarkoitetut vakuutusalan liitännäispalvelut;
4. 1 kohdan a ja b alakohdassa lueteltujen palvelujen vakuutusriskeihin liittyvien vakuutusten välittäminen, kuten vakuutusmeklarien ja -asiamiesten toiminta.

CY:

1. Ensivakuutuspalvelut (mukaan lukien rinnakkaisvakuutus) seuraavia riskejä koskevien vakuutusten osalta:
 - a) meriliikenne ja kaupallinen lentoliikenne sekä avaruusalusten laukaisut ja kuljetukset (mukaan lukien satelliitit), jossa vakuutus kattaa kuljetettavan tavaran, kuljetusvälineen sekä kyseisestä kuljetuksesta mahdollisesti syntyvät vastuut; ja
 - b) kansainvälinen kauttakulikutavara;
2. Vakuutusten välittäminen;
3. Jälleen- ja edelleenvakuutus; ja
4. 25.2 artiklan d alakohdan i alakohdan D alakohdassa tarkoitetut vakuutusalan liitännäispalvelut.

EE:

1. Ensivakuutus (mukaan luettuna rinnakkaisvakuutus);
2. Jälleen- ja edelleenvakuutus;
3. Vakuutusten välittäminen; ja
4. 25.2 artiklan d alakohdan i alakohdan D alakohdassa tarkoitetut vakuutusalan liitännäispalvelut.

LV ja LT:

1. Vakuutus sellaisten riskien osalta, jotka liittyvät seuraaviin aloihin:
 - a) meriliikenne ja kaupallinen lentoliikenne sekä avaruusalusten laukaisut ja kuljetukset (mukaan lukien satelliitit), jossa vakuutus kattaa kuljetettavan tavaran, kuljetusvälineen sekä kyseisestä kuljetuksesta mahdollisesti syntyvät vastuut; ja
 - b) kansainvälinen kauttakulikutavara;
2. Jälleen- ja edelleenvakuutus; ja
3. 25.2 artiklan d alakohdan i alakohdan D alakohdassa tarkoitetut vakuutusalan liitännäispalvelut.

MT:

1. Vakuutus sellaisten riskien osalta, jotka liittyvät seuraaviin aloihin:
 - a) meriliikenne ja kaupallinen lentoliikenne sekä avaruusalusten laukaisut ja kuljetukset (mukaan lukien satelliitit), jossa vakuutus kattaa kuljetettavan tavaran, kuljetusvälineen sekä kyseisestä kuljetuksesta mahdollisesti syntyvät vastuut; ja
 - b) kansainvälinen kauttakulikutavara;
2. Jälleen- ja edelleenvakuutus; ja
3. 25.2 artiklan d alakohdan i alakohdan D alakohdassa tarkoitetut vakuutusalan liitännäispalvelut.

PL:

1. Kansainvälisessä kaupassa oleviin tavaroihin liittyvien riskien vakuutukset;
2. Kansainvälisessä kaupassa oleviin tavaroihin liittyvien riskien jälleenvakuutus ja edelleenvakuutus; ja
3. Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutustoimintaa ja siihen liittyviä palveluja).

EU, pois lukien BE, CY, EE, LV, LT, MT, SI ja RO:

1. 25.2 artiklan d alakohdan ii alakohdan K alakohdassa tarkoitettu rahoitustietojen tarjoaminen ja siirto sekä rahoitukseen liittyvä tietojenkäsittely ja siihen liittyvät ohjelmistot; ja
2. Neuvonta ja muut pankkitoimintaan ja muihin rahoituspalveluihin liittyvät liitännäispalvelut, joita tarkoitetaan 25.2 artiklan d alakohdan ii alakohdan L alakohdassa, lukuun ottamatta kyseisessä alakohdassa tarkoitettua välitystä.

BE:

25.2 artiklan d alakohdan ii alakohdan K alakohdassa tarkoitettu rahoitustietojen tarjoaminen ja siirto sekä rahoitukseen liittyvä tietojenkäsittely ja siihen liittyvät ohjelmistot.

CY:

1. 25.2 artiklan d alakohdan ii alakohdan F alakohdassa tarkoitettu kaupankäynti siirtokelpoisilla arvopapereilla omaan tai asiakkaiden lukuun pörssissä, OTC-markkinoilla tai muuten;
2. 25.2 artiklan d alakohdan ii alakohdan K alakohdassa tarkoitettu rahoitustietojen tarjoaminen ja siirto sekä rahoitukseen liittyvä tietojenkäsittely ja siihen liittyvät ohjelmistot; ja

3. Neuvonta ja muut pankkitoimintaan ja muihin rahoituspalveluihin liittyvät liitännäispalvelut, joita tarkoitetaan 25.2 artiklan d alakohdan ii alakohdan L alakohdassa, lukuun ottamatta kyseisessä alakohdassa tarkoitettua välitystä.

EE ja LT:

1. Talletusten vastaanottaminen;
2. Kaikentyyppinen luotonanto;
3. Rahoitusleasing;
4. Kaikki maksu- ja rahansiirtopalvelut;
5. Takaukset ja sitoumukset;
6. Kaupankäynti omaan tai asiakkaiden lukuun pörssissä tai OTC-markkinoilla;
7. Osallistuminen asiamiehenä, julkisesti tai yksityisesti, kaikentyyppisten arvopapereiden liikkeeseenlaskuun, myös merkintävastuuseen ja sijoitukseen, ja tällaiseen liikkeeseenlaskuun liittyvien palvelujen tarjoaminen;

8. Välitystoiminta rahamarkkinoilla;
9. Omaisuudenhoito, kuten käteisvarojen tai salkunhoito, ja yhteissijoitusten hoidon kaikki muodot;
10. Omaisuuden hoito sekä arvopapereiden talletus- ja notariaattipalvelut;
11. Rahoitusvaroihin kuten arvopapereihin, johdannaistuotteisiin ja muihin markkinakelpoisiin välineisiin liittyvät selvitys- ja toimituspalvelut;
12. 25.2 artiklan d alakohdan ii alakohdan K alakohdassa tarkoitettu rahoitustietojen tarjoaminen ja siirto sekä rahoitukseen liittyvä tietojenkäsittely ja siihen liittyvät ohjelmistot; ja
13. Neuvonta ja muut pankkitoimintaan ja muihin rahoituspalveluihin liittyvät liitännäispalvelut, joita tarkoitetaan 25.2 artiklan d alakohdan ii alakohdan L alakohdassa, lukuun ottamatta kyseisessä alakohdassa tarkoitettua välitystä.

LV:

1. Osallistuminen asiamiehenä, julkisesti tai yksityisesti, kaikentyyppisten arvopapereiden liikkeeseenlaskuun, myös merkintävastuuseen ja sijoitukseen, ja tällaiseen liikkeeseenlaskuun liittyvien palvelujen tarjoaminen;

2. 25.2 artiklan d alakohdan ii alakohdan K alakohdassa tarkoitettu rahoitustietojen tarjoaminen ja siirto sekä rahoitukseen liittyvä tietojenkäsittely ja siihen liittyvät ohjelmistot; ja
3. Neuvonta ja muut pankkitoimintaan ja muihin rahoituspalveluihin liittyvät liitännäispalvelut, joita tarkoitetaan 25.2 artiklan d alakohdan ii alakohdan L alakohdassa, lukuun ottamatta kyseisessä alakohdassa tarkoitettua välitystä.

MT:

1. Talletusten vastaanottaminen;
2. Kaikentyyppinen luotonanto;
3. 25.2 artiklan d alakohdan ii alakohdan K alakohdassa tarkoitettu rahoitustietojen tarjoaminen ja siirto sekä rahoitukseen liittyvä tietojenkäsittely ja siihen liittyvät ohjelmistot; ja
4. Neuvonta ja muut pankkitoimintaan ja muihin rahoituspalveluihin liittyvät liitännäispalvelut, joita tarkoitetaan 25.2 artiklan d alakohdan ii alakohdan L alakohdassa, lukuun ottamatta kyseisessä alakohdassa tarkoitettua välitystä.

RO:

1. Talletusten vastaanottaminen;
2. Kaikentyyppinen luotonanto;
3. Takaukset ja sitoumukset;
4. Välitystoiminta rahamarkkinoilla;
5. 25.2 artiklan d alakohdan ii alakohdan K alakohdassa tarkoitettu rahoitustietojen tarjoaminen ja siirto sekä rahoitukseen liittyvä tietojenkäsittely ja siihen liittyvät ohjelmistot; ja
6. Neuvonta ja muut pankkitoimintaan ja muihin rahoituspalveluihin liittyvät liitännäispalvelut, joita tarkoitetaan 25.2 artiklan d alakohdan ii alakohdan L alakohdassa, lukuun ottamatta kyseisessä alakohdassa tarkoitettua välitystä.

SI:

1. Kaikentyyppinen luotonanto;

2. Kotimaisten oikeushenkilöiden ja yksityisten elinkeinonharjoittajien ulkomaisilta luottolaitoksilta vastaanottamat takaukset ja sitoumukset;
3. 25.2 artiklan d alakohdan ii alakohdan K alakohdassa tarkoitettu rahoitustietojen tarjoaminen ja siirto sekä rahoitukseen liittyvä tietojenkäsittely ja siihen liittyvät ohjelmistot; ja
4. Neuvonta ja muut pankkitoimintaan ja muihin rahoituspalveluihin liittyvät liitännäispalvelut, joita tarkoitetaan 25.2 artiklan d alakohdan ii alakohdan L alakohdassa, lukuun ottamatta kyseisessä alakohdassa tarkoitettua välitystä.

B JAKSO

SIJOITUSTEN VAPAUTTAMISTA KOSKEVAT MARKKINOILLEPÄÄSYÄ KOSKEVAT SITOUMUKSET

1. Sijoitusten vapauttamiseen liittyy sitoumuksia seuraavien osa-alojen ja toimintojen osalta:

EU: Kaikki rahoituspalvelut

2. Seuraavia syrjimättömiä rajoituksia sovelletaan sijoitusten vapauttamiseen – Markkinoille pääsy:

Kaikki rahoituspalvelut

EU: Oikeus vaatia muilta rahoituspalvelujen tarjoajilta kuin sivuliikkeiltä syrjimättömyyden periaatetta noudattaen tiettyä oikeudellista muotoa, kun ne sijoittautuvat jäsenvaltioon.

Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut

AT: Saadakseen luvan sivuliikkeen avaamiseen ulkomaisten vakuutuksenantajien on oltava kotivaltiossaan oikeudelliselta muodoltaan osakeyhtiöitä vastaavia tai niihin verrattavissa tai keskinäisiä vakuutusyhtiöitä.

Pankkipalvelut ja muut rahoituspalvelut

RO: Markkinatoimijat ovat oikeushenkilöitä, jotka on muodostettu osakeyhtiöinä yhtiölain säännösten mukaisesti. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/65/EU¹ (MiFID II -direktiivi) mukaisia vaihtoehtoisia kaupankäyntijärjestelmiä (monenkeskinen kaupankäyntijärjestelmä) voi hallinnoida edellä kuvatuin edellytyksin perustettu järjestelmän ylläpitäjä tai ASF:n (*Autoritatea de Supraveghere Financiară* –Rahoitusvalvontaviranomainen) valtuuttama sijoitusyhtiö.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/65/EU, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, rahoitusvälineiden markkinoista sekä direktiivin 2002/92/EY ja direktiivin 2011/61/EU muuttamisesta (EUVL L 173, 12.6.2014, s. 349).

SI: Eläkejärjestelmän voi tarjota keskinäinen eläkerahasto (joka ei ole oikeushenkilö ja jota siksi hallinnoi vakuutusyritys, pankki tai eläkeyhtiö), eläkeyhtiö tai vakuutusyritys. Eläkejärjestelmiä voivat lisäksi tarjota eläkkeiden tarjoajat, jotka on muodostettu jäsenvaltiossa sovellettavien määräysten mukaisesti.

SK: Sijoituspalveluja voivat tarjota ainoastaan sijoitusrahastot, jotka ovat oikeudelliselta muodoltaan osakeyhtiöitä ja joilla on sen lain mukainen pääoma.

SE: Säästöpankin perustajan on oltava luonnollinen henkilö.

C JAKSO

NYKYISET TOIMENPITEET

Varauma nro 1: Osa-ala: Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Suosituimmuuskohtelu

Paikallinen läsnäolo

Hallintotaso: EU/jäsenvaltio (jollei toisin mainita)

Kuvaus:

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu ja suosituimmuskohtelu:

IT: Aktuaarin ammatti on sallittu ainoastaan luonnollisille henkilöille. Luonnollisten henkilöiden muodostamat ammatilliset järjestöt (ei yhtiöt) sallitaan. Vakuutusmatemaatikon ammatin harjoittaminen edellyttää Euroopan unionin jäsenvaltion kansalaisuutta, lukuun ottamatta sellaisia ulkomaisia asiantuntijoita, jotka voivat harjoittaa ammattia vastavuoroisuuden perusteella.

Toimenpiteet:

IT: Yksityisvakuutuskoodiksi (asetus nro 209, annettu 7 päivänä syyskuuta 2005), 29 §; laki nro 194/1942, 4 §; ja rekisterilaki nro 4/1999.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu ja rajat ylittävä palvelukauppa – Paikallinen läsnäolo:

BG: Eläkevakuutustoimintaa on harjoitettava osakeyhtiönä, jolla on sosiaalivakuutuslain mukainen toimilupa ja joka on rekisteröity kauppalain tai toisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti (ei sivuliikkeitä).

BG, ES, PL ja PT: Sivuliikkeiden perustaminen suoraan ei ole vakuutusten välittämistä varten sallittua, sillä se on varattu jonkin jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti muodostetuille yhtiöille (yhtiö on perustettava paikalla). PL: Vakuutusten välittäjiin sovelletaan asuinpaikkavaatimusta.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu:

PL: Eläkerahastojen osalta. Sivuliikkeiden perustaminen suoraan ei ole vakuutusten välittämistä varten sallittua, sillä se on varattu jonkin jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti muodostetuille yhtiöille (yhtiö on perustettava paikalla).

Toimenpiteet:

BG: Vakuutuskoodeksin 12, 56–63, 65 ja 66 § sekä 80 §:n 4 momentti; sosiaalivakuutuslain 120a–162 §, 209–253 §, 260–310 §.

ES: *Reglamento de Ordenación, Supervisión y Solvencia de Entidades Aseguradoras y Reaseguradoras (RD 1060/2015, de 20 de noviembre de 2015)*, 36 §.

PL: Vakuutus- ja jälleenvakuutustoimintalaki, annettu 11 päivänä syyskuuta 2015 (Puolan virallinen lehti 2020, 895 ja 1180 kohta); vakuutusten tarjoamista koskeva laki, annettu 15 päivänä joulukuuta 2017 (Puolan virallinen lehti 2019, 1881 kohta); laki eläkerahastojen järjestämisestä ja toiminnasta, annettu 28 päivänä elokuuta 1997 (Puolan virallinen lehti 2020, 105 kohta); laki Puolan tasavallan alueella taloudellista toimintaa harjoittavia ulkomaisia yrittäjiä ja muita ulkomaisia henkilöitä koskevista säännöistä, annettu 6 päivänä maaliskuuta 2018.

PT: Asetus nro 94-B/98, 7 § , peruttu asetuksella nro 2/2009 5 päivänä tammikuuta; ja asetuksen nro 94-B/98 VI jakson I luku, ja asetuksen nro 144/2006, 34 §:n 6 ja 7 mom. ja 7 §, peruttu lailla nro 7/2019 16 päivänä tammikuuta. Vakuutus- ja jälleenvakuutusedustustoimintaan sovellettavan oikeudellisen järjestelmän 8 §, hyväksytty 16 päivänä tammikuuta annetulla lailla nro 7/2019.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu:

AT: Sivuliikkeen johdossa on oltava vähintään kaksi Itävallassa asuvaa luonnollista henkilöä.

BG: (Jälleen)vakuutusyritysten hallinto- tai valvontaelinten jäseniä ja kaikkia sellaisia henkilöitä, joilla on oikeus johtaa ja edustaa (jälleen)vakuutusyritystä, koskee asuinpaikkavaatimus.

Eläkevakuutusyhtiön hallintoneuvoston puheenjohtajalla, hallituksen puheenjohtajalla, toimitusjohtajalla ja liikkeenjohdon edustajalla on oltava pysyvä osoite tai pitkäkestoinen oleskelulupa Bulgariassa.

Toimenpiteet:

AT: Vakuutusvalvontalaki 2016, 14 §, 1 mom. 3 kohta (Itävallan virallinen lehti I nro 34/2015) (*Versicherungsaufsichtsgesetz 2016, § 14 Abs. 1 Z 3, BGBl. I Nr. 34/2015*).

BG: Vakuutuskoodeksin 12, 56–63, 65 ja 66 § sekä 80 §:n 4 momentti; sosiaalivakuutuslain 120a–162 §, 209–253 §, 260–310 §.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu:

BG: Ennen vakuutuksia tarjoavan sivuliikkeen tai toimiston perustamista Bulgariaan ulkomaisella vakuutusenantajalla tai jälleenvakuutusenantajalla on täytynyt olla lupa tarjota alkuperämaassaan samoihin luokkiin kuuluvia vakuutuksia kuin ne, joita se haluaa tarjota Bulgariassa.

Vapaaehtoisista lisäeläkerahastoista saatava tulo sekä sellaisten henkilöiden tarjoamaan vapaaehtoiseen eläkevakuutukseen suoraan liittyvä samanlainen tulo, jotka on rekisteröity muun jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti ja jotka voivat kyseisen lainsäädännön perusteella toteuttaa vapaaehtoisia lisäeläkkeeseen liittyviä toimia, ei ole yritysten tuloverolaissa vahvistetun menettelyn mukaisesti verotettavaa tuloa.

ES: Ennen tiettyihin luokkiin kuuluvia vakuutuksia tarjoavan sivuliikkeen tai toimiston perustamista Espanjaan ulkomaisella vakuutusenantajalla on täytynyt olla lupa tarjota alkuperämaassaan samoihin luokkiin kuuluvia vakuutuksia vähintään viiden vuoden ajan.

PT: Voidakseen perustaa sivuliikkeen tai toimiston ulkomaisilla vakuutusyrityksillä on täytynyt olla lupa harjoittaa vakuutus- tai jälleenvakuutustoimintaa asiaankuuluvan kansallisen lainsäädännön mukaisesti vähintään viiden vuoden ajan.

Toimenpiteet:

BG: Vakuutuskoodeksin 12, 56–63, 65 ja 66 § sekä 80 §:n 4 momentti; sosiaalivakuutuslain 120a–162 §, 209–253 §, 260–310 §.

ES: *Reglamento de Ordenación, Supervisión y Solvencia de Entidades Aseguradoras y Reaseguradoras (RD 1060/2015, de 20 de noviembre de 2015)*, 36 §.

PT: Asetus nro 94-B/98, 7 § ja VI jakson I luku, ja asetuksen nro 144/2006, 34 §:n 6 ja 7 mom. ja 7 §; vakuutus- ja jälleenvakuutustoiminnan aloittamiseen ja harjoittamiseen sovellettavan oikeudellisen järjestelmän 215 §, hyväksytty 9 päivänä syyskuuta annetulla lailla nro 147/2005.

Sijoitusten osalta – Kansallinen kohtelu ja rajat ylittävä palvelujen kauppa – Kansallinen kohtelu:

AT: Myynninedistämis- ja välitystoimet Euroopan unioniin sijoittautumattoman tytäryrityksen tai Itävaltaan sijoittautumattoman sivuliikkeen (lukuun ottamatta jälleen- ja edelleenvakuutusta) puolesta ovat kiellettyjä.

Rajat ylittävä rahoituspalvelukauppa – Paikallinen läsnäolo:

DK: Ainoastaan sellaiset henkilöt tai yritykset (mukaan luettuina vakuutusyritykset), joilla on Tanskan lainsäädännön mukaisesti myönnetty tai Tanskan toimivaltaisten viranomaisten myöntämä toimilupa, voivat olla mukana liiketoiminnassa myönnettäessä ensivakuutuksia Tanskassa asuville henkilöille, tanskalaisille aluksille tai Tanskassa olevalle omaisuudelle.

DE, HU ja LT: Sellaisten vakuutusyritysten, joita ei ole perustettu Euroopan unionissa, ensivakuutuspalvelujen tarjoaminen edellyttää sivuliikkeen perustamista ja toimilupaa.

Rajat ylittävä rahoituspalvelukauppa – Kansallinen kohtelu, paikallinen läsnäolo:

EL: Vakuutus- ja jälleenvakuutusyritykset, joiden kotipaikka on kolmansissa maissa, voivat toimia Kreikassa perustamalla tytäryhtiön tai sivukonttorin, jolla (tässä tapauksessa sivukonttorilla) ei ole erityistä oikeudellista muotoa, koska se tarkoittaa sellaisen yrityksen pysyvää läsnäoloa jäsenvaltion alueella (ts. Kreikassa), jonka kotipaikka on Euroopan unionin ulkopuolella ja joka saa kyseisessä jäsenvaltiossa (Kreikka) toimiluvan ja harjoittaa vakuutustoimintaa.

SE: Ulkomainen vakuutuksen antaja saa tarjota ensivakuutuksia ainoastaan Ruotsissa toimiluvan saaneen vakuutuspalvelujen tarjoajan välityksellä, edellyttäen että ulkomainen vakuutuksen antaja ja ruotsalainen vakuutusyritys kuuluvat samaan konserniin tai ovat tehneet sopimuksen keskinäisestä yhteistyöstä. Yritykset, joita ei ole perustettu ETA-alueella saavat tarjota vakuutusten välityspalveluja ainoastaan, jos ne perustavat kaupallisen läsnäolon (paikallista läsnäoloa koskeva vaatimus).

SK: Ainoastaan Euroopan unioniin sijoittautuneet yhtiöt tai Euroopan unioniin sijoittautumattomien yhtiöiden sivukonttorit, jotka ovat saaneet toimiluvan Slovakialta, voivat antaa lento- ja merikuljetusvakuutuksia, jotka kattavat lentokoneen/aluksen/aluksen ja vastuun.

Toimenpiteet

AT: Vakuutusvalvontalaki 2016, 13 §, 1 ja 2 mom. (Itävallan virallinen lehti I nro 34/2015) (*Versicherungsaufsichtsgesetz 2016, § 13 Abs. 1 und 2, BGBl. I Nr. 34/2015*).

DE: *Versicherungsaufsichtsgesetz* (VAG) kaikkien vakuutuspalvelujen osalta; yhdessä säädöksen *Luftverkehrs-Zulassungs-Ordnung* (LuftVZO) kanssa ainoastaan pakollisen ilmailun vastuuvakuutuksen tapauksessa.

DK: *Lov om finansiel virksomhed jf. lovbekendtgørelse 182 af 18. februar 2015*.

EL: Lain 4364/2016 130 § (Kreikan virallinen lehti 13/ A/ 05.02.2016).

HU: Laki LX, 2003.

LT: Vakuutuslaki nro IX-1737, annettu 18 päivänä syyskuuta 2003, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna 13 päivänä kesäkuuta 2019 annetulla lailla nro XIII-2232.

SE: *Lag om försäkringsförmedling* (Laki vakuutusedustuksesta) (3 §, 3 mom., 2018:1219/2005:1219); ja laki ulkomaisten vakuutuksenantajien toiminnasta Ruotsissa (1998: 293, 4 §, 1 ja 10 mom.).

SK: Vakuutuslaki 39/2015.

Varauma nro 2: Osa-ala: Pankkipalvelut ja muut rahoituspalvelut

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Paikallinen läsnäolo

Hallintotaso: EU/jäsenvaltio (jollei toisin mainita)

Kuvaus:

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu ja rajat ylittävä palvelukauppa – Paikallinen läsnäolo:

BG: Muihin rahoituslaitoksiin kuin pankkeihin sovelletaan Bulgarian keskuspankin rekisteröintijärjestelmää, jotta ne voivat harjoittaa luotonantoa varoilla, joita ei kerätä talletusten tai muiden takaisinmaksettavien varojen vastaanottamisella, hankkimalla omistuosuuksia luottolaitoksista tai muista rahoituslaitoksista, sekä rahoitusleasingia, saatavien hankkimista lainoilla ja muita rahoitusmuotoja (factoring-rahoitus, forfaiting-rahoitus). Rahoituslaitoksen pääasiallisen liiketoiminnan on tapahduttava Bulgarian alueella.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu ja rajat ylittävä palvelukauppa – Paikallinen läsnäolo:

BG: ETAn ulkopuoliset pankit voivat harjoittaa pankkitoimintaa Bulgariassa saatuaan Bulgarian kansallispankilta toimiluvan liiketoiminnan käynnistämiseen ja harjoittamiseen Bulgarian tasavallassa sivuliikkeen kautta.

IT: Saadakse luvan arvopapereiden selvitysjärjestelmän käyttöön tai arvopaperikeskuksen talletuspalvelujen tarjoamiseen Italiassa sijaitsevan yrityksen kanssa yrityksen on oltava yhtiöitetty Italiassa (ei sivuliikkeitä).

Muiden yhteissijoitusjärjestelyjen kuin Euroopan unionin lainsäädännöllä yhdenmukaistettujen siirtokelpoisiin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavien yritysten (UCITS) osalta toimitsijamiehen/omaisuudenhoitajan on oltava muodostettu Italiassa tai muussa jäsenvaltiossa ja sijoittautunut Italiaan sivuliikkeen kautta.

Sijoitusrahastojen rahastoyhtiöiden, joita ei ole yhdenmukaistettu Euroopan unionin lainsäädännöllä, on myös oltava yhtiöitettyjä Italiassa (ei sivuliikkeitä).

Ainoastaan sellaiset pankit, vakuutusyritykset, sijoituspalveluyritykset ja Euroopan unionin lainsäädännöllä yhdenmukaistettujen siirtokelpoisiin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavien yritysten rahastoyhtiöt, joiden sääntömääräinen päätoimipaikka on Euroopan unionissa, sekä Italiassa yhtiötetyt siirtokelpoisiin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavat yritykset voivat hoitaa eläkerahastojen varoja.

Ovelta ovelle -myynnissä välittäjien on käytettävä jäsenvaltion alueella asuvia luvan saaneita rahoituspalvelujen tarjoajia.

Euroopan unionin ulkopuolisten välittäjien edustustoimistot eivät voi harjoittaa toimintoja, joiden tarkoituksena on sijoituspalvelujen tarjoaminen, mukaan luettuina kaupankäynti omaan tai asiakkaan lukuun sekä rahoitusinstrumenttien merkintä ja liikkeeseenlasku (edellytyksenä sivuliike).

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu:

PT: Eläkerahastojen hoitoa voivat tarjota ainoastaan Portugalissa tätä tarkoitusta varten yhtiöitetyt erikoistuneet yritykset, Portugaliin sijoittautuneet ja toimiluvan henkivakuutusten myyntiin saaneet vakuutusyritykset tai muissa jäsenvaltioissa toimiluvan eläkerahastojen hoitoon saaneet yhteisöt. Sivuliikkeiden perustaminen suoraan Euroopan unionin ulkopuolisista maista käsin ei ole sallittua.

Toimenpiteet:

BG: Luottolaitoksista annettu laki 2 §, 5 mom., 3a § ja 17 §; sosiaalivakuutuslaki, 121, 121b ja 121f §; ja valuuttalaki, 3 §.

IT: Asetus 58/1998, 1, 19, 28, 30–33, 38, 69 ja 80 §; Italian keskuspankin ja arvopaperipörssikomitean yhteinen määräys, annettu 22 päivänä helmikuuta 1998, 3 ja 41 §; Italian keskuspankin määräys, annettu 25 päivänä tammikuuta 2005, V osaston VII luvun II jakso; arvopaperipörssikomitean määräys 16190, annettu 29 päivänä lokakuuta 2007, 17–21 §, 78–81 §, 91–111 §, mikäli seuraavasta ei muuta johdu: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 909/2014¹.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston [asetus](#) (EU) N:o 909/2014, annettu 23 päivänä heinäkuuta 2014, arvopaperitoimituksen parantamisesta Euroopan unionissa sekä arvopaperikeskuksista ja direktiivien 98/26/EY ja 2014/65/EU sekä asetuksen (EU) N:o 236/2012 muuttamisesta (EUVL L 257, 28.8.2014, s. 1).

PT: Asetus 12/2006, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella 180/2007, asetus 357-A/2007, määräys 7/2007-R, sellaisena kuin se on muutettuna määräyksellä 2/2008-R, määräys 19/2008-R ja määräys 8/2009; ja eläkerahastojen perustamiseen ja toimintaan sekä niiden hallinnointiyksiköihin sovellettavan oikeudellisen järjestelmän 3 § , hyväksytty 23 päivänä heinäkuuta annetulla lailla nro 27/2020.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu:

HU: Muiden kuin ETA-valtioiden sijoitusrahastoyhtiöiden sivuliikkeet eivät saa osallistua Euroopan unionin sijoitusrahastojen hallinnointiin eivätkä ne saa tarjota omaisuudenhoitopalveluja yksityisille eläkerahastoille.

Toimenpiteet:

HU: Laki CCXXXVII, 2013, luottolaitoksista ja rahoitusalan yrityksistä; ja laki CXX, 2001, pääomamarkkinoista

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu:

BG: Vähintään kahden henkilön on johdettava ja edustettava pankkia yhdessä. Pankkia johtavien ja edustavien henkilöiden on oltava henkilökohtaisesti läsnä pankin johdon osoitteessa.

Oikeushenkilöitä ei voi valita pankin hallintoneuvoston tai hallituksen jäseniksi.

Toimenpiteet:

BG: Luottolaitoksista annettu laki 10 §; sosiaalivakuutuslaki, 121e §; ja valuuttalaki, 3 §.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu:

HU: Luottolaitoksen hallitukseen on kuuluttava ainakin kaksi jäsentä, jotka asuvat Unkarissa asiaa koskevien valuuttakauppasäännösten mukaisesti ja joiden pysyvänä asuinpaikkana on vähintään vuoden ajan ollut Unkari.

Toimenpiteet:

HU: Laki CCXXXVII, 2013, luottolaitoksista ja rahoitusalan yrityksistä; ja laki CXX, 2001, pääomamarkkinoista

Rajat ylittävä rahoituspalvelukauppa – Paikallinen läsnäolo:

HU: Muut kuin ETA-valtioiden yritykset voivat tarjota rahoituspalveluja tai harjoittaa rahoituspalveluihin liittyvää toimintaa ainoastaan Unkarissa sijaitsevien sivuliikkeidensä kautta.

Toimenpiteet:

HU: Laki CCXXXVII, 2013, luottolaitoksista ja rahoitusalan yrityksistä; ja laki CXX, 2001, pääomamarkkinoista

D JAKSO

TULEVAT TOIMENPITEET

Varauma nro 1: Osa-ala: Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Paikallinen läsnäolo

Hallintotaso: EU/jäsenvaltio (jollei toisin mainita)

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

Rajat ylittävä rahoituspalvelukauppa – Paikallinen läsnäolo:

BG: Ulkomaiset vakuutusyhtiöt eivät voi suoraan antaa tavaroiden kuljetusta ja ajoneuvoja koskevaa vakuutusta tai vastuuvakuutusta Bulgariaan sijoittuvien riskien varalta.

DE: Jos ulkomainen vakuutusyhtiö on perustanut sivuliikkeen Saksaan, se voi tehdä Saksassa kansainvälisiin kuljetuksiin liittyviä vakuutussopimuksia ainoastaan Saksaan sijoittautuneen sivuliikkeensä kautta.

Voimassa olevat toimenpiteet:

DE: *Luftverkehrsgesetz* (LuftVG); ja *Luftverkehrszulassungsordnung* (LuftVZO).

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu ja rajat ylittävä palvelukauppa – Paikallinen läsnäolo:

ES: Edellytetään asuinpaikkaa tai vaihtoehtoisesti kahden vuoden kokemusta aktuaarin ammatin osalta.

FI: Vakuutusvälittäjän palvelujen tarjonta edellyttää vakituista toimipaikkaa Euroopan unionissa.

Ensivakuutuspalveluja (mukaan lukien rinnakkaisvakuutus) saavat tarjota ainoastaan vakuutuksenantajat, joiden päätoimipaikka on Euroopan unionissa tai joilla on sivuliike Suomessa.

Voimassa olevat toimenpiteet:

FI: Laki ulkomaisista vakuutusyhtiöistä (398/1995),
Vakuutusyhtiölaki (521/2008),
Laki vakuutusten tarjoamisesta (234/2018).

Rajat ylittävä rahoituspalvelukauppa – Paikallinen läsnäolo:

FR: Maakuljetuksiin liittyviä riskejä voivat vakuuttaa ainoastaan Euroopan unioniin sijoittautuneet vakuutusyhtiöt.

Voimassa olevat toimenpiteet:

FR: *Code des assurances*.

HU: Ensivakuutuspalveluja saavat tarjota ainoastaan Euroopan unionin oikeushenkilöt ja Unkarissa rekisteröityneet sivuliikkeet.

Voimassa olevat toimenpiteet:

HU: Laki LX, 2003.

IT: Ainoastaan Euroopan unioniin sijoittautuneet vakuutusyhtiöt voivat antaa tavaroiden kuljetusta ja ajoneuvoja koskevan vakuutuksen sekä vastuuvakuutuksen Italiaan sijoittuvien riskien varalta, lukuun ottamatta kansainvälisiä kuljetuksia, joihin liittyy tuontia Italiaan.

Rajat ylittävä aktuaaripalvelujen tarjonta ei ole sallittua.

Voimassa olevat toimenpiteet:

IT: Yksityisvakuutuskoodiksi (asetus nro 209, annettu 7 päivänä syyskuuta 2005), 29 §.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu ja rajat ylittävä palvelukauppa – Paikallinen läsnäolo:

PT: Ainoastaan EU-osapuolen yritykset voivat antaa lento- ja merikuljetusvakuutuksia, jotka kattavat tavarat, lentokoneen, laivan ja vastuuvollisuuden. Ainoastaan EU-osapuoleen sijoittautuneet luonnolliset henkilöt tai yritykset voivat toimia edellä mainitun kaltaisen vakuutustoiminnan asiamiehinä Portugalissa.

Voimassa olevat toimenpiteet:

PT: Lain 147/2015 3 § ja lain 7/2019 8 §.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu ja Rajat ylittävä palvelukauppa – Paikallinen läsnäolo:

SK: Ulkomaiden kansalaiset voivat perustaa vakuutusyhtiön osakeyhtiön muodossa tai harjoittaa vakuutustoimintaa sellaisten sivuliikkeiden kautta, joilla on rekisteröity kotipaikka Slovakiassa. Molemmissa tapauksessa toimilupa edellyttää valvontaviranomaisen arviointia.

Voimassa olevat toimenpiteet:

SK: Vakuutuslaki 39/2015.

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu:

FI: Lakisääteisiä eläkevakuutuksia tarjoavan vakuutusyhtiön hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenistä vähintään puolen sekä toimitusjohtajan asuinpaikan on oltava ETA:n alueella, elleivät toimivaltaiset viranomaiset ole myöntäneet poikkeusta. Ulkomaiset vakuutuksenantajat eivät voi saada lupaa perustaa Suomeen sivuliikettä lakisääteisten eläkevakuutusten tarjoamista varten. Vähintään yhden tilintarkastajan pysyvän asuinpaikan on oltava ETA:n alueella.

Muiden vakuutusyhtiöiden osalta vähintään yhden hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenen sekä toimitusjohtajan asuinpaikan on oltava ETA:n alueella. Vähintään yhden tilintarkastajan pysyvän asuinpaikan on oltava ETA:n alueella. Chileläisen vakuutusyhtiön pääasiamiehen asuinpaikan on oltava Suomessa, ellei yhtiön päätoimipaikka ole Euroopan unionissa.

Voimassa olevat toimenpiteet:

FI: Laki ulkomaisista vakuutusyhtiöistä (398/1995);
vakuutusyhtiölaki (521/2008);
laki vakuutusedustuksesta (570/2005);
laki vakuutusten tarjoamisesta (234/2018); ja
laki työeläkevakuutusyhtiöistä (354/1997).

Varauma nro 2: Osa-ala: Pankki- ja muut rahoituspalvelut

Varauman tyyppi:

Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Paikallinen läsnäolo

Hallintotaso:

EU/jäsenvaltio (jollei toisin mainita)

Kuvaus:

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavia:

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu ja rajat ylittävä palvelukauppa – Paikallinen läsnäolo:

EU: Ainoastaan oikeushenkilöt, joiden sääntömääräinen kotipaikka on Euroopan unionissa, voivat toimia sijoitusrahastojen säilytysyhteisöinä. Sijoitusrahastojen, mukaan lukien osuustrustit, ja kansallisen lainsäädännön salliessa, sijoitusyhtiöiden hoitamista varten on perustettava erikoistunut rahastoyhtiö, jonka päätoimipaikan ja rekisteröidyn kotipaikan on oltava samassa jäsenvaltiossa.

Voimassa olevat toimenpiteet:

EU: Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/65/EY¹; ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/61/EY².

Rajat ylittävä rahoituspalvelukauppa – Paikallinen läsnäolo:

EE: Talletusten vastaanottaminen edellyttää Viron rahoitustarkastuslaitoksen lupaa ja rekisteröitymistä Viron lainsäädännön mukaisesti osakeyhtiönä, tytäryrityksenä tai sivuliikkeenä.

Voimassa olevat toimenpiteet:

EE: *Krediidasutuste seadus* (Laki luottolaitoksista), 206 ja 21 §.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston [direktiivi](#) 2009/65/EY, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, siirtokelpoisiin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta (EUVL L 302, 17.11.2009, s. 32).

² Euroopan parlamentin ja neuvoston [direktiivi](#) 2011/61/EU, annettu 8 päivänä kesäkuuta 2011, vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista ja direktiivin 2003/41/EY ja 2009/65/EY sekä asetuksen (EY) N:o 1060/2009 ja (EU) N:o 1095/2010 muuttamisesta (EUVL L 174, 1.7.2011, s. 1).

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu, ylempi johto ja hallitukset:

FI: Vähintään yhdellä luottolaitoksen perustajista ja vähintään yhdellä sen hallituksen jäsenistä sekä toimitusjohtajalla on oltava vakinainen asuinpaikka tai, jos perustaja on oikeushenkilö, sääntömääräinen kotipaikka ETA-alueella, ellei Finanssivalvonta myönnä siitä poikkeusta. Vapautus voidaan myöntää, jos se ei vaaranna luottolaitoksen tehokasta valvontaa ja luottolaitoksen johtamista terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti. Vähintään yhden tilintarkastajan pysyvän asuinpaikan on oltava ETA:n alueella.

Maksupalvelujen osalta voidaan edellyttää asuinpaikkaa tai kotipaikkaa Suomessa.

Voimassa olevat toimenpiteet:

FI: Laki liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista (1501/2001); säästöpankkilaki (1502/2001); laki osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista (423/2013); laki hypoteekkiyhdistyksistä (936/1978); maksulaitoslaki (297/2010); laki ulkomaisen maksulaitoksen toiminnasta Suomessa (298/2010); ja laki luottolaitostoiminnasta (610/2014).

Sijoitusten vapauttaminen – Kansallinen kohtelu:

IT: Nimikkeellä ”consulenti finanziari” harjoitettava toiminta (rahoitusneuvojat). Ovelta ovelle - myynnissä välittäjien on käytettävä jäsenvaltion alueella asuvia luvan saaneita rahoituspalvelujen tarjoajia.

Voimassa olevat toimenpiteet:

IT: Välittäjiä koskeva arvopaperipörssikomitean määräys (nro 16190, 29.10.2007), 91–111 §.

Rajat ylittävä rahoituspalvelukauppa – Paikallinen läsnäolo:

LT: Ainoastaan pankit, joiden sääntömääräinen kotipaikka tai sivuliike on Liettuassa ja joilla on lupa tarjota sijoituspalveluja ETA-maissa, voivat toimia eläkerahastojen säilytysyhteisöinä. Pankin johtajista vähintään yhden on puhuttava liettuan kieltä.

Voimassa olevat toimenpiteet:

LT: Liettuan tasavallan pankkilaki nro IX-2085, annettu 30 päivänä maaliskuuta 2004, sellaisena kuin se on muutettuna 16 päivänä marraskuuta 2017 annetulla lailla nro XIII-729; yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä koskeva Liettuan tasavallan laki nro IX-1709, annettu 4 päivänä heinäkuuta 2003, sellaisena kuin se on muutettuna 20 päivänä joulukuuta 2018 annetulla lailla nro XIII-1872; täydentävää vapaaehtoista eläketurvaa koskeva Liettuan tasavallan laki nro VIII-1212, annettu 3 päivänä kesäkuuta 1999 (sellaisena kuin se on tarkistettuna 20 päivänä joulukuuta 2012 annetulla lailla nro XII-70); maksuja koskeva Liettuan tasavallan laki nro IX-1596, annettu 5 päivänä kesäkuuta 2003, viimeisin muutos nro XIII-2488, 17 päivänä lokakuuta 2019; ja maksulaitoksia koskeva Liettuan tasavallan laki, annettu 10 päivänä joulukuuta 2009, nro XI-549 (lain uusi toisinto: Nro XIII-1093, annettu 17 päivänä huhtikuuta 2018).

CHILE: VARAUMAT JA MARKKINOILLE PÄÄSYÄ KOSKEVAT SITOUMUKSET

A JAKSO

RAJAT YLITTÄVÄÄ RAHOITUSPALVELUJEN KAUPPAA KOSKEVAT SITOUMUKSET

Chile varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa 25.7 artiklaa koskevia toimenpiteitä, lukuun ottamatta seuraavia osa-aloja ja rahoituspalveluja, jotka on määritelty asiaa koskevien Chilen lakien ja määräysten mukaisesti, jäljempänä esitettyjen ehtojen, rajoitusten ja edellytysten mukaisesti.

Osapuolen sitoumuksia, jotka koskevat rajat ylittäviä sijoitusneuvontapalveluja, ei tule sellaisenaan tulkita siten, että ne velvoittaisivat kyseistä osapuolta sallimaan alueellaan arvopapereiden tarjoamisen yleisölle (sellaisena kuin se on määritelty osapuolen asiaa koskevissa laeissa ja määräyksissä) sellaisilta toisen osapuolen rajat ylittäviltä palveluntarjoajilta, jotka tarjoavat tai haluavat tarjota tällaisia sijoitusneuvontapalveluja. Osapuoli voi asettaa rajat ylittävän palveluntarjoajan palveluille lakisääteisiä ja rekisteröintivaatimuksia, mukaan lukien vaatimus tarjota samantyyppisiä palveluja alkuperämaassa ja kuulua valvonnan piiriin alkuperämaassa.

Toimiala	Osa-ala
Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut	Kansainvälistä meriliikennettä, kansainvälistä kaupallista lentoliikennettä sekä avaruusalusten laukaisuja ja kuljetuksia (mukaan lukien satelliitit) sekä kansainvälistä kauttakulikutavaraa (mukaan lukien kuljetetut tavarat) koskevien vakuutusten myynti. Ei sisällä kansallista kabotaasiliikennettä.
	Kansainvälistä meriliikennettä, kansainvälistä kaupallista lentoliikennettä sekä avaruusalusten laukaisuja ja kuljetuksia (mukaan lukien satelliitit) sekä kansainvälistä kauttakulikutavaraa (mukaan lukien kuljetetut tavarat, tavaroita kuljettava ajoneuvo ja kaikki niihin liittyvät vastuut) koskevien vakuutusten välittäjät. Ei sisällä kansallista kabotaasiliikennettä.
	Jälleen- ja edelleenvakuutus; jälleenvakuutusten välittäminen; ja neuvonta-, aktuaari- ja riskinarviointipalvelut.
Pankki- ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuspalveluja)	Muita rahoituspalveluja tarjoavien suorittama rahoitustietojen hankinta ja siirto, rahoitusalan tietojenkäsittelyn ja siihen liittyvien ohjelmistojen tarjonta.
	Pankkipalveluihin ja muihin rahoituspalveluihin liittyvät neuvonta- ja muut liitännäisrahoituspalvelut, lukuun ottamatta välitystä, luottotietoja ja -analyysijä.

B JAKSO

SIJOITUSTEN VAPAUTTAMISTA KOSKEVAT MARKKINOILLEPÄÄSYÄ KOSKEVAT SITOUMUKSET

Chile varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa 25.6 artiklaa koskevia toimenpiteitä, lukuun ottamatta seuraavia osa-aloja ja rahoituspalveluja, jotka on määritelty asiaa koskevien Chilen lakien ja määräysten mukaisesti, jäljempänä esitettyjen ehtojen, rajoitusten ja edellytysten mukaisesti:

1. Chilen rahoituspalveluala on osittain jakautunut siten, että kotimaiset ja ulkomaiset laitokset, joilla on lupa toimia pankkeina, eivät saa osallistua suoraan vakuutus- ja arvopaperitoimintaan, ja päinvastoin.
2. Chile varaa oikeuden toteuttaa toimenpiteitä, joilla säännellään finanssiryhmittymiä ja niihin kuuluvia yrityksiä.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset
Kaikki rahoituspalvelut	Chile voi syrjimättömin perustein rajoittaa tai edellyttää tietynlaista oikeudellista muotoa, mukaan lukien yhtiöt, ulkomaiset sivuliikkeet, edustustot tai mikä tahansa muu kaupallinen läsnäolo, jonka kautta eri rahoituspalvelujen osa-alojen toimijat voivat tarjota rahoituspalveluja. Chile voi syrjimättömin perustein rajoittaa tai edellyttää tiettyä yhtiömuotoa.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset
Kaikki vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut	Vakuutusala jakautuu Chilessä kahteen osaan: ensimmäiseen ryhmään kuuluvat yritykset, jotka vakuuttavat tavaroita tai omaisuutta (<i>patrimonio</i>) menetys- tai vahinkoriskin varalta, kun taas toiseen ryhmään kuuluvat yritykset, jotka kattavat henkilöriskejä tai takaavat tietyn ajanjakson aikana tai sen päätyttyä pääomasumman, kokonaan maksetun vakuutuksen tai tulon vakuutetulle tai hänen edunsaajilleen. Vakuutusyhtiötä ei voi muodostaa siten, että sama yhtiö kattaisi molemmat riskiluokat. Luottovakuutusyhtiöiden on oltava oikeushenkilöitä, joiden ainoana tarkoituksena on kattaa luottoihin liittyviä riskejä, kuten vakuutetun omaisuuden menetys tai vahingoittuminen sen vuoksi, että rahavelkaa tai -lainaa ei ole maksettu, ja ne voivat antaa myös takaus- ja uskollisuusvakuutuksia. Vakuutusyhtiöitä voidaan perustaa laillisesti ainoastaan osakeyhtiölain (<i>ley sobre sociedades anónimas</i>) säännösten mukaisesti. Jotta ulkomaisen yrityksen sivuliike voisi toimia Chilen vakuutuslalla, sen olisi sijoitettava Chileen ”ulkomaisen yhtiön toimistona” (<i>agencia de sociedad anónima extranjera</i>), jolla on tähän tarkoitukseen lupa. Vakuutus sopimus voidaan tehdä suoraan tai sellaisten vakuutusvälittäjien kautta, jotka on rekisteröity tällaisen toiminnan harjoittajiksi.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	
Ensivakuutustoiminta	Henkivakuutusten ensivakuutusmyynti (ei sisällä sosiaaliturvajärjestelmään liittyviä vakuutuksia) (CPC 81211).	Vakuutuspalveluja voivat tarjota ainoastaan Chilessä osakeyhtiöinä (<i>sociedades anónimas</i>) tai ulkomaisten yritysten sivuliikkeinä perustetut vakuutusyhtiöt, joiden ainoana tarkoituksena on tämän alan liiketoiminta.
	Yleisten ensivakuutusten myynti (CPC 8129, paitsi CPC 81299), lukuun ottamatta sosiaaliturvalaitoksia (<i>Institucion de Salud Previsional</i> , ISAPRE), esimerkiksi oikeushenkilöt, jotka on perustettu tarjoamaan jäsenikseen liittyville luonnollisille henkilöille terveysetuuksia, jotka rahoitetaan tapauksen mukaan pakollisilla verotettavien tulojen maksuosuuksilla tai suuremmalla maksulla. Mukaan ei lueta myöskään kansallista terveysrahastoa (<i>Fondo Nacional de Salud</i> , FONASA). Se on julkinen laitos, jonka rahoitus tulee valtiolta ja pakollisista verotettavien tulojen maksuosuuksista, ja se vastaa terveysetuuksien maksamisesta henkilöille, jotka eivät ole ISAPREN jäseniä. Ei sisällä kansainvälistä meriliikennettä, kansainvälistä kaupallista lentoliikennettä eikä kauttakulutavaraa koskevien vakuutusten myyntiä.	Vakuutuspalveluja voivat tarjota ainoastaan Chilessä osakeyhtiöinä (<i>sociedades anónimas</i>) tai ulkomaisten yritysten sivuliikkeinä perustetut vakuutusyhtiöt, joiden ainoana tarkoituksena on tämän alan liiketoiminta (joko henkivakuutusten ja yleisten vakuutusten ensivakuutustoiminta). Yleisten luottovakuutusten (CPC 81296) osalta yrityksen on oltava Chileen sijoittautunut vakuutusyhtiö, jonka ainoana tarkoituksena on tämän tyyppisten riskien kattaminen.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	
	Kansainvälistä meriliikennettä, kansainvälistä kaupallista lentoliikennettä sekä avaruusalusten laukaisuja ja kuljetuksia (mukaan lukien satelliitit) sekä kansainvälistä kauttakulikutavaraa (mukaan lukien kuljetetut tavarat) koskevien vakuutusten myynti. Ei sisällä kansallista kabotaasiliikennettä.	Kansainvälistä meriliikennettä, kansainvälistä kaupallista lentoliikennettä sekä avaruusalusten laukaisuja ja kuljetuksia (mukaan lukien satelliitit) sekä kansainvälistä kauttakulikutavaraa (mukaan lukien kuljetetut tavarat) koskevia vakuutuksia voivat tarjota Chilessä perustetut vakuutusyhtiöt, joiden ainoana liiketarkoituksena on yleinen ensivakuutustoiminta.
Jälleen- ja edelleenvakuutus	Jälleen- ja edelleenvakuutus (mukaan lukien jälleenvakuutusvälittäjät)	Jälleenvakuutusta tarjoavat Chileen sijoittautuneet ja CMF:n valtuuttamat jälleenvakuutusyhtiöt. Vakuutusyhtiöt voivat myös tarjota omaa vakuutustoimintaansa täydentäviä jälleenvakuutuspalveluja, jos niiden yhtiöjärjestys sen sallii. Jälleen- ja edelleenvakuutuspalveluja voivat tarjota myös ulkomaiset jälleenvakuuttajat ja ulkomaiset jälleenvakuutusvälittäjät, jotka on merkitty CMF:n ylläpitämään rekisteriin, jäljempänä 'rekisteri'.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	
Vakuutusten välittäminen	Vakuutusten välittäminen (lukuun ottamatta kansainvälistä meriliikennettä, kansainvälistä kaupallista lentoliikennettä sekä avaruusalusten laukaisuja ja kuljetuksia (mukaan lukien satelliitit) sekä kansainvälistä kauttakulikutavaraa koskevia vakuutuksia).	Ainoastaan Chiessä tätä tarkoitusta varten laillisesti perustetut oikeushenkilöt voivat tarjota vakuutusten välityspalveluja.
	Kansainvälistä meriliikennettä, kansainvälistä kaupallista lentoliikennettä sekä avaruusalusten laukaisuja ja kuljetuksia (mukaan lukien satelliitit) sekä kansainvälistä kauttakulikutavaraa (mukaan lukien kuljetetut tavarat, tavaroita kuljettava ajoneuvo ja kaikki niihin liittyvät vastuut) koskevien vakuutusten välittäminen. Ei sisällä kansallista kabotaasiliikennettä.	Kansainvälistä meriliikennettä, kansainvälistä kaupallista lentoliikennettä sekä avaruusalusten laukaisuja ja kuljetuksia (mukaan lukien satelliitit) sekä kansainvälistä kauttakulikutavaraa koskevien vakuutusten välittäjien täytyy olla merkittynä rekisterissä ja täyttää CMF:n asettamat vaatimukset. Ainoastaan Chiessä tätä tarkoitusta varten laillisesti perustetut oikeushenkilöt voivat tarjota näitä palveluja.
Vakuutusalan liitännäispalvelut, kuten neuvonta-, aktuaari-, riskinarviointi- ja vahingonkäsittelypalvelut	Vahingonkäsittelypalvelut.	Vahingonkäsittelypalveluja voivat tarjota suoraan Chileen sijoittautuneet vakuutusyhtiöt tai Chiessä muodostetut oikeushenkilöt.
	Vakuutusalan liitännäispalvelut (ainoastaan neuvonta, aktuaaripalvelut ja riskinarviointi).	Vakuutusalan liitännäispalveluja voivat tarjota ainoastaan Chiessä muodostetut oikeushenkilöt.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	
	Vapaaehtoisten eläkesäästöjärjestelyjen (<i>ahorro previsional voluntario</i>) hallinnointi henkivakuutusten kautta.	Ei sitoumuksia 25.6 artiklan 1 kohdan e alakohdan osalta. Vapaaehtoisia eläkesäästöjärjestelyjä voivat tarjota ainoastaan Chileen sijoittautuneet henkivakuutusyhtiöt edellä esitetyn mukaisesti. Tällaisilla järjestelyillä ja niihin liittyvillä vakuutussoimuksilla on oltava CMF:n ennakkolupa.
Pankkipalvelut	Ulkomaisten pankkilaitosten on oltava alkuperämaassaan laillisesti perustettuja pankkiyhtiöitä (<i>sociedades bancarias</i>), ja niillä on oltava Chilen lainsäädännössä edellytetty pääoma. Ulkomaiset pankit voivat toimia ainoastaan a) olemalla osakkaana chileläisissä pankeissa, jotka on perustettu osakeyhtiöiksi (<i>sociedades anónimas</i>) Chilessä; b) muodostamalla yrityksen Chilessä; tai c) Chilessä ulkomaisen yhtiön toimistona (<i>agencia de sociedad anónima extranjera</i>) perustettujen ulkomaisten yritysten sivuliikkeinä, jolloin sen oikeushenkilöllisyys alkuperämaassa on tunnustettu. Ulkomaisten pankkien sivuliikkeiden Chilessä harjoittamaa toimintaa varten huomioon otetaan Chileen tosiasiallisesti sijoitettu pääoma eikä pääkonttorin pääomaa. Pääoman ja varantojen korotuksia, jotka eivät johdu muiden varantojen pääomittamisesta, kohdellaan samalla tavalla kuin alkupääomaa ja -varantoja. Sivuliikkeen ja sen ulkomaisen päätoimipaikan välisissä transaktioissa molempia pidetään itsenäisinä yksikköinä.	

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset
	Mikään kotimainen tai ulkomainen luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö ei saa hankkia ilman CMF:n ennakkolupaa suoraan tai kolmansien välityksellä pankin osakkeita, jotka yksin tai yhdessä tällaisen henkilön hallussa jo olevien osakkeiden kanssa edustavat yli 10:tä prosenttia pankin pääomasta. Rahoituslaitoksen osakkaat tai osakkeenomistajat eivät myöskään saa siirtää yli 10:tä prosenttia yhtiönsä oikeuksista tai osakkeista ilman CMF:n lupaa. Pankkilaitokset on perustettava osakeyhtiöiksi (<i>sociedades anónimas</i>) tai ulkomaisen yhtiön toimistoa koskevien Chilen lakien ja määräysten mukaisesti sivuliikkeiksi yleisen pankkilain (DFL nro 3) ja osakeyhtiölain (<i>Ley N°18.046</i>) mukaisesti. Ulkomaisten pankkien sivuliikkeilleen osoittamat pääoma ja varannot on tosiasiallisesti siirrettävä ja muunnettava Chilen valuutaksi minkä tahansa laissa hyväksytyn tai Chilen keskuspankin (<i>Banco Central de Chile</i>) hyväksymän järjestelmän mukaisesti. Pääoman ja varantojen korotuksia, jotka eivät johdu muiden varantojen pääomittamisesta, kohdellaan samalla tavalla kuin alkupääomaa ja -varantoja. Sivuliikkeen ja sen ulkomaisen päätoimipaikan välisissä transaktioissa molempia pidetään itsenäisinä yksikköinä. Mikään ulkomainen pankki ei voi vedota kotimaahansa perustuviin oikeuksiin sellaisten transaktioiden osalta, joita sen sivuliike toteuttaa Chilessä. Kyseiset laitokset voivat tarjota peruspankkipalveluja täydentäviä, CMF:n määrittämiä rahoituspalveluja suoraan ennakkoluvan saatuaan tai perustettujen tytäryritysten kautta.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	
Talletusten ja muiden takaisinmaksettavien varojen vastaanotto yleisöltä	Talletusten vastaanottaminen (ainoastaan käyttötilit (<i>cuentas corrientes bancarias</i>), avistatalletukset, määräaikaistalletukset, rahoitusinstrumentit, joihin liittyy takaisinostosopimus, sekä takuutalletukset tai takaussitoumukset). Julkisten arvopapereiden hankinta (ainoastaan joukkovelkakirjojen osto, remburssien osto, osakkeiden, joukkovelkakirjojen ja remburssien merkintä ja sijoittaminen välittäjinä (merkintäsitoumus)). Arvopapereiden säilytys.	Ainoastaan edellä mainittujen määräysten mukaisesti Chileen sijoittautuneet pankit.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	
Kaikentyyppinen luotonanto, mukaan lukien kulutusluotot, kiinnitysluotot, factoring-rahoitus ja liiketoimien rahoitus	Luotonanto (ainoastaan tavalliset lainat, kulutusluotot, remburssina myönnetyt lainat, kiinnelainat, remburssina myönnetyt kiinnelainat, rahoitusvälineiden osto jälleenmyyntisopimuksella, luotot pankkitakausten tai muuntotyypisen rahoituksen myöntämistä varten, tuonti- ja vientiremburssien avaaminen ja neuvottelemisen sekä standby-remburssien avaaminen ja vahvistaminen).	Ainoastaan edellä mainittujen määräysten mukaisesti Chileen sijoittautuneet pankit.
	Laskusaamisten ostaminen (factoring)	Ei sitoumuksia 25.6 artiklan 1 kohdan e alakohdan osalta. Factoring-palveluja pidetään täydentävinä pankkipalveluina, joten CMF:n lupa. CMF voi asettaa tiukempia syrjimättömiä vaatimuksia.
	Arvopaperistaminen.	Arvopaperistamispalveluja pidetään täydentävinä pankkipalveluina.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	
Rahoitusleasing	Rahoitusleasing (CPC 81120) (nämä yritykset voivat tarjota leasing-sopimuksia asiakkaan pyynnöstä hankituista tavaroista eli ne eivät voi hankkia tavaroita varastoidakseen niitä ja tarjotakseen niitä leasing-vuokraukseen).	Rahoitusleasingpalveluja pidetään täydentävinä pankkipalveluina, ja niitä voivat tarjota pankit tai tähän tarkoitukseen nimenomaisesti luvan saaneet tytäryhtiöt. CMF voi asettaa tiukempia syrjimättömiä vaatimuksia.
Kaikki maksu- ja rahansiirtopalvelut, mukaan luettuina luotto- ja maksukortit, matkasekit ja pankkivekselit	Luotto- ja pankkikorttien myöntäminen ja toiminta (CPC 81133) (ainoastaan Chilessä myönnetty luottokortit). Matkasekit Varojen siirto (pankkisekit). Vekseleiden diskonttaus tai hankkiminen.	Ainoastaan edellä mainittujen määräysten mukaisesti Chileen sijoittautuneet pankit.
Takaukset ja sitoumukset	Kolmannen osapuolen velkojen vahvistaminen ja takaaminen Chilen valuutassa ja ulkomaanvaluutassa.	Ainoastaan edellä mainittujen määräysten mukaisesti Chileen sijoittautuneet pankit.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	
Kaupankäynti omaan tai asiakkaiden lukuun pörssissä, OTC-markkinoilla tai muuten	Julkisesti tarjottavien arvopapereiden välitys (CPC 81321)	Julkisesti tarjottavien arvopapereiden välitystä pidetään täydentävänä pankkipalveluna, ja pankit voivat tarjota sitä Chileen perustettujen tytäryhtiöiden, arvo- tai pörssivälittäjien kautta, joille on myönnetty lupa kyseiseen toimintaan.
Muut rahoituspalvelut.	Rahoituspalveluihin liittyvät neuvonta- ja muut liitännäispalvelut (CPC 8133) (ainoastaan tässä jaksossa pankkipalvelujen osa-alalla mainitut palvelut).	Ei ole.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	
Muut rahoituspalvelut.	Vapaaehtoiset eläkesäästöjärjestelyt (<i>Planes de Ahorro Previsional Voluntario</i>).	Ei sitoumuksia 25.6 artiklan 1 kohdan e alakohdan osalta. Vapaaehtoisia säästöjärjestelmiä voivat tarjota ainoastaan Chileen sijoittautuneet pankit jonkin edellä mainitun järjestelyn mukaisesti.
	Varallisuudenhoito (trustit) (<i>administración de fideicomisos</i>).	Ainoastaan edellä mainittujen määräysten mukaisesti Chileen sijoittautuneet pankit.
	Muita rahoituspalveluja tarjoavien suorittama rahoitustietojen hankinta ja siirto, rahoitusalan tietojenkäsittelyn ja siihen liittyvien ohjelmistojen tarjonta.	Ei ole.
	Chilen keskuspankin antaman säädöksen mukaisesti toteutetut pörssimarkkinaoperaatiot.	Virallisilla pörssimarkkinoilla voivat toimia ainoastaan pankit, oikeushenkilöt, pörssi- ja arvopaperivälittäjät, jotka ovat sijoittautuneet Chileen oikeushenkilöinä. Oikeushenkilöt, pörssi- ja arvopaperivälittäjät tarvitsevat Chilen keskuspankin (<i>Banco Central de Chile</i>) ennakkoluvan toimintaan virallisilla pörssimarkkinoilla.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	
Muut rahoitus- /arvopaperipalvelut	1. Julkisesti tarjottavilla arvopapereilla voivat käydä kauppaa oikeushenkilöt, joiden ainoana tarkoituksena on arvopapereiden välitys, joko arvopaperipörssin jäsenenä (pörssivälittäjät) tai pörssin ulkopuolella (arvopaperivälittäjät), ja niiden on oltava CMF:n rekisteröimiä. Kuitenkin ainoastaan pörssivälittäjät voivat käydä kauppaa osakkeilla tai niiden johdannaisilla (optiot) arvopaperipörssissä. Muilla kuin osakesidonnaisilla arvopapereilla kauppaa voivat käydä pörssivälittäjät tai rekisteröidyt arvopaperivälittäjät. 2. Julkisesti tarjottavien arvopapereiden riskiluokituspalveluja tarjoavat luokituslaitokset, jotka on perustettu yksinomaan julkisesti tarjottavien arvopapereiden luokitusta varten, ja ne on kirjattava CMF:n ylläpitämään riskiluokituslaitosten rekisteriin (<i>Registro de Entidades Clasificadoras de Riesgo</i>). CMF tarkastaa ja valvoo niitä. CMF vastaa myös riskiluokituslaitosten tarkastamisesta pankkien ja rahoitusyhtiöiden liikkeeseen laskemien arvopapereiden riskiluokituksen osalta. 3. Virallisilla pörssimarkkinoilla voivat toimia ainoastaan pankit, oikeushenkilöt, pörssi- ja arvopaperivälittäjät, jotka ovat sijoittautuneet Chileen oikeushenkilöinä. Oikeushenkilöt, pörssi- ja arvopaperivälittäjät tarvitsevat Chilen keskuspankin (<i>Banco Central de Chile</i>) ennakkoluvan toimintaan virallisilla pörssimarkkinoilla. 4. Käydäkseen pörssikauppaa pörssivälittäjän on oltava perustettu oikeushenkilöksi Chilessä. Sen on hankittava osakkuus asianomaisessa pörssissä ja tultava hyväksytyksi pörssin jäseneksi.	
	Osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset
	Julkisesti tarjottavien arvopapereiden välitys lukuun ottamatta osakkeita (CPC 81321)	Välityspalveluja on tarjottava Chilessä perustetun oikeushenkilön välityksellä. CMF voi asettaa tiukempia syrjimättömiä vaatimuksia.
	Merkintä ja sijoittaminen välittäjänä (merkintäsitoumus)	

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	
	Yritysten julkisesti tarjottujen osakkeiden välitys (CPC 81321) (sisältää merkinnän ja sijoittamisen välittäjänä, merkintäsitoumus).	Käydäkseen pörssikauppaa pörssivälittäjän on oltava perustettu oikeushenkilöksi Chilessä. Sen on hankittava osakkuus asianomaisessa pörssissä ja tultava hyväksytyksi pörssin jäseneksi. CMF voi asettaa tiukempia syrjimättömiä vaatimuksia.
	CMF:n hyväksymät pörssijohdannaisoperaatiot (ainoastaan dollari- ja korkofutuurit sekä osakeoptiot. Osakkeiden on täytettävä asianomaisen selvitystoimiston, <i>Cámara de Compensación</i> , asettamat vaatimukset).	Käydäkseen pörssikauppaa pörssivälittäjän on oltava perustettu oikeushenkilöksi Chilessä. Sen on hankittava osakkuus asianomaisessa pörssissä ja tultava hyväksytyksi pörssin jäseneksi. CMF voi asettaa tiukempia syrjimättömiä vaatimuksia.
	Metallien kauppa pörssissä (ainoastaan kulta ja hopea)	Kullan ja hopean kauppaa voivat harjoittaa pörssissä pörssivälittäjät omaan lukuunsa ja kolmansille osapuolille pörssisääntöjen mukaisesti. Käydäkseen pörssikauppaa pörssivälittäjän on oltava perustettu oikeushenkilöksi Chilessä. Sen on hankittava osakkuus asianomaisessa pörssissä ja tultava hyväksytyksi pörssin jäseneksi. CMF voi asettaa tiukempia syrjimättömiä vaatimuksia.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	
	Arvopapeririskiluokitus (koskee ainoastaan julkisesti tarjottavien arvopapereiden luokitusta tai niistä lausunnon antamista)	Palveluntarjoajan on oltava sijoittautunut Chileen henkilöyhtiönä (<i>sociedad de personas</i>). Yksi täytettävistä erityisvaatimuksista on, että vähintään 60 prosentin yrityksen pääomasta on oltava pääosakkaiden (tällä toimialalla toimivien luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden, joilla on vähintään 5 prosenttia luottoluokituslaitoksen jäsenoikeuksista) omistuksessa.
	Arvopapereiden välittäjien suorittama arvopapereiden säilytys (CPC 81319) (ei sisällä sellaisten palveluntarjoajien tarjoamia palveluja, joissa yhdistyvät säilytys, arvopaperimääritys ja arvopaperitoimitus (arvopaperikeskukset, <i>depósitos de valores</i>))	Arvopaperien säilyttämistä varten välittäjien (pörssi- ja arvopaperivälittäjät) on oltava perustettu Chilessä oikeushenkilönä. Arvopapereiden välittäjät (pörssi- ja arvopaperivälittäjät) voivat hoitaa arvopaperien säilytystä täydentävänä toimintana niiden yksinomaiselle tarkoitukselle, joka on arvopapereiden välitys. Arvopapereita voivat myös säilyttää arvopapereiden säilytyspalveluja tarjoavat toimijat, jotka olisi perustettava erityisyhtiöiksi ainoana tarkoituksenaan ottaa säilytettäväksi julkisesti tarjottavia arvopapereita lain nojalla luvan saaneilta toimijoilta ja helpottaa tällaisten arvopapereiden siirtoja (keskitetyt arvopaperikeskukset, <i>depósitos centralizados de Valores</i>).

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	
	Arvopapereiden säilytyspalvelujen tarjoajien suorittama arvopapereiden säilytys	Arvopapereiden säilytyspalvelun tarjoajat on perustettava Chilessä yrityksiä yksinomaan tätä tarkoitusta varten.
	Arvopapereiden välittäjien tarjoamat rahoitussalkunhoitopalvelut (joihin eivät missään tapauksessa kuulu yleisten rahastonhoitajien (<i>Administradora General de Fondos</i>) keskinäisten rahastojen, ulkomaisten pääomarahastojen, sijoitusrahastojen ja eläkerahastojen hoito)	Chileen oikeushenkilöinä sijoittautuneiden arvopapereiden välittäjien tarjoamat rahoitussalkunhoitopalvelut CMF voi asettaa tiukempia syrjimättömiä vaatimuksia.
	Arvopapereiden välittäjien tarjoamat rahoitusneuvontapalvelut (CPC 81332) (rahoitusneuvonta viittaa ainoastaan niihin arvopaperipalveluihin, joiden osalta tehdään markkinoillepääsyä koskevia sitoumuksia)	Chileen oikeushenkilöinä perustettujen arvopapereiden välittäjien tarjoamat rahoitusneuvontapalvelut CMF voi asettaa tiukempia syrjimättömiä vaatimuksia. Rahoitusneuvontapalveluja, joihin kuuluu neuvonta rahoitusvaihtoehtoista, sijoitusten arvioinnista, sijoitusmahdollisuuksista ja velkojen uudelleenjärjestelystrategioista, voivat tarjota arvopapereiden välittäjät (pörssi- ja arvopaperivälittäjät) niiden ainoaa tarkoitusta täydentävänä toimintana.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	
	Kolmansien osapuolten varojen hoito, jota toteuttavat: (Tähän eivät missään tapauksessa kuulu eläkerahastojen ja vapaaehtoisten eläkesäästöjärjestelyjen (<i>planes de ahorro previsional voluntario</i>) hoito) – keskinäisten rahastojen varainhoitoyhtiöt; – sijoitusrahastojen varainhoitoyhtiöt; – ulkomaisten pääomarahastojen varainhoitoyhtiöt	Varainhoitopalveluja voivat tarjota CMF:n luvalla yksinomaan tätä tarkoitusta varten Chilessä perustetut yhtiöt. Ulkomaisten pääomarahastojen varoja voivat hoitaa myös sijoitusrahastojen varainhoitoyhtiöt.
	Vapaaehtoisten eläkesäästöjärjestelyjen (<i>planes de ahorro previsional voluntario</i>) hallinnointi	Ei sitoumuksia 25.6 artiklan 1 kohdan e alakohdan osalta. Vapaaehtoisia säästöjärjestelyjä voivat tarjota ainoastaan Chileen sijoittautuneet keskinäisten rahastojen ja sijoitusrahastojen hoitajat edellä esitetyin edellytyksin. Tällaisilla järjestelyillä on oltava CMF:n ennakkolupa.
	Johdannaisten selvitystoimistojen palvelut (futuurisopimukset ja arvopaperioptiot)	Futuurisopimusten ja arvopaperioptioiden selvitystoimistot on perustettava Chilessä yrityksiksi ainoastaan tätä tarkoitusta CMF:n luvalla. Niitä voivat perustaa ainoastaan arvopaperipörssit ja niiden pörssivälittäjät.

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	
	Yleiset talletusvarastot (warrantit)(vastaavat hyödykkeiden varastopalveluja, joissa annetaan talletustodistus ja kuitti irtaimistokiinnityksestä (<i>vale de prenda</i>))	Ainoastaan Chilessä asianmukaisesti perustetut oikeushenkilöt, joiden ainoana tarkoituksena on tarjota warranttipalveluja
	Arvopapereiden liikkeeseenlasku- ja rekisteröintipalvelut (CPC 81332) (ei sisällä arvopaperien talletus- ja säilytyspalveluja)	Ei ole.
	Karja- ja maataloushyödykepörssit Karja- ja maataloushyödykkeitä koskevien futuurien ja optioiden selvitystoimistojen palvelut	Palveluntarjoajien on oltava Chilen lainsäädännön mukaisia erityisosakeyhtiöitä (<i>sociedades anónimas especiales</i>).
	Karja- ja maataloushyödykkeiden välitys	Karja- ja maataloushyödykkeiden välittäjän toimintaa saavat harjoittaa Chilen lainsäädännön mukaisesti perustetut oikeushenkilöt.
	Arvopaperipörssit	Arvopaperipörssien on oltava Chilen lainsäädännön mukaisia erityisosakeyhtiöitä (<i>sociedades anónimas especiales</i>).

Toimiala tai osa-ala	Markkinoille pääsyä koskevat rajoitukset	
Muut rahoituspalvelut	Säädöksen <i>Decreto con Fuerza de Ley N° 251, Ley de Seguros V</i> osastossa tarkoitettujen kiinnelainojen hallinnointi	Kiinnelainojen hallinnointitoimistot on perustettava osakeyhtiöiksi (<i>sociedades anónimas</i>).
Muut rahoituspalveluihin liittyvät palvelut	Ulkomaisten pankkien edustustot pankkien edustajina (nämä edustustot eivät missään tapauksessa saa suorittaa varsinaiseen pankkitoimintaan liittyviä toimia)	CMF voi antaa ulkomaisille pankeille luvan pitää edustustoimistoja, jotka toimivat päätoimipaikan edustajina, ja sillä on niihin sama valvontavalta kuin sille on annettu yleisessä pankkilaissa (<i>Ley General de Bancos</i>) pankkien osalta. DMF:n edustustoille antama lupa on peruutettava, jos edustuston ylläpitäminen osoittautuu hankalaksi, kuten yleisessä pankkilaissa (<i>Ley General de Bancos</i>) todetaan.

C- ja D-jaksoa koskevat ylähuomautukset

1. Sopimuksen 25 luvun mukaisiin rahoituspalvelualan sitoumuksiin sovelletaan näissä ylähuomautuksissa ja jäljempänä olevassa luettelossa vahvistettuja rajoituksia ja ehtoja.
2. Chilen lakien ja määräysten mukaisesti perustettuihin rahoituspalveluja tarjoaviin oikeushenkilöihin sovelletaan oikeudellista muotoa koskevia syrjimättömiä rajoituksia. Esimerkiksi henkilöyhtiöt (*sociedades de personas*) eivät yleensä ole Chilessä hyväksyttäviä rahoituspalvelujen tarjoajan oikeudellisia muotoja. Tämän ylähuomautuksen tarkoituksena ei ole vaikuttaa EU-osapuolen rahoituslaitosten tekemään valintaan sivuliikkeiden ja tytäryritysten välillä tai muulla tavoin rajoittaa sitä ellei Chilen laeissa ja määräyksissä niin säädetä.

C JAKSO

NYKYISET TOIMENPITEET

Toimiala:	Rahoituspalvelut
Osa-ala:	Pankkipalvelut ja muut rahoituspalvelut
Asianomaiset velvoitteet:	Kansallinen kohtelu Ylempi johto ja hallitukset
Hallintotaso:	Keskustaso
Toimenpiteet:	<i>Ley N° 18.045</i> , virallinen lehti 22.10.1981, <i>Ley de Mercado de Valores</i> , VI ja VII osasto, 24, 26 ja 27 §.
Kuvaus:	Pörssi- ja arvopaperivälittäjän toimintaa harjoittavien oikeushenkilöiden johtajien, hallinnoijien tai laillisten edustajien tai tätä toimintaa harjoittavien luonnollisten henkilöiden on oltava chileläisiä tai ulkomaalaisia, joilla on pysyvä oleskelulupa.

Toimiala:	Rahoituspalvelut
Osa-ala:	Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut
Asianomaiset velvoitteet:	Kansallinen kohtelu (25.3. artikla)
Hallintotaso:	Keskustaso
Toimenpiteet:	<i>Decreto con Fuerza de Ley N° 251</i> , virallinen lehti 22.5.1931, <i>Ley de Seguros</i> , I osasto, 16 §.
Kuvaus:	Jälleenvakuutusten välitystoimintaa voivat harjoittaa ulkomaiset jälleenvakuutusvälittäjät. Näiden välittäjien on oltava oikeushenkilöitä, osoitettava, että palveluntarjoaja on laillisesti järjestäytynyt alkuperämaassaan ja että sillä on lupa ulkomaisia riskejä koskevaan välitystoimintaan, ja ilmoitettava tällaisen luvan myöntämispäivä. Tällaisten palveluntarjoajien on nimettävä Chileen edustaja, jolla on laajat edustusvaltuudet. Edustaja voidaan kutsua kuultavaksi, ja hänen on asuttava Chilessä.

Toimiala:	Rahoituspalvelut
Osa-ala:	Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut
Asianomaiset velvoitteet:	Kansallinen kohtelu Ylempi johto ja hallitukset
Hallintotaso:	Keskustaso
Toimenpide:	<i>Decreto con Fuerza de Ley 251</i> , virallinen lehti 22.5.1931, <i>Ley de Seguros</i> , III osasto, 58 ja 62 §, <i>Decreto Supremo N° 863 de 1989 del Ministerio de Hacienda</i> , virallinen lehti 5.4.1990, <i>Reglamento de los Auxiliares del Comercio de Seguros</i> , I osaston 2 §:n c alakohhta.
Kuvaus:	Vahingonkäsittelytoimintaa ja vakuutusten välitystoimintaa harjoittavien oikeushenkilöiden hallinnoijien tai laillisten edustajien tai tällaista toimintaa harjoittavien luonnollisten henkilöiden on oltava chileläisiä tai ulkomaalaisia, joilla on pysyvä oleskelulupa.

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Keskustaso

Toimenpiteet: *Decreto con Fuerza de Ley N° 251*, virallinen lehti 22.5.1931, *Ley de Seguros*, I osasto, 20 §.

Kuvaus: Kun kyseessä ovat säädöksen *Decreto Ley 3.500* soveltamisalaan kuuluvat vakuutukset, joihin liittyy jälleenvakuutuksen siirtäminen ulkomaisille jälleenvakuuttajille, jälleenvakuutusta koskeva vähennys voi olla enintään 40 prosenttia kyseisiin vakuutuksiin liittyvän vakuutusteknisen vastuuvelan kokonaismäärästä tai suurempi prosenttiosuus, jos rahoitusmarkkinakomissio (*Comisión para el Mercado Financiero*) niin määrää.

Toimiala:	Rahoituspalvelut
Osa-ala:	Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut
Asianomaiset velvoitteet:	Kansallinen kohtelu
Hallintotaso:	Keskustaso
Toimenpiteet:	<i>Decreto con Fuerza de Ley N° 251</i> , virallinen lehti, 22.5.1931, <i>Ley de Seguros</i> , I osasto.
Kuvaus:	Jälleenvakuutustoimintaa voivat tarjota ulkomaiset palveluntarjoajat, jotka on luokiteltu rahoitusmarkkinakomission (<i>Comisión para el Mercado Financiero</i>) ilmoittamien kansainvälisesti tunnettujen riskiluokituslaitosten mukaan vähintään riskiluokkaan BBB tai sitä vastaavaan luokkaan. Tällaisilla palveluntarjoajilla on oltava Chilessä edustaja, jolla on laajat edustusvaltuudet. Edustaja voidaan kutsua kuultavaksi. Sen estämättä, mitä edellä määrätään, edustajan nimeäminen ei ole tarpeen, jos jälleenvakuutustoimintaa toteuttaa rahoitusmarkkinakomission rekisteriin merkitty jälleenvakuutusvälittäjä. Tätä välittäjää pidetään jälleenvakuuttajien laillisena edustajana kaikissa tarkoituksissa ja erityisesti siltä osin kuin on kyse soveltamisesta ja suoritteista jälleenvakuutussopimuksen maassa.

Toimiala:	Rahoituspalvelut
Osa-ala:	Pankkipalvelut ja muut rahoituspalvelut
Asianomaiset velvoitteet:	Kansallinen kohtelu
Toimenpiteet:	<i>Ley N° 18.045</i> , virallinen lehti 22.10.1981, <i>Ley de Mercado de Valores</i> , VI ja VII osasto, 24 ja 26 §.
Kuvaus:	Luonnollisten henkilöiden, jotka harjoittavat pörssi- tai arvopaperivälittäjän toimintaa Chilessä, on oltava chileläisiä tai ulkomaalaisia, joilla on oleskelulupa.

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Kaikki

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Suoritevaatimukset

Hallintotaso: Keskustaso

Toimenpiteet: Työ- ja sosiaaliministeriön D.F.L. 1, virallinen lehti, 24.1.1994, työlaki, johdanto, I osan III luku (*D.F.L. 1 del Ministerio del Trabajo y Previsión Social, Diario Oficial, enero 24, 1994, Código del Trabajo, Título Preliminar, Libro I, capítulo III*).

Kuvaus:

Vähintään 85 prosentin saman työnantajan palveluksessa työskentelevistä työntekijöistä on oltava chileläisiä luonnollisia henkilöitä tai ulkomaalaisia, jotka ovat asuneet Chilessä yli viisi vuotta. Tätä sääntöä sovelletaan työnantajiin, joilla on yli 25 työntekijää työsopimuksella (*contrato de trabajo*¹). Tätä sääntöä ei sovelleta tekniseen asiantuntijahenkilöstöön, jonka työvoimahallinto (*Dirección del Trabajo*) on määrittänyt. Työntekijällä tarkoitetaan luonnollista henkilöä, joka suorittaa älyllisiä tai aineellisia palveluja työsopimuksen alaisuudessa.

¹ Selvyyden vuoksi todetaan, että työsopimus (*contrato de trabajo*) ei ole pakollinen rajat ylittävässä palvelukaupassa.

D JAKSO

TULEVAT TOIMENPITEET

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Kaikki

Asianomaiset velvoitteet: Rajat ylittävä rahoituspalvelujen tarjonta

Hallintotaso: Keskustaso

Kuvaus: Chilen alueella olevien henkilöiden ja paikasta riippumatta sen kansalaisten rahoituspalvelujen ostoon EU-osapuolen rahoituspalvelujen tarjoajilta sovelletaan Chilen keskuspankin (*Banco Central de Chile*) keskuspankkilain (*Ley 18.840*) mukaisesti hyväksymiä tai ylläpitämiä valuuttamääräyksiä.

Voimassa olevat toimenpiteet: *Ley 18.840*, virallinen lehti 10.10.1989, *Ley Orgánica Constitucional del Banco Central de Chile*, III osasto

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkipalvelut ja muut rahoituspalvelut

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Keskustaso

Kuvaus: Chile voi ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, joilla myönnetään Chilen valtion omistamalle pankille Banco del Estado de Chile valtuudet hoitaa valtion taloushallintoon liittyviä tehtäviä, joista säädetään Chilen laeissa ja määräyksissä. Näihin toimenpiteisiin kuuluu Chilen valtion varojen hallinnointi, johon käytetään *Cuenta Única Fiscal* -tiliä ja sen alatilejä. Kaikki nämä tilit ovat Banco del Estado de Chilessä.

Voimassa olevat toimenpiteet: *Decreto Ley N° 2.079*, virallinen lehti 18.1.1978, *Ley Orgánica del Banco del Estado de Chile Decreto Ley N° 1.263*, virallinen lehti 28.11.1975, *Decreto Ley Orgánico de Administración Financiera del Estado*, 6 §.

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut

Asianomaiset velvoitteet: Rajat ylittävä rahoituspalvelujen tarjonta

Hallintotaso: Keskustaso

Kuvaus: Mistään Chilen nykyisen tai tulevan lainsäädännön mukaan pakollisista vakuutuksista¹ ja mistään sosiaaliturvaan liittyvistä vakuutuksista ei voida tehdä sopimuksia Chilen ulkopuolelle.

Tätä varaumaa ei sovelleta, jos Chilen lainsäädännössä tehdään kansainvälistä meriliikennettä, kansainvälistä kaupallista lentoliikennettä sekä avaruusalusten laukaisuja ja kuljetuksia (mukaan lukien satelliitit) sekä kansainvälistä kauttakulikutavaraa (mukaan lukien kuljetetut tavarat) koskevat vakuutukset pakollisiksi. Tätä poikkeusta ei sovelleta kabotaasia tai siihen liittyvää toimintaa koskeviin vakuutuksiin.

Voimassa olevat toimenpiteet: *Decreto con Fuerza de Ley N° 251*, virallinen lehti 22.5.1931, *Ley de Seguros*, I osasto, 4 §.

¹ Selvyyden vuoksi todetaan, että tämä varauma ei koske jälleenvakuutuspalveluja.

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Sosiaalipalvelut

Asianomaiset velvoitteet: Markkinoille pääsy

Rajat ylittävä rahoituspalvelujen tarjonta

Suoritevaatimukset

Hallintotaso: Keskustaso

Kuvaus: Chile varaa oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka liittyvät lainvalvonta- ja vankeinhoitopalvelujen tarjoamiseen tai seuraaviin palveluihin siltä osin kuin on kyse yleistä etua varten käyttöön otetuista ja ylläpidettävistä sosiaalipalveluista: toimeentuloturva tai -vakuutus, sosiaaliturva tai -vakuutus, sosiaalietuudet, julkinen yleissivistävä ja ammatillinen koulutus, terveydenhuolto ja lastenhoito.

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Kaikki

Asianomaiset velvoitteet: Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: Siirrettäessä tai luovutettaessa olemassa olevan valtionyrityksen tai julkisyhteisön osuutta osakkeista tai omaisuudesta Chile varaa oikeuden asettaa tällaista omistusosuutta koskevia kieltoja tai rajoituksia tai kieltää ulkomaisten sijoittajien tai niiden sijoitusten oikeuden käyttää määräysvaltaa näin luodussa valtionyhtiössä tai tehdyssä sijoituksessa taikka asettaa sille rajoituksia. Chile voi tällaisen siirron tai luovutuksen yhteydessä ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat ylimmän johdon tai hallituksen jäsenten kansalaisuutta. 'Valtionyrityksellä' tarkoitetaan yritystä, jonka Chile omistaa tai jossa sillä on omistusoikeuksien kautta määräysvalta, ja sellaiseksi luetaan mikä tahansa tämän sopimuksen voimaantulon jälkeen perustettu yritys, jonka tarkoituksena on yksinomaan olemassa olevan valtion omistaman yrityksen tai julkisyhteisön pääomaosuuksien tai omaisuuden myynti tai luovutus.

JULKISET HANKINNAT

EU-OSAPUOLI

A JAKSO

KESKUSHALLINNON YKSIKÖT

Tavarahankinnat

Määritelty D jaksossa

Kynnysarvot 130 000 erityisnosto-oikeutta

Palvelut

Määritelty E jaksossa

Kynnysarvot 130 000 erityisnosto-oikeutta

Rakennusurakat

Määritelty F jaksossa

Kynnysarvot 5 000 000 erityisnosto-oikeutta

1. Euroopan unionin yksiköt:
 - a) Euroopan unionin neuvosto;
 - b) Euroopan komissio; ja
 - c) Euroopan ulkosuhdehallinto (EUH).
2. Euroopan unionin jäsenvaltioiden valtionhallintoon kuuluvat hankintaviranomaiset

BELGIA

1. Services publics fédéraux:
SPF Chancellerie du Premier Ministre;
SPF Personnel et Organisation;
SPF Budget et Contrôle de la Gestion;
SPF Technologie de l'Information et de la Communication (Fedict);
SPF Affaires étrangères, Commerce extérieur et Coopération au Développement;
SPF Intérieur;
SPF Finances;
SPF Mobilité et Transports;
SPF Emploi, Travail et Concertation sociale;

1. Federale Overheidsdiensten:
FOD Kanselarij van de Eerste Minister;
FOD Kanselarij Personeel en Organisatie;
FOD Budget en Beheerscontrole;
FOD Informatie- en Communicatietechnologie (Fedict);
FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking;
FOD Binnenlandse Zaken;
FOD Financiën;
FOD Mobiliteit en Vervoer;
FOD Werkgelegenheid, Arbeid en sociaal overleg;

SPF Sécurité Sociale et Institutions publiques de Sécurité Sociale;

SPF Santé publique, Sécurité de la Chaîne alimentaire et Environnement;

SPF Justice;

SPF Economie, PME, Classes moyennes et Energie;

Ministère de la Défense;

Service public de programmation Intégration sociale, Lutte contre la pauvreté Et Economie sociale;

Service public fédéral de Programmation Développement durable;

Service public fédéral de Programmation Politique scientifique;

FOD Sociale Zekerheid en Openbare Instellingen van sociale Zekerheid;

FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu;

FOD Justitie;

FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie;

Ministerie van Landsverdediging;

Programmatorische Overheidsdienst Maatschappelijke Integratie, Armoedsbestrijding en sociale Economie;

Programmatorische federale Overheidsdienst Duurzame Ontwikkeling;

Programmatorische federale Overheidsdienst Wetenschapsbeleid;

2. Régie des Bâtiments:

Office national de Sécurité sociale;

Institut national d'Assurance sociales Pour
travailleurs indépendants;

Institut national d'Assurance Maladie-Invalidité;

Office national des Pensions;

Caisse auxiliaire d'Assurance Maladie-
Invalidité;

Fond des Maladies professionnelles;

Office national de l'Emploi;

La Poste*

2. Regie der Gebouwen:

Rijksdienst voor sociale Zekerheid;

Rijksinstituut voor de sociale Verzekeringen der
Zelfstandigen;

Rijksinstituut voor Ziekte- en
Invaliditeitsverzekering;

Rijksdienst voor Pensioenen;

Hulpkas voor Ziekte-en Invaliditeitsverzekering;

Fonds voor Beroepsziekten;

Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening;

De Post*

* Joulukuun 24 päivänä 1993 annetun säädöksen mukainen postitoiminta.

BULGARIA

Администрация на Народното събрание (kansalliskokouksen hallinto)

Администрация на Президента (presidentin kanslia)

Администрация на Министерския съвет (ministerineuvoston hallinto)

Конституционен съд (perustuslakituomioistuin)

Българска народна банка (Bulgarian keskuspankki)

Министерство на външните работи (ulkoministeriö)

Министерство на вътрешните работи (sisäministeriö)

Министерство на извънредните ситуации (häätätilanteista vastaava ministeriö)

Министерство на държавната администрация и административната реформа (valtionhallinnon ja hallintouudistusten ministeriö)

Министерство на земеделието и горите (maatalous- ja elintarvikeministeriö)

Министерство на здравеопазването (terveysministeriö)

Министерство на икономиката и енергетиката (talous- ja energiaministeriö)

Министерство на културата (kulttuuriministeriö)

Министерство на образованието и науката (opetus- ja tiedeministeriö)

Министерство на околната среда и водите (ympäristö- ja vesitalousministeriö)

Министерство на отбраната (puolustusministeriö)

Министерство на правосъдието (oikeusministeriö)

Министерство на регионалното развитие и благоустройството (alueellisen kehityksen ja julkisten hankkeiden ministeriö)

Министерство на транспорта (liikenneministeriö)

Министерство на труда и социалната политика (työ- ja sosiaaliministeriö)

Министерство на финансите (valtiovarainministeriö)

държавни агенции, държавни комисии, изпълнителни агенции и други държавни институции, създадени със закон или с постановление на Министерския съвет, които имат функции във връзка с осъществяването на изпълнителната власт (Valtion virastot, valtion toimikunnat, toimeenpanovirastot ja muut valtion viranomaiset, jotka on perustettu lailla tai ministerineuvoston määräyksellä ja joilla on täytäntöönpanovallan käyttämiseen liittyvä tehtävä)

Агенция за ядрено регулиране (ydinvalvontavirasto)

Държавна комисия за енергийно и водно регулиране (valtion energia- ja vesialan sääntelykomissio)

Държавна комисия по сигурността на информацията (valtion tietoturvakomissio)

Комисия за защита на конкуренцията (kilpailunsuojelukomissio)

Комисия за защита на личните данни (henkilötietojen suojelukomissio)

Комисия за защита от дискриминация (syrjinnän torjuntaa käsittelevä komissio)

Комисия за регулиране на съобщенията (viestintäalan sääntelykomissio)

Комисия за финансов надзор (finanssivalvontakomissio)

Патентно ведомство на Република България (Bulgarian tasavallan patenttivirasto)

Сметна палата на Република България (Bulgarian tasavallan kansallinen tilintarkastusvirasto)

Агенция за приватизация (yksityistämismisvirasto)

Агенция за следприватизационен контрол (yksityistämisen jälkeisestä valvonnasta vastaava virasto)

Български институт по метрология (Bulgarian metrologiainstituutti)

Държавна агенция "Архиви" (arkistoista vastaava valtion virasto)

Държавна агенция "Държавен резерв и военновременни запаси" (varmuus- ja valmiusvarastoista vastaava valtion virasto)

Държавна агенция за бежанците (valtion pakolaisvirasto)

Държавна агенция за българите в чужбина (ulkomailla asuvien bulgariaalaisten asioita käsittelevä valtion virasto)

Държавна агенция за закрила на детето (valtion lastensuojeluvirasto)

Държавна агенция за информационни технологии и съобщения (valtion tietotekniikan ja viestinnän virasto)

Държавна агенция за метрологичен и технически надзор (metrologisesta ja teknisestä valvonnasta vastaava valtion virasto)

Държавна агенция за младежта и спорта (valtion nuoriso- ja urheiluvirasto)

Държавна агенция по туризма (valtion matkailuvirasto)

Държавна комисия по стоковите борси и тържища (hyödykepörsseistä ja markkinoista vastaava valtion komissio)

Институт по публична администрация и европейска интеграция (julkishallinnon ja Euroopan yhdentymisen instituutti)

Национален статистически институт (kansallinen tilastoinstituutti)

Агенция ”Митници” (tullilaitos)

Агенция за държавна и финансова инспекция (julkistalouden tarkastusvirasto)

Агенция за държавни вземания (valtion saatavien perinnästä vastaava virasto)

Агенция за социално подпомагане (sosiaalihuoltolaitos)

Държавна агенция ”Национална сигурност” (kansallisesta turvallisuudesta vastaava valtion virasto)

Агенция за хората с увреждания (vammaisasioiden virasto)

Агенция по вписванията (rekisterivirasto)

Агенция по енергийна ефективност (energiatehokkuusvirasto)

Агенция по заетостта (työvoimavirasto)

Агенция по геодезия, картография и кадастър (maanmittaus-, kartoitus- ja kiinteistörekisterivirasto)

Агенция по обществени поръчки (julkisten hankintojen virasto)

Българска агенция за инвестиции (Bulgarian investointivirasto)

Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" (siviili-ilmailuhallinnon pääosasto)

Дирекция за национален строителен контрол (kansallinen rakennustarkastus)

Държавна комисия по хазарта (valtion rahapelikomissio)

Изпълнителна агенция "Автомобилна администрация" (ajoneuvohallinnon toimeenpanovirasto)

Изпълнителна агенция "Борба с градушките" (viljelysten suojaamisesta raevaurioilta vastaava toimeenpanovirasto)

Изпълнителна агенция "Българска служба за акредитация" (Bulgarian akkreditointipalvelun toimeenpanovirasto)

Изпълнителна агенция "Главна инспекция по труда" (yleisen työsuojeluhallinnon toimeenpanovirasto)

Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" (rautatiehallinnon toimeenpanovirasto)

Изпълнителна агенция "Морска администрация" (merenkulkuhallinnon toimeenpanovirasto)

Изпълнителна агенция "Национален филмов център" (kansallisen elokuvakeskuksen toimeenpanovirasto)

Изпълнителна агенция "Пристанищна администрация" (satamahallinnon toimeenpanovirasto)

Изпълнителна агенция "Проучване и поддържане на река Дунав" (Tonavan tutkimisesta ja kunnossapidosta vastaava toimeenpanovirasto)

Фонд "Републиканска пътна инфраструктура" (kansallinen infrastruktuurirahasto)

Изпълнителна агенция за икономически анализи и прогнози (talousanalyyseistä ja -ennusteista vastaava toimeenpanovirasto)

Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средни предприятия (pienien ja keskisuurten yritysten edistämisestä vastaava toimeenpanovirasto)

Изпълнителна агенция по лекарствата (lääkealan toimeenpanovirasto)

Изпълнителна агенция по лозата и виното (viinialan toimeenpanovirasto)

Изпълнителна агенция по околна среда (ympäristöasiain toimeenpanovirasto)

Изпълнителна агенция по почвените ресурси (maavaroista vastaava toimeenpanovirasto)

Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури (kalastus- ja vesiviljelyalan toimeenpanovirasto)

Изпълнителна агенция по селекция и репродукция в животновъдството (valinnasta ja jalostuksesta kotieläintuotannossa vastaava toimeenpanovirasto)

Изпълнителна агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол (kasvilajikkeiden testauksesta, viljelystarkastuksista ja siementarkastuksista vastaava toimeenpanovirasto)

Изпълнителна агенция по трансплантация (elinsiirroista vastaava toimeenpanovirasto)

Изпълнителна агенция по хидромелиорации (vesitalouden tehostamisesta vastaava toimeenpanovirasto)

Комисията за защита на потребителите (kuluttajansuojakomissio)

Контролно-техническата инспекция (teknisen valvonnan virasto)

Национална агенция за приходите (kansallinen verovirasto)

Национална ветеринарномедицинска служба (kansallinen eläinlääkintävirasto)

Национална служба за растителна защита (kansallinen kasvinsuojeluvirasto)

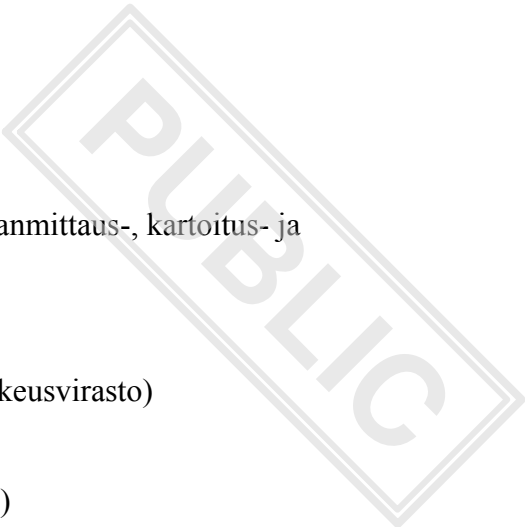
Национална служба по зърното и фуражите (kansallinen vilja- ja rehuvirasto)

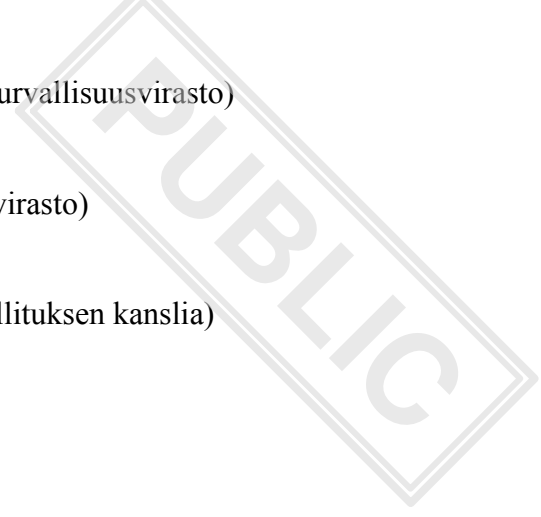
Държавна агенция по горите (valtion metsävirasto)

TŠEKKI

1. Ministerstvo dopravy (liikenneministeriö)
2. Ministerstvo financí (valtiovarainministeriö)
3. Ministerstvo kultury (kulttuuriministeriö)
4. Ministerstvo obrany (puolustusministeriö)

5. Ministerstvo pro místní rozvoj (aluekehityksministeriö)
6. Ministerstvo práce a sociálních věcí (työ- ja sosiaaliministeriö)
7. Ministerstvo průmyslu a obchodu (teollisuus- ja kauppaministeriö)
8. Ministerstvo spravedlnosti (oikeusministeriö)
9. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (opetus-, nuoris- ja urheiluministeriö)
10. Ministerstvo vnitra (sisäministeriö)
11. Ministerstvo zahraničních věcí (ulkoministeriö)
12. Ministerstvo zdravotnictví (terveysministeriö)
13. Ministerstvo zemědělství (maatalousministeriö)
14. Ministerstvo životního prostředí (ympäristöministeriö)
15. Poslanecká sněmovna PČR (Tšekin edustajainhuone)
16. Senát PČR (Tšekin senaatti)

-
17. Kancelář prezidenta (presidentin kanslia)
 18. Český statistický úřad (Tšekin tilastokeskus)
 19. Český úřad zeměměřičský a katastrální (Tšekin maanmittaus-, kartoitus- ja kiinteistörekisterivirasto)
 20. Úřad průmyslového vlastnictví (teollis- ja tekijänoikeusvirasto)
 21. Úřad pro ochranu osobních údajů (tietosuojavirasto)
 22. Bezpečnostní informační služba (turvallisuustietopalvelu)
 23. Národní bezpečnostní úřad (kansallinen turvallisuusviranomainen)
 24. Česká akademie věd (Tšekin tiedeakatemia)
 25. Vězeňská služba (vankeinhoitoviranomainen)
 26. Český báňský úřad (Tšekin kaivosviranomainen)
 27. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (kilpailunsuojeluvirasto)

-
28. Správa státních hmotných rezerv (valtion materiaalivarastojen hallintovirasto)
29. Státní úřad pro jadernou bezpečnost (valtion ydinturvallisuusvirasto)
30. Energetický regulační úřad (energia-alan sääntelyvirasto)
31. Úřad vlády České republiky (Tšekin tasavallan hallituksen kanslia)
32. Ústavní soud (perustuslakituomioistuin)
33. Nejvyšší soud (korkein oikeus)
34. Nejvyšší správní soud (korkein hallinto-oikeus)
35. Nejvyšší státní zastupitelství (ylimmän syyttäjän virasto)
36. Nejvyšší kontrolní úřad (tilintarkastusvirasto)
37. Kancelář Veřejného ochránce práv (oikeusasiamiehen virasto)
38. Grantová agentura České republiky (Tšekin tasavallan tutkimusapurahavirasto)

39. Státní úřad inspekce práce (valtion työsuojeluvirasto) ja

40. Český telekomunikační úřad (Tšekin televiestintävirasto)

TANSKA

1. Folketinget (Tanskan parlamentti)

2. Rigsrevisionen (valtiontalouden tarkastusvirasto)

3. Statsministeriet (pääministerin kanslia)

4. Udenrigsministeriet (ulkoministeriö)

5. Beskæftigelsesministeriet – 5 styrelser og institutioner (työministeriö – viisi virastoa ja laitosta)

6. Domstolsstyrelsen (tuomioistuinvirasto)

7. Finansministeriet – 5 styrelser og institutioner (valtiovarainministeriö – viisi virastoa ja laitosta)

8. Forsvarsministeriet – 5 styrelser og institutioner (puolustusministeriö – viisi virastoa ja laitosta)
9. Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse– Adskillige styrelser og institutioner, herunder Statens Serum Institut (sisä- ja terveystministeriö – useita virastoja ja laitoksia, myös Statens Serum Institut)
10. Justitsministeriet– Rigspolitichefen, anklagemyndigheden samt 1 direktorat og et antal styrelser (oikeusministeriö – poliisiylijohdaja, yksi keskusvirasto sekä joukko muita virastoja)
11. Kirkeministeriet – 10 stiftsøvrigheder (kirkkoministeriö – kymmenen hiippakuntaviranomaista)
12. Kulturministeriet – 4 styrelser samt et antal statsinstitutioner (kulttuuriministeriö – 4 virastoa ja joukko laitoksia)
13. Miljøministeriet– 5 styrelser (ympäristöministeriö – viisi virastoa)
14. Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration – 1 styrelse (pakolais-, maahanmuutto- ja kotouttamisasiainministeriö – yksi virasto)
15. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri – 4 direktorater og institutioner (elintarvike-, maatalous- ja kalastusministeriö – neljä osastoa ja laitosta)

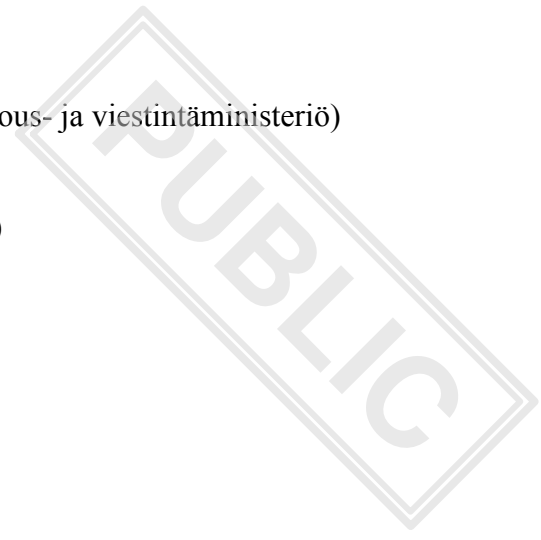
16. Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling – Adskillige styrelser og institutioner, Forskningscenter Risø og Statens uddannelsesbygninger (tiede-, teknologia- ja innovointiministeriö – useita virastoja ja laitoksia, muun muassa Risø:n tutkimuskeskus sekä Tanskan valtion tutkimus- ja koulutuslaitoksia)
17. Skatteministeriet – 1 styrelse og institutioner (veroministeriö – yksi virasto ja useita laitoksia)
18. Velfærdsministeriet – 3 styrelser og institutioner (sosiaaliministeriö – kolme virastoa ja useita laitoksia)
19. Transportministeriet – 7 styrelser og institutioner, herunder Øresundsbrokonkortiet (liikenneministeriö – 7 virastoa ja laitosta, muun muassa Øresundsbrokonkortiet)
20. Undervisningsministeriet – 3 styrelser, 4 undervisningsinstitutioner og 5 andre institutioner (opetusministeriö – kolme virastoa, neljä oppilaitosta ja viisi muuta laitosta)
21. Økonomi- og Erhvervsministeriet – Adskillige styrelser og institutioner (talous- ja elinkeinoministeriö – useita virastoja ja laitoksia)
22. Klima- og Energiministeriet – 3 styrelser og institutioner (ilmasto- ja energiaministeriö – kolme virastoa ja laitosta).

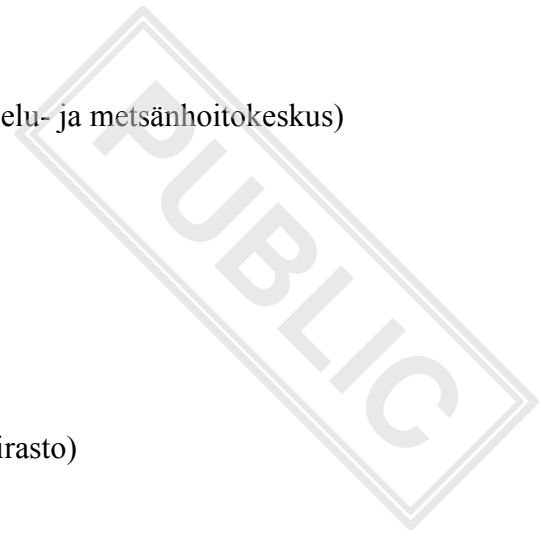
SAKSA

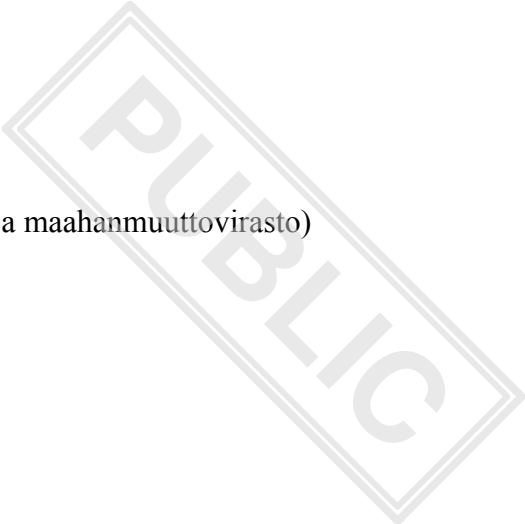
1.	Liittovaltion ulkoministeriö	Auswärtiges Amt
2.	Liittokanslerinvirasto	Bundeskanzleramt
3.	Liittovaltion työ- ja sosiaaliministeriö	Bundesministerium für Arbeit und Soziales
4.	Liittovaltion opetus- ja tutkimusministeriö	Bundesministerium für Bildung und Forschung
5.	Liittovaltion elintarvike-, maatalous- ja kuluttajansuojaministeriö	Bundesministerium für Ernährung, Landwirtschaft und Verbraucherschutz
6.	Liittovaltion valtiovarainministeriö	Bundesministerium der Finanzen
7.	Liittovaltion sisäministeriö (ainoastaan siviilitarvikkeet)	Bundesministerium des Innern
8.	Liittovaltion terveystministeriö	Bundesministerium für Gesundheit
9.	Liittovaltion perhe-, vanhus-, nais- ja nuorisoasiainministeriö	Bundesministerium für Familie, Senioren, Frauen und Jugend
10.	Liittovaltion oikeusministeriö	Bundesministerium der Justiz
11.	Liittovaltion liikenne-, rakennus- ja kaupunkikehitysministeriö	Bundesministerium für Verkehr, Bau und Stadtentwicklung
12.	Liittovaltion talous- ja teknologiaministeriö	Bundesministerium für Wirtschaft und Technologie
13.	Liittovaltion taloudellisen yhteistyön ja kehityksen ministeriö	Bundesministerium für wirtschaftliche Zusammenarbeit und Entwicklung
14.	Liittovaltion puolustusministeriö ja	Bundesministerium der Verteidigung
15.	Liittovaltion ympäristö-, luonnonsuojelu- ja ydinturvallisuusministeriö	Bundesministerium für Umwelt, Naturschutz und Reaktorsicherheit

VIRO

1. Vabariigi Presidendi Kantselei (Viron presidentin kansia)
2. Eesti Vabariigi Riigikogu (Viron parlamentti)
3. Eesti Vabariigi Riigikohus (Viron korkein oikeus)
4. Riigikontroll (valtiontalouden tarkastusvirasto)
5. Õiguskantsler (oikeuskansleri)
6. Riigikantselei (valtioneuvoston kanslia)
7. Rahvusarhiiv (kansallisarkisto)
8. Haridus- ja Teadusministeerium (opetus- ja tutkimusministeriö)
9. Justiitsministeerium (oikeusministeriö)
10. Kaitseministeerium (puolustusministeriö)
11. Keskkonnaministeerium (ympäristöministeriö)

-
12. Kultuuriministeerium (kulttuuriministeriö)
 13. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (talous- ja viestintäministeriö)
 14. Põllumajandusministeerium (maatalousministeriö)
 15. Rahandusministeerium (valtiovarainministeriö)
 16. Siseministeerium (sisäministeriö)
 17. Sotsiaalministeerium (sosiaaliministeriö)
 18. Välisministeerium (ulkoministeriö)
 19. Keeleinspeksioon (kielilain noudattamista valvova virasto)
 20. Riigiprokuratuur (yleinen syyttäjä)
 21. Teabeamet (tiedusteluhallinto)
 22. Maa-amet (maankäyttövirasto)

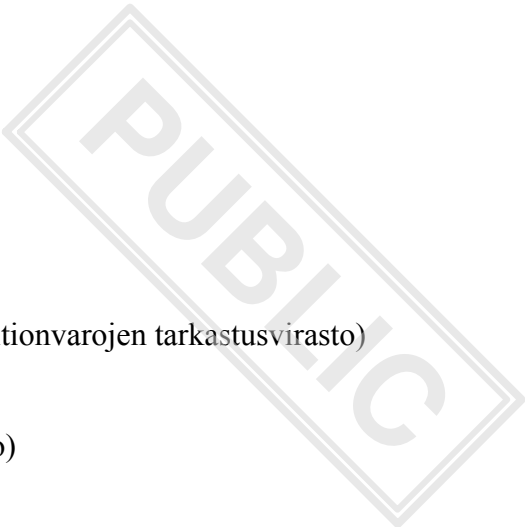
-
23. Keskkonnainspeksioon (ympäristövirasto)
 24. Metsakaitse- ja Metsauuenduskeskus (metsiensuojelu- ja metsähoitokeskus)
 25. Muinsuskaitseamet (museovirasto)
 26. Patendiamet (patenttitoimisto)
 27. Tehnilise Järelevalve Amet (teknisen valvonnan virasto)
 28. Tarbijakaitseamet (kuluttajansuojalautakunta)
 29. Riigihangete Amet (hankintavirasto)
 30. Taimetoodangu Inspeksioon (kasvintuotannon tarkastuslaitos)
 31. Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Amet (maatalouden rekisteri- ja tietovirasto)
 32. Veterinaar- ja Toiduamet (eläinlääkintä- ja elintarvikehallinto)
 33. Konkurentsiamet (kilpailuviranomainen)
 34. Maksu- ja Tolliamet (vero- ja tullihallinto)

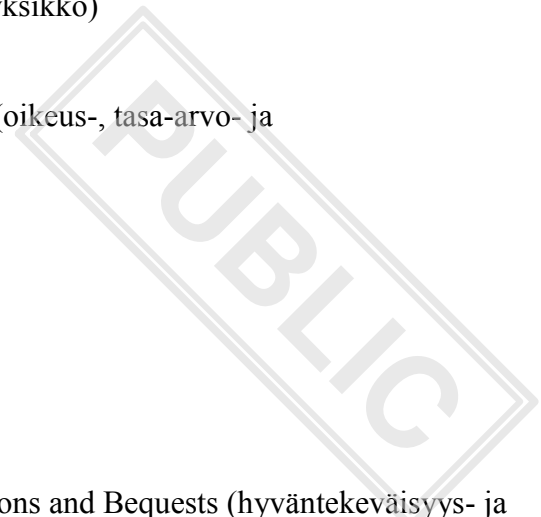
-
35. Statistikaamet (tilastovirasto)
 36. Kaitsepolitseiamet (turvallisuspoliisi)
 37. Kodakondsus- ja Migratsiooniamet (kansalaisuus- ja maahanmuuttovirasto)
 38. Piirivalveamet (rajavartiolaitos)
 39. Politseiamet (poliisihallitus)
 40. Eesti Kohtuekspertiisi ja Instituut (rikostekniikan palvelukeskus)
 41. Keskkriminaalpolitsei (keskusrikospoliisi)
 42. Päästeamet (pelastuslautakunta)
 43. Andmekaitse Inspektsioon (tietosuojaviranomainen)
 44. Ravimiamet (valtion lääkevirasto)
 45. Sotsiaalkindlustusamet (sosiaalivakuutushallitus)
 46. Tööturuamet (työmarkkinavirasto)

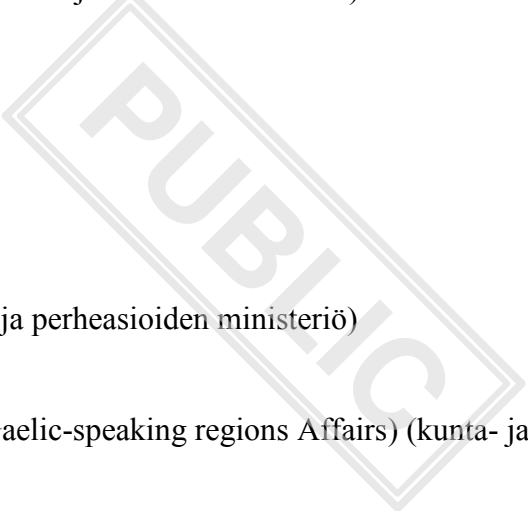
-
47. Tervishoiuamet (terveydenhuoltolautakunta)
 48. Tervisekaitseinspeksioon (terveydensuojelun tarkastuslaitos)
 49. Tööinspeksioon (työsuojeluviranomainen)
 50. Lennuamet (ilmailulaitos)
 51. Maanteeamet (tielaitos)
 52. Veeteede Amet (merenkulkulaitos)
 53. Julgestuspolitsei (lainvalvontaviranomaisena toimiva poliisiyksikkö)
 54. Kaitseressursside Amet (puolustusvoimien resurssivirasto)
 55. Kaitsevæe Logistikkakeskus (puolustusvoimien logistiikkakeskus)

IRLANTI

1. President's Establishment (presidentin kanslia)
2. Houses of the Oireachtas (parlamentti)

-
3. Department of the Taoiseach (pääministeri)
 4. Central Statistics Office (tilastokeskus)
 5. Department of Finance (valtiovarainministeriö)
 6. Office of the Comptroller and Auditor-General (valtionvarojen tarkastusvirasto)
 7. Office of the Revenue Commissioners (verohallinto)
 8. Office of Public Works (julkisten töiden virasto)
 9. State Laboratory (valtion laboratorio)
 10. Office of the Attorney General (oikeuskanslerinvirasto)
 11. Office of the Director of Public Prosecutions (yleinen syyttäjä)
 12. Valuation Office (arviointivirasto)
 13. Commission for Public Service Appointments (julkishallinnon nimityskomitea)
 14. Office of the Ombudsman (oikeusasiamies)

-
15. Chief State Solicitor's Office (valtion lakipalveluyksikkö)
 16. Department of Justice, Equality and Law Reform (oikeus-, tasa-arvo- ja lainuudistusministeriö)
 17. Courts Service (tuomioistuinvirasto)
 18. Prisons Service (vankeinhoitoviranomainen)
 19. Office of the Commissioners of Charitable Donations and Bequests (hyväntekeväisyys- ja testamenttilahjoitusten toimisto)
 20. Department of the Environment, Heritage and Local Government (ympäristö-, kulttuuriympäristö- ja paikallishallintoministeriö)
 21. Department of Education and Science (opetus- ja tiedeministeriö)
 22. Department of Communications, Energy and Natural Resources (viestintä-, energia- ja luonnonvaraministeriö)
 23. Department of Agriculture, Fisheries and Food (maatalous-, kalastus- ja elintarvikeministeriö)
 24. Department of Transport (liikenneministeriö)
 25. Department of Health and Children (terveys- ja lapsiasioiden ministeriö)
 26. Department of Enterprise, Trade and Employment (yritys-, kauppa- ja työllisyysministeriö)

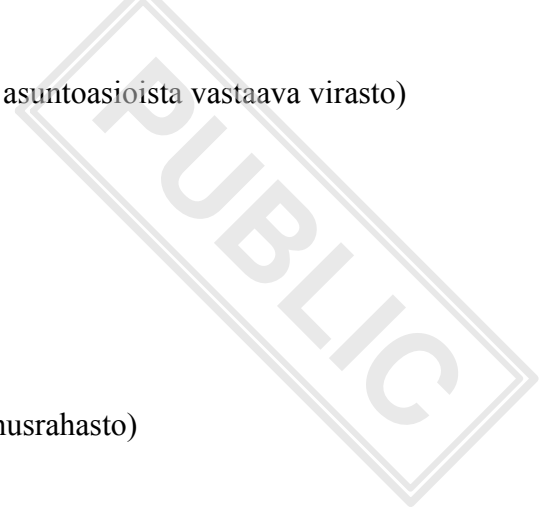
-
27. Department of Arts, Sports and Tourism (taide-, urheilu- ja matkailuministeriö)
 28. Department of Defence (puolustusministeriö)
 29. Department of Foreign Affairs (ulkoministeriö)
 30. Department of Social and Family Affairs (sosiaali- ja perheasioiden ministeriö)
 31. Department of Community, Rural and Gaeltacht (Gaelic-speaking regions Affairs) (kunta- ja maaseutu- sekä iirinkielisten alueiden ministeriö)
 32. Arts Council (kulttuurineuvosto)
 33. National Gallery (kansallisgalleria)

KREIKKA

1. Υπουργείο Εσωτερικών (sisäministeriö)
2. Υπουργείο Εξωτερικών (ulkoministeriö)
3. Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών (talous- ja valtiovarainministeriö)
4. Υπουργείο Ανάπτυξης (kehitysministeriö)

5. Υπουργείο Δικαιοσύνης (oikeusministeriö)
6. Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (opetus- ja uskontoministeriö)
7. Υπουργείο Πολιτισμού (kulttuuriministeriö)
8. Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (terveysasioiden ja sosiaalisen yhteisvastuun ministeriö)
9. Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (ympäristön ja aluesuunnittelun sekä yleisten töiden ministeriö)
10. Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας (työllisyyden ja sosiaalisen suojelun ministeriö)
11. Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών (liikenne- ja viestintäministeriö)
12. Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (maaseudun kehittämis- ja elintarvikeministeriö)
13. Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής (kauppamerenkulun, Egeanmeren asioiden ja saaristopolitiikan ministeriö)
14. Υπουργείο Μακεδονίας- Θράκης (Makedonian ja Traakian ministeriö)

-
15. Γενική Γραμματεία Επικοινωνίας (viestintävirasto)
 16. Γενική Γραμματεία Ενημέρωσης (tiedotusvirasto)
 17. Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς (nuorisoasiainvirasto)
 18. Γενική Γραμματεία Ισότητας (tasa-arvonvirasto)
 19. Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων (sosiaaliturvavirasto)
 20. Γενική Γραμματεία Απόδημου Ελληνισμού (ulkomailla asuvien kreikkalaisten asioita käsittelevä virasto)
 21. Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας (teollisuusvirasto)
 22. Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας (tutkimus- ja teknologiavirasto)
 23. Γενική Γραμματεία Αθλητισμού (urheiluvirasto)
 24. Γενική Γραμματεία Δημοσίων Έργων (julkisten töiden virasto)
 25. Γενική Γραμματεία Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας Ελλάδος (Kreikan tilastovirasto)

-
26. Εθνικό Συμβούλιο Κοινωνικής Φροντίδας (kansallinen hyvinvointineuvosto)
27. Οργανισμός Εργατικής Κατοικίας (työntekijöiden asuntoasioista vastaava virasto)
28. Εθνικό Τυπογραφείο (valtion kirjapaino)
29. Γενικό Χημείο του Κράτους (valtionlaboratorio)
30. Ταμείο Εθνικής Οδοποιίας (kansallinen tienrakennusrahasto)
31. Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (Ateenan yliopisto)
32. Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (Thessalonikin yliopisto)
33. Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης (Traakian yliopisto)
34. Πανεπιστήμιο Αιγαίου (Egean yliopisto)
35. Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων (Ioanninan yliopisto)
36. Πανεπιστήμιο Πατρών (Patraksen yliopisto)
37. Πανεπιστήμιο Μακεδονίας (Makedonian yliopisto)

38. Πολυτεχνείο Κρήτης (Kreetan teknillinen yliopisto)
39. Σιβιτανίδειος Δημόσια Σχολή Τεχνών και Επαγγελμάτων (Sivitanidioksen teknillinen oppilaitos)
40. Αιγινήτειο Νοσοκομείο (Aiginition sairaala)
41. Αρεταΐειο Νοσοκομείο (Areteion sairaala)
42. Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης (kansallinen julkisen hallinnon keskus)
43. Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Υλικού Α.Ε. (julkisen aineiston hallintavirasto)
44. Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων (viljelijöiden vakuutuslaitos)
45. Οργανισμός Σχολικών Κτιρίων (koulurakennusvirasto)
46. Γενικό Επιτελείο Στρατού (maavoimien esikunta)
47. Γενικό Επιτελείο Ναυτικού (merivoimien esikunta)
48. Γενικό Επιτελείο Αεροπορίας (ilmavoimien esikunta)

49. Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας (Kreikan atomienergiakomissio)
50. Γενική Γραμματεία Εκπαίδευσης Ενηλίκων (jatko- ja täydennyskoulutusvirasto)
51. Γενική Γραμματεία Εμπορίου (kaupparoliittinen pääsihteeristö)
52. Ελληνικά Ταχυδρομεία (Kreikan posti (EL. TA))

ESPANJA

1. Presidencia de Gobierno
2. Ministerio de Asuntos Exteriores y de Cooperación
3. Ministerio de Justicia
4. Ministerio de Defensa
5. Ministerio de Economía y Hacienda
6. Ministerio del Interior
7. Ministerio de Fomento
8. Ministerio de Educación y Ciencia

9. Ministerio de Industria, Turismo y Comercio
10. Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales
11. Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación
12. Ministerio de la Presidencia
13. Ministerio de Administraciones Públicas
14. Ministerio de Cultura
15. Ministerio de Sanidad y Consumo
16. Ministerio de Medio Ambiente
17. Ministerio de Vivienda

RANSKA

Ministeriöt

Services du Premier ministre

Ministère chargé de la santé, de la jeunesse et des sports

Ministère chargé de l'intérieur, de l'outre-mer et des collectivités territoriales

Ministère chargé de la justice

Ministère chargé de la défense

Ministère chargé des affaires étrangères et européennes

Ministère chargé de l'éducation nationale

Ministère chargé de l'économie, des finances et de l'emploi

Secrétariat d'État aux transports

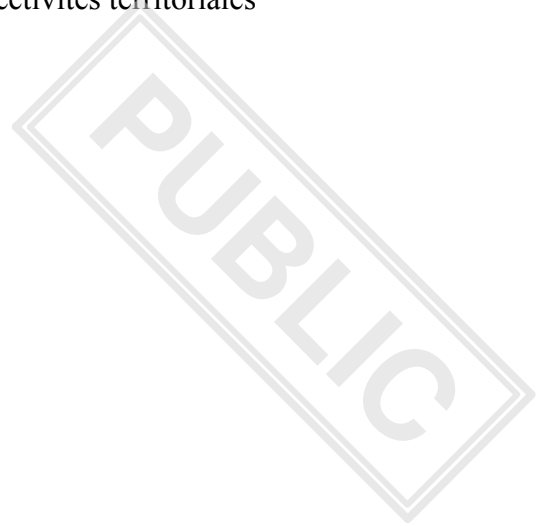
Secrétariat d'État aux entreprises et au commerce extérieur

Ministère chargé du travail, des relations sociales et de la solidarité

Ministère chargé de la culture et de la communication

Ministère chargé du budget, des comptes publics et de la fonction publique

Ministère chargé de l'agriculture et de la pêche

Ministère chargé de l'enseignement supérieur et de la recherche

Ministère chargé de l'écologie, du développement et de l'aménagement durables

Secrétariat d'État à la fonction publique

Ministère chargé du logement et de la ville

Secrétariat d'État à la coopération et à la francophonie

Secrétariat d'État à l'outre-mer

Secrétariat d'État à la jeunesse et aux sports et de la vie associative

Secrétariat d'État aux anciens combattants

Ministère chargé de l'immigration, de l'intégration, de l'identité nationale et du co-développement

Secrétariat d'État en charge de la prospective et de l'évaluation des politiques publiques

Secrétariat d'État aux affaires européennes

Secrétariat d'État aux affaires étrangères et aux droits de l'homme

Secrétariat d'État à la consommation et au tourisme

Secrétariat d'État à la politique de la ville

Secrétariat d'État à la solidarité

Secrétariat d'État en charge de l'emploi

Secrétariat d'État en charge du commerce, de l'artisanat, des PME, du tourisme et des services

Secrétariat d'État en charge du développement de la région-capitale

Secrétariat d'État en charge de l'aménagement du territoire

Établissements publics nationaux

Académie de France à Rome

Académie de marine

Académie des sciences d'outre-mer

Agence Centrale des Organismes de Sécurité Sociale (A.C.O.S.S.)

Agences de l'eau

Agence Nationale de l'Accueil des Étrangers et des migrations

Agence nationale pour l'amélioration des conditions de travail (ANACT)

Agence nationale pour l'amélioration de l'habitat (ANAH)

Agence Nationale pour la Cohésion Sociale et l'Égalité des Chances

Agence nationale pour l'indemnisation des français d'outre-mer (ANIFOM)

Assemblée permanente des chambres d'agriculture (APCA)

Bibliothèque nationale de France

Bibliothèque nationale et universitaire de Strasbourg

Caisse des Dépôts et Consignations

Caisse nationale des autoroutes (CNA)

Caisse nationale militaire de sécurité sociale (CNMSS)

Caisse de garantie du logement locatif social

Casa de Velasquez

Centre d'enseignement zootechnique

Centre hospitalier national des Quinze-Vingts

Centre international d'études supérieures en sciences agronomiques (Montpellier Sup Agro)

Centre des liaisons européennes et internationales de sécurité sociale

Centre des Monuments Nationaux

Centre national d'art et de culture Georges Pompidou

Centre national de la cinématographie

Institut national supérieur de formation et de recherche pour l'éducation des jeunes handicapés et les enseignements adaptés

Centre National d'Études et d'expérimentation du machinisme agricole, du génie rural, des eaux et des forêts (CEMAGREF)

École nationale supérieure de Sécurité Sociale

Centre national du livre

Centre national de documentation pédagogique

Centre national des œuvres universitaires et scolaires (CNOUS)

Centre national professionnel de la propriété forestière

Centre National de la Recherche Scientifique (C.N.R.S)

Centres d'éducation populaire et de sport (CREPS)

Centres régionaux des œuvres universitaires (CROUS)

Collège de France

Conservatoire de l'espace littoral et des rivages lacustres

Conservatoire National des Arts et Métiers

Conservatoire national supérieur de musique et de danse de Paris

Conservatoire national supérieur de musique et de danse de Lyon

Conservatoire national supérieur d'art dramatique

École centrale de Lille

École centrale de Lyon

École centrale des arts et manufactures

École française d'archéologie d'Athènes

École française d'Extrême-Orient

École française de Rome

École des hautes études en sciences sociales

École nationale d'administration

École nationale de l'aviation civile (ENAC)

École nationale des Chartes

École nationale d'équitation

École Nationale du Génie de l'Eau et de l'environnement de Strasbourg

Écoles nationales d'ingénieurs

École nationale d'ingénieurs des industries des techniques agricoles et alimentaires de Nantes

Écoles nationales d'ingénieurs des travaux agricoles

École nationale de la magistrature

Écoles nationales de la marine marchande

École nationale de la santé publique (ENSP)

École nationale de ski et d'alpinisme

École nationale supérieure des arts décoratifs

École nationale supérieure des arts et industries textiles Roubaix

Écoles nationales supérieures d'arts et métiers

École nationale supérieure des beaux-arts

École nationale supérieure de céramique industrielle

École nationale supérieure de l'électronique et de ses applications (ENSEA)

École Nationale Supérieure des Sciences de l'information et des bibliothécaires

Écoles nationales vétérinaires

École nationale de voile

Écoles normales supérieures

École polytechnique

École de viticulture Avize (Marne)

Établissement national d'enseignement agronomique de Dijon

Établissement national des invalides de la marine (ENIM)

Établissement national de bienfaisance Koenigswarter

Fondation Carnegie

Fondation Singer-Polignac

Haras nationaux

Hôpital national de Saint-Maurice

Institut français d'archéologie orientale du Caire

Institut géographique national

Institut National des Appellations d'origine

Institut National d'enseignement supérieur et de recherche agronomique et agroalimentaire de
Rennes

Institut National d'Études Démographiques (I.N.E.D)

Institut National d'Horticulture

Institut National de la jeunesse et de l'éducation populaire

Institut national des jeunes aveugles Paris

Institut national des jeunes sourds Bordeaux

Institut national des jeunes sourds Chambéry

Institut national des jeunes sourds Metz

Institut national des jeunes sourds Paris

Institut national de physique nucléaire et de physique des particules (I.N.P.N.P.P)

Institut national de la propriété industrielle

Institut National de la Recherche Agronomique (I.N.R.A)

Institut National de la Recherche Pédagogique (I.N.R.P)

Institut National de la Santé et de la Recherche Médicale (I.N.S.E.R.M)

Institut National des Sciences de l'Univers

Institut National des Sports et de l'Éducation Physique

Instituts nationaux polytechniques

Instituts nationaux des sciences appliquées

Institut national de recherche en informatique et en automatique (INRIA)

Institut national de recherche sur les transports et leur sécurité (INRETS)

Institut de Recherche pour le Développement

Instituts régionaux d'administration

Institut des Sciences et des Industries du vivant et de l'environnement (Agro Paris Tech)

Institut supérieur de mécanique de Paris

Institut Universitaires de Formation des Maîtres

Musée de l'armée

Musée Gustave-Moreau

Musée national de la marine

Musée national J.-J.-Henner

Musée national de la Légion d'honneur

Musée de la Poste

Muséum National d'Histoire Naturelle

Musée Auguste-Rodin

Observatoire de Paris

Office français de protection des réfugiés et apatrides

Office National des Anciens Combattants et des Victimes de Guerre (ONAC)

Office national de la chasse et de la faune sauvage

Office National de l'eau et des milieux aquatiques

Office national d'information sur les enseignements et les professions (ONISEP)

Office universitaire et culturel français pour l'Algérie

Palais de la découverte

Parcs nationaux

Universités

Autre organisme public national

Union des groupements d'achats publics (UGAP)

Agence Nationale pour l'emploi (A.N.P.E)

Autorité indépendante des marchés financiers

Caisse Nationale des Allocations Familiales (CNAF)

Caisse Nationale d'Assurance Maladie des Travailleurs Salariés (CNAMS)

Caisse Nationale d'Assurance-Vieillesse des Travailleurs Salariés (CNAVTS)

KROATIA

1. Kroatian parlamentti
2. Kroatian tasavallan presidentti
3. Kroatian tasavallan presidentin kanslia
4. Kroatian tasavallan presidentin kanslia virkakauden päätyttyä

5. Kroatian tasavallan hallitus
6. Kroatian tasavallan hallituksen virastot
7. Talousministeriö
8. Aluekehityksestä ja EU:n varojen käytöstä vastaava ministeriö
9. Valtiovarainministeriö
10. Puolustusministeriö
11. Ulko- ja Eurooppa-asioiden ministeriö
12. Sisäministeriö
13. Oikeusministeriö
14. Hallintoministeriö
15. Yrittäjyydestä ja käsityöläisammateista vastaava ministeriö
16. Työllisyysasioista ja eläkejärjestelmästä vastaava ministeriö

17. Merenkulku-, liikenne- ja infrastruktuuriministeriö
18. Maatalousministeriö
19. Matkailuministeriö
20. Ympäristöasioista ja luonnonsuojelusta vastaava ministeriö
21. Rakennus- ja aluesuunnitteluministeriö
22. Veteraanasioista vastaava ministeriö
23. Sosiaalipolitiikasta ja nuorisoasioista vastaava ministeriö
24. Terveysministeriö
25. Tiede-, koulutus- ja urheiluministeriö
26. Kulttuuriministeriö
27. Valtionhallinnon organisaatiot
28. Maakunnalliset valtionhallintovirastot

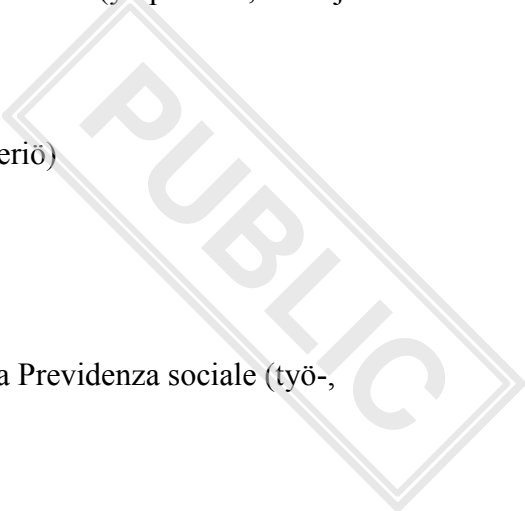
29. Kroatian tasavallan perustuslakituomioistuin
30. Kroatian tasavallan korkein oikeus
31. Tuomioistuimet
32. Kroatian tuomarineuvosto
33. Oikeuskanslerin virasto
34. Kroatian valtion syyttäjäneuvosto
35. Oikeusasiamiehen toimistot
36. Julkisten hankintamenettelyjen valvontakomitea
37. Kroatian keskuspankki
38. Valtion virastot ja toimistot
39. Valtiontalouden tarkastusvirasto

ITALIA

Hankintaelimet:

1. Presidenza del Consiglio dei Ministri (ministerineuvoston kanslia)
2. Ministero degli Affari Esteri (ulkoministeriö)
3. Ministero dell'Interno (sisäministeriö)
4. Ministero della Giustizia e Uffici giudiziari (esclusi i giudici di pace) (oikeusministeriö ja tuomarien toimistot rauhantuomareita lukuun ottamatta)
5. Ministero della Difesa (puolustusministeriö)
6. Ministero dell'Economia e delle Finanze (talous- ja valtiovarainministeriö)
7. Ministero dello Sviluppo Economico (talouskehitysministeriö)
8. Ministero del Commercio internazionale (kansainvälisen kaupan ministeriö)
9. Ministero delle Comunicazioni (viestintäministeriö)
10. Ministero delle Politiche Agricole e Forestali (maa- ja metsätalouspolitiikasta vastaava ministeriö)

-
11. Ministero dell'Ambiente e Tutela del Territorio e del Mare (ympäristö-, maa- ja meriministeriö)
 12. Ministero delle Infrastrutture (infrastrukturiministeriö)
 13. Ministero dei Trasporti (liikenneministeriö)
 14. Ministero del Lavoro e delle politiche sociali e della Previdenza sociale (työ-, sosiaalipolitiikka- ja sosiaaliturvaministeriö)
 15. Ministero della Solidarietà sociale (sosiaalisen yhteisvastuun ministeriö)
 16. Ministero della Salute (terveysministeriö)
 17. Ministero dell'Istruzione dell'università e della ricerca (opetus-, yliopisto- ja tutkimusministeriö)
 18. Ministero per i Beni e le Attività culturali comprensivo delle sue articolazioni periferiche (kulttuuriperintö- ja kulttuuriministeriö ja sen alaiset yksiköt)

II. Muut kansalliset julkiset elimet:

CONSIP, Concessionaria Servizi Informatici Pubblici¹

¹ Toimii valtionhallintoon kuuluvan hankintayksikön tavoin kaikkien Italian viranomaisten puolesta.

KYPROS

1. Προεδρία και Προεδρικό Μέγαρο (presidentin kanslia ja edustustilat)
2. Γραφείο Συντονιστή Εναρμόνισης (yhdenmukaistamisesta vastaavan koordinaattorin toimisto)
3. Υπουργικό Συμβούλιο (ministerineuvosto)
4. Βουλή των Αντιπροσώπων (edustajainhuone)
5. Δικαστική Υπηρεσία (oikeuslaitos)
6. Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας (tasavallan lainvalvontayksikkö)
7. Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας (tasavallan tilintarkastusvirasto)
8. Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας (julkisen palvelun komissio)
9. Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (opetusalan valvontaelin)
10. Γραφείο Επιτρόπου Διοικήσεως (oikeusasiamiehen toimisto)
11. Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού (kilpailunsuojelukomissio)

12. Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου (sisäisen tarkastuksen virasto)
13. Γραφείο Προγραμματισμού (suunnitteluvirasto)
14. Κύπρος - Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας (valtionkassa)
15. Γραφείο Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (tietosuojavaltuutetun toimisto)
16. Γραφείο Εφόρου Δημοσίων Ενισχύσεων (valtiontukien valvontaviranomaisen toimisto)
17. Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών (tarjousten arvioinnista vastaava elin)
18. Υπηρεσία Εποπτείας και Ανάπτυξης Συνεργατικών Εταιρειών (osuuskuntien valvonnasta ja kehittämisestä vastaava viranomainen)
19. Αναθεωρητική Αρχή Προσφύγων (pakolaishakemusten arviointielin)
20. Υπουργείο Άμυνας (puolustusministeriö)

21. Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος (maatalous-, luonnonvara- ja ympäristöministeriö)

1. Τμήμα Γεωργίας (maatalousosasto)
2. Κτηνιατρικές Υπηρεσίες (eläinlääkintähallinto)
3. Τμήμα Δασών (metsäosasto)
4. Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων (vesivarojen kehittämisestä vastaava osasto)
5. Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης (geologian tutkimusosasto)
6. Μετεωρολογική Υπηρεσία (meteorologinen palvelu)
7. Τμήμα Αναδασμού (kiinteistöjärjestelyistä vastaava osasto)
8. Υπηρεσία Μεταλλείων (kaivosvirasto)
9. Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών (maatalouden tutkimuslaitos)
10. Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών (kalastus- ja meritutkimusosasto)

22. Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως (oikeusasioiden ja yleisen järjestyksen osasto):
1. Αστυνομία (poliisi)
 2. Πυροσβεστική Υπηρεσία Κύπρου (palolaitos)
 3. Τμήμα Φυλακών (vankeinhoitolaitos)
23. Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού (kauppa-, teollisuus- ja matkailuvirasto):
1. Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη (yritysrekisteristä ja konkurssipesien hoidosta vastaava osasto)
24. Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (työ- ja sosiaalivakuutusministeriö):
1. Τμήμα Εργασίας (työnoimaosasto)
 2. Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων (sosiaalivakuutusosasto)
 3. Τμήμα Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας (sosiaaliturvaosasto)

4. Κέντρο Παραγωγικότητας Κύπρου (Kypoksen tuottavuuskeskus)
5. Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου (Kypoksen ylempi hotellialan oppilaitos)
6. Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο (ylempi teknillinen oppilaitos)
7. Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας (työsuojelutarkastuksista vastaava osasto)
8. Τμήμα Εργασιακών Σχέσεων (työmarkkinasuhteiden osasto)

25. Υπουργείο Εσωτερικών (sisäministeriö):

1. Επαρχιακές Διοικήσεις (aluehallintovirastot)
2. Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως (kaupunkisuunnittelusta ja asuntorakentamisesta vastaava osasto)
3. Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως (siviilirekisteri- ja maahanmuutto-osasto)
4. Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας (kiinteistörekisteri- ja maanmittausosasto)
5. Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών (lehdistö- ja tiedotustoimisto)
6. Πολιτική Άμυνα (siviilipuolustus)

-
7. Υπηρεσία Μέριμνας και Αποκαταστάσεων Εκτοπισθέντων (siirtolaisten hoidosta ja kuntoutuksesta vastaava virasto)
 8. Υπηρεσία Ασύλου (turvapaikkavirasto)
 26. Υπουργείο Εξωτερικών (ulkoministeriö)
 27. Υπουργείο Οικονομικών (valtiovarainministeriö):
 1. Τελωνεία (tullit ja valmiste- ja tuontiverotus)
 2. Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων (verohallinto-osasto)
 3. Στατιστική Υπηρεσία (tilastopalvelu)
 4. Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών (valtion hankinnoista ja tarvikkeista vastaava osasto)
 5. Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού (julkishallinto- ja henkilöstöosasto)
 6. Κυβερνητικό Τυπογραφείο (valtion kirjapaino)
 7. Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής (tietotekniikkapalvelujen osasto)

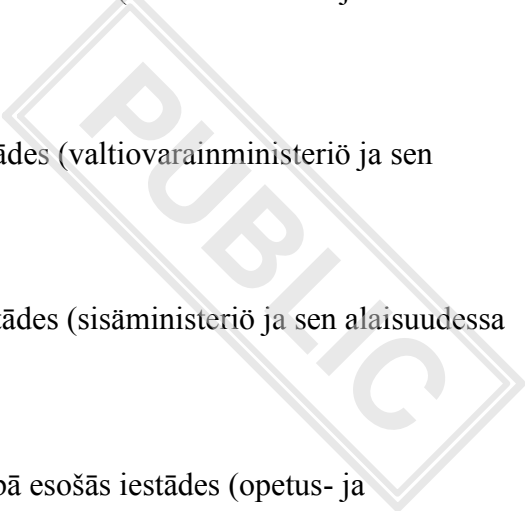
28. Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού (opetus- ja kulttuuriministeriö)
29. Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων (viestintä- ja julkisten töiden ministeriö):
1. Τμήμα Δημοσίων Έργων (julkisten töiden osasto)
 2. Τμήμα Αρχαιοτήτων (antiikkiesineiden osasto)
 3. Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας (siviili-ilmailuosasto)
 4. Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας (kauppamerenkulun osasto)
 5. Τμήμα Ταχυδρομικών Υπηρεσιών (postipalveluosasto)
 6. Τμήμα Οδικών Μεταφορών (teliikenneosasto)
 7. Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών (sähkömekaanisten palvelujen osasto)
 8. Τμήμα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών (sähköisen televiestinnän osasto)

30. Υπουργείο Υγείας (terveysministeriö):

1. Φαρμακευτικές Υπηρεσίες (apteekkipalvelut)
2. Γενικό Χημείο (yleinen laboratorio)
3. Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας (sairaanhoitopalvelut ja julkiset terveydenhoitopalvelut)
4. Οδοντιατρικές Υπηρεσίες (hammashoitopalvelut)
5. Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας (mielenterveyspalvelut).

LATVIA

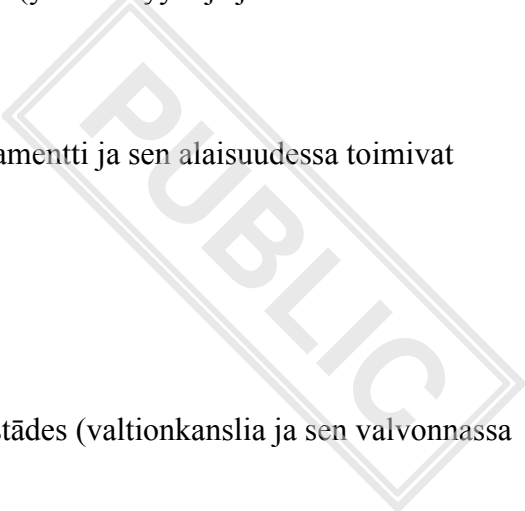
- A. Ministrijas, īpašu ministru sekretariāti un to padotībā esošās iestādes (Ministeriöt, erityistoimeksiannoista huolehtivien ministerien sihteeristöt ja niiden alaisuudessa toimivat laitokset):
1. Aizsardzības ministrija un tās padotībā esošās iestādes (puolustusministeriö ja sen alaisuudessa toimivat laitokset)
 2. Ārlietu ministrija un tas padotībā esošās iestādes (ulkoministeriö ja sen alaisuudessa toimivat laitokset)

-
3. Ekonomikas ministrija un tās padotībā esošās iestādes (talousministeriö ja sen alaisuudessa toimivat laitokset)
 4. Finanšu ministrija un tās padotībā esošās iestādes (valtiovarainministeriö ja sen alaisuudessa toimivat laitokset)
 5. Iekšlietu ministrija un tās padotībā esošās iestādes (sisäministeriö ja sen alaisuudessa toimivat laitokset)
 6. Izglītības un zinātnes ministrija un tās padotībā esošās iestādes (opetus- ja tiedeministeriö ja sen alaisuudessa toimivat laitokset)
 7. Kultūras ministrija un tās padotībā esošās iestādes (kulttuuriministeriö ja sen alaisuudessa toimivat laitokset)
 8. Labklājības ministrija un tās padotībā esošās iestādes (hyvinvointiministeriö ja sen alaisuudessa toimivat laitokset)
 9. Satiksmes ministrija un tās padotībā esošās iestādes (liikenneministeriö ja sen alaisuudessa toimivat laitokset)
 10. Tieslietu ministrija un tās padotībā esošās iestādes (oikeusministeriö ja sen alaisuudessa toimivat laitokset)

11. Veselības ministrija un tās padotībā esošās iestādes (terveysministeriö ja sen alaisuudessa toimivat laitokset)
12. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija un tās padotībā esošās iestādes (ympäristönsuojelu- ja aluekehitysministeriö ja sen alaisuudessa toimivat laitokset)
13. Zemkopības ministrija un tās padotībā esošās iestādes (maatalousministeriö ja sen alaisuudessa toimivat laitokset)
14. Īpašu uzdevumu ministra sekretariāti un to padotībā esošās iestādes (erityistoimeksiannoista huolehtivat ministeriöt ja niiden alaisuudessa toimivat laitokset)

B. Citas valsts iestādes (muut valtion laitokset):

1. Augstākā tiesa (korkein oikeus)
2. Centrālā vēlēšanu komisija (keskusvaalilautakunta)
3. Finanšu un kapitāla tirgus komisija (rahoitus- ja pääomamarkkinoiden komissio)
4. Latvijas Banka (Luvian keskuspankki)

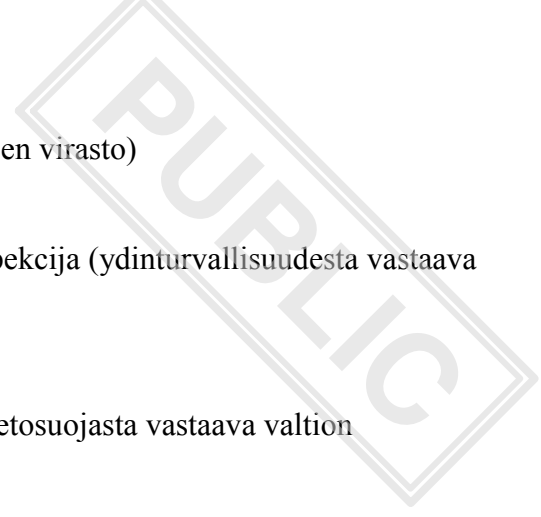
-
5. Prokuratūra un tās pārraudzībā esošās iestādes (yleinen syyttäjä ja sen valvonnassa olevat laitokset)
 6. Saeimas un tās padotībā esošās iestādes (parlamentti ja sen alaisuudessa toimivat laitokset)
 7. Satversmes tiesa (perustuslakituomioistuin)
 8. Valsts kanceleja un tās pārraudzībā esošās iestādes (valtionkanslia ja sen valvonnassa olevat laitokset)
 9. Valsts kontrole (tilintarkastusvirasto)
 10. Valsts prezidenta kanceleja (presidentin kanslia)
 11. Citas valsts iestādes, kuras nav ministriju padotībā (muut valtion laitokset, jotka eivät ole ministeriöiden alaisia):
 - Tiesībsarga birojs (oikeusasiamiehen toimisto)
 - Nacionālā radio un televīzijas padome (kansallinen yleisradioneuvosto)

LIETTUA

1. Prezidentūros kanceliarija (presidentin kanslia)
2. Seimo kanceliarija (parlamentin (Seimas) kanslia)
Seimui atskaitingos institucijos (parlamentille (Seimas) vastuussa olevat laitokset):
 1. Lietuvos mokslo taryba (tiedeneuvosto)
 2. Seimo kontrolierių įstaiga (parlamentin oikeusasiamiesten toimisto)
 3. Valstybės kontrolė (kansallinen tilintarkastusvirasto)
 4. Specialiųjų tyrimų tarnyba (erityinen tutkintavirasto)
 5. Valstybės saugumo departamentas (valtion turvallisuudesta vastaava osasto)
 6. Konkurencijos taryba (kilpailuneuvosto)
 7. Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras (kansanmurha- ja vastarintatutkimuskeskus)

8. Vertybinių popierių komisija (Lietuan arvopaperikomissio)
9. Ryšių reguliavimo tarnyba (viestintäalan sääntelyviranomainen)
10. Nacionalinė sveikatos taryba (kansallinen terveysturvaviranomainen)
11. Etninės kultūros globos taryba (etnisen kulttuurin suojeluneuvosto)
12. Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba (tasa-arvovaltuutetun virasto)
13. Valstybinė kultūros paveldo komisija (kansallinen kulttuuriperintökomissio)
14. Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaiga (lasten oikeuksista vastaavan oikeusasiamiehen virasto)
15. Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija (valtiollinen energiavarojen hintasääntelykomissio)
16. Valstybinė lietuvių kalbos komisija (liettuan kielen valtiollinen komissio)
17. Vyriausioji rinkimų komisija (keskusvaalilautakunta)

18. Vyriausioji tarnybinės etikos komisija (valtakunnallinen eettinen toimikunta) ja
 19. Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnyba (lehdistöetiikan tarkastusvirasto)
3. Vyriausybės kanceliarija (hallituksen kanslia)
Vyriausybei atskaitingos institucijos (hallitukselle vastuussa olevat laitokset):
1. Ginklų fondas (aseistusrahasa)
 2. Informacinės visuomenės plėtros komitetas (tietoyhteiskunnan kehittämiskomitea)
 3. Kūno kultūros ir sporto departamentas (liikuntakasvatus- ja urheiluosasto)
 4. Lietuvos archyvų departamentas (Liettuan arkistosta vastaava osasto)
 5. Mokestinių ginčų komisija (verotukseen liittyviä riitoja käsittelevä komissio)
 6. Statistikos departamentas (tilasto-osasto)
 7. Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas (kansallisten vähemmistöjen ja ulkomailla asuvien liettualaisten asioita käsittelevä osasto)

-
8. Valstybinė tabako ir alkoholio kontrolės tarnyba (valtion tupakan- ja alkoholivalvontavirasto)
 9. Viešųjų pirkimų tarnyba (julkisten hankintojen virasto)
 10. Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija (ydinturvallisuudesta vastaava valtion tarkastusvirasto)
 11. Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija (tietosuojasta vastaava valtion tarkastusvirasto)
 12. Valstybinė lošimų priežiūros komisija (rahapalien valvontakomissio)
 13. Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba (valtion elintarvike- ja eläinlääkintävirasto)
 14. Vyriausioji administracinių ginčų komisija (ylin hallintoriitalautakunta)
 15. Draudimo priežiūros komisija (vakuutusten valvontakomissio)
 16. Lietuvos valstybinis mokslo ir studijų fondas (Liettuan valtion tiede- ja opintosäätiö)
 17. Konstitucinis Teismas (perustuslakituomioistuin)
 18. Lietuvos bankas (Liettuan keskuspankki)

4. Aplinkos ministerija (ympäristöministeriö)

Įstaigos prie Aplinkos ministerijos (ympäristöministeriön alaiset laitokset):

1. Generalinė miškų urėdija (valtion metsistä vastaava pääosasto)
2. Lietuvos geologijos tarnyba (Liettuan geologinen tutkimuslaitos)
3. Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba (Liettuan sää- ja hydrologiapalvelu)
4. Lietuvos standartizacijos departamentas (Liettuan standardivirasto)
5. Nacionalinis akreditacijos biuras (Liettuan kansallinen akkreditointivirasto)
6. Valstybinė metrologijos tarnyba (valtion metrologialaitos)
7. Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba (suojelualueista vastaava valtion virasto)
8. Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija (aluesuunnittelusta ja rakentamisesta vastaava valtion tarkastusvirasto)

5. Finansų ministerija (valtiovarainministeriö)

Įstaigos prie Finansų ministerijos (valtiovarainministeriön alaiset laitokset):

1. Muitinės departamentas (Liettuau tullit)
2. Valstybės dokumentų technologinės apsaugos tarnyba (valtion asiakirjojen teknologisesta turvallisuudesta vastaava virasto)
3. Valstybinė mokesčių inspekcija (valtion verotarkastusvirasto)
4. Finansų ministerijos mokymo centras (valtiovarainministeriön koulutuskeskus)

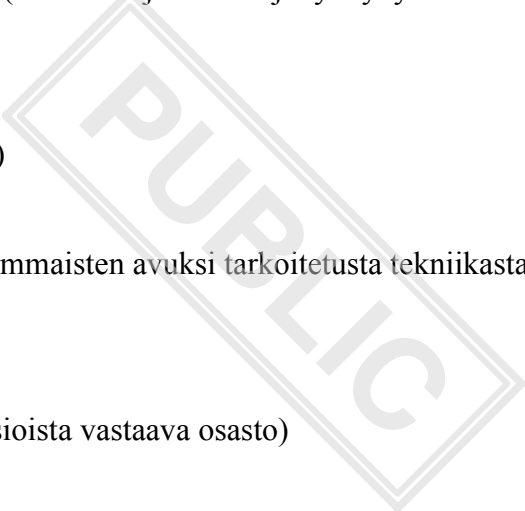
6. Krašto apsaugos ministerija (puolustusministeriö)

Įstaigos prie Krašto apsaugos ministerijos (puolustusministeriön alaiset laitokset):

1. Antrasis operatyvinių tarnybų departamentas (toinen tiedusteluosasto)
2. Centralizuota finansų ir turto tarnyba (rahoituksesta ja omaisuudesta vastaava keskusvirasto)
3. Karo prievolės administravimo tarnyba (puolustusvoimien rekrytointipalvelu)
4. Krašto apsaugos archyvas (puolustusvoimien arkisto)

5. Krizių valdymo centras (kriisinhallintakeskus)
 6. Mobilizacijos departamentas (liiekannallepanosta vastaava osasto)
 7. Ryšių ir informacinių sistemų tarnyba (viestintā- ja tietojärjestelmistä vastaava palvelu)
 8. Infrastruktūros plėtros departamentas (infrastruktuurin kehittämisestä vastaava osasto)
 9. Valstybinis pilietinio pasipriešinimo rengimo centras (siviilivastarintakeskus)
 10. Lietuvos kariuomenė (Liettuan puolustusvoimat)
 11. Krašto apsaugos sistemos kariniai vienetai ir tarnybos (puolustusvoimien sotilasyksiköt ja palveluyksiköt)
7. Kultūros ministerija (kulttuuriministeriö)
- Įstaigos prie Kultūros ministerijos (kulttuuriministeriön alaiset laitokset):
1. Kultūros paveldo departamentas (Liettuan kulttuuriperinnöstä vastaava osasto)
 2. Valstybinė kalbos inspekcija (valtion kielikomissio)

8. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija (sosiaaliturma- ja työministeriö)
Įstaigos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (sosiaaliturma- ja työministeriön alaiset laitokset):
1. Garantinio fondo administracija (takuurahaston hallinto)
 2. Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba (lasten oikeuksien suojelusta ja adoptioasioista vastaava valtion virasto)
 3. Lietuvos darbo birža (Liettuan työnvälitys)
 4. Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnyba (Liettuan työmarkkinoiden koulutusviranomainen)
 5. Trišalės tarybos sekretoriatas (kolmikantaneuvoston sihteeristö)
 6. Socialinių paslaugų priežiūros departamentas (sosiaalipalvelujen valvontaosasto)
 7. Darbo inspekcija (työsuojelutarkastusvirasto)
 8. Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba (valtion sosiaalivakuutusrahastosta vastaava elin)

-
9. Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba (toimintarajoitteiden ja työkyvyn määrittämisestä vastaava laitos)
 10. Ginčų komisija (riitoja käsitlevä lautakunta)
 11. Techninės pagalbos neįgaliesiems centras (vammainen avuksi tarkoitusta tekniikasta vastaava keskus)
 12. Neįgaliųjų reikalų departamentas (vammaisasioista vastaava osasto)
9. Susisiekimo ministerija (liikenne- ja viestintäministeriö)
- Įstaigos prie Susisiekimo ministerijos (liikenne- ja viestintäministeriön alaiset laitokset):
1. Lietuvos automobilių kelių direkcija (Liettuan tiehallinto)
 2. Valstybinė geležinkelio inspekcija (rautateiden tarkastusvirasto)
 3. Valstybinė kelių transporto inspekcija (maantieliikenteen tarkastusvirasto)
 4. Pasienio kontrolės punktų direkcija (rajatarkastuspisteistä vastaava osasto)

10. Sveikatos apsaugos ministerija (terveysministeriö)

Įstaigos prie Sveikatos apsaugos ministerijos (terveysministeriön alaiset laitokset):

1. Valstybinė akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba (terveydenhuollon akkreditointivirasto)
2. Valstybinė ligonių kasa (valtion potilasrahasto)
3. Valstybinė medicininio audito inspekcija (terveydenhuollon tarkastusvirasto)
4. Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba (valtion lääkevalvontavirasto)
5. Valstybinė teismo psichiatrijos ir narkologijos tarnyba (Liettuhan rikostekninen psykiatris ja narkologian laitos)
6. Valstybinė visuomenės sveikatos priežiūros tarnyba (julkinen terveydenhuolto)
7. Farmacijos departamentas (farmasiaosasto)
8. Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centras (terveysministeriön terveysuhkakeskus)
9. Lietuvos bioetikos komitetas (Liettuhan bioeettinen komitea)
10. Radiacinės saugos centras (säteilyturvakeskus)

11. Švietimo ir mokslo ministerija (opetus- ja tiedeministeriö)
Įstaigos prie Švietimo ir mokslo ministerijos (opetus- ja tiedeministeriön alaiset laitokset):
1. Nacionalinis egzaminų centras (kansallinen tutkintokeskus)
 2. Studijų kokybės vertinimo centras (korkeakoulutuksen laadunarviointikeskus)
12. Teisingumo ministerija (oikeusministeriö)
Įstaigos prie Teisingumo ministerijos (oikeusministeriön alaiset laitokset):
1. Kalėjimų departamentas (vankilalaitoksista vastaava osasto)
 2. Nacionalinė vartotojų teisių apsaugos taryba (kansallinen kuluttajansuojalautakunta)
 3. Europos teisės departamentas (Eurooppa-oikeudesta vastaava osasto)
13. Ūkio ministerija (talousministeriö)
Įstaigos prie Ūkio ministerijos (talousministeriön alaiset laitokset):
1. Įmonių bankroto valdymo departamentas (yritysten konkurssihallinnosta vastaava osasto)

2. Valstybinė energetikos inspekcija (energiantarkastusvirasto)
 3. Valstybinė ne maisto produktų inspekcija (muiden tuotteiden kuin elintarvikkeiden tarkastusvirasto)
 4. Valstybinis turizmo departamentas (matkailusta vastaava osasto)
14. Užsienio reikalų ministerija (ulkoministeriö):
1. Diplomatinės atstovybės ir konsulinės įstaigos užsienyje bei atstovybės prie tarptautinių organizacijų (diplomaatti- ja konsuliedustustot sekä edustustot kansainvälisissä järjestöissä)
15. Vidaus reikalų ministerija (sisäministeriö):
- Įstaigos prie Vidaus reikalų ministerijos (sisäministeriön alaiset laitokset):
1. Asmens dokumentų išrašymo centras (henkilöasiakirjoista vastaava keskus)
 2. Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba (talousrikosten tutkintavirasto)
 3. Gyventojų registro tarnyba (asukasrekisteri)
 4. Policijos departamentas (poliisiosasto)

5. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas (palo- ja pelastusosasto)
6. Turto valdymo ir ūkio departamentas (omaisuudenhallinta- ja talousosasto)
7. Vadovybės apsaugos departamentas (VIP-henkilöiden suojelusta vastaava osasto)
8. Valstybės sienos apsaugos tarnyba (rajavartio-osasto)
9. Valstybės tarnybos departamentas (julkishallinnon osasto)
10. Informatikos ir ryšių departamentas (tietotekniikka- ja viestintäosasto)
11. Migracijos departamentas (muuttoliikeosasto)
12. Sveikatos priežiūros tarnyba (terveydenhuolto-osasto)
13. Bendrasis pagalbos centras (hätätoimikeskus)
16. Žemės ūkio ministerija (maatalousministeriö)
Įstaigos prie Žemės ūkio ministerijos (maatalousministeriön alaiset laitokset):
 1. Nacionalinė mokėjimo agentūra (valtion maksuvirasto)

2. Nacionalinė žemės tarnyba (valtion maankäyttövirasto)
 3. Valstybinė augalų apsaugos tarnyba (valtion kasvinsuojeluvirasto)
 4. Valstybinė gyvulių veislininkystės priežiūros tarnyba (eläinjalostuksen valvontavirasto)
 5. Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba (valtion siemen- ja viljavirasto)
 6. Žuvininkystės departamentas (kalastusosasto)
17. Teismai (tuomioistuimet):
1. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Liettuan korkein oikeus)
 2. Lietuvos apeliacinis teismas (Liettuan muutoksenhakutuomioistuin)
 3. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Liettuan korkein hallinto-oikeus)
 4. Apygardų teismai (läänien tuomioistuimet)
 5. Apygardų administraciniai teismai (läänien hallintotuomioistuimet)

6. Apylinkių teismai (aluelliset tuomioistuimet)
7. Nacionalinė teismų administracija (kansallinen tuomioistuinhallinto) Generalinė prokuratūra (syyttäjänvirasto).

LUXEMBURG

1. Ministère des Affaires Étrangères et de l'Immigration: Direction de la Défense (Armée).
2. Ministère de l'Agriculture, de la Viticulture et du Développement Rural: Administration des Services Techniques de l'Agriculture.
3. Ministère de l'Éducation nationale et de la Formation professionnelle: Lycée d'Enseignement Secondaire et d'Enseignement Secondaire Technique.
4. Ministère de l'Environnement: Administration de l'Environnement.
5. Ministère de la Famille et de l'Intégration: Maisons de retraite.
6. Ministère de la Fonction publique et de la Réforme administrative: Service Central des Imprimés et des Fournitures de l'État – Centre des Technologies de l'informatique de l'État.
7. Ministère de l'Intérieur et de l'Aménagement du territoire: Police Grand-Ducale Luxembourg – Inspection générale de Police.

8. Ministère de la Justice: Établissements Pénitentiaires.
9. Ministère de la Santé: Centre hospitalier neuropsychiatrique.
10. Ministère des Travaux publics: Bâtiments Publics – Ponts et Chaussées.

UNKARI

1. Nemzeti Erőforrás Minisztérium (luonnonvaraministeriö)
2. Vidékfejlesztési Minisztérium (maaseudun kehittämisestä vastaava ministeriö)
3. Nemzeti Fejlesztési Minisztérium (kansallisesta kehityksestä vastaava ministeriö)
4. Honvédelmi Minisztérium (puolustusministeriö)
5. Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium (julkishallinnosta ja oikeusasioista vastaava ministeriö)
6. Nemzetgazdasági Minisztérium (kansantaloudesta vastaava ministeriö)
7. Külügyminisztérium (ulkoministeriö)
8. Miniszterelnöki Hivatal (pääministerin kanslia)

9. Belügyminisztérium (sisäministeriö)

10. Központi Szolgáltatási Főigazgatóság (keskeisten palvelujen pääosasto)

MALTA

1. Ufficcju tal-Prim Ministru (pääministerin kanslia)

2. Ministeru għall-Familja u Solidarjeta' Soċjali (perheasioista ja sosiaalisesta yhteisvastuusta vastaava ministeriö)

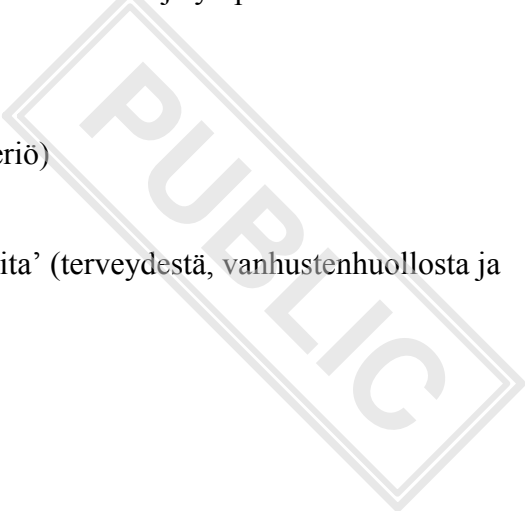
3. Ministeru ta' l-Edukazzjoni Zghazagh u Impjeg (opetuksesta, nuorisoasioista ja työllisyydestä vastaava ministeriö)

4. Ministeru tal-Finanzi (valtiovarainministeriö)

5. Ministeru tar-Rizorsi u l-Infrastruttura (resursseista ja infrastruktuurista vastaava ministeriö)

6. Ministeru tat-Turiżmu u Kultura (matkailusta ja kulttuurista vastaava ministeriö)

7. Ministeru tal-Ġustizzja u l-Intern (oikeus- ja sisäministeriö)

-
8. Ministeru għall-Affarijiet Rurali u l-Ambjent (maaseutuasioista ja ympäristöstä vastaava ministeriö)
 9. Ministeru għal Għawdex (Gozosta vastaava ministeriö)
 10. Ministeru tas-Saħħa, l-Anzjani u Kura fil-Kommunita' (terveydestä, vanhustenhuollosta ja avohuollosta vastaava ministeriö)
 11. Ministeru ta' l-Affarijiet Barranin (ulkoministeriö)
 12. Ministeru għall-Investimenti, Industrija u Teknologija ta' Informazzjoni (investoinneista, teollisuudesta ja tietoteknologiasta vastaava ministeriö)
 13. Ministeru għall-Kompetittivà u Komunikazzjoni (kilpailukyky- ja viestintäministeriö)
 14. Ministeru għall-Iżvilupp Urban u Toroq (kaupunkikehityksestä ja tiestöstä vastaava ministeriö)
 15. L-Uffiċċju tal-President (presidentin kanslia)
 16. Uffiċċju ta' l-iskrivan tal-Kamra tad-Deputati (edustajainhuoneen kirjurin kanslia)

ALANKOMAA

1. Ministerie van Algemene Zaken (yleisten asioiden ministeriö)

- Bestuursdepartement (hallinto-osasto)
- Bureau van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (hallituksen poliittikan neuvonantava toimikunta)
- Rijksvoorlichtingsdienst (valtion tiedotusosasto)

2. Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (sisäministeriö):

- Bestuursdepartement (hallinto-osasto)
- Centrale Archiefselectiedienst (CAS) (keskusarkistopalvelu)
- Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD) (tiedustelu- ja turvallisuuspalvelu)
- Agentschap Basisadministratie Persoonsgegevens en Reisdocumenten (BPR) (henkilötieto- ja matkustusasiakirjatoimisto)
- Agentschap Korps Landelijke Politiediensten (kansallinen poliisivirasto)

3. Ministerie van Buitenlandse Zaken (ulkoministeriö):

- Directoraat-generaal Regiobeleid en Consulaire Zaken (DGRC) (aluepolitiikan ja konsuliasioiden pääosasto)
- Directoraat-generaal Politieke Zaken (DGPZ) (poliittisten asioiden pääosasto)
- Directoraat-generaal Internationale Samenwerking (DGIS) (kansainvälisen yhteistyön pääosasto)
- Directoraat-generaal Europese Samenwerking (DGES) (eurooppalaisen yhteistyön pääosasto)
- Centrum tot Bevordering van de Import uit Ontwikkelingslanden (CBI) (kehitysmaista tapahtuvan tuonnin edistämiskeskus)
- Centrale diensten ressorterend onder S/PlvS (pääsihteerin ja apulaispääsihteerin vastuulle kuuluvat tukipalvelut)
- Buitenlandse Posten (ieder afzonderlijk) (ulkomaanedustustot)

4. Ministerie van Defensie (puolustusministeriö):

- Bestuursdepartement (hallinto-osasto)
- Commando Diensten Centra (CDC) (huolto- ja tukipalvelujen esikunta)
- Defensie Telematica Organisatie (DTO) (puolustusvoimien telematiikkalaitos)
- Centrale directie van de Defensie Vastgoed Dienst (puolustusvoimien kiinteistöpalvelu, keskusosasto)
- De afzonderlijke regionale directies van de Defensie Vastgoed Dienst (puolustusvoimien kiinteistöpalvelu, alueelliset osastot)
- Defensie Materieel Organisatie (DMO) (puolustusvoimien materiaalilaitos)
- Landelijk Bevoorradingsbedrijf van de Defensie Materieel Organisatie (puolustusvoimien materiaalilaitoksen hankintatoimisto)
- Logistiek Centrum van de Defensie Materieel Organisatie (puolustusvoimien materiaalilaitoksen logistiikkakeskus)

- Marinebedrijf van de Defensie Materieel Organisatie (puolustusvoimien materiaalityökeskuksen merikaluston huoltokeskus)

- Defensie Pijpleiding Organisatie (DPO) (puolustusvoimien polttoaineputkistosta vastaava laitos)

5. Ministerie van Economische Zaken (talousministeriö):

- Bestuursdepartement (hallinto-osasto)

- Centraal Planbureau (CPB) (talouspoliittinen suunnitteluvirasto)

- Bureau voor de Industriële Eigendom (BIE) (teollisoikeuksien virasto)

- SenterNovem (kestävästä innovoinnista vastaava virasto)

- Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) (kaivostoiminnan valvontavirasto)

- Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa) (Alankomaiden kilpailuviranomainen)

- Economische Voorlichtingsdienst (EVD) (Alankomaiden ulkomaankaupan tiedotustoimisto)

- Agentschap Telecom (televiestintävirasto)

- Kenniscentrum Professioneel & Innovatief Aanbesteden, Netwerk voor Overheidsopdrachtgevers (PIANOO) (ammattimaiset ja innovatiiviset hankintakäytännöt, hankintaviranomaisten verkosto)

- Octrooicentrum Nederland (Alankomaiden patenttivirus)

6. Ministerie van Financiën (valtiovarainministeriö)

- Bestuursdepartement (hallinto-osasto)

- Belastingdienst Automatiseringscentrum (vero- ja tullihallinnon tietokone- ja ohjelmistokeskus)

- Belastingdienst (vero- ja tullihallinto)

- de afzonderlijke Directies der Rijksbelastingen (tulli- ja verohallinnon eri jaostot eri puolilla Alankomaita)

- Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (incl. Economische Controle dienst (ECD)) (verotieto- ja verotutkintayksikkö, mukaan lukien taloustutkintayksikkö)

- Belastingdienst Opleidingen (vero- ja tullihallinnon koulutuskeskus)

- Dienst der Domeinen (valtion omaisuuden hoitoyksikkö)

7. Ministerie van Justitie (oikeusministeriö):

- Bestuursdepartement (hallinto-osasto)
- Dienst Justitiële Inrichtingen (vankeinhoitolaitos)
- Raad voor de Kinderbescherming (lasten huollosta ja suojelusta vastaava virasto)
- Centraal Justitie Incasso Bureau (keskusperintätoimisto)
- Openbaar Ministerie (yleisen syyttäjän virasto)
- Immigratie en Naturalisatiedienst (maahanmuutto- ja kansalaisuusyksikkö)
- Nederlands Forensisch Instituut (Alankomaiden rikostutkinnan laitos)

8. Ministerie Van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (maataloudesta, luonnosta ja elintarvikkeiden laadusta vastaava ministeriö):

- Bestuursdepartement (hallinto-osasto)
- Dienst Regelingen (DR) (lainsäädännön täytäntöönpanosta vastaava kansallinen yksikkö (virasto))

- Agentschap Plantenziektenkundige Dienst (PD) (kasvinsuojelusta vastaava yksikkö (virasto))
- Algemene Inspectiedienst (AID) (yleinen tarkastusyksikkö)
- Dienst Landelijk Gebied (DLG) (maaseudun kestävästä kehityksestä vastaava valtion yksikkö)
- Voedsel en Waren Autoriteit (VWA) (elintarvikkeiden ja kulutustavaroiden turvallisuudesta vastaava viranomainen)

9. Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (opetus-, kulttuuri- ja tiedeministeriö):

- Bestuursdepartement (hallinto-osasto)
- Inspectie van het Onderwijs (opetusalan tarkastuslaitos)
- Erfgoedinspectie (kulttuuri- ja muun perinnön tarkastuslaitos)
- Centrale Financiën Instellingen (laitosten keskusrahoitusvirasto)
- Nationaal Archief (kansallisarkisto)

- Adviesraad voor Wetenschaps- en Technologiebeleid (tiede- ja teknologiapolitiikan neuvoa-antava toimikunta)

- Onderwijsraad (opetusneuvosto)

- Raad voor Cultuur (kulttuurineuvosto)

10. Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (sosiaali- ja työllisyysministeriö):

- Bestuursdepartement (hallinto-osasto)

- Inspectie Werk en Inkomen (työllisyyden ja ansiotulojen tarkastuslaitos)

- Agentschap SZW (SZW-virasto)

11. Ministerie Van Verkeer en Waterstaat (liikenteestä, julkisista töistä ja vesihuollosta vastaava ministeriö):

- Bestuursdepartement (hallinto-osasto)

- Directoraat-Generaal Transport en Luchtvaart (liikenteen ja siviili-ilmailun pääosasto)

- Directoraat-generaal Personenvervoer (henkilöliikenteen pääosasto)
- Directoraat-generaal Water (vesihuollon pääosasto)
- Centrale diensten (keskuspalvelut)
- Shared services Organisatie Verkeer en Watersaat (yhteisten palvelujen laitos; liikenne ja vesihuolto) (uusi laitos)
- Koninklijke Nederlandse Meteorologisch Instituut KNMI (Alankomaiden kuninkaallinen ilmatieteen laitos)
- Rijkswaterstaat, Bestuur (julkiset työt ja vesihuolto, hallinto-osasto)
- De afzonderlijke regionale Diensten van Rijkswaterstaat (tie- ja vesirakennuslaitoksen erilliset alueyksiköt)
- De afzonderlijke specialistische diensten van Rijkswaterstaat (julkisten töiden ja vesihuollon osaston erityisyksiköt)
- Adviesdienst Geo-Informatie en ICT (paikkatietojen sekä tieto- ja viestintäteknologian neuvoa-antava toimikunta)
- Adviesdienst Verkeer en Vervoer (AVV) (liikenteen ja kuljetuksen neuvoa-antava toimikunta)
- Bouwdienst (rakennuspalvelu)

- Rijksinstituut voor Kust en Zee (RIKZ) (rannikko- ja merialueista vastaava kansallinen laitos)

- Rijksinstituut voor Integraal Zoetwaterbeheer en Afvalwaterbehandeling (RIZA) (makeasta vedestä ja vedenkäsittelystä vastaava kansallinen laitos)

- Toezichthouder Beheer Eenheid Lucht (hallintoyksikkö ”Ilma”)

- Toezichthouder Beheer Eenheid Water (hallintoyksikkö ”Vesi”)

- Toezichthouder Beheer Eenheid Land (hallintoyksikkö ”Maaperä”)

12. Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (asuntoasioista, alueidenkäytön suunnittelusta ja ympäristöasioista vastaava ministeriö)

- Bestuursdepartement (hallinto-osasto)

- Directoraat-generaal Wonen, Wijken en Integratie (asunto- ja kunta-asioista sekä integraatiosta vastaava pääosasto)

- Directoraat-generaal Ruimte (alueidenkäytön suunnittelupolitiikasta vastaava pääosasto)

- Directoraat-general Milieubeheer (ympäristönsuojelun pääosasto)

- Rijksgebouwendienst (valtion kiinteistölaitos)

- VROM Inspectie (VROM-tarkastuslaitos)

13. Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (terveys-, hyvinvointi- ja urheiluministeriö):

- Bestuursdepartement (hallinto-osasto)

- Inspectie Gezondheidsbescherming, Waren en Veterinaire Zaken (terveydensuojelun, elintarviketurvallisuuden ja eläinlääkinnän tarkastuslaitos)

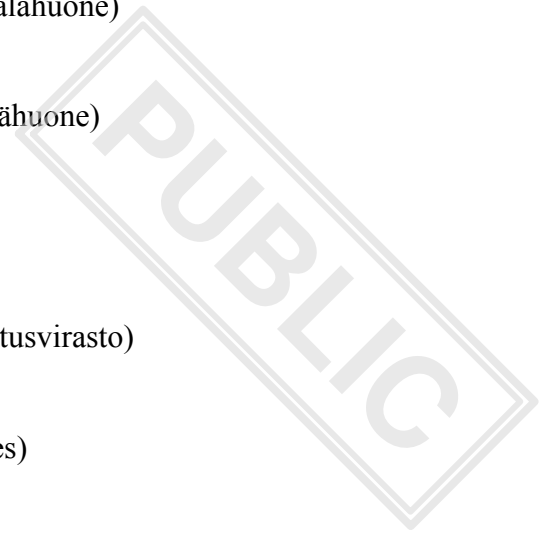
- Inspectie Gezondheidszorg (terveydenhuollon tarkastuslaitos)

- Inspectie Jeugdhulpverlening en Jeugdbescherming (nuorisopalvelujen ja nuorten suojelun tarkastuslaitos)

- Rijksinstituut voor de Volksgezondheid en Milieu (RIVM) (kansanterveyden ja ympäristön kansallinen laitos)

- Sociaal en Cultureel Planbureau (sosiaali- ja kulttuurialan suunnitteluvirasto)

- Agentschap t.b.v. het College ter Beoordeling van Geneesmiddelen (lääkkeiden arviointilautakunnan toimisto)

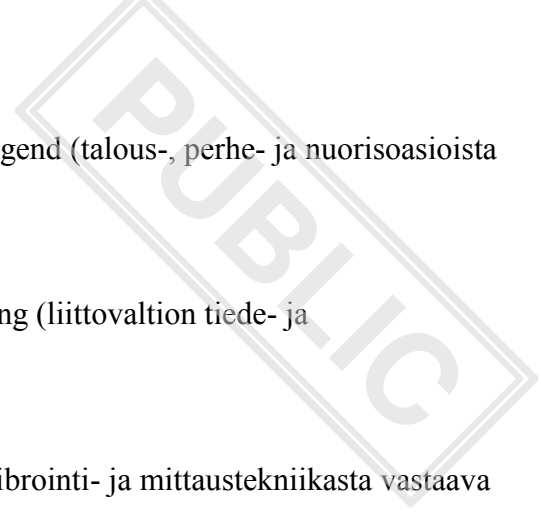
-
14. Tweede Kamer der Staten-Generaal (parlamentin alahuone)
 15. Eerste Kamer der Staten-Generaal (parlamentin ylähuone)
 16. Raad van State (ylin hallintotuomioistuin)
 17. Algemene Rekenkamer (Alankomaiden tilintarkastusvirasto)
 18. Nationale Ombudsman (kansallinen oikeusasiamies)
 19. Kanselarij der Nederlandse Orden (Alankomaiden ritarikunnan kanslia)
 20. Kabinet der Koningin (kuningattaren kabinetti)
 21. Raad voor de Rechtspraak en de Rechtbanken (oikeusneuvosto ja tuomioistuimet)

ITÄVALTA

A/ Tämänhetkiset yksiköt:

1. Bundeskanzleramt (liittokanslerin virasto)

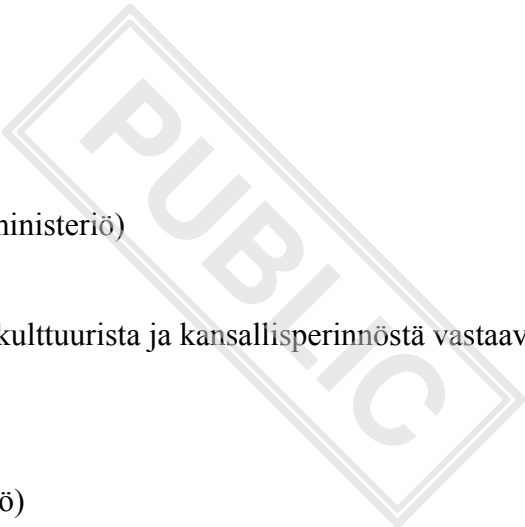
-
2. Bundesministerium für Europäische und Internationale Angelegenheiten (Eurooppa-asioista ja kansainvälisistä asioista vastaava liittovaltion ministeriö)
 3. Bundesministerium der Finanzen (liittovaltion valtiovarainministeriö)
 4. Bundesministerium für Gesundheit (liittovaltion terveysministeriö)
 5. Bundesministerium für Inneres (liittovaltion sisäasiainministeriö)
 6. Bundesministerium für Justiz (liittovaltion oikeusministeriö)
 7. Bundesministerium für Landesverteidigung und Sport (liittovaltion puolustus- ja urheiluministeriö)
 8. Bundesministerium für Land- und Forstwirtschaft, Umwelt und Wasserwirtschaft (maa- ja metsätaloudesta, ympäristöstä ja vesihuollosta vastaava liittovaltion ministeriö)
 9. Bundesministerium für Arbeit, Soziales und Konsumentenschutz (työllisyydestä, sosiaaliasioista ja kuluttajansuojasta vastaava liittovaltion ministeriö)
 10. Bundesministerium für Unterricht, Kunst und Kultur (opetuksesta, taiteesta ja kulttuurista vastaava liittovaltion ministeriö)

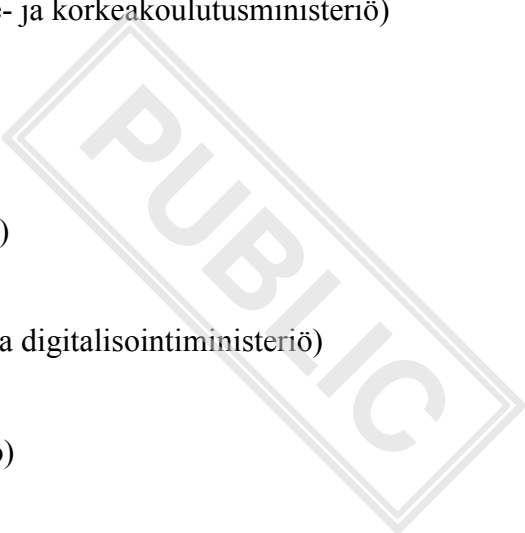
-
11. Bundesministerium für Verkehr, Innovation und Technologie (liikenteestä, innovoinnista ja teknologiasta vastaava liittovaltion ministeriö)
 12. Bundesministerium für Wirtschaft, Familie und Jugend (talous-, perhe- ja nuorisoasioista vastaava liittovaltion ministeriö)
 13. Bundesministerium für Wissenschaft und Forschung (liittovaltion tiede- ja tutkimusministeriö)
 14. Bundesamt für Eich- und Vermessungswesen (kalibrointi- ja mittaustekniikasta vastaava liittovaltion virasto)
 15. Österreichische Forschungs- und Prüfzentrum Arsenal Gesellschaft m.b.H (Itävallan tutkimus- ja testauskeskus Arsenal GmbH)
 16. Bundesanstalt für Verkehr (liittovaltion liikennevirasto)
 17. Bundesbeschaffung G.m.b.H (liittovaltion julkisista hankinnoista vastaava osakeyhtiö)
 18. Bundesrechenzentrum G.m.b.H (liittovaltion tietojenkäsittelykeskus (osakeyhtiömuotoinen))

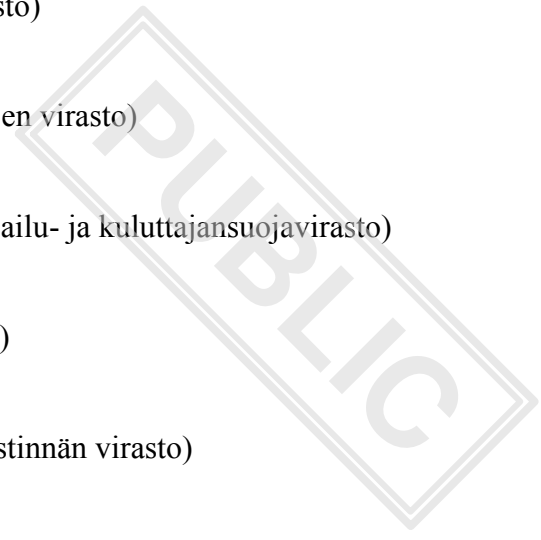
B/ Kaikki muut keskushallinnon viranomaiset mukaan lukien niiden alueelliset ja paikalliset yksiköt edellyttäen, että niillä ei ole teollista tai kaupallista toimintaa.

PUOLA

1. Kancelaria Prezydenta RP (presidentin kanslia)
2. Kancelaria Sejmu RP (parlamentin alahuoneen (Sejm) kanslia)
3. Kancelaria Senatu RP (senaatin kanslia)
4. Kancelaria Prezesa Rady Ministrów (pääministerin kanslia)
5. Sąd Najwyższy (korkein oikeus)
6. Naczelny Sąd Administracyjny (korkein hallinto-oikeus)
7. Trybunał Konstytucyjny (perustuslakituomioistuin)
8. Najwyższa Izba Kontroli (korkein tarkastuskamari)
9. Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich (ihmisoikeusasiamiehen toimisto)
10. Biuro Rzecznika Praw Dziecka (lapsiasiavaltuutetun toimisto)
11. Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej (työllisyys- ja sosiaalipolitiikan ministeriö)

-
12. Ministerstwo Finansów (valtiovarainministeriö)
 13. Ministerstwo Gospodarki (talousministeriö)
 14. Ministerstwo Rozwoju Regionalnego (aluekehitysministeriö)
 15. Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego (kulttuurista ja kansallisperinnöstä vastaava ministeriö)
 16. Ministerstwo Edukacji Narodowej (opetusministeriö)
 17. Ministerstwo Obrony Narodowej (puolustusministeriö)
 18. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi (maatalous- ja aluekehitysministeriö)
 19. Ministerstwo Skarbu Państwa (valtiokonttori)
 20. Ministerstwo Sprawiedliwości (oikeusministeriö)
 21. Ministerstwo Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej (liikenteestä, rakennusalaista ja meritaloudesta vastaava ministeriö)

-
22. Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego (tiede- ja korkeakoulutusministeriö)
 23. Ministerstwo Środowiska (ympäristöministeriö)
 24. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (sisäministeriö)
 25. Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji (hallinto- ja digitalisointiministeriö)
 26. Ministerstwo Spraw Zagranicznych (ulkoministeriö)
 27. Ministerstwo Zdrowia (terveysministeriö)
 28. Ministerstwo Sportu i Turystyki (urheilu- ja matkailuministeriö)
 29. Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej (Puolan tasavallan patenttivirasto)
 30. Urząd Regulacji Energetyki (Puolan energiasääntelyviranomainen)
 31. Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych (sotaveteraanien ja sorron uhrien toimisto)
 32. Urząd Transportu Kolejowego (rautatievirasto)

-
33. Urząd do Spraw Cudzoziemców (ulkomaalaisvirasto)
 34. Urząd Zamówień Publicznych (julkisten hankintojen virasto)
 35. Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (kilpailu- ja kuluttajansuojavirasto)
 36. Urząd Lotnictwa Cywilnego (siviili-ilmailuvirasto)
 37. Urząd Komunikacji Elektronicznej (sähköisen viestinnän virasto)
 38. Wyższy Urząd Górniczy (valtion kaivosviranomainen)
 39. Główny Urząd Miar (mittatekniikan keskusvirasto)
 40. Główny Urząd Geodezji i Kartografii (geodesian ja kartografian keskusvirasto)
 41. Główny Urząd Nadzoru Budowlanego (rakennusvalvonnan keskusvirasto)
 42. Główny Urząd Statystyczny (tilastovirasto)
 43. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji (kansallinen yleisradioneuvosto)

-
44. Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych (henkilötietojen suojan ylitarkastaja)
 45. Państwowa Komisja Wyborcza (keskusvaalilautakunta)
 46. Państwowa Inspekcja Pracy (kansallinen työsuojelutarkastusvirasto)
 47. Rządowe Centrum Legislacji (valtion lainsäädäntökeskus)
 48. Narodowy Fundusz Zdrowia (kansallinen sairausvakuutuskassa)
 49. Polska Akademia Nauk (Puolan tiedeakatemia)
 50. Polskie Centrum Akredytacji (Puolan akkreditointikeskus)
 51. Polskie Centrum Badań i Certyfikacji (Puolan testaus- ja sertifiointikeskus)
 52. Polski Komitet Normalizacyjny (Puolan standardisointikomitea)
 53. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (sosiaaliturvalaitos)
 54. Komisja Nadzoru Finansowego (Puolan finanssivalvontaviranomainen)
 55. Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych (valtionarkiston keskustoimisto)

56. Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (maatalouden sosiaalivakuutuskassa)
57. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad (kansallisten teiden ja moottoriteiden pääosasto)
58. Główny Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa (kasvien ja siementen suojelun tarkastuksen keskustarkastuslaitos)
59. Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej (valtion palo- ja pelastustoimen päätoimipaikka)
60. Komenda Główna Policji (Puolan kansallinen poliisi)
61. Komenda Główna Straży Granicznej (rajavartiolaitoksen johtokeskus)
62. Główny Inspektorat Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych (maatalous- ja elintarviketuotteiden kaupallisen laadun keskustarkastuslaitos)
63. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (ympäristönsuojelun keskustarkastuslaitos)
64. Główny Inspektorat Transportu Drogowego (tieliikenteen keskustarkastuslaitos)
65. Główny Inspektorat Farmaceutyczny (lääkealan keskustarkastuslaitos)

66. Główny Inspektorat Sanitarny (hygienia-alan keskustarkastuslaitos)
67. Główny Inspektorat Weterynarii (eläinlääkintäalan keskustarkastuslaitos)
68. Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego (sisäisen turvallisuuden virasto)
69. Agencja Wywiadu (ulkomaantiedustelusta vastaava virasto)
70. Agencja Mienia Wojskowego (sotilasomaisuuden virasto)
71. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (maatalouden jälleenrakennus- ja nykyaikaistamisvirasto)
72. Agencja Rynku Rolnego (maatalousmarkkinavirasto)
73. Agencja Nieruchomości Rolnych (maatalousomaisuuden virasto)
74. Państwowa Agencja Atomistyki (kansallinen atomienergiavirasto)
75. Narodowy Bank Polski (Puolan keskuspankki)
76. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (ympäristönsuojelun ja vesihuollon kansallinen rahasto)

77. Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (vammaisten kansallinen kuntoutusrahasto)
78. Instytut Pamięci Narodowej - Komisja Ścigania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu (Puolan kansallisen muistiperinnön instituutti – Puolan kansaa vastaan tehtyjen rikosten syytekomissio)

PORTUGALI

1. Presidência do Conselho de Ministros (ministerineuvoston kanslia)
2. Ministério das Finanças (valtiovarainministeriö)
3. Ministério da Defesa Nacional (puolustusministeriö)
4. Ministério dos Negócios Estrangeiros e das Comunidades Portuguesas (ulkoasiain ja portugalilaisyhteisöjen ministeriö)
5. Ministério da Administração Interna (sisäministeriö)
6. Ministério da Justiça (oikeusministeriö)
7. Ministério da Economia (talousministeriö)

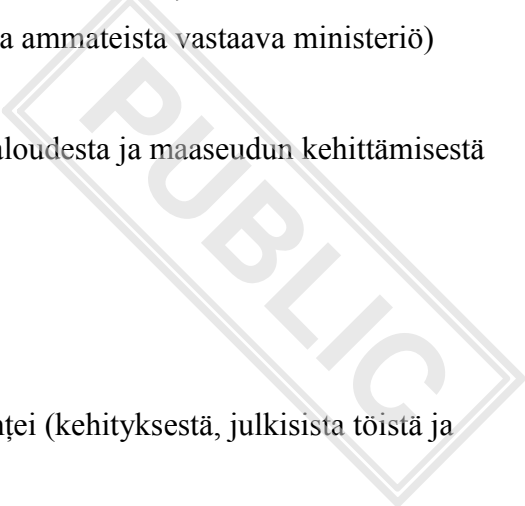
-
8. Ministério da Agricultura, Desenvolvimento Rural e Pescas (maatalous- ja kalastusasiain sekä maaseudun kehittämisen ministeriö)
 9. Ministério da Educação (opetusministeriö)
 10. Ministério da Ciência e do Ensino Superior (tieteen ja korkea-asteen koulutuksen ministeriö)
 11. Ministério da Cultura (kulttuuriministeriö)
 12. Ministério da Saúde (terveysministeriö)
 13. Ministério do Trabalho e da Solidariedade Social (työllisyysasioista ja sosiaalisesta yhteisvastuusta vastaava ministeriö)
 14. Ministério das Obras Públicas, Transportes e Habitação (julkisista töistä, liikenteestä ja asuntoasioista vastaava ministeriö)
 15. Ministério das Cidades, Ordenamento do Território e Ambiente (kaupungeista, alueidenkäytön suunnittelusta ja ympäristöstä vastaava ministeriö)
 16. Ministério para a Qualificação e o Emprego (pätevyysasioista ja työllisyydestä vastaava ministeriö)

17. Presidença da Republica (tasavallan presidentti)
18. Tribunal Constitucional (perustuslakituomioistuin)
19. Tribunal de Contas (tilintarkastustuomioistuin)
20. Provedoria de Justiça (oikeusasiamies)

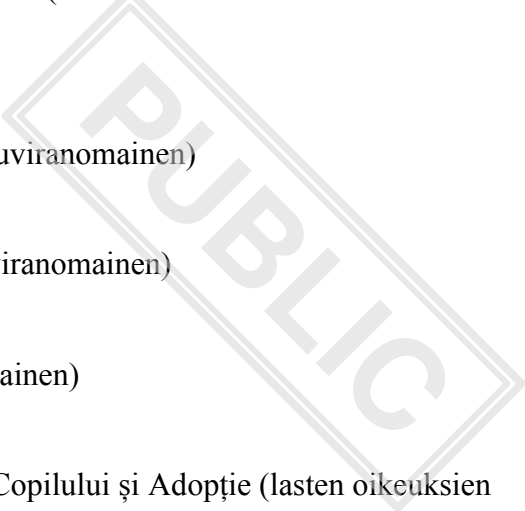
ROMANIA

1. Administrația Prezidențială (presidentin kanslia)
2. Senatul României (Romanian senaatti)
3. Camera Deputaților (edustajainhuone)
4. Inalta Curte de Casație și Justiție (korkein oikeus)
5. Curtea Constituțională (perustuslakituomioistuin)
6. Consiliul Legislativ (lakiasäätävä neuvosto)
7. Curtea de Conturi (tilintarkastusvirasto)

8. Consiliul Superior al Magistraturii (ylin tuomarineuvosto)
9. Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție (korkeimman oikeuden yhteydessä toimiva syyttäjänvirasto)
10. Secretariatul General al Guvernului (hallituksen pääsihteeristö)
11. Cancelaria primului ministru (pääministerin kanslia)
12. Ministerul Afacerilor Externe (ulkoministeriö)
13. Ministerul Economiei și Finanțelor (talous- ja valtiovarainministeriö)
14. Ministerul Justiției (oikeusministeriö)
15. Ministerul Apărării (puolustusministeriö)
16. Ministerul Internelor și Reformei Administrative (sisä- ja hallintouudistusministeriö)
17. Ministerul Muncii, Familiei și Egalității de Șanse (työvoimasta ja yhtäläisistä mahdollisuuksista vastaava ministeriö)

-
18. Ministerul pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, Comerț, Turism și Profesii Liberale (pk-yrityksistä, kaupankäynnistä, matkailusta ja vapaista ammateista vastaava ministeriö)
 19. Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale (maataloudesta ja maaseudun kehittämisestä vastaava ministeriö)
 20. Ministerul Transporturilor (liikenneministeriö)
 21. Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuinței (kehityksestä, julkisista töistä ja asuntoasioista vastaava ministeriö)
 22. Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului (opetuksesta, tutkimuksesta ja nuorisoasioista vastaava ministeriö)
 23. Ministerul Sănătății Publice (kansanterveysministeriö)
 24. Ministerul Culturii și Cultelor (kulttuuri- ja uskontoasiain ministeriö)
 25. Ministerul Comunicațiilor și Tehnologiei Informației (viestinnän ja tietotekniikan ministeriö)
 26. Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile (ympäristöstä ja kestävästä kehityksestä vastaava ministeriö)

27. Serviciul Român de Informații (Romanian tiedustelupalvelu)
28. Serviciul Român de Informații Externe (Romanian ulkomaantiedustelupalvelu)
29. Serviciul de Protecție și Pază (suojelu- ja vartiointipalvelu)
30. Serviciul de Telecomunicații Speciale (erityisteleviestintäpalvelu)
31. Consiliul Național al Audiovizualului (kansallinen audiovisuaalievosto)
32. Direcția Națională Anticorupție (kansallinen korruptiontorjuntavirasto)
33. Inspectoratul General de Poliție (keskuspoliisi)
34. Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice (kansallinen julkisten hankintojen sääntely- ja valvontaviranomainen)
35. Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice (ANRSC) (yleishyödyllisten palveluiden sääntelystä vastaava kansallinen viranomainen)
36. Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor (terveys- ja eläinlääkintä- sekä elintarviketurvallisuusasioista vastaava kansallinen viranomainen)

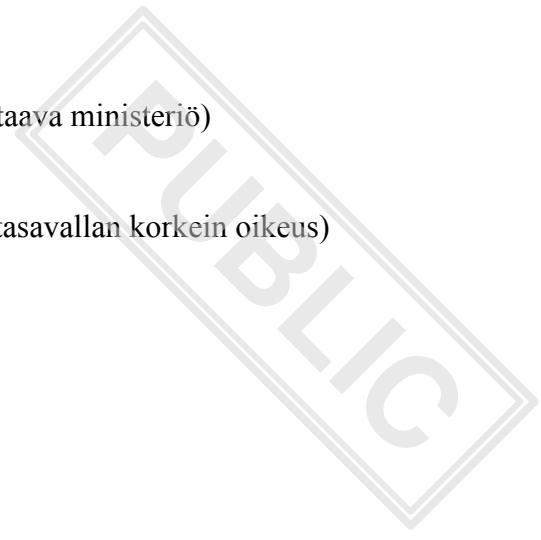
-
37. Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor (kansallinen kuluttajansuojaviranomainen)
38. Autoritatea Navală Română (Romanian merenkulkuviranomainen)
39. Autoritatea Feroviară Română (Romanian rautatieviranomainen)
40. Autoritatea Rutieră Română (Romanian tieviranomainen)
41. Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție (lasten oikeuksien suojelusta ja adoptiosta vastaava kansallinen viranomainen)
42. Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap (vammaisasioista vastaava kansallinen viranomainen)
43. Autoritatea Națională pentru Tineret (nuorisoasioista vastaava kansallinen viranomainen)
44. Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică (tieteellisestä tutkimuksesta vastaava kansallinen viranomainen)
45. Autoritatea Națională pentru Comunicații (viestintäasioista vastaava kansallinen viranomainen)
46. Autoritatea Națională pentru Serviciile Societății Informaționale (tietoyhteiskunnan palveluista vastaava kansallinen viranomainen)

47. Autoritatea Electorală Permanentă (pysyvä vaaliviranomainen)
48. Agenția pentru Strategii Guvernamentale (valtion strategiavirasto)
49. Agenția Națională a Medicamentului (kansallinen lääkevirasto)
50. Agenția Națională pentru Sport (kansallinen urheiluvirasto)
51. Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (kansallinen työvoimavirasto)
52. Agenția Națională de Reglementare în Domeniul Energiei (sähköenergian sääntelystä vastaava kansallinen viranomainen)
53. Agenția Română pentru Conservarea Energiei (Romanian energiansäästövirasto)
54. Agenția Națională pentru Resurse Minerale (mineraalivaroista vastaava kansallinen viranomainen)
55. Agenția Română pentru Investiții Străine (ulkomaisista sijoituksista vastaava Romanian virasto)
56. Agenția Națională a Funcționarilor Publici (kansallinen virkamiesvirasto)
57. Agenția Națională de Administrare Fiscală (kansallinen verohallintovirasto)

SLOVENIA

1. Predsednik Republike Slovenije (Slovenian tasavallan presidentti)
2. Državni zbor (kansalliskokous)
3. Državni svet (kansallisneuvosto)
4. Varuh človekovih pravic (oikeusasiamies)
5. Ustavno sodišče (perustuslakituomioistuin)
6. Računsko sodišče (tilintarkastusvirasto)
7. Državna revizijska komisija (kansallinen tarkastelukomissio)
8. Slovenska akademija znanosti in umetnosti (Slovenian tiede- ja taideakatemia)
9. Vladne službe (viranomaispalvelut)
10. Ministrstvo za Finance (valtiovarainministeriö)
11. Ministrstvo za notranje zadeve (sisäministeriö)

-
12. Ministrstvo za zunanje zadeve (ulkoministeriö)
 13. Ministrstvo za obrambo (puolustusministeriö)
 14. Ministrstvo za pravosodje (oikeusministeriö)
 15. Ministrstvo za gospodarstvo (talousministeriö)
 16. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (maa- ja metsätaloudesta ja elintarvikealasta vastaava ministeriö)
 17. Ministrstvo za promet (liikenneministeriö)
 18. Ministrstvo za okolje, prostor in energijo (ympäristöstä, alueidenkäytön suunnittelusta ja energiasta vastaava ministeriö)
 19. Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve (työ-, perhe- ja sosiaaliministeriö)
 20. Ministrstvo za zdravje (terveysministeriö)
 21. Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo (korkeakoulutus-, tiede- ja teknologiaministeriö)

-
22. Ministrstvo za kulturo (kulttuuriministeriö)
 23. Ministrstvo za javno upravo (julkishallinnosta vastaava ministeriö)
 24. Vrhovno sodišče Republike Slovenije (Slovenian tasavallan korkein oikeus)
 25. Višja sodišča (ylemmät tuomioistuimet)
 26. Okrožna sodišča (aluetuomioistuimet)
 27. Okrajna sodišča (paikallistuomioistuimet)
 28. Vrhovno tožilstvo Republike Slovenije (Slovenian tasavallan ylin syyttäjä)
 29. Okrožna državna tožilstva (piirisyyttäjän virastot)
 30. Družbeni pravobranilec Republike Slovenije (Slovenian tasavallan sosiaaliasioiden valtuutettu)
 31. Državno pravobranilstvo Republike Slovenije (Slovenian tasavallan valtiosyyttäjälaitos)

32. Upravno sodišče Republike Slovenije (Slovenian tasavallan hallintotuomioistuin)
33. Senat za prekrške Republike Slovenije (vähäisiä rikkomuksia käsittelevä Slovenian tasavallan jaosto)
34. Višje delovno in socialno sodišče v Ljubljani (ylempi työ- ja sosiaalityötuomioistuin)
35. Delovna sodišča (työtuomioistuimet)
36. Upravne enote (paikalliset hallintoyksiköt)

SLOVAKIA

Hallituksen ja valtionhallintoon kuuluvien viranomaisten toiminnan rakenteesta annetussa säädöksessä nro 575/2001 (lakikokoelma) tarkoitettut ministeriöt ja muut valtionhallintoon kuuluvat viranomaiset, sellaisessa muodossa kuin ne esitetään myöhemmissä tarkistuksissa:

1. Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky (Slovakian tasavallan talousministeriö)
2. Ministerstvo financií Slovenskej republiky (Slovakian tasavallan valtiovarainministeriö)

3. Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky (liikenteestä, rakennusalaista ja aluekehityksestä vastaava Slovakian tasavallan ministeriö)
4. Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky (maataloudesta ja maaseudun kehittämisestä vastaava Slovakian tasavallan ministeriö)
5. Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky (Slovakian tasavallan sisäministeriö)
6. Ministerstvo obrany Slovenskej republiky (Slovakian tasavallan puolustusministeriö)
7. Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (Slovakian tasavallan oikeusministeriö)
8. Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej republiky (Slovakian tasavallan ulkoministeriö)
9. Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (Slovakian tasavallan työ-, sosiaali- ja perheministeriö)
10. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky (Slovakian tasavallan ympäristöministeriö)
11. Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (Slovakian opetus-, tiede-, tutkimus- ja urheiluministeriö)

12. Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky (Slovakian tasavallan kulttuuriministeriö)
13. Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky (Slovakian tasavallan terveyspalveluministeriö)
14. Úrad vlády Slovenskej republiky (Slovakian tasavallan valtioneuvoston kanslia)
15. Protimonopolný úrad Slovenskej republiky (Slovakian tasavallan antimonopolivirasto)
16. Štatistický úrad Slovenskej republiky (Slovakian tasavallan tilastovirasto)
17. Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky (Slovakian tasavallan geodesia-, kartografia- ja maarekisterilaitos)
18. Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky (Slovakian standardointi-, metrologia- ja testausvirasto)
19. Úrad pre verejné obstarávanie (julkisista hankinnoista vastaava virasto)
20. Úrad priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky (teollisoikeuksista vastaava Slovakian tasavallan virasto)

21. Národný bezpečnostný úrad (kansallinen turvallisuusviranomainen)
22. Kancelária Prezidenta Slovenskej republiky (Slovakian tasavallan presidentin kanslia)
23. Národná rada Slovenskej republiky (Slovakian tasavallan kansallisneuvosto)
24. Ústavný súd Slovenskej republiky (Slovakian tasavallan perustuslakituomioistuin)
25. Najvyšší súd Slovenskej republiky (Slovakian tasavallan korkein oikeus)
26. Generálna prokuratúra Slovenskej republiky (Slovakian tasavallan yleinen syyttäjä)
27. Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky (Slovakian tasavallan valtiontalouden ylin tilintarkastusvirasto)
28. Telekomunikačný úrad Slovenskej republiky (Slovakian tasavallan televiestintävirasto)
29. Poštový úrad (postialan sääntelyvirasto)
30. Úrad na ochranu osobných údajov (tietosuojavirasto)

31. Kancelária verejného ochrancu práv (oikeusasiamiehen toimisto)

32. Úrad pre finančný trh (finanssimarkkinoista vastaava virasto)

SUOMI

1. Oikeuskanslerinvirasto – Justitiekanslersämbetet

2. Liikenne- ja viestintäministeriö – Kommunikationsministeriet:

1. Viestintävirasto – Kommunikationsverket

3. Maa- ja metsätalousministeriö – Jord- och skogsbruksministeriet:

1. Elintarviketurvallisuusvirasto – Livsmedelssäkerhetsverket

2. Maanmittauslaitos – Lantmäteriverket

4. Oikeusministeriö – Justitieministeriet:

1. Tietosuoja-valtuutetun toimisto – Dataombudsmannens byrå
2. Tuomioistuimet – Domstolar
3. Korkein oikeus – Högsta domstolen
4. Korkein hallinto-oikeus – Högsta förvaltningsdomstolen
5. Hovioikeudet – Hovrätter
6. Käräjäoikeudet – Tingsrätter
7. Hallinto-oikeudet – Förvaltningsdomstolar
8. Markkinaoikeus – Marknadsdomstolen
9. Työtuomioistuin – Arbetsdomstolen

10. Vakuutusosoikeus – Försäkringsdomstolen

11. Kuluttajariitalautakunta – Konsumenttvistenämnden

12. Vankeinhoitolaitos – Fångvårdsväsendet

5. Opetusministeriö – Undervisningsministeriet:

1. Opetushallitus – Utbildningsstyrelsen

2. Valtion elokuvatarkastamo – Statens filmgranskningsbyrå

6. Puolustusministeriö – Försvarsministeriet:

1. Puolustusvoimat – Försvarsmakten

7. Sisäasiainministeriö – Inrikesministeriet:

1. Keskusrikospoliisi – Centralkriminalpolisen

2. Liikkuva poliisi – Rörliga polisen

3. Rajavartiolaitos – Gränsbevakningsväsendet

4. Valtion turvapaikanhakijoiden vastaanottokeskukset – Statliga förläggningar för asylsökande

8. Sosiaali- ja terveysministeriö – Social- och hälsovårdsministeriet:

1. Työttömyysturvalautakunta – Besvärsnämnden för utkomstskyddsärenden

2. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta – Besvärsnämnden för socialtrygghet

3. Lääkelaitos – Läkemedelsverket

4. Terveysturvakeskus – Rättsskyddscentralen för hälsovården

5. Säteilyturvakeskus – Strålsäkerhetscentralen

9. Työ- ja elinkeinoministeriö – Arbets- och näringsministeriet:

1. Kuluttajavirasto – Konsumentverket
2. Kilpailuvirasto – Konkurrensverket
3. Patentti- ja rekisterihallitus – Patent- och registerstyrelsen
4. Valtakunnansovittelijain toimisto – Riksförlikningsmännens byrå
5. Työneuvosto – Arbetsrådet

10. Ulkoasiainministeriö – Utrikesministeriet

11. Valtioneuvoston kanslia – Statsrådets kansli

12. Valtiovarainministeriö – Finansministeriet:

1. Valtiokonttori – Statskontoret
2. Verohallinto – Skatteförvaltningen

3. Tullilaitos – Tullverket

4. Väestörekisterikeskus – Befolkningsregistercentralen

13. Ympäristöministeriö – Miljöministeriet:

1. Suomen ympäristökeskus – Finlands miljöcentral

14. Valtiontalouden tarkastusvirasto – Statens revisionsverk

RUOTSI

Akademien för de fria konsterna (kuninkaallinen taideakatemia)

Allmänna reklamationsnämnden (kansallinen kuluttajalautakunta)

Arbetsdomstolen (työtuomioistuin)

Arbetsförmedlingen (työvoimapalvelut)

Arbetsgivarverk, statens (valtion työnantajavirasto)

Arbetslivsinstitutet (kansallinen työelämän instituutti)

Arbetsmiljöverket (työympäristövirasto)

Arkitekturmuseet (arkkitehtuurimuseo)

Ljud och bildarkiv, statens (valtion ääni- ja kuvatallennearkisto)

Barnombudsmannen (lapsiasiavaltuutetun toimisto)

Beredning för utvärdering av medicinsk Metodik, statens (terveydenhuollon teknologian arviointineuvosto)

Kungliga biblioteket (kuninkaallinen kirjasto)

Biografbyrå, statens (valtion elokuvatarkastamo)

Biografiskt lexikon, svenskt (Ruotsin kansallisbiografia)

Bokföringsnämnden (kirjanpitolautakunta)

Bolagsverket (Ruotsin kaupparekisterivirasto)

Bostadskreditnämnd, statens (BKN) (kansallinen asuntoluottolautakunta)

Boverket (asuntovirasto)

Brottsförebyggande rådet (rikostenehkäisyneuvosto)

Brottsoffermyndigheten (rikosuhriviranomainen)

Centrala studiestödsnämnden (keskusopintotukilautakunta)

Datainspektionen (tietotarkastusvirasto)

Departementen (ministeriöt)

Domstolsverket (tuomioistuinlaitos)

Elsäkerhetsverket (valtion sähköturvallisuuslautakunta)

Exportkreditnämnden (vientiluottolautakunta)

Finansinspektionen (rahoitustarkastuslaitos)

Fiskeriverket (kalastusvirasto)

Folkhälsoinstitut, statens (valtion kansanterveyslaitos)

Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande, Formas (Ruotsin ympäristötutkimusneuvosto)

Fortifikationsverket (puolustusvoimien kiinteistöhallinto)

Medlingsinstitutet (valtionsovittelijanvirasto)

Försvarets materielverk (puolustusvoimien materiaalihallinto)

Försvarets radioanstalt (puolustusvoimien radiolaitos)

Försvarshistoriska museer, statens (valtion sotahistorialliset museot)

Försvarshögskolan (maanpuolustuskorkeakoulu)

Försvarsmakten (puolustusvoimat)

Försäkringskassan (sosiaalivakuutuskassa)

Geologiska undersökning, Sveriges (Ruotsin geologian tutkimuslaitos)

Geotekniska institut, statens (geotekniikan instituutti)

Glesbygdsverket (maaseudun kehittämisvirasto)

Grafiska institutet och institutet för högre kommunikations- och reklamutbildning (graafinen instituutti ja viestintäkorkeakoulu)

Granskningsnämnden för Radio och TV (Ruotsin yleisradiolautakunta)

Handelsflottans kultur- och fritidsråd (valtion merimiespalvelu)

Handikappombudsmannen (vammaisasiamies)

Haverikommission, statens (onnettomuustutkimuslautakunta)

Hovrätterna (hovioikeudet (muutoksenhakutuomioistuin)) (6)

Hyses- och arrendenämnder (alueelliset vuokralautakunnat) (12)

Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd (terveydenhoidon vastuulautakunta)

Högskoleverket (korkeakoululaitos)

Högsta domstolen (korkein oikeus)

Institut för psykosocial miljömedicin, statens (valtion psykososiaalisen ympäristölääketieteen instituutti)

Institut för tillväxtpolitiska studier (kansallinen aluetutkimuslaitos)

Institutet för rymdfysik (Ruotsin avaruusfysiikan instituutti)

Migrationsverket (maahanmuuttovirasto)

Jordbruksverk, statens (maatalousvirasto)

Justitiekanslern (oikeuskansleri)

Jämställdhetsombudsmannen (tasa-arvoasioiden oikeusasiamies)

Kammarkollegiet (kamarikollegio)

Kammarrätterna (kamarioikeudet (hallinnollinen muutoksenhakutuomioistuin)) (4)

Kemikalieinspektionen (kemikaalien tarkastusvirasto)

Kommerskollegium (kauppakamari)

Verket för innovationssystem (VINNOVA) (Ruotsin innovaatiojärjestelmien virasto)

Konjunkturinstitutet (taloustutkimuslaitos)

Konkurrensverket (Ruotsin kilpailuviranomainen)

Konstfack (taideteollinen korkeakoulu)

Konsthögskolan (taidekorkeakoulu)

Nationalmuseum (kansallismuseo)

Konstnärsnämnden (taiteilija-apurahalautakunta)

Konstråd, statens (valtion taideneuvosto)

Konsumentverket (kuluttajavirasto)

Kriminaltekniska laboratorium, statens (valtion oikeuslääketieteen laboratorio)

Kriminalvården (vankeinhoitolaitos)

Kriminalvårdsnämnden (kriminaalihuoltolautakunta)

Kronofogdemyndigheten (kruununvouti)

Kulturråd, statens (kansallinen kulttuurineuvosto)

Kustbevakningen (Ruotsin rannikkovartiosto)

Lantmäteriverket (maanmittauslaitos)

Livrustkammaren / Skoklosters slott / Hallwylska museet (Livrustkammaren, Skoklosterin linna ja Hallwylin museo)

Livsmedelsverk, statens (elintarvikevirasto)

Lotteriinspektionen (rahapelitarkastuslaitos)

Läkemedelsverket (lääkelaitos)

Länsrätterna (lääninoikeudet) (24)

Länsstyrelserna (lääninhallitukset) (24)

Pensionsverk, statens (valtion työntekijöiden eläkelaitos)

Marknadsdomstolen (markkinaoikeus)

Meteorologiska och hydrologiska institut, Sveriges (Ruotsin ilmatieteen ja hydrologian laitos)

Moderna museet (modernin taiteen museo)

Musiksamlingar, statens (valtion musiikkikokoelmat)

Naturhistoriska riksmuseet (luonnonhistorian museo)

Naturvårdsverket (ympäristönsuojeluvirasto)

Nordiska Afrikainstitutet (Pohjoismaiden Afrikka-instituutti)

Nordiska högskolan för folkhälsovetenskap (Pohjoismaiden kansanterveysalan korkeakoulu)

Notarienämnden (notaarilautakunta)

Myndigheten för internationella adoptionsfrågor (kansainvälisistä adoptioasioista vastaava viranomainen)

Verket för näringslivsutveckling (NUTEK) (elinkeinoelämän kehittämislaitos)

Ombudsmannen mot etnisk diskriminering (etnistä syrjintää tutkiva oikeusasiamies)

Patentbesvärsrätten (patenttivetoomustuomioistuin)

Patent- och registreringsverket (patentti- ja rekisterihallitus)

Personadressregisternämnd statens, SPAR-nämnden (valtion väestö- ja osoiterekisteri)

Polarforskningssekretariatet (napa-alueiden tutkimusvirasto)

Presstödsnämnden (lehdistötukilautakunta)

Radio- och TV-verket (radio- ja TV-laitos)

Regeringskansliet (hallituksen kanslia)

Regeringsrätten (korkein hallinto-oikeus)

Riksantikvarieämbetet (kansallisperintövirasto)

Riksarkivet (kansallisarkisto)

Riksbanken (Ruotsin pankki)

Riksdagsförvaltningen (valtiopäivien hallinto-osasto)

Riksdagens ombudsmän, JO (valtiopäivien oikeusasiamies)

Riksdagens revisorer (valtiopäivien tilintarkastajat)

Riksgäldskontoret (valtion rahoituslaitos)

Rikspolisstyrelsen (poliisihallitus)

Riksrevisionen (valtion tilintarkastusvirasto)

Riksställningar, Stiftelsen (valtion taidenäyttelysäätiö)

Rymdstyrelsen (avaruustutkimushallinto)

Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap (työelämän ja yhteiskuntatieteiden tutkimusneuvosto)

Räddningsverk, statens (kansallinen pelastuslaitos)

Rättshjälpsmyndigheten (alueellinen oikeusapuviranomainen)

Rättsmedicinalverket (oikeuslääketieteen laitos)

Sameskolstyrelsen och sameskolor (saamelaiskouluhallinto ja saamelaiskoulut)

Sjöfartsverket (merenkululaitos)

Maritima museer, statens (kansalliset merenkulkumuseot)

Skatteverket (verovirasto)

Skogsstyrelsen (metsähallitus)

Skolverk, statens (koululaitos)

Smittskyddsinstitutet (tartuntatautien valvontavirasto)

Socialstyrelsen (sosiaalilaitos)

Sprängämnesinspektionen (räjähdysaineiden tarkastuslaitos)

Statistiska centralbyrån (Ruotsin tilastokeskus)

Statskontoret (valtiokonttori)

Strålsäkerhetsmyndigheten (valtion säteilyturvaviranomainen)

Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (SIDA) (kansainvälisen kehitysyhteistyön hallinto)

Styrelsen för psykologiskt försvar (psykologisen puolustuksen hallinto)

Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (Ruotsin akkreditointilautakunta)

Svenska Institutet, stiftelsen (Ruotsi-instituutti)

Talboks- och punktskriftsbiblioteket (sokeainkirjasto)

Tingsrätterna (käräjäoikeudet) (97)

Tjänsteförslagsnämnden för domstolsväsendet (tuomioistuinlaitoksen nimityslautakunta)

Totalförsvarets pliktverk (Ruotsin puolustusvoimien rekrytointilautakunta)

Totalförsvarets forskningsinstitut (puolustusvoimien tutkimusinstituutti)

Tullverket (Ruotsin tullihallitus)

Turistdelegationen (matkailuvirasto)

Ungdomsstyrelsen (nuorisovirasto)

Universitet och högskolor (yliopistot ja korkeakoulut)

Utlänningsnämnden (ulkomaalaisvirasto)

Utsädeskontroll, statens (valtion siementutkimuslaitos)

Vatten- och avloppsnämnd, statens (valtion vesi- ja viemäröintivirasto)

Verket för högskoleservice (VHS) (korkeakouluvirasto)

Verket för näringslivsutveckling (NUTEK) (elinkeinoelämän kehittämislaitos)

Vetenskapsrådet (tiedeneuvosto)

Veterinärmedicinska anstalt, statens (valtion eläinlääketieteen laitos)

Väg- och transportforskningsinstitut, statens (valtion tie- ja liikennetutkimusvirasto)

Växsortnämnd, statens (valtion kasvilajikevirasto)

Åklagarmyndigheten (syyttäväviranomainen)

Krisberedskapsmyndigheten (häätätilanteiden hallinnasta vastaava viranomainen)

A jaksoa koskevat huomautukset

1. Ilmaisu 'EU:n jäsenvaltioiden hankintaviranomaiset' kattaa myös minkä tahansa Euroopan unionin jäsenvaltion hankintaviranomaisen alaisuudessa olevan yksikön edellyttäen, että kyseinen yksikkö ei ole erillinen oikeushenkilö.
2. Puolustus- ja turvallisuusalan hankintayksiköiden hankintojen osalta sopimuksen piiriin kuuluvat vain D jaksoon liitetyn luettelon sisältämät muut kuin arkaluonteiset ja sotilaalliset materiaalit.

B JAKSO

KESKUSHALLINTOA ALEMMAN TASON YKSIKÖT

Tavarahankinnat

Määritelty D jaksossa

Kynnysarvot 200 000 erityisnosto-oikeutta

Palvelut

Määritelty E jaksossa

Kynnysarvot 200 000 erityisnosto-oikeutta

Rakennusurakat

Määritelty F jaksossa

Kynnysarvot 5 000 000 erityisnosto-oikeutta

Hankintayksiköt:

1. Kaikki alueelliset tai paikalliset hankintaviranomaiset

Kaikki Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1059/2003¹, jäljempänä 'NUTS-asetus', määritellyt hallinnollisten yksikköjen hankintaviranomaiset.

Sopimuksen 28 luvun soveltamiseksi 'alueellisilla hankintaviranomaisilla' tarkoitetaan NUTS-asetuksessa tarkoitettujen NUTS-tasojen 1 ja 2 hallinnollisten yksikköjen hankintaviranomaisia.

Sopimuksen 28 luvun soveltamiseksi 'paikallisilla hankintaviranomaisilla' tarkoitetaan NUTS-asetuksessa tarkoitettujen NUTS-tason 3 ja pienempien hallinnollisten yksikköjen hankintaviranomaisia.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston [asetus](#) (EY) N:o 1059/2003, annettu 26 päivänä toukokuuta 2003, yhteisestä tilastollisten alueyksiköiden nimikkeistöstä (NUTS) (EUVL L 154, 21.6.2003, s. 1).

2. Kaikki hankintaviranomaiset, jotka ovat EU:n hankintadirektiiveissä tarkoitettuja julkisoikeudellisia laitoksia.

'Julkisoikeudellisella laitoksella' tarkoitetaan mitä tahansa laitosta,

- a) joka on nimenomaan perustettu vastaamaan yleisen edun mukaisiin tarpeisiin ja joka ei harjoita teollista tai kaupallista toimintaa;
- b) joka on oikeushenkilö; ja
- c) jonka rahoituksesta suurin osa on peräisin valtiolta, alueellisilta tai paikallisilta viranomaisilta taikka muilta julkisoikeudellisilta laitoksilta tai jonka johto on kyseisten laitosten valvonnan alainen taikka jonka hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsenistä valtio tai alueellinen tai paikallinen viranomainen taikka muu julkisoikeudellinen laitos nimittää enemmän kuin puolet.

C JAKSO

YLEISHYÖDYLLISET LAITOKSET, JOTKA TEKEVÄT HANKINTOJA 28 LUVUN MÄÄRÄYSTEN MUKAISESTI

Tavarahankinnat

Määritelty D jaksossa

Kynnysarvot 400 000 erityisnosto-oikeutta

Palvelut

Määritelty E jaksossa

Kynnysarvot 400 000 erityisnosto-oikeutta

Rakennusurakat

Määritelty F jaksossa

Kynnysarvot 5 000 000 erityisnosto-oikeutta

Kaikki hankintayksiköt, joiden hankinnat kuuluvat Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/25/EU¹ soveltamisalaan ja jotka ovat hankintaviranomaisia (esimerkiksi A tai B jaksoon kuuluvat viranomaiset) tai julkisia yrityksiä² ja joiden toimintaan sisältyy jokin seuraavista tai niiden yhdistelmä:

- a) lentoasemien tai muiden terminaalitilojen ja -palveluiden tarjoaminen lentoliikenteen harjoittajille;
- b) meri- tai sisävesisatamien tai muiden terminaalipalvelujen saattaminen meri- tai sisävesiliikenteen harjoittajien käyttöön.

C jaksoa koskevat huomautukset

1. Sopimukset, jotka on myönnetty sellaisen edellä luetellun toiminnan harjoittamiseksi, joka on avoin kilpailulle kyseisillä markkinoilla, eivät kuulu 28 luvun piiriin.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston [direktiivi](#) 2014/25/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, vesi- ja energiahuollon sekä liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja direktiivin 2004/17/EY kumoamisesta (EUVL L 94, 28.3.2014, s. 243).

² Direktiivin 2014/25/EY mukaisesti 'julkisella yrityksellä' tarkoitetaan yritystä, johon hankintaviranomaiset voivat suoraan tai välillisesti käyttää määräysvaltaa niiden omistuksen, niiden rahoitusosuuden tai yritystä koskevien sääntöjen perusteella.

Hankintaviranomaisilla katsotaan olevan määräysvalta seuraavissa tapauksissa, joissa ne suoraan tai välillisesti

- omistavat enemmistön kyseisen yrityksen merkitystä pääomasta, tai
- hallitsevat enemmistöä yrityksen osakkeisiin perustuvasta äänioikeudesta, taikka
- voivat nimittää yli puolet yrityksen hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsenistä.

2. Edellä mainitun 28 luvun määräyksiä ei sovelleta sellaisiin tämän jakson soveltamisalaan kuuluvien hankintayksiköiden tekemiin sopimuksiin,
- joilla on muita tavoitteita kuin tässä jaksossa lueteltujen toimien toteuttaminen tai sellaisten tavoitteiden toteuttaminen muissa kuin ETA-maassa,
 - joiden tavoitteena on jälleenmyynti tai vuokraaminen kolmansille osapuolille, jos hankintayksiköllä ei ole erityistä tai yksinomaista oikeutta myydä tai vuokrata tällaisten sopimusten kohdetta ja jos muilla yksiköillä on oikeus myydä tai vuokrata sopimuksen kohde samoilla ehdoilla kuin hankintayksiköllä.
3. Mikäli tämän kohdan toisessa alakohdassa säädetyt edellytykset täyttyvät, 28 lukua ei sovelleta hankintasopimuksiin, jotka
- i) hankintayksikkö myöntää sidosyritykselle¹, tai

¹ 'Sidosyrityksellä' tarkoitetaan yritystä, jonka vuosittaiset tilinpäätökset konsolidoidaan hankintayksiköiden tilinpäätösten kanssa perustamissopimuksen 54 artiklan 3 kohdan g alakohdan nojalla konsolidoiduista tilinpäätöksistä 13 päivänä kesäkuuta 1983 annetun neuvoston seitsemännen [direktiivin](#) 83/349/ETY (EUVL L 193, 18.7.1983, s. 1) vaatimusten mukaisesti, tai tämän direktiivin soveltamisalaan kuulumattomien yksiköiden ollessa kyseessä yritystä, johon hankintayksikkö voi suoraan taikka välillisesti käyttää määräysvaltaa taikka joka voi käyttää määräysvaltaa hankintayksikköön tai joka on hankintayksikön tavoin toisen yrityksen määräysvallan alainen omistuksen, rahoitusosuuden tai yritystä koskevien sääntöjen nojalla.

- ii) yksinomaan useista hankintayksiköistä koostuva, tämän jakson a ja b alakohdassa tarkoitettua toimintaa harjoittava yhteisyritys myöntää jollekin yritykselle, joka on sidoksissa yhteen kyseisistä hankintayksiköistä.

Tämän kohdan ensimmäistä alakohtaa sovelletaan palvelujen tai tavaroiden hankintasopimukseen, jos vähintään 80 prosenttia sidosyrityksen kolmen viimeksi kuluneen vuoden aikana palvelujen tai tavaroiden alalla saavuttamasta keskimääräisestä liikevaihdosta muodostuu tällaisten palvelujen tai tavaroiden toimittamisesta yrityksille, joihin se on sidoksissa.¹

4. Sopimuksen 28 lukua ei sovelleta hankintasopimukseen, jotka

- i) yksinomaan useista hankintayksiköistä koostuva, tämän jakson a ja b alakohdassa tarkoitettua toimintaa harjoittava yhteisyritys myöntää jollekin näistä hankintayksiköistä, tai
- ii) hankintayksikkö myöntää tällaiselle yhteisyritykselle, johon se itse kuuluu,

edellyttäen että yhteisyritys on perustettu asianomaisen toiminnan harjoittamiseksi vähintään kolmen vuoden ajaksi ja että yhteisyrityksen perustamisasiakirjassa todetaan yhteisyrityksen muodostavien hankintayksiköiden kuuluvan siihen vähintään saman ajan.

¹ Jos sidosyrityksen perustamisajankohdan tai toiminnan aloittamisen ajankohdan vuoksi liikevaihtotietoja kolmelta viimeksi kuluneelta vuodelta ei ole käytettävissä, riittää, että kyseinen yritys osoittaa tässä kohdassa tarkoitetun liikevaihdon toteutumisen todennäköiseksi, muun muassa esittämällä tietoja tulevasta liiketoiminnasta.

D JAKSO

TAVARAT

1. Sopimuksen 28 luvun piiriin kuuluu A jaksossa lueteltujen yksiköiden hankkimien kaikkien tavaroiden hankinta, jollei 28 luvussa toisin täsmennetä.

2. Sopimuksen 28 luvun soveltamisalaan kuuluvat ainoastaan jäljempänä täsmennetyissä yhdistetyn nimikkeistön (CN) ryhmissä kuvatut tavarat, jotka Belgian, Bulgarian, Tšekin, Tanskan, Saksan, Viron, Irlannin, Kreikan, Espanjan, Ranskan, Kroatian, Italian, Kyproksen, Latvian, Liettuan, Luxemburgin, Unkarin, Maltan, Alankomaiden, Itävallan, Puolan, Portugalin, Romanian, Slovenian, Slovakian, Suomen ja Ruotsin puolustusministeriöt ja puolustus- ja turvallisuustoimista vastaavat virastot hankkivat:

25 ryhmä	Suola; rikki; maa- ja kivilajit; kipsi, kalkki ja sementti
26 ryhmä	Malmit, kuona ja tuhka
27 ryhmä	Kivennäispolttoaineet, kivennäisöljyt ja niiden tislaustuotteet; bitumiset aineet; kivennäisvahat lukuun ottamatta seuraavia: ex 27.10: erikoispolttoaineet

28 ryhmä	Epäorgaaniset kemikaalit; jalometallien, harvinaisten maametallien, radioaktiivisten alkuaineiden ja isotooppien orgaaniset ja epäorgaaniset yhdisteet lukuun ottamatta seuraavia: ex 2808: räjähdysaineet ex 2813: räjähdysaineet ex 2814: kyynelkaasu ex 2825: räjähdysaineet ex 2829: räjähdysaineet ex 2834: räjähdysaineet ex 2844: myrkylliset tuotteet ex 2845: myrkylliset tuotteet ex 2847: räjähdysaineet ex 2852: myrkylliset tuotteet ex 2853: myrkylliset tuotteet
----------	--

29 ryhmä	Orgaaniset kemialliset yhdisteet lukuun ottamatta seuraavia: ex 2904: räjähdysaineet ex 2905: räjähdysaineet ex 2908: räjähdysaineet ex 2909: räjähdysaineet ex 2912: räjähdysaineet ex 2913: räjähdysaineet ex 2914: myrkylliset tuotteet ex 2915: myrkylliset tuotteet ex 2916: myrkylliset tuotteet ex 2920: myrkylliset tuotteet ex 2921: myrkylliset tuotteet ex 2922: myrkylliset tuotteet ex 2933: räjähdysaineet ex 2926: myrkylliset tuotteet ex 2928: räjähdysaineet
30 ryhmä:	Farmaseuttiset tuotteet
31 ryhmä:	Lannoitteet
32 ryhmä:	Parkitus- tai väriaineet; tanniinit ja niiden johdannaiset; värit, pigmentit ja muut väriaineet; maalit ja lakat, kitti ja muut täyte- ja tiivistystahnat; painovärit, muste ja tussi
33 ryhmä:	Haihtuvat öljyt ja resinoidit, hajustevalmisteet, kosmeettiset ja toalettiainemisteet

34 ryhmä:	Saippua ja suopa, orgaaniset pinta-aktiiviset aineet, pesuvalmisteet, voiteluvalmisteet, tekovahat, valmistetut vahat, kiillotus-, hankaus- ja puhdistusvalmisteet, kynttilät ja niiden kaltaiset tuotteet, muovailumassat, ”hammasvahat” ja kipsiin perustuvat hammaslääkinnässä käytettävät valmisteet
35 ryhmä:	Valkuaisaineet; modifioidut tärkkelykset; liimat ja liisterit; entsyymit
37 ryhmä:	Valokuvaus- ja elokuvausvalmisteet
38 ryhmä:	Erinäiset kemialliset tuotteet lukuun ottamatta seuraavia: ex 3824: myrkylliset tuotteet
39 ryhmä:	Muovi ja muovitavarat lukuun ottamatta seuraavia: ex 3912: räjähdysaineet
40 ryhmä:	Kumi ja kumitavarat lukuun ottamatta seuraavia: ex 4011: luodinkestävät renkaat
41 ryhmä:	Raakavuodot ja -nahat (muut kuin turkisinahat) sekä muokattu nahka
42 ryhmä:	Nahkatavarat; satula- ja valjasteokset; matkatarvikkeet, käsilaukut ja niiden kaltaiset säilytysesineet; suolesta valmistetut tavarat
43 ryhmä:	Turkisinahat ja tekoturkikset; niistä valmistetut tavarat
44 ryhmä:	Puu ja puusta valmistetut tavarat; puuhiili
45 ryhmä:	Korkki ja korkkitavarat
46 ryhmä:	Oljesta, espartosta tai muista punonta- tai palmikointiaineista valmistetut tavarat; kori- ja punontateokset

47 ryhmä:	Puusta tai muusta kuituisesta selluloosa-aineesta valmistettu massa; keräyspaperi, -kartonki ja -pahvi (-jäte)
48 ryhmä:	Paperi, kartonki ja pahvi; paperimassa-, paperi-, kartonki- ja pahvitavarat
49 ryhmä:	Kirjat, sanomalehdet, kuvat ja muut painotuotteet; käsikirjoitukset, konekirjoitukset ja työpiirustukset
65 ryhmä:	Päähineet ja niiden osat
66 ryhmä:	Sateenvarjot, päivänvarjot, kävelykepit, istuinkepit, ruoskat, ratsupiiskat sekä niiden osat
67 ryhmä:	Valmistetut höyhenet ja untuvat sekä höyhenistä tai untuvista valmistetut tavarat; tekokukat; hiuksista valmistetut tavarat
68 ryhmä:	Kivistä, kipsistä, sementistä, asbestista, kiilteestä tai niiden kaltaisesta aineesta valmistetut tavarat
69 ryhmä:	Keraamiset tuotteet
70 ryhmä:	Lasi ja lasitavarat
71 ryhmä:	Luonnonhelmet tai viljellyt helmet, jalo- tai puolijalokivet, jalometallit, jalometallilla pleteroidut metallit ja näistä valmistetut tavarat; epäaidot korut; metallirahat
73 ryhmä:	Rauta- tai terästavarat
74 ryhmä:	Kupari ja kuparitavarat
75 ryhmä:	Nikkeli ja nikkelitavarat
76 ryhmä:	Alumiini ja alumiinitavarat
78 ryhmä:	Lyijy ja lyijytavarat
79 ryhmä:	Sinkki ja sinkkitavarat
80 ryhmä:	Tina ja tinatavarat
81 ryhmä:	Muut epäjalot metallit; kermetit; ja näistä valmistetut tavarat

82 ryhmä:	Työkalut ja -välineet sekä veitset, lusikat ja haarukat, epäjaloa metallia; niiden epäjaloa metallia olevat osat lukuun ottamatta seuraavia: ex 8207: epäjalosta metallista valmistetut työkalut ex 8209: epäjalosta metallista valmistetut työkalut ja niiden osat
83 ryhmä:	Erinäiset epäjalosta metallista valmistetut tavarat
84 ryhmä:	Ydinreaktorit, höyrykattilat, koneet ja mekaaniset laitteet; niiden osat lukuun ottamatta seuraavia: 8407: moottorit 8408: moottorit ex 8411: muut moottorit ex 8412: muut moottorit ex 8458: koneet ja laitteet ex 8486: koneet ja laitteet ex 8471: automaattiset tietojenkäsittelykoneet ex 8473: nimikkeeseen 8471 kuuluvien koneiden osat ex 8401: ydinreaktorit
85 ryhmä:	Sähkökoneet ja -laitteet sekä niiden osat; äänen tallennus- tai toistolaitteet, televisiokuvan tai -äänen tallennus- tai toistolaitteet sekä tällaisten tavaroiden osat ja tarvikkeet lukuun ottamatta seuraavia: ex 8517: teleliikennelaitteet ex 8525: lähettimet ex 8527: lähettimet

86 ryhmä:	Rautatieveturit, raitiomootorivaunut ja muu liikkuva kalusto sekä niiden osat; rautatie- ja raitiotieradan varusteet ja kiinteät laitteet sekä niiden osat; kaikenlaiset mekaaniset (myös sähkömekaaniset) liikennemerkinantolaitteet lukuun ottamatta seuraavia: ex 8601: panssaroidut veturit, sähkökäyttöiset ex 8603: muut panssaroidut veturit ex 8605: vaunut ex 8604: korjausvaunut
87 ryhmä	Kuljetusvälineet ja kulkuneuvot, muut kuin rautatien tai raitiotien liikkuvaan kalustoon kuuluvat, sekä niiden osat ja tarvikkeet lukuun ottamatta seuraavia: 8710: tankit ja muut panssariajoneuvot 8701: traktorit ex 8702: sotilasajoneuvot ex 8705: hinausautot ex 8711: moottoripyörät ex 8716: perävaunut
89 ryhmä	Alukset ja uivat rakenteet lukuun ottamatta seuraavia: ex 8906: sotalaivat

90 ryhmä	Optiset, valokuvaus-, elokuva-, mittaus-, tarkistus-, tarkkuus-, lääketieteelliset tai kirurgiset kojeet ja laitteet, niiden osat ja tarvikkeet lukuun ottamatta seuraavia: ex 9005: kiikarit ex 9013: erinäiset kojeet, laserit ex 9014: etäisyysmittarit ex 9028: sähköiset ja elektroniset mittauskojeet ex 9030: sähköiset ja elektroniset mittauskojeet ex 9031: sähköiset ja elektroniset mittauskojeet ex 9012: mikroskoopit ex 9018: lääketieteelliset kojeet ex 9019: hoitomekaaniset laitteet ex 9021: ortopediset laitteet ex 9022: röntgenlaitteet
91 ryhmä	Kellot ja niiden osat
92 ryhmä	Soittimet; niiden osat ja tarvikkeet
94 ryhmä	Huonekalut; vuoteiden joustinpohjat ja vuodevarusteet, kuten patjat ja tyynyt, sekä niiden kaltaiset pehmustetut sisustustavarat; valaisimet ja valaistusvarusteet, muualle kuulumattomat; valaistut merkit, valaistut nimikilvet ja niiden kaltaiset tavarat; tehdasvalmisteiset rakennukset lukuun ottamatta seuraavia: ex 9401: ilma-alusten istuimet
96 ryhmä	Erinäiset tavarat

E JAKSO

PALVELUT

Asiakirjassa MTN.GNS/W/120 olevassa yleisessä palvelutoimintojen luettelossa mainituista palveluista seuraavat*:

Ala	CPC-viitenumero
Huolto- ja korjauspalvelut	6112, 6122, 633, 886
Maaliikennepalvelut, myös panssariautopalvelut, ja kuriiripalvelut postin kuljetusta lukuun ottamatta	712 (paitsi 71235), 7512, 87304
Ilmaliikenteen henkilö- ja tavarankuljetuspalvelut, paitsi postinkuljetus	73 (paitsi 7321)
Postin kuljetus maaliikenteessä rautatieliikennettä lukuun ottamatta ja ilmaliikenteessä	71235, 7321
Televiestintäpalvelut	752
Tietokonepalvelut ja niihin liittyvät palvelut	84
Laskentatoimen palvelut, tilintarkastuspalvelut ja kirjanpidon palvelut	862
Markkina- ja mielipidetutkimuspalvelut	864
Liikkeenjohdon konsulttipalvelut ja niihin liittyvät palvelut	865, 866**

Ala	CPC-viitenumero
Arkkitehtipalvelut; tekniset palvelut ja tekniset kokonaispalvelut, kaupunkisuunnittelu- ja maisemasuunnittelupalvelut; tieteelliset ja tekniset konsultointipalvelut; tekniset testaus- ja analysointipalvelut	867
Mainontapalvelut	871
Siivouspalvelut ja isännöinti- ja kiinteistönhoitopalvelut	874, 82201–82206
Palkkio- tai sopimusperustaiset kustannus- ja painamispalvelut	88442
Viemäri- ja jätehuolto, puhtaanapito ja vastaavat palvelut	94

Edellä lueteltujen palvelujen lisäksi A, B ja C jakson soveltamisalaan kuuluvien yksiköiden osalta seuraavien palvelujen hankinta (yksilöity Yhdistyneiden kansakuntien yhteisen tavaraluokituksen (CPC Prov¹) mukaisesti):

- Hotelli- ja ravintolapalvelut (CPC 641)^{***},
- Ruoantarjoilupalvelut (CPC 642)^{***},
- Juomatarjoilupalvelut (CPC 643)^{***},
- Televiestintään liittyvät palvelut (CPC 754),

¹ <http://unstats.un.org/unsd/cr/registry/regcst.asp?Cl=9&Lg=1>

- Palkkio- tai sopimusperusteiset kiinteistöpalvelut (CPC 8220),
- Muut yrityspalvelut (CPC 87901, 87903, 87905–87907),
- Koulutuspalvelut (CPC 92).

E jaksoa koskevat huomautukset

1. Tämän jakson soveltamisalaan kuuluvien palvelujen hankinnat A–C jaksossa mainittujen hankintayksiköiden toimesta ovat Chilen palveluntarjoajan osalta tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvia hankintoja vain siltä osin kuin kyseinen palvelu kuuluu Chilen soveltamisalaan liitteessä 28-B olevan E jakson nojalla.
2. * Lukuun ottamatta palveluja, jotka yksiköiden on hankittava toiselta yksiköltä julkaistujen lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten nojalla annetun yksinoikeuden perusteella.
3. ** Lukuun ottamatta välimies- ja sovittelupalveluja.
4. *** Hotelli- ja ravintolapalvelujen (CPC 641), ruoantarjoilupalvelujen (CPC 642), juomatarjoilupalvelujen (CPC 643) ja koulutuspalvelujen (CPC 92) hankintasopimukset sisältyvät Chilen tavarantoimittajien ja palvelujentarjoajien kansallisen kohtelun järjestelmään edellyttäen, että sopimusten arvo on vähintään 750 000 euroa, kun nämä sopimukset myöntää tämän liitteen A tai B jaksossa tarkoitettu hankintayksikkö, tai vähintään 1 000 000 euroa, kun nämä sopimukset myöntää tämän liitteen C jaksossa tarkoitettu hankintayksikkö.

F JAKSO

RAKENNUSPALVELUT

Määritelmä:

Tässä jaksossa 'rakennuspalvelusopimuksella' tarkoitetaan sopimusta, jonka kohteena on jokin CPC-luokituksen alajaksossa 51 tarkoitettu ja millä mahdollisella tavalla tahansa suoritettava maa- ja vesirakentamiseen tai rakennusten tai rakennelmien rakentamiseen liittyvä työsuorite.

CPC-luokituksen alajakso 51:

Kaikki alajaksossa 51 luetellut palvelut.

CPC-luokituksen alajakso 51

Ryhmä	Luokka	Alaluokka	Nimike	Vastaava ISCI-koodi
5 JAKSO			RAKENTAMINEN JA RAKENNELMAT: MAAN PÄÄLLÄ	
ALAJAKSO 51			RAKENTAMINEN	
511			Rakennusalueen pohjatyöt	
	5111	51110	Rakennusalueen tutkimustyöt	4510
	5112	51120	Purkutyöt	4510
	5113	51130	Rakennusalueen maantäyttö- ja raivaustyöt	4510
	5114	51140	Maankaivu- ja maansiirtotyöt	4510
	5115	51150	Maaperän rakentaminen kaivostoimintaa varten	4510
	5116	51160	Rakennustelinetyöt	4520

Ryhmä	Luokka	Alaluokka	Nimike	Vastaava ISCI-koodi
512			Talonrakentaminen	
	5121	51210	Omakotitalojen ja paritalojen rakentaminen	4520
	5122	51220	Rivitalojen ja asuinkerrostalojen rakentaminen	4520
	5123	51230	Varastojen ja teollisuusrakennusten rakentaminen	4520
	5124	51240	Liikerakennusten rakentaminen	4520
	5125	51250	Näytös- ja huvitilaisuuksiin tarkoitettujen rakennusten rakentaminen	4520
	5126	51260	Hotellien, ravintoloiden ja vastaavien rakennusten rakentaminen	4520
	5127	51270	Oppilaitosten rakentaminen	4520
	5128	51280	Terveystieteiden rakennusten rakentaminen	4520
	5129	51290	Muiden rakennusten rakentaminen	4520
513			Maa- ja vesirakentaminen	
	5131	51310	Teiden (ei kuitenkaan eritasoteiden), katujen, raideliikenneväylien, lentokenttien ja kiitoratojen rakentaminen	4520
	5132	51320	Siltojen ja eritasoteiden, tunneleiden ja metrotunneleiden rakentaminen	4520
	5133	51330	Vesiväylien, satamien ja patojen rakentaminen sekä muut vesirakennustyöt	4520
	5134	51340	Putkijohtojen, tietoliikenteen ja voimajohtojen (kaapelit) kaukoverkostojen rakentaminen	4520
	5135	51350	Kunnallisten putkijohtojen ja kaapeleiden rakentaminen; siihen liittyvät asennustyöt	4520
	5136	51360	Kaivosalan ja teollisuusalan tuotantolaitosten rakentaminen	4520

Ryhmä	Luokka	Alaluokka	Nimike	Vastaava ISCI-koodi
	5137		Urheilu- ja vapaa-ajanlaitosten rakentaminen	
		51371	Stadionien ja urheilukenttien rakentaminen	4520
		51372	Muiden urheilu- ja vapaa-ajanlaitosten rakentaminen (esim. uima-altaat, tenniskentät, golfradat)	4520
	5139	51390	Muiden rakennelmien rakentaminen, muualle luokittelematon	4520
514	5140	51400	Tehdasvalmisteisten rakennusten kokoaminen ja pystytys	4520
515			Erikoisalojen rakennustyöt	
	5151	51510	Perustuksien rakentaminen, myös paalutustyöt	4520
	5152	51520	Kaivojen poraus	4520
	5153	51530	Kattotyöt ja tiivistystyöt	4520
	5154	51540	Betonityöt	4520
	5155	51550	Teräsrunkorakenteiden taivutus ja pystytystyöt (myös hitsaus)	4520
	5156	51560	Muuraustyöt	4520
	5159	51590	Muu erikoisalarakentaminen	4520
516			Asennustyöt	
	5161	51610	Lämmitys-, tuuletus- ja ilmastointilaitteiden asennustyöt	4530
	5162	51620	Vesi- ja viemärijohtojen asennustyöt	4530
	5163	51630	Kaasulaitteiden asennustyöt	4530
	5164		Sähkötyöt	
		51641	Sähköasennustyöt	4530
		51642	Palohälyttimien asennustyöt	4530

Ryhmä	Luokka	Alaluokka	Nimike	Vastaava ISCI-koodi
		51643	Varashälytínjärjestelmien asennustyöt	4530
		51644	Taloantennien asennustyöt	4530
		51649	Rakennusten muut sähköasennustyöt	4530
	5165	51650	Eristystyöt (sähköjohdot, vesi, lämpö, ääni)	4530
	5166	51660	Aitojen ja kaiteiden asennustyöt	4530
	5169		Muut asennustyöt	
		51691	Hissien ja liukuportaiden asennustyöt	4530
		51699	Muut asennustyöt, muualle luokittelemattomat	4530
517			Rakennusten viimeistelytyöt	
	5171	51710	Lasitustyöt	4540
	5172	51720	Rappaustyöt	4540
	5173	51730	Maalaustyöt	4540
	5174	51740	Lattian ja seinien laatoitustyöt	4540
	5175	51750	Muut lattian ja seinien päällystystyöt, myös tapetointi	4540
	5176	51760	Rakennuspuusepän puu- ja metalliasennustyöt	4540
	5177	51770	Sisustustyöt	4540
	5178	51780	Koristeiden asennustyöt	4540
	5179	51790	Muut rakennusten viimeistelytyöt	4540
518	5180	51800	Rakennusten rakentamiseen tai purkamiseen tai maa- ja vesirakentamiseen liittyvien koneiden vuokrauspalvelut käyttäjiin	4550

G JAKSO

KÄYTTÖOIKEUSURAKAT

Määritelmä:

'käyttöoikeusurakalla' tarkoitetaan rahallista vastiketta vastaan tehtyä kirjallista sopimusta, jolla hankintayksiköt siirtävät rakennusurakan toteuttamisen yhdelle tai useammalle talouden toimijalle ja jossa siirtämisen vastikkeena on joko yksinomaan rakennettavan kohteen käyttöoikeus tai tällainen oikeus ja maksu yhdessä.

Käyttöoikeusurakkaa koskevan sopimuksen tekemiseen liittyy se, että urakoiden hyödyntämiseen liittyvä toiminnallinen riski siirretään talouden toimijoille, mukaan lukien kysyntä- tai tarjontariskit, tai molemmat. Tehtyjen investointien tai töiden toteuttamisesta aiheutuvien kustannusten kattamista ei pitäisi taata.

Laajuus:

A tai B jaksossa mainittujen yksiköiden tekemiin käyttöoikeusurakoita koskeviin sopimuksiin edellyttäen, että sopimusten arvo on vähintään 5 000 000 erityisnosto-oikeutta, sovelletaan seuraavia määräyksiä: 28.1 artikla, 28.2 artikla (lukuun ottamatta 7 ja 8 kohtaa), 28.3 artikla, 28.4 artikla (lukuun ottamatta 5 kohtaa), 28.5 artikla, 28.6 artikla (lukuun ottamatta 2 kohdan c ja e alakohtaa ja 4 ja 5 kohtaa), 28.7 artikla, 28.9 artikla, 28.10 artikla, 28.11 artikla, 28.12 artiklan 1 kohta, 28.14 artiklan 1 kohdan a, b ja c alakohta, 28.16 artikla, 28.17 artikla, 28.18 artikla, 28.19 artikla, 28.20 artikla, 28.21 artikla.

Huomautukset:

Tähän sitoumukseen sovelletaan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/23/EU¹ 11 ja 12 artiklassa säädettyjä poikkeuksia.

H JAKSO

YLEISET HUOMAUTUKSET JA POIKKEUKSET

1. Sopimuksen 28 luvun soveltamisalaan eivät kuulu:
 - a) maatalouden tukiohjelmien ja elintarvikeohjelmien edistämiseksi tehty maataloustuotteiden hankinnat (esimerkiksi elintarvikeapu, hätäapu mukaan luettuna);
 - b) radio- ja televisiotoiminnan harjoittajien ohjelmien ostoa, kehittämistä, tuotantoa tai yhteistuotantoa koskevat hankinnat sekä radio- ja televisiolähetysaikaa koskevat sopimukset; tai
 - c) A tai B jaksossa mainittujen hankintayksiköiden juomavesi-, energia-, liikenne- ja postialan toimintaan liittyvät hankinnat eivät kuulu 28 luvun soveltamisalaan, paitsi jos ne kuuluvat C jakson soveltamisalaan ja niihin sovelletaan vastaavia kynnysarvoja.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston [direktiivi](#) 2014/23/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, käyttöoikeussopimusten tekemisestä (EUVL L 94, 28.3.2014, s. 1).

2. Ahvenanmaan osalta sovelletaan Itävallan, Suomen ja Ruotsin liittymisestä Euroopan unioniin tehdyn sopimuksen Ahvenanmaasta tehdyn pöytäkirjan N:o 2 erityisehtoja.

I JAKSO

HANKINTATIETOJEN JULKAISUVÄLINEET

1. EU-osapuolen käyttämät sähköiset julkaisut tai paperijulkaisut, joita käytetään 28.5 artiklan soveltamisalaan kuuluvien julkisia hankintoja koskevien lakien, määräysten, oikeuden päätösten, yleisesti sovellettavaksi tarkoitettujen hallinnollisten päätösten, sopimusten vakioehtojen ja menettelyjen julkaisemiseen

1.1 Euroopan unioni

Tiedot Euroopan unionin julkisten hankintojen järjestelmästä:

- http://simap.ted.europa.eu/index_en.html
- Euroopan unionin virallinen lehti

1.2 Jäsenvaltiot

1.2.1 Belgia

1. Lait, kuninkaan vahvistamat asetukset, ministeriöiden määräykset ja kiertokirjeet:

- le Moniteur Belge

2. Oikeuskäytäntö:

- Pasicrisie

1.2.2 Bulgaria

1. Lait ja määräykset:

- Държавен вестник (valtion virallinen lehti)

2. Oikeuden päätökset:

- <http://www.sac.government.bg>

3. Yleisesti sovellettavat hallinnolliset päätökset ja kaikki menettelytavat:

- <http://www.aop.bg>
- <http://www.cpc.bg>

1.2.3 Tšekki

1. Lait ja määräykset:

- Tšekin lakikokoelma

2. Kilpailunsuojeluviraston päätökset

- Kilpailunsuojeluviraston päätöskokoelma

1.2.4 Tanska

1. Lait ja määräykset:

- Lovtidende

2. Oikeuden päätökset:

- Ugeskrift for Retsvaesen

3. Hallinnolliset päätökset ja menettelyt:

- Ministerialtidende

4. Julkisia hankintoja käsittelevän valituslautakunnan päätökset

- Kendelser fra Klagenævnet for Udbud

1.2.5 Saksa

1. Lait ja määräykset:

- Bundesgesetzblatt
- Bundesanzeiger

2. Oikeuden päätökset:

- Entscheidungen des Bundesverfassungsgerichts;
Bundesgerichtshofs Bundesverwaltungsgerichts Bundesfinanzhofs
sowie der Oberlandesgerichte

1.2.6 Viro

1. Lait, määräykset ja yleisesti sovellettavat hallinnolliset päätökset:

- Riigi Teataja – <http://www.riigiteataja.ee>

2. Julkisia hankintoja koskevat menettelyt:

- <https://riigihanked.riik.ee>

1.2.7 Irlanti

1. Lait ja määräykset:

- Iris Oifigiuil (Irlannin hallituksen virallinen lehti)

1.2.8 Kreikka

1. Epishmh efhmerida eurwpaikwn koinothtwn (Kreikan hallituksen virallinen lehti)

1.2.9 Espanja

1. Lainsäädäntö:
 - Boletín Oficial del Estado
2. Oikeuden päätökset
 - Oikeusasiakirjakeskus (Centro de Documentación Judicial (Cendoj))
<https://www.poderjudicial.es/search/indexAN.jsp>
 - Espanjan perustuslakituomioistuin (Base de datos pública de jurisprudencia del Tribunal Constitucional)
<http://hj.tribunalconstitucional.es/es>

- Julkisia hankintoja koskevia valituksia käsittelevä keskushallintotuomioistuim (Tribunal Administrativo Central de Recursos Contractuales)
<https://www.hacienda.gob.es/es-ES/Areas%20Tematicas/Contratacion/TACRC/Paginas/BuscadordeResoluciones.aspx>

1.2.10 Ranska

1. Lainsäädäntö:
 - Journal Officiel de la République française
2. Oikeuskäytäntö:
 - Recueil des arrêts du Conseil d'État
 - Revue des marchés publics

1.2.11 Kroatia

1. Narodne novine – <http://www.nn.hr>

1.2.12 Italia

1. Lainsäädäntö:
 - Gazzetta Ufficiale
2. Oikeuskäytäntö:
 - Ei virallista julkaisua

1.2.13 Kypros

1. Lainsäädäntö:
 - Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας (tasavallan virallinen lehti)
2. Oikeuden päätökset:
 - Αποφάσεις Ανωτάτου Δικαστηρίου 1999 – Τυπογραφείο της Δημοκρατίας (Korkeimman oikeuden päätökset – Julkaisutoimisto)

1.2.14 Latvia

1. Lainsäädäntö:

- Latvijas vēstnesis (virallinen lehti)

1.2.15 Liettua

1. Lait, määräykset ja hallinnolliset määräykset:

- Teisės aktų registras (säädösrekisteri)

2. Oikeuden päätökset, oikeuskäytäntö:

- Liettuan korkeimman oikeuden lehti ”Teismų praktika”
- Liettuan korkeimman hallinto-oikeuden lehti ”Administracinių teismų praktika”

1.2.16 Luxemburg

1. Lainsäädäntö:
 - Memorial
2. Oikeuskäytäntö:
 - Pasicrisie

1.2.17 Unkari

1. Lainsäädäntö:
 - Magyar Közlöny (Unkarin virallinen lehti)
2. Oikeuskäytäntö:
 - Közbesszerzési Értesítő – a Közbesszerzések Tanácsa Hivatalos Lapja (Julkisia hankintoja koskeva lehti – Julkisia hankintoja hoitavan neuvoston virallinen lehti)

1.2.18 Malta

1. Lainsäädäntö:
 - Hallituksen virallinen lehti

1.2.19 Alankomaat

1. Lainsäädäntö:
 - Nederlandse Staatscourant ja/tai Staatsblad
2. Oikeuskäytäntö:
 - Ei virallista julkaisua

1.2.20 Itävalta

1. Lainsäädäntö:
 - Österreichisches Bundesgesetzblatt
 - Amtsblatt zur Wiener Zeitung

2. Oikeuden päätökset:

- Entscheidungen des Verfassungsgerichtshofes, Verwaltungsgerichtshofes, Obersten Gerichtshofes, der Oberlandesgerichte, des Bundesverwaltungsgerichtes und der Landesverwaltungsgerichte – <http://ris.bka.gv.at/Judikatur/>

1.2.21 Puola

1. Lainsäädäntö:

- Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej (lakikokoelma – Puolan tasavalta)

2. Oikeuden päätökset, oikeuskäytäntö:

- ”Zamówienia publiczne w orzecznictwie. Wybrane orzeczenia zespołu arbitrów i Sądu Okręgowego w Warszawie” (välimiespaneelin ja Varsovan alueellisen tuomioistuimen päätöksiä)

1.2.22 Portugali

1. Lainsäädäntö:

- Diário da República Portuguesa 1a Série A e 2a série

2. Oikeuskäytäntöä koskevat julkaisut:

- Boletim do Ministério da Justiça
- Colectânea de Acordos do Supremo Tribunal Administrativo
- Colectânea de Jurisprudencia Das Relações

1.2.23 Romania

1. Lait ja määräykset:

- Monitorul Oficial al României (Romanian virallinen lehti)

2. Oikeuden päätökset, yleisesti sovellettavat hallinnolliset päätökset ja muut menettelyt: <http://www.anrmap.ro>

1.2.24 Slovenia

1. Lainsäädäntö:
 - Slovenian tasavallan virallinen lehti
2. Oikeuden päätökset:
 - Ei virallista julkaisua

1.2.25 Slovakia

1. Lainsäädäntö:
 - Zbierka zákonov (lakikokoelma)
2. Oikeuden päätökset:
 - Ei virallista julkaisua

1.2.26 Suomi

1. Suomen Säädoskokoelma – Finlands Författningssamling
2. Ålands Författningssamling

1.2.27 Ruotsi

Svensk författningssamling (Ruotsin säädöskokoelma)

2. Sähköiset julkaisut tai paperijulkaisut, joita EU-osapuoli käyttää 28.6 artiklassa, 28.8 artiklan 7 kohdassa ja 28.17 artiklan 2 kohdassa edellytettyjen ilmoitusten julkaisemiseen 28.5 artiklan nojalla.

2.1 Euroopan unioni

Euroopan unionin virallisen lehden täydennysosa ja sen verkkoversio:

TED (tenders electronically daily) <http://ted.europa.eu> (saatavilla myös portaalissa http://simap.ted.europa.eu/index_en.html)

2.2 Jäsenvaltiot

2.2.1 Belgia

1. Euroopan unionin virallinen lehti
2. Le Bulletin des Adjudications
3. Muut erikoisalojen lehdet

2.2.2 Bulgaria

1. Euroopan unionin virallinen lehti
2. Държавен вестник (valtion virallinen lehti) – <http://dv.parliament.bg>
3. Julkisten hankintojen rekisteri – <http://www.aop.bg>

2.2.3 Tšekki

Euroopan unionin virallinen lehti

2.2.4 Tanska

Euroopan unionin virallinen lehti

2.2.5 Saksa

Euroopan unionin virallinen lehti

2.2.6 Viro

Euroopan unionin virallinen lehti

2.2.7 Irlanti

1. Euroopan unionin virallinen lehti

2. eTenders (www.eTenders.gov.ie)

2.2.8 Kreikka

1. Euroopan unionin virallinen lehti

2. Sanomalehdet, talouslehdet, alueelliset lehdet ja erikoisalojen lehdet

2.2.9 Espanja

1. Euroopan unionin virallinen lehti
2. Julkisen sektorin hankintoja koskeva alusta (Plataforma de Contratación del Sector Público), <https://contrataciondelestado.es/wps/portal/plataforma>
3. Espanjan virallinen lehti (Boletín Oficial del Estado) <https://www.boe.es>

2.2.10 Ranska

1. Euroopan unionin virallinen lehti
2. Bulletin officiel des annonces des marchés publics

2.2.11 Kroatia

1. Euroopan unionin virallinen lehti
2. Elektronički oglasnik javne nabave Republike Hrvatske (Kroatian tasavallan julkisten hankintojen sähköinen ilmoitusjärjestelmä)

2.2.12 Italia

Euroopan unionin virallinen lehti

2.2.13 Kypros

1. Euroopan unionin virallinen lehti
2. Tasavallan virallinen lehti
3. Paikallislehdet

2.2.14 Latvia

1. Euroopan unionin virallinen lehti
2. Latvijas vēstnesis (virallinen sanomalehti)

2.2.15 Liettua

1. Euroopan unionin virallinen lehti

2. Centrinė viešųjų pirkimų informacinė sistema (julkisten hankintojen keskusportaali)
3. Liettuan tasavallan virallisen lehden (Valstybės žinios) liite ”Informaciniai pranešimai”

2.2.16 Luxemburg

1. Euroopan unionin virallinen lehti
2. Päivälehdet

2.2.17 Unkari

1. Euroopan unionin virallinen lehti
2. Közbeszerzési Értesítő – a Közbeszerzések Tanácsa Hivatalos Lapja (julkisia hankintoja koskeva lehti – julkisia hankintoja hoitavan neuvoston virallinen lehti)

2.2.18 Malta

1. Euroopan unionin virallinen lehti
2. Virallinen lehti

2.2.19 Alankomaat

Euroopan unionin virallinen lehti

2.2.20 Itävalta

1. Euroopan unionin virallinen lehti
2. Amtsblatt zur Wiener Zeitung

2.2.21 Puola

1. Euroopan unionin virallinen lehti
2. Biuletyn Zamówień Publicznych (julkisten hankintojen tiedotuslehti)

2.2.22 Portugali

Euroopan unionin virallinen lehti

2.2.23 Romania

1. Euroopan unionin virallinen lehti
2. Monitorul Oficial al României (Romanian virallinen lehti)
3. Julkisten hankintojen sähköinen järjestelmä – <http://www.e-licitatie.ro>

2.2.24 Slovenia

1. Euroopan unionin virallinen lehti
2. Portal javnih naročil – <http://www.enarocanje.si/?podrocje=portal>

2.2.25 Slovakia

1. Euroopan unionin virallinen lehti
2. Vestník verejného obstarávania (julkisia hankintoja koskeva lehti)

2.2.26 Suomi

1. Euroopan unionin virallinen lehti
2. Julkiset hankinnat Suomessa ja ETA-alueella, Virallisen lehden liite

2.2.27 Ruotsi

Euroopan unionin virallinen lehti

JULKISET HANKINNAT

CHILE

A JAKSO

KESKUSHALLINNON YKSIKÖT

1. Sopimuksen 28 lukua sovelletaan tässä jaksossa lueteltujen hallinnon yksiköiden keskustason hankintoihin, kun hankinnan arvo arvioidaan J jakson mukaisesti vähintään seuraavia kynnysarvoja vastaavaksi:

Tavarat

Määritelty D jaksossa

Kynnysarvot 95 000 erityisnosto-oikeutta

Palvelut

Määritelty E jaksossa

Kynnysarvot 95 000 erityisnosto-oikeutta

Rakennuspalvelut

Määritelty F jaksossa

Kynnysarvot 5 000 000 erityisnosto-oikeutta

2. Edellä 1 kohdassa määritettyjä rahamääräisiä kynnysarvoja mukautetaan J jakson mukaisesti.

Yksikköjen luettelo:

Ellei tässä jaksossa toisin täsmennetä, 28 lukua sovelletaan lueteltujen yksikköjen alaisiin yksiköihin, mukaan lukien seuraavat:

1. Presidencia de la República (tasavallan presidentti)
2. Ministerio del Interior y Seguridad Pública (sisäasioiden ja yleisen turvallisuuden ministeriö):

Subsecretaría del Interior

Subsecretaría de Desarrollo Regional

Subsecretaría de Prevención del Delito

Oficina Nacional de Emergencia del Ministerio del Interior (ONEMI)

Servicio Nacional para la Prevención y Rehabilitación del Consumo de Drogas y Alcohol (SENDA)

Fondo Nacional de Seguridad Pública

Departamento de Extranjería

3. Ministerio de Relaciones Exteriores (ulkoministeriö):

Subsecretaría de Relaciones Exteriores

Subsecretaría de Relaciones Económicas Internacionales

Instituto Antártico Chileno (INACH)

Dirección Nacional de Fronteras y Límites del Estado (DIFROL)

Agencia de Cooperación Internacional (AGCI)

4. Ministerio de Defensa Nacional (puolustusministeriö):

Subsecretaría de Defensa

Subsecretaría para las Fuerzas Armadas

Dirección Administrativa del ministerio de Defensa Nacional

Dirección de Aeronáutica Civil (DGAC)

Dirección General de Movilización Nacional (DGMN)

Academia Nacional de Estudios Políticos y Estratégicos (ANEPE)

Defensa Civil de Chile

5. Ministerio de Hacienda (valtiovarainministeriö):

Subsecretaría de Hacienda

Dirección de Presupuestos (DIPRES)

Servicio de Impuestos Internos (SII)

Tesorería General de la República (TGR)

Servicio Nacional de Aduanas (SNA)

Chilecompra

Comisión para el Mercado Financiero (CMF)

6. Ministerio Secretaría General de la Presidencia (presidentin pääsihteeristöministeriö):

Subsecretaría General de la Presidencia

7. Ministerio Secretaría General de Gobierno (hallituksen pääsihteeristöministeriö):

Subsecretaría General de Gobierno

Instituto Nacional del Deporte (IND)

División de Organizaciones Sociales (DOS)

Secretaría de Comunicaciones

8. Ministerio de Economía, Fomento y Turismo (talous-, kehitys- ja matkailuministeriö):

Subsecretaría de Economía y Empresas de Menor Tamaño

Subsecretaría de Pesca y Acuicultura

Servicio Nacional de Turismo (SERNATUR)

Servicio Nacional del Consumidor (SERNAC)

Servicio Nacional de Pesca (SERNAPESCA)

Corporación de Fomento de la Producción (CORFO)

Servicio de Cooperación Técnica (SERCOTEC)

Fiscalía Nacional Económica (FNE)

Invest Chile

Instituto Nacional de Estadísticas (INE)

Instituto de Propiedad Intelectual (INAPI)

Fondo Nacional de Desarrollo Tecnológico y Productivo (FONDEF);

Superintendencia de Insolvencia y Reemprendimiento

Instituto Nacional de Desarrollo Sustentable de la Pesca Artesanal y de la Acuicultura de Pequeña Escala (INDESPA)

Sistema de Empresas Públicas (SEP)

9. Ministerio de Minería (kaivosministeriö):

Subsecretaría de Minería

Comisión Chilena del Cobre (COCHILCO)

Servicio Nacional de Geología y Minería (SERNAGEOMIN)

10. Ministerio de Energía (energiaministeriö):

Subsecretaría de Energía

Comisión Nacional de Energía

Comisión Chilena de Energía Nuclear (CCHEN)

Superintendencia de Electricidad y Combustible

11. Ministerio de Desarrollo Social y Familia (sosiaalikehitys- ja perheministeriö):

Subsecretaría de Evaluación Social

Subsecretaría de Servicios Sociales

Subsecretaría de la Niñez

Corporación Nacional Desarrollo Indígena (CONADI)

Fondo de Solidaridad e Inversión Social (FOSIS)

Servicio Nacional de la Discapacidad (SENADIS)

Instituto Nacional de la Juventud (INJUV)

Servicio Nacional del Adulto Mayor (SENAMA)

12. Ministerio de Educación (opetusministeriö):

Subsecretaría de Educación

Subsecretaría de Educación Parvularia

Subsecretaría de Educación Superior

Superintendencia de Educación

Comisión Nacional de Investigación Científica y Tecnológica (CONICYT)

Junta Nacional de Auxilio Escolar y Becas (JUNAEB)

Junta Nacional de Jardines Infantiles (JUNJI)

Centro de Educación y Tecnología (ENLACES)

13. Ministerio de Justicia y Derechos Humanos (oikeus- ja ihmisoikeusministeriö):

Subsecretaría de Justicia

Subsecretaría de Derechos Humanos

Servicio Nacional de Menores (SENAME)

Servicio Médico Legal

Gendarmería de Chile

Servicio Registro Civil e Identificación

Corporaciones de Asistencia Judicial

14. Ministerio del Trabajo y Previsión Social (työ- ja sosiaaliturvaministeriö):

Subsecretaría del Trabajo

Subsecretaría de Previsión Social

Dirección del Trabajo

Servicio Nacional de Capacitación y Empleo (SENCE)

Comisión del Sistema Nacional de Certificación de Competencias Laborales
(CHILEVALORA)

Dirección General del Crédito Prendario

Superintendencia de Pensiones

Superintendencia de Seguridad Social

Instituto de Previsión Social (IPS)

Instituto de Seguridad Laboral (ISL)

Fondo Nacional de Pensiones Asistenciales

15. Ministerio de Obras Públicas (julkisista töistä vastaava ministeriö):

Subsecretaría de Obras Públicas

Dirección General de Obras Públicas

Dirección General de Concesiones

Dirección General de Aguas

Administración y ejecución de Obras Públicas

Administración de Servicios de Concesiones Dirección de Aeropuertos

Dirección de Aeropuertos

Dirección de Arquitectura

Dirección de Obras Portuarias

Dirección de Planeamiento

Dirección de Obras Hidráulicas

Dirección de Vialidad

Dirección de Contabilidad y Finanzas

Instituto Nacional de Hidráulica

Superintendencia Servicios Sanitarios (SISS)

16. Ministerio de Transportes y Telecomunicaciones (liikenne- ja televiestintäministeriö):

Subsecretaría de Transportes

Subsecretaría de Telecomunicaciones

Junta de Aeronáutica Civil

Centro de Control y Certificación Vehicular (3CV)

Comisión Nacional de Seguridad de Tránsito (CONASET)

Unidad Operativa de Control de Tránsito (UOCT)

17. Ministerio de Salud (terveysministeriö):

Subsecretaría de Salud Pública

Subsecretaría de Redes Asistenciales

Central de Abastecimiento del Sistema Nacional de Servicios de Salud (CENABAST)

Fondo Nacional de Salud (FONASA)

Instituto de Salud Pública (ISP)

Instituto Nacional del Tórax

Superintendencia de Salud

Servicio de Salud Arica y Parinacota

Servicio de Salud Iquique y Tarapacá

Servicio de Salud Antofagasta

Servicio de Salud Atacama

Servicio de Salud Coquimbo

Servicio de Salud Valparaíso-San Antonio

Servicio de Salud Viña del Mar-Quillota

Servicio de Salud O'Higgins

Servicio de Salud Maule

Servicio de Salud Ñuble

Servicio de Salud Concepción

Servicio de Salud Talcahuano

Servicio de Salud Bío-Bío

Servicio de Salud Arauco

Servicio de Salud Araucanía Norte

Servicio de Salud Araucanía Sur

Servicio de Salud Valdivia

Servicio de Salud Osorno

Servicio de Salud Chiloé

Servicio de Salud Aysén

Servicio de Salud Magallanes

Servicio de Salud Metropolitano Norte

Servicio de Salud Metropolitano Occidente

Servicio de Salud Central

Servicio de Salud Oriente

Servicio de Salud Metropolitano Sur

Servicio de Salud Metropolitano Sur-Oriente

18. Ministerio de Vivienda y Urbanismo (asunto- ja kaupunkikehitysministeriö):

Subsecretaría de Vivienda y Urbanismo

Parque Metropolitano

Servicios de Vivienda y Urbanismo

19. Ministerio de Bienes Nacionales (kansallisvarallisuudesta vastaava ministeriö):

Subsecretaría de Bienes Nacionales

20. Ministerio de Agricultura (maatalousministeriö):

Subsecretaría de Agricultura

Comisión Nacional de Riego (CNR)

Corporación Nacional Forestal (CONAF)

Instituto de Desarrollo Agropecuario (INDAP)

Oficina de Estudios y Políticas Agrícolas (ODEPA)

Servicio Agrícola y Ganadero (SAG)

Instituto de Investigaciones Agropecuarias (INIA)

AgroSeguros

Agencia Chilena para la Inocuidad y Calidad Alimentaria (ACHIPIA)

21. Ministerio del Medio Ambiente (ympäristöministeriö):

Servicio de Evaluación Ambiental

Superintendencia de Medio Ambiente

22. Ministerio del Deporte (urheiluministeriö):

Subsecretaría del Deporte

23. Ministerio de las Culturas, las Artes y el Patrimonio (kulttuuri-, taide- ja kulttuuriperintöministeriö):

Subsecretaría de las Culturas y las Artes

Subsecretaría del Patrimonio Cultural

Consejo Nacional de las Culturas y el Patrimonio

Consejo Nacional del Libro y la Lectura

Consejo de Fomento de la Música Nacional

Servicio Nacional del Patrimonio Cultural

Fondo de Desarrollo de las Artes y la Cultura (FONDART)

24. Ministerio de la Mujer y la Equidad de Género (naisasiain ja sukupuolten tasa-arvon ministeriö):

Subsecretaría de la Mujer y la Equidad de Género

25. Ministerio de Ciencia, Tecnología, Conocimiento e Innovación (tiede-, teknologia-, osaamis- ja innovaatioministeriö):

Subsecretaría de Ciencia, Tecnología, Conocimiento e Innovación

26. Contraloría General de la República (Chilen valvova viranomainen)

Kaikki aluehallinnon yksiköt (mukaan lukien nykyiset ja äskettäin perustetut tehtävät, kuten Intendencias / Gobernadores regionales)

Kaikki paikallishallinnon yksiköt (Gobernaciones, mukaan lukien nykyinen ”Gobernador” ja äskettäin perustetut tehtävät, kuten ”Delegado presidencial provincial”)

Huomautus:

Kaikki muut valtionhallintoon kuuluvat yksiköt, mukaan lukien niiden alueelliset ja paikalliset alaosastot edellyttäen, että ne eivät harjoita teollista tai kaupallista toimintaa.

B JAKSO

KESKUSHALLINTOA ALEMMAN TASON YKSIKÖT

1. Sopimuksen 28 lukua sovelletaan tässä jaksossa lueteltujen keskushallintoa alemman tason yksiköiden hankintoihin, kun hankinnan arvo arvioidaan liitteessä 28-B olevan J jakson mukaisesti vähintään seuraavia kynnysarvoja vastaavaksi:

Tavarat

Määritelty D jaksossa

Kynnysarvot 200 000 erityisnosto-oikeutta

Palvelut

Määritelty E jaksossa

Kynnysarvot 200 000 erityisnosto-oikeutta

Rakennuspalvelut

Määritelty F jaksossa

Kynnysarvot 5 000 000 erityisnosto-oikeutta

2. Edellä 1 kohdassa määritettyjä rahamääräisiä kynnysarvoja mukautetaan J jakson mukaisesti.

Yksikköjen luettelo:

Kaikki kunnat (Municipalidades)

Huomautus:

Kaikki muut julkishallinnon alemman tason yksiköt, mukaan lukien niiden alaosastot ja kaikki muut yleishyödyllistä toimintaa harjoittavat yksiköt, joiden hallintoa tai varainhoitoa julkiset elimet tosiasiallisesti valvovat, edellyttäen, että niillä ei ole teollista tai kaupallista luonnetta.

C JAKSO

MUUT SOVELTAMISALAAN KUULUVAT YKSIKÖT

1. Sopimuksen 28 lukua sovelletaan tässä jaksossa lueteltujen muiden yksiköiden hankintoihin, kun hankinnan arvo arvioidaan J jakson mukaisesti vähintään seuraavia kynnysarvoja vastaavaksi:

Tavarat

Määritelty D jaksossa

Kynnysarvot 220 000 erityisnosto-oikeutta

Palvelut

Määritelty E jaksossa

Kynnysarvot 220 000 erityisnosto-oikeutta

Rakennuspalvelut

Määritelty F jaksossa

Kynnysarvot 5 000 000 erityisnosto-oikeutta

2. Edellä 1 kohdassa määritettyjä rahamääräisiä kynnysarvoja mukautetaan J jakson mukaisesti.

Yksikköjen luettelo:

1. *Empresa Portuaria Arica* (Arican satamayhtiö)
2. *Empresa Portuaria Iquique* (Iquiquen satamayhtiö)
3. *Empresa Portuaria Antofagasta* (Antofagastan satamayhtiö)
4. *Empresa Portuaria Coquimbo* (Coquimbon satamayhtiö)
5. *Empresa Portuaria Valparaíso* (Valparaíson satamayhtiö)

6. *Empresa Portuaria San Antonio* (San Antonion satamayhtiö)
7. *Empresa Portuaria Talcahuano San Vicente* (Talcahuano San Vicenten satamayhtiö)
8. *Empresa Portuaria Puerto Montt* (Puerto Monttin satamayhtiö)
9. *Empresa Portuaria Chacabuco* (Chacabucon satamayhtiö)
10. *Empresa Portuaria Austral* (Australin satamayhtiö);
11. *Aeropuertos de propiedad del Estado, dependientes de la Dirección General de Aeronáutica Civil* (DGAC) (valtion omistamat lentoasemat, jotka kuuluvat siviili-ilmailun pääosaston alaisuuteen)

Huomautukset:

Kaikki muut julkiset yritykset, joiden toimintaan sisältyy jokin seuraavista tai niiden yhdistelmä:

- a) lentoasemien tai muiden terminaalitilojen ja -palveluiden tarjoaminen lentoliikenteen harjoittajille; ja
- b) meri- tai sisävesisatamien tai muiden terminaalitilojen ja -palveluiden tarjoaminen meri- tai sisävesiliikenteen harjoittajille.

D JAKSO

TAVARAT

Sopimuksen 28 lukua sovelletaan kaikkiin tämän liitteen A, B tai C jaksossa lueteltujen yksiköiden hankkimien tavaroiden hankintaan, jollei 28 luvussa toisin täsmennetä.

E JAKSO

PALVELUT

Sopimuksen 28 lukua sovelletaan kaikkiin tämän liitteen A, B tai C jaksossa lueteltujen yksiköiden hankkimien palvelujen hankintaan, jollei 28 luvussa toisin täsmennetä.

F JAKSO

RAKENNUSPALVELUT

Sopimuksen 28 lukua sovelletaan kaikkiin tämän liitteen A, B tai C jaksossa lueteltujen yksiköiden hankkimien rakennuspalvelujen, mukaan lukien julkisia käyttöoikeusurakoita koskevat sopimukset, hankintaan, jollei 28 luvussa toisin täsmennetä.

Sopimuksen 28 lukua ei sovelleta Pääsiäissaarelle (Isla de Pascua) tarkoitettuihin rakennuspalveluihin.

Huomautukset:

- a) Rakennuspalvelujen osalta 28.1 artiklan q alakohdan teknisen eritelmän määritelmään sisältyvät rakennusmenetelmät ja rakennussuunnittelu;
- b) 28.14 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun suljetun tarjouskilpailun yhteydessä kyseisen kohdan d alakohdassa olevaa viittausta äärimmäiseen kiireellisyyteen on pidettävä hätätilanteena ja katastrofina.

G JAKSO

JULKINEN KÄYTTÖOIKEUSURAKKA

Tässä jaksossa 'julkista käyttöoikeusurakkaa koskevalla sopimuksella' tarkoitetaan sopimusta, jolla yksityinen osapuoli ottaa vastatakseen julkisen rakennusurakan toteuttamisesta, korjauksesta tai huollosta sen tilapäistä hyödyntämistä vastaan ja joka sisältää oikeuden hallita rakennusurakkaa ja johtaa sitä sekä saada siitä tuloja ja/tai maksu valtiolta.

Tämä määritelmä, 'julkista käyttöoikeusurakkaa koskeva sopimus', kattaa kaikki sopimusluokat, joihin sovelletaan julkisia käyttöoikeusurakoita koskevaa sääntelyä (julkisista töistä vastaavan ministeriön asetus nro 900 vuodelta 1996, jolla vahvistetaan konsolidoitu, yhteensovitettu ja systemaattisesti järjestetty teksti julkisista töistä vastaavan ministeriön vuonna 1991 antamasta laista nro 164, julkisia käyttöoikeusurakoita koskeva laki ja julkisista töistä vastaavan ministeriön vuonna 1997 antama asetus nro 956, jolla julkaistaan julkisia rakennusurakoita koskevaan lakiin liittyvä sääntely).

Soveltamisala

1. A tai B jaksossa mainittujen yksiköiden tekemiin julkisia käyttöoikeusurakoita koskeviin sopimuksiin edellyttäen, että sopimusten arvo on vähintään 5 000 000 erityisnosto-oikeutta, sovelletaan seuraavia artikloja: 28.1 artikla, 28.2 artikla (lukuun ottamatta 7 ja 8 kohtaa), 28.3 artikla, 28.4 artikla^{**}, 28.5 artikla, 28.6 artikla (lukuun ottamatta 2 kohdan c ja e alakohtaa ja 4 ja 5 kohtaa), 28.7 artikla, 28.9 artikla, 28.10 artikla, 28.11 artikla, 28.12 artiklan 1 kohta, 28.16 artikla, 21.17 artikla, 21.18 artikla, 21.19 artikla, 21.20 artikla ja 28.21 artikla.

^{**} Kun kyseessä ovat julkiset käyttöoikeusurakat, tarjoukset on 28.4 artiklan 4 kohdan osalta toimitettava sähköisesti niin pitkälti kuin mahdollista.

2. Edellä 1 kohdassa viitattuja määräyksiä lukuun ottamatta sovelletaan sopimuspuolten sisäistä käyttöoikeussopimuksia koskevaa lainsäädäntöä.

Huomautukset:

Julkisten käyttöoikeusurakoiden osalta 28.1 artiklan q alakohdan teknisen eritelmän määritelmään sisältyvät rakennusmenetelmät ja rakennussuunnittelu.

H JAKSO

YLEISET HUOMAUTUKSET JA POIKKEUKSET

Sopimuksen 28 lukua ei sovelleta tavarain tai palvelun hankintaan Chilen alueen ulkopuolella Chilen alueen ulkopuolella kulutettavaksi.

I JAKSO

JULKAISUT

Ilmoitusten julkaisemiseen käytettävät sähköiset julkaisut

www.mercadopublico.cl or www.chilecompra.cl

www.mop.cl

http://www.concesiones.cl/proyectos/Paginas/AgendaConcesiones2018_2022.aspx

Lait ja määräykset

www.diariooficial.cl

Oikeuden päätökset

<http://basejurisprudencial.poderjudicial.cl/>

Hallinnolliset säännöt

<https://www.contraloria.cl/web/cgr/dictamenes-y-pronunciamientos-juridicos>

OSA J

KYNNYSARVOT

1. Chile laskee ja muuntaa kynnysarvot kansalliseksi valuutaksi käyttäen Kansainvälisen valuuttarahaston ”International Financial Statistics” -julkaisussa kuukausittain julkaisemien kansallisen valuutan päiväkohtaisten arvojen muutokursseja erityisnosto-oikeuksina ilmaistuina kynnysarvojen voimaantuloa edeltävän vuoden lokakuun 1 päivää edeltävältä kahden vuoden ajanjaksolta, joka alkaa seuraavan vuoden tammikuun 1 päivänä.
2. Chile ilmoittaa EU-osapuolelle uusien kynnysarvojen arvon kansallisena valuuttanaan, joka lasketaan viimeistään kuukautta ennen kyseisten kynnysarvojen voimaantuloa. Chilen kansallisessa valuutassa ilmaistut kynnysarvot vahvistetaan kahdeksi kalenterivuodeksi.

CHILEN LUETTELO

1. Asianomaiset velvoitteet:

29.4 artiklan 1 kohdan a alakohta

29.4 artiklan 1 kohdan b alakohta

29.4 artiklan 1 kohdan c alakohdan i alakohta

Yksikkö:

Empresa Nacional de Petróleo (ENAP) tai sen seuraaja, tytäryhtiöt ja sidosyritykset.

Poikkeavien toimenpiteiden soveltamisala: Yksikkö voi 29.4 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdan osalta myöntää etuskohtelun ostaessaan energiatuotteita, kuten hiilivetyä tai sähkövoimaa mistä tahansa tuotantolähteestä, jälleenmyytäväksi Chilen syrjäisillä tai palveluiltaan puutteellisilla alueilla.

Yksikkö voi 29.4 artiklan 1 kohdan a alakohdan ja c alakohdan i alakohdan osalta myöntää etuuskohtelun myydessään energiatuotteita, kuten hiilivetyä tai sähkövoimaa mistä tahansa tuotantolähteestä, kuluttajille Chilen syrjäisillä tai palveluiltaan puutteellisilla alueilla.

2. Asianomaiset velvoitteet:

29.4 artiklan 1 kohdan a alakohta

29.4 artiklan 1 kohdan b alakohta

Yksikkö:

Corporación Nacional del Cobre (CODELCO) tai sen seuraaja, tytäryhtiöt ja sidosyritykset.

Poikkeavien toimenpiteiden soveltamisala: Yksikkö voi 29.4 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdan osalta myöntää Chilen alueella sijaitseville yrityksille etuuskohtelun, joka koskee enintään 10 prosentin osuutta niiden vuotuisten tavaroiden ja palvelujen hankintojen kokonaisarvosta.

3. Asianomaiset velvoitteet:

29.4 artiklan 1 kohdan a alakohta

29.4 artiklan 1 kohdan b alakohta

29.4 artiklan 1 kohdan c alakohdan i alakohta

Yksikkö:

Empresa Nacional de Minería (ENAMI) tai sen seuraaja, tytäryhtiöt ja sidosyritykset.

Poikkeavien toimenpiteiden soveltamisala: Yksikkö voi 29.4 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdan osalta myöntää etuuskohtelun lakien tai määräysten nojalla ostaessaan mineraaleja pieniltä ja keskisuurilta mineraalien tuottajilta, jotka ovat chileläisten sijoittajien sijoituksia.

Yksikkö voi 29.4 artiklan 1 kohdan a alakohdan ja c alakohdan i alakohdan osalta myöntää teknistä tukea ja rahoituspalveluja etuuskohtelun mukaisilla ehdoilla pienille ja keskisuurille mineraalien tuottajille, jotka ovat chileläisten sijoittajien sijoituksia.

4. Asianomaiset velvoitteet:

29.4 artiklan 1 kohdan a alakohta

29.4 artiklan 1 kohdan b alakohta

Yksikkö:

Empresa de Transporte de Pasajeros Metro S.A.
(METRO) tai sen seuraaja, tytäryhtiöt ja sidosyritykset.

Poikkeavien toimenpiteiden soveltamisala: Yksikkö voi 29.4 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdan osalta myöntää Chilen alueella sijaitseville yrityksille etuuskohtelun, joka koskee enintään 10 prosentin osuutta niiden vuotuisten tavaroiden ja palvelujen hankintojen kokonaisarvosta.

5. Asianomaiset velvoitteet:

29.4 artiklan 1 kohdan a alakohta

29.4 artiklan 1 kohdan b alakohta

Yksikkö:

Televisión Nacional de Chile (TVN) tai sen seuraaja, sen tytäryhtiöt ja sidosyritykset.

Poikkeavien toimenpiteiden soveltamisala: Yksikkö voi 29.4 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdan osalta myöntää lakien tai määräysten nojalla ohjelmasisältöä hankkiessaan etuuskohtelun chileläiselle sisällölle ja tuotteille.

6. Asianomaiset velvoitteet:

29.4 artiklan 1 kohdan a alakohta rahoituspalvelujen osalta

29.4 artiklan 1 kohdan c alakohdan i alakohta
rahoituspalvelujen osalta

Yksikkö:

Banco del Estado de Chile (BANCO ESTADO) tai sen
seuraaja, tytäryhtiöt ja sidosyritykset.

Poikkeavien toimenpiteiden soveltamisala: Yksikkö voi 29.4 artiklan 1 kohdan a alakohdan ja c alakohdan i alakohdan osalta myöntää lakien tai määräysten nojalla etuuskohtelun rahoituspalvelujen tarjonnassa Chilen väestönsille, joiden osalta palvelut ovat puutteellisia, edellyttäen, että tällaisten rahoituspalvelujen tarkoituksena ei ole syrjäyttää yksityisomistuksessa olevien yritysten tarjoamia rahoituspalveluja merkityksellisiltä markkinoilta tai estää niitä.

7. Asianomaiset velvoitteet:

29.4 artiklan 1 kohdan a alakohta

29.4 artiklan 1 kohdan b alakohta

Yksikkö:

Kaikki nykyiset ja tulevat valtionyhtiöt

Poikkeavien toimenpiteiden soveltamisala: Sopimuksen 29.4 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdan osalta nykyiset ja tulevat valtionyhtiöt voivat myöntää alkuperäiskansoille ja niiden yhteisöille etuuskohtelun tavaroiden ja palvelujen hankinnassa.

Tässä kohdassa alkuperäiskansoilla ja niiden yhteisöillä tarkoitetaan sosiaalikehitys- ja perheministeriön laissa nro 19.523 tai sen seuraajalaissa tunnustettuja alkuperäiskansoja ja niiden yhteisöjä.

OSAPUOLTEN LAINSÄÄDÄNTÖ

1. EU-OSAPUOLI

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1151/2012¹ sekä sen täytäntöönpanosäädökset.

2. CHILE

- a) Laki nro 19.039, jossa vahvistetaan teollisoikeudellisiin erioikeuksiin ja teollisoikeuksien suojeluun sovellettavat säännöt, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna lailla nro 21.355, jolla muutetaan teollisoikeuksista annettua lakia nro 19.039, ja lailla nro 20.254, jolla perustetaan kansallinen teollisoikeuksien virasto.
- b) Talous-, kehitys- ja jälleenrakennusministeriön asetus nro 236, annettu 25 päivänä elokuuta 2005, teollisoikeuksista annetun lain nro 19.039 säännösten hyväksymisestä.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1151/2012, annettu 21 päivänä marraskuuta 2012, maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden laatuja järjestelmistä (EUVL L 343, 14.12.2012, s. 1).

SOPIMUKSEN 32.34 ARTIKLASSA TARKOITETUN
VÄITEMENETTELYN PERUSTEET

1. Luettelo nimistä ja niiden latinalaisin kirjaimin kirjoitetuista vastineista.
2. Tuotetyyppi.
3. Kehotus seuraaville henkilöille, joilla on oikeutettu etu, esittää väitteitä nimen suojaamisesta toimittamalla asianmukaisesti perusteltu vastaväite:
 - a) EU-osapuolen osalta kaikki sellaiset luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt (lukuun ottamatta ne, jotka ovat sijoittautuneet Chileen tai asuvat siellä), ja
 - b) Chilen osalta kaikki sellaiset luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt (lukuun ottamatta ne, jotka ovat sijoittautuneet johonkin jäsenvaltioon tai asuvat siellä).
4. Vastaväitteet on toimitettava Euroopan komissiolle tai Chilen hallitukselle kahden kuukauden kuluessa tiedotustoimenpiteen julkaisemisesta.

5. Vastaväitteet voidaan ottaa tutkittaviksi ainoastaan, jos ne
- a) vastaanotetaan 4 kohdassa asetetussa määräajassa ja niissä osoitetaan, että ehdotettu nimen suojaaminen
 - i) aiheuttaisi ristiriidan kasvilajikkeen, viininvalmistukseen käytettävä rypälelajike mukaan luettuna, tai eläinrodun nimen kanssa, minkä takia kuluttajaa johdettaisiin harhaan tuotteen todellisesta alkuperästä;
 - ii) koskisi nimitystä, joka saa kuluttajan virheellisesti uskomaan, että tuotteet ovat peräisin joltain muulta alueelta,
 - iii) saattaisi johtaa kuluttajaa harhaan tuotteen tunnistamisessa tavaramerkin maineen ja tunnettavuuden ja sen käytössäoloajan pituuden vuoksi;
 - iv) vaikuttaisi kokonaan tai osittain samankaltaisen nimityksen olemassaoloon tai tavaramerkin olemassaoloon tai erotettavuuteen tai vaikuttaisi tuotteisiin, jotka on saatettu markkinoille vilpittömässä mielessä ennen tiedotustoimenpiteen julkaisupäivää; tai
 - b) ne sisältävät yksityiskohtaiset tiedot siitä, että nimi, jolle suojaa ja rekisteröintiä harkitaan, on yleisnimi.
6. Tässä liitteessä vahvistettuja perusteita arvioidaan suhteessa EU-osapuolen alueeseen, jolla teollis- ja tekijänoikeuksien osalta tarkoitetaan ainoastaan aluetta tai alueita, jolla tai joilla kyseiset oikeudet on suojattu, sekä Chilen alueeseen.

A OSA

32.33 ARTIKLASSA TARKOITETUT
EU-OSAPUOLEN MAANTIETEELLISET MERKINNÄT

Maa	Nimi	Tuotetyyppi
BELGIA	Beurre d'Ardenne	Rasvat (voi, margariini jne.)
BELGIA	Fromage de Herve	Juustot
BELGIA	Jambon d'Ardenne	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.)
BELGIA	Pâté gaumais	Lihaa sisältävät leivonnaiset
BELGIA	Plate de Florenville	Hedelmät, vihannekset ja viljat sellaisenaan tai jalostettuina
BULGARIA	Българско розово масло (Bulgarsko rozovo maslo)	Eteeriset öljyt
TŠEKKI	Budějovické pivo ⁱ	Oluet
TŠEKKI	Budějovický měšťanský var ⁱⁱ	Oluet
TŠEKKI	České pivo	Oluet
TŠEKKI	Českobudějovické pivo ⁱⁱⁱ	Oluet
TŠEKKI	Žatecký chmel ^{iv}	Humala

Maa	Nimi	Tuotetyyppi
TANSKA	Danablu	Juustot
TANSKA	Esrom	Juustot
SAKSA	Aachener Printen	Leipomo-, konditoria-, makeis- ja keksituotteet
SAKSA	Allgäuer Bergkäse	Juustot
SAKSA	Allgäuer Emmentaler	Juustot
SAKSA	Bayerische Breze / Bayerische Brezn / Bayerische Brez'n / Bayerische Brezel	Leipomo-, konditoria-, makeis- ja keksituotteet
SAKSA	Bayerisches Bier	Oluet
SAKSA	Bremer Bier	Oluet
SAKSA	Dortmunder Bier	Oluet
SAKSA	Dresdner Christstollen / Dresdner Stollen / Dresdner Weihnachtsstollen	Leipomo-, konditoria-, makeis- ja keksituotteet
SAKSA	Holsteiner Katenschinken / Holsteiner Schinken / Holsteiner Katenrauchschinken / Holsteiner Knochenschinken	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.)
SAKSA	Hopfen aus der Hallertau ^v	Humala
SAKSA	Kölsch	Oluet
SAKSA	Kulmbacher Bier	Oluet
SAKSA	Lübecker Marzipan	Leipomo-, konditoria-, makeis- ja keksituotteet

Maa	Nimi	Tuotetyyppi
SAKSA	Münchener Bier	Oluet
SAKSA	Nürnberger Bratwürste; Nürnberger Rostbratwürste	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.)
SAKSA	Nürnberger Lebkuchen	Leipomo-, konditoria-, makeis- ja keksituotteet
SAKSA	Schwäbische Spätzle / Schwäbische Knöpfe	Pastavalmisteet
SAKSA	Schwarzwälder Schinken	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.)
SAKSA	Tettnanger Hopfen	Humala
SAKSA	Thüringer Rostbratwurst	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.)
IRLANTI	Clare Island Salmon	Tuoreet kalat, nilviäiset ja äyriäiset sekä niistä valmistetut tuotteet
IRLANTI	Imokilly Regato	Juustot
KREIKKA	Γραβιέρα Κρήτης (Graviera Kritis)	Juustot
KREIKKA	Γραβιέρα Νάξου (Graviera Naxou)	Juustot
KREIKKA	Ελιά Καλαμάτας (Elia Kalamatas)	Hedelmät, vihannekset ja viljat sellaisenaan tai jalostettuina
KREIKKA	Καλαμάτα (Kalamata) ^{vi}	Rasvat (voi, margariini jne.)
KREIKKA	Κασέρι (Kasseri)	Juustot

Maa	Nimi	Tuotetyyppi
KREIKKA	Κεφαλογραβιέρα (Kefalograviera)	Juustot
KREIKKA	Κολυμβάρι Χανίων Κρήτης (Kolymvari Chanion Kritis)	Rasvat (voi, margariini jne.)
KREIKKA	Κονσερβολιά Ροβίων (Konservolia Rovion) ^{vii}	Hedelmät, vihannekset ja viljat sellaisenaan tai jalostettuina
KREIKKA	Κορινθιακή Σταφίδα Βοστίτσα (Korinthiaki Stafida Vostitsa) ^{viii}	Hedelmät, vihannekset ja viljat sellaisenaan tai jalostettuina
KREIKKA	Κρόκος Κοζάνης (Krokos Kozanis)	Mausteet
KREIKKA	Λακωνία (Lakonia)	Rasvat (voi, margariini jne.)
KREIKKA	Λυγουριό Ασκληπιείου (Lygourio Asklepiou)	Rasvat (voi, margariini jne.)
KREIKKA	Μανούρι (Manouri)	Juustot
KREIKKA	Μαστίχα Χίου (Masticha Chiou)	Luonnonkumit ja kumihartsit
KREIKKA	Πεζά Ηρακλείου Κρήτης (Peza Irakliou Kritis)	Rasvat (voi, margariini jne.)
KREIKKA	Σητεία Λασιθίου Κρήτης (Sitia Lasithiou Kritis)	Rasvat (voi, margariini jne.)
KREIKKA	Φέτα (Feta) ^{ix}	Juustot
KREIKKA	Χανιά Κρήτης (Chania Kritis)	Rasvat (voi, margariini jne.)
ESPANJA	Aceite de la Rioja	Rasvat (voi, margariini jne.)

Maa	Nimi	Tuotetyyppi
ESPANJA	Aceite de Terra Alta; Oli de Terra Alta	Rasvat (voi, margariini jne.)
ESPANJA	Aceite del Baix Ebre-Montsià; Oli del Baix Ebre-Montsià	Rasvat (voi, margariini jne.)
ESPANJA	Aceite del Bajo Aragón	Rasvat (voi, margariini jne.)
ESPANJA	Alfajor de Medina Sidonia	Leipomo-, konditoria-, makeis- ja keksituotteet
ESPANJA	Antequera	Rasvat (voi, margariini jne.)
ESPANJA	Azafrán de la Mancha	Mausteet
ESPANJA	Baena	Rasvat (voi, margariini jne.)
ESPANJA	Carne de Vacuno del País Vasco / Euskal Okela	Tuore liha (ja muut eläimenosat)
ESPANJA	Cecina de León	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.)
ESPANJA	Chorizo Riojano	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.)
ESPANJA	Cítricos Valencianos; Cítrics Valencians ^x	Hedelmät, vihannekset ja viljat sellaisenaan tai jalostettuina
ESPANJA	Dehesa de Extremadura	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.)

Maa	Nimi	Tuotetyyppi
ESPANJA	Estepa	Rasvat (voi, margariini jne.)
ESPANJA	Guijuelo	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.)
ESPANJA	Idiazabal	Juustot
ESPANJA	Jabugo	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.)
ESPANJA	Jamón de Trevélez	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.)
ESPANJA	Jamón de Teruel / Paleta de Teruel	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.)
ESPANJA	Jijona	Leipomo-, konditoria-, makeis- ja keksituotteet
ESPANJA	Les Garrigues	Rasvat (voi, margariini jne.)
ESPANJA	Los Pedroches	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.)
ESPANJA	Mahón-Menorca	Juustot
ESPANJA	Pimentón de la Vera	Mausteet
ESPANJA	Pimentón de Murcia	Mausteet
ESPANJA	Polvorones de Estepa	Leipomo-, konditoria-, makeis- ja keksituotteet
ESPANJA	Priego de Córdoba	Rasvat (voi, margariini jne.)

Maa	Nimi	Tuotetyyppi
ESPANJA	Queso Manchego	Juustot
ESPANJA	Queso Tetilla / Queixo Tetilla	Juustot
ESPANJA	Salchichón de Vic; Llonganissa de Vic	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.)
ESPANJA	Sidra de Asturias; Sidra d'Asturies	Siideri
ESPANJA	Sierra de Cádiz	Rasvat (voi, margariini jne.)
ESPANJA	Sierra de Cazorla	Rasvat (voi, margariini jne.)
ESPANJA	Sierra de Segura	Rasvat (voi, margariini jne.)
ESPANJA	Sierra Mágina	Rasvat (voi, margariini jne.)
ESPANJA	Siurana	Rasvat (voi, margariini jne.)
ESPANJA	Sobrasada de Mallorca	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.)
ESPANJA	Tenera Asturiana	Tuore liha (ja muut eläimenosat)
ESPANJA	Tenera de Navarra; Nafarroako Aratxea	Tuore liha (ja muut eläimenosat)
ESPANJA	Tenera Gallega	Tuore liha (ja muut eläimenosat)
ESPANJA	Torta del Casar	Juusto

Maa	Nimi	Tuotetyyppi
ESPANJA	Turrón de Alicante	Leipomo-, konditoria-, makeis- ja keksituotteet
ESPANJA	Vinagre de Jerez	Etikka
RANSKA	Abondance	Juustot
RANSKA	Banon	Juustot
RANSKA	Beaufort	Juustot
RANSKA	Bleu d'Auvergne	Juustot
RANSKA	Bœuf de Charolles ^{xi}	Tuore liha (ja muut eläimenosat)
RANSKA	Brie de Meaux	Juustot
RANSKA	Brillat-Savarin	Juustot
RANSKA	Camembert de Normandie	Juustot
RANSKA	Canard à foie gras du Sud-Ouest (Chalosse, Gascogne, Gers, Landes, Périgord, Quercy)	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.)
RANSKA	Cantal; Fourme de Cantal	Juustot
RANSKA	Chabichou du Poitou ^{xii}	Juustot
RANSKA	Chaource	Juustot
RANSKA	Comté	Juustot
RANSKA	Crottin de Chavignol; Chavignol ^{xiii}	Juustot
RANSKA	Emmental de Savoie	Juustot
RANSKA	Époisses	Juustot
RANSKA	Fourme d'Ambert	Juustot

Maa	Nimi	Tuotetyyppi
RANSKA	Génisse Fleur d'Aubrac ^{xiv}	Tuore liha (ja muut eläimenosat)
RANSKA	Gruyère ^{xv}	Juustot
RANSKA	Huile d'olive de Haute-Provence	Rasvat (voi, margariini jne.)
RANSKA	Huile essentielle de lavande de Haute-Provence / Essence de lavande de Haute-Provence	Eteeriset öljyt
RANSKA	Huîtres Marennes Oléron	Tuoreet kalat, nilviäiset ja äyriäiset sekä niistä valmistetut tuotteet
RANSKA	Jambon de Bayonne	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.)
RANSKA	Lentille verte du Puy	Hedelmät, vihannekset ja viljat sellaisenaan tai jalostettuina
RANSKA	Maroilles / Marolles	Juustot
RANSKA	Morbier	Juustot
RANSKA	Munster; Munster-Géromé	Juustot
RANSKA	Neufchâtel	Juustot
RANSKA	Noix de Grenoble	Hedelmät, vihannekset ja viljat sellaisenaan tai jalostettuina
RANSKA	Pont-l'Évêque	Juustot
RANSKA	Pruneaux d'Agen; Pruneaux d'Agen mi-cuits ^{xvi}	Hedelmät, vihannekset ja viljat sellaisenaan tai jalostettuina

Maa	Nimi	Tuotetyyppi
RANSKA	Reblochon; Reblochon de Savoie	Juustot
RANSKA	Roquefort	Juustot
RANSKA	Sainte-Maure de Touraine ^{xvii}	Juustot
RANSKA	Saint-Marcellin	Juustot
RANSKA	Saint-Nectaire	Juustot
RANSKA	Tomme de Savoie	Juustot
RANSKA	Tomme des Pyrénées	Juustot
RANSKA	Veau d'Aveyron et du Ségala	Tuore liha (ja muut eläimenosat)
RANSKA	Veau du Limousin ^{xviii}	Tuore liha (ja muut eläimenosat)
RANSKA	Volailles de Loué	Tuore liha (ja muut eläimenosat)
KROATIA	Baranjski kulen	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.)
KROATIA	Dalmatinski pršut	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.)
KROATIA/SLOVENIA	Istarski pršut / Istrski pršut	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.)
KROATIA	Krčki pršut	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.)
ITALIA	Aceto Balsamico di Modena	Etikka
ITALIA	Aceto balsamico tradizionale di Modena	Etikka

Maa	Nimi	Tuotetyyppi
ITALIA	Aprutino Pescarese	Rasvat (voi, margariini jne.)
ITALIA	Asiago	Juustot
ITALIA	Bresaola della Valtellina	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.)
ITALIA	Cantuccini Toscani / Cantucci Toscani	Leipomo-, konditoria-, makeis- ja keksituotteet
ITALIA	Coppa Piacentina	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.)
ITALIA	Cotechino Modena	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.)
ITALIA	Culatello di Zibello	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.)
ITALIA	Fontina	Juustot
ITALIA	Garda	Rasvat (voi, margariini jne.)
ITALIA	Gorgonzola	Juustot
ITALIA	Grana Padano	Juustot
ITALIA	Mela Alto Adige; Südtiroler Apfel	Hedelmät, vihannekset ja viljat sellaisenaan tai jalostettuina
ITALIA	Mela Val di Non	Hedelmät, vihannekset ja viljat sellaisenaan tai jalostettuina
ITALIA	Montasio	Juustot

Maa	Nimi	Tuotetyyppi
ITALIA	Mortadella Bologna	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.)
ITALIA	Mozzarella di Bufala Campana	Juustot
ITALIA	Pancetta Piacentina	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.)
ITALIA	Parmigiano Reggiano ^{xix}	Juustot
ITALIA	Pasta di Gragnano	Pastavalmisteet
ITALIA	Pecorino Romano	Juustot
ITALIA	Pecorino Toscano	Juustot
ITALIA	Pomodoro SAN Marzano dell'Agro Sarnese-Nocerino ^{xx}	Hedelmät, vihannekset ja viljat sellaisenaan tai jalostettuina
ITALIA	Prosciutto di Modena	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.)
ITALIA	Prosciutto di Norcia	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.)
ITALIA	Prosciutto di Parma	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.)
ITALIA	Prosciutto di San Daniele	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.)
ITALIA	Prosciutto Toscano	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.)
ITALIA	Provolone Valpadana	Juustot
ITALIA	Ragusano	Juustot

Maa	Nimi	Tuotetyyppi
ITALIA	Salamini italiani alla cacciatora	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.)
ITALIA	Speck Alto Adige / Südtiroler Markenspeck / Südtiroler Speck	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.)
ITALIA	Taleggio	Juustot
ITALIA	Terra di Bari	Rasvat (voi, margariini jne.)
ITALIA	Toscana	Rasvat (voi, margariini jne.)
ITALIA	Veneto Valpolicella; Veneto Euganei e Berici; Veneto del Grappa	Rasvat (voi, margariini jne.)
ITALIA	Vitellone bianco dell'Appennino Centrale	Tuore liha (ja muut eläimenosat)
ITALIA	Zampone Modena	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.)
KYPROS	Γλυκό Τριαντάφυλλο Αγρού (Glyko Triantafyllo Agrou)	Leipomo-, konditoria-, makeis- ja keksituotteet
KYPROS	Λουκούμι Γεροσκήπου (Loukoumi Geroskipou)	Leipomo-, konditoria-, makeis- ja keksituotteet
UNKARI	Csabai kolbász/Csabai vastagkolbász	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.)
UNKARI	Gyulai kolbász / Gyulai pároskolbász	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.)
UNKARI	Kalocsai fűszerpaprika-őrlemény	Mausteet
UNKARI	Szegedi fűszerpaprika-őrlemény / Szegedi paprika	Mausteet

Maa	Nimi	Tuotetyyppi
UNKARI	Szegedi szalámi; Szegedi téliszalámi	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.)
ALANKOMAAT	Edam Holland	Juustot
ALANKOMAAT	Gouda Holland	Juustot
ITÄVALTA	Steirischer Kren	Hedelmät, vihannekset ja viljat sellaisenaan tai jalostettuina
ITÄVALTA	Steirisches Kürbiskernöl	Rasvat (voi, margariini jne.)
ITÄVALTA	Tiroler Bergkäse	Juustot
ITÄVALTA	Tiroler Graukäse	Juustot
ITÄVALTA	Tiroler Speck	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.)
ITÄVALTA	Vorarlberger Bergkäse	Juustot
PUOLA	jabłko grójeckie	Hedelmät, vihannekset ja viljat sellaisenaan tai jalostettuina
PORTUGALI	Azeite de Moura	Rasvat (voi, margariini jne.)
PORTUGALI	Azeite do Alentejo Interior	Rasvat (voi, margariini jne.)
PORTUGALI	Azeites da Beira Interior (Azeite da Beira Alta, Azeite da Beira Baixa)	Rasvat (voi, margariini jne.)
PORTUGALI	Azeite de Trás-os-Montes	Rasvat (voi, margariini jne.)
PORTUGALI	Azeites do Norte Alentejano	Rasvat (voi, margariini jne.)
PORTUGALI	Azeites do Ribatejo	Rasvat (voi, margariini jne.)

Maa	Nimi	Tuotetyyppi
PORTUGALI	Chouriça de Carne de Vinhais; Linguiça de Vinhais	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.)
PORTUGALI	Chouriço de Portalegre	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.)
PORTUGALI	Pêra Rocha do Oeste ^{xxi}	Hedelmät, vihannekset ja viljat sellaisenaan tai jalostettuina
PORTUGALI	Presunto de Barrancos / Paleta de Barrancos	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.)
PORTUGALI	Queijo S. Jorge ^{xxii}	Juustot
PORTUGALI	Queijo Serra da Estrela	Juustot
PORTUGALI	Queijos da Beira Baixa (Queijo de Castelo Branco, Queijo Amarelo da Beira Baixa, Queijo Picante da Beira Baixa)	Juustot
ROMANIA	Magiun de prune Topoloveni	Hedelmät, vihannekset ja viljat sellaisenaan tai jalostettuina
ROMANIA	Salam de Sibiu	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.)
ROMANIA	Telemea de Ibănești	Juustot
SLOVENIA	Kranjska klobasa	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.)
SLOVENIA	Kraška panceta	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.)
SLOVENIA	Kraški pršut	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.)
SLOVENIA	Kraški zašink	Lihavalmisteet (kuumennetut, suolatut, savustetut jne.)

B osa

32.33 ARTIKLASSA TARKOITETUT
CHILEN MAANTIETEELLISET MERKINNÄT

Maa	Nimi	Tuotetyyppi
CHILE	SAL DE CÁHUIL – BOYERUCA LO VALDIVIA	Suola
CHILE	PROSCIUTTO DE CAPITÁN PASTENE	Suolattu kinkku
CHILE	LIMÓN DE PICA	Sitruunat
CHILE	LANGOSTA DE JUAN FERNÁNDEZ	Hummerit
CHILE	ATÚN DE ISLA DE PASCUA	Tonnikala – Kala / Kalafileet / Elävät kalat
CHILE	CANGREJO DORADO DE JUAN FERNÁNDEZ	Rapu – Elävä / Ei elävä
CHILE	CORDERO CHILOTE	Karitsanliha
CHILE	DULCES DE LA LIGUA	Leipomatuotteet
CHILE	MAÍZ LLUTEÑO	Maissi
CHILE	SANDÍA DE PAINE	Vesimeloni
CHILE	ACEITUNAS DE AZAPA	Säilötty / tuoreet oliivit

Maa	Nimi	Tuotetyyppi
CHILE	ORÉGANO DE LA PRECORDILLERA DE PUTRE	Mausteet
CHILE	TOMATE ANGOLINO	Tomaatit
CHILE	DULCES DE CURACAVÍ	Leipomatuotteet
CHILE	ACEITE DE OLIVA DEL VALLE DEL HUASCO	Oliiviöljy
CHILE	PUERRO AZUL DE MAQUEHUE	Purjo
CHILE	SIDRA DE PUNUCAPA	Siideri
CHILE	CHICHA DE CURACAVÍ	Käymistietä valmistettu juoma

Huomautukset:

- i) Maantieteelliselle merkinnälle ”Budějovické pivo” haetaan ainoastaan tšekinkielistä suojaa.
- ii) Maantieteelliselle merkinnälle ”Budějovický měšťanský var” haetaan ainoastaan tšekinkielistä suojaa.
- iii) Maantieteelliselle merkinnälle ”Českobudějovické pivo” haetaan haetaan ainoastaan tšekinkielistä suojaa.

- iv) Lajikenimen ”Saaz” käyttöä voidaan jatkaa samankaltaisissa tuotteissa edellyttäen, että kyseisiä tuotteita ei tuoda markkinoille käyttäen maantieteellisen merkinnän aitoa alkuperää koskevia viittauksia (grafiikkaa, nimityksiä, kuvia tai lippuja) eikä hyödyntäen maantieteellisen merkinnän mainetta ja edellyttäen, ettei kuluttajaa johdeta harhaan tällaisen ilmauksen luonteen tai tuotteen täsmällisen alkuperän suhteen ja ettei kyseisen ilmauksen käyttö merkitse vilpillistä kilpailua suhteessa maantieteelliseen merkintään.
- v) Lajikenimen ”Hallertau” käyttöä voidaan jatkaa samankaltaisissa tuotteissa edellyttäen, että kyseisiä tuotteita ei tuoda markkinoille käyttäen maantieteellisen merkinnän aitoa alkuperää koskevia viittauksia (grafiikkaa, nimityksiä, kuvia tai lippuja) eikä hyödyntäen maantieteellisen merkinnän mainetta ja edellyttäen, ettei kuluttajaa johdeta harhaan tällaisen ilmauksen luonteen tai tuotteen täsmällisen alkuperän suhteen ja ettei kyseisen ilmauksen käyttö merkitse vilpillistä kilpailua suhteessa maantieteelliseen merkintään.
- vi) Lajikenimen ”Kalamon” käyttöä voidaan jatkaa samankaltaisissa tuotteissa edellyttäen, että kyseisiä tuotteita ei tuoda markkinoille käyttäen maantieteellisen merkinnän aitoa alkuperää koskevia viittauksia (grafiikkaa, nimityksiä, kuvia tai lippuja) eikä hyödyntäen maantieteellisen merkinnän mainetta ja edellyttäen, ettei kuluttajaa johdeta harhaan tällaisen ilmauksen luonteen tai tuotteen täsmällisen alkuperän suhteen ja ettei kyseisen ilmauksen käyttö merkitse vilpillistä kilpailua suhteessa maantieteelliseen merkintään.

- vii) Lajikenimen ”Konservolia” käyttöä voidaan jatkaa samankaltaisissa tuotteissa edellyttäen, että kyseisiä tuotteita ei tuoda markkinoille käyttäen maantieteellisen merkinnän aitoa alkuperää koskevia viittauksia (grafiikkaa, nimityksiä, kuvia tai lippuja) eikä hyödyntäen maantieteellisen merkinnän mainetta ja edellyttäen, ettei kuluttajaa johdeta harhaan tällaisen ilmauksen luonteen tai tuotteen täsmällisen alkuperän suhteen ja ettei kyseisen ilmauksen käyttö merkitse vilpillistä kilpailua suhteessa maantieteelliseen merkintään.
- viii) Lajikenimen ”Pasa de corinto” käyttöä voidaan jatkaa samankaltaisissa tuotteissa edellyttäen, että kyseisiä tuotteita ei tuoda markkinoille käyttäen maantieteellisen merkinnän aitoa alkuperää koskevia viittauksia (grafiikkaa, nimityksiä, kuvia tai lippuja) eikä hyödyntäen maantieteellisen merkinnän mainetta ja edellyttäen, ettei kuluttajaa johdeta harhaan tällaisen ilmauksen luonteen tai tuotteen täsmällisen alkuperän suhteen ja ettei kyseisen ilmauksen käyttö merkitse vilpillistä kilpailua suhteessa maantieteelliseen merkintään.
- ix) Maantieteellisen merkinnän ”Φέτα (Feta)” suoja ei estä keitään henkilöitä, heidän seuraajiaan ja siirronsaajiaan mukaan lukien, jatkamasta ilmaisun ”feta” vastaavaa käyttöä enintään kuuden vuoden ajan tämän sopimuksen voimaantulopäivästä edellyttäen, että he ovat tämän sopimuksen voimaantulopäivänä käyttäneet kyseistä maantieteellistä merkintää jatkuvasti samoihin tai samankaltaisiin tavaroihin Chilen alueella. Kyseisen ajanjakson aikana ilmaisun ”feta” käyttöön on liitettävä helposti luettava ja näkyvä merkintä asianomaisen tuotteen maantieteellisestä alkuperästä.

- x) Lajikenimen ”Valencia” käyttöä voidaan jatkaa samankaltaisissa tuotteissa edellyttäen, että kyseisiä tuotteita ei tuoda markkinoille käyttäen maantieteellisen merkinnän aitoa alkuperää koskevia viittauksia (grafiikkaa, nimityksiä, kuvia tai lippuja) eikä hyödyntäen maantieteellisen merkinnän mainetta ja edellyttäen, ettei kuluttajaa johdeta harhaan tällaisen ilmauksen luonteen tai tuotteen täsmällisen alkuperän suhteen ja ettei kyseisen ilmauksen käyttö merkitse vilpillistä kilpailua suhteessa maantieteelliseen merkintään.
- xi) Maantieteellisen merkinnän ”Bœuf de Charolles” suoja ei estä sitä, että eläinrodusta peräisin olevaa tuotetta osoittavan ilmaisun ”Charolesa” käyttäjät Chilen alueella voivat jatkaa kyseisten ilmaisujen käyttöä edellyttäen, että kyseisiä tuotteita ei tuoda markkinoille käyttäen maantieteellisen merkinnän aitoa alkuperää koskevia viittauksia (grafiikkaa, nimityksiä, kuvia tai lippuja) eikä hyödyntäen maantieteellisen merkinnän mainetta ja edellyttäen, ettei eläinrodun nimityksen käyttö johda kuluttajia harhaan ja ettei kyseisen eläinrodun nimityksen käyttö merkitse vilpillistä kilpailua suhteessa maantieteelliseen merkintään.
- xii) Suojaa haetaan vain moniosaiselle ilmaisulle.
- xiii) Suojaa haetaan vain moniosaiselle ilmaisulle.

- xiv) Maantieteellisen merkinnän ”Génisse Fleur d'Aubrac” suoja ei estä eläinrodusta peräisin olevaa tuotetta osoittavan ilmaisun ”Aubrac” käyttäjiä jatkamasta kyseisten ilmaisujen käyttöä Chilen alueella edellyttäen, että kyseisiä tuotteita ei tuoda markkinoille käyttäen maantieteellisen merkinnän aitoa alkuperää koskevia viittauksia (grafiikkaa, nimityksiä, kuvia tai lippuja) eikä hyödyntäen maantieteellisen merkinnän mainetta ja edellyttäen, ettei eläinrodun nimityksen käyttö johda kuluttajia harhaan ja ettei eläinrodun nimityksen käyttö merkitse vilpillistä kilpailua suhteessa maantieteelliseen merkintään.
- xv) Maantieteellisen merkinnän ”Gruyère” suoja ei estä lisäyksessä 32-C-2 lueteltuja Chilen alueella toimivia ilmauksen ”Gruyère/Gruyere” aiempia käyttäjiä, jotka ovat käyttäneet kyseistä ilmausta vilpittömässä mielessä ja jotka ovat olleet markkinoilla toistuvasti 12 kuukauden aikana ennen tätä sopimusta koskevien neuvottelujen päättymistä 9 päivänä joulukuuta 2022, jatkamasta kyseisen ilmaisun käyttöä edellyttäen, että kyseisiä tuotteita ei tuoda markkinoille käyttäen nimityksen ”Gruyère” aitoa alkuperää koskevia viittauksia (grafiikkaa, nimityksiä, kuvia tai lippuja) vaan ne erottuvat nimityksestä ”Gruyère” alkuperän osalta yksiselitteisesti, ja edellyttäen, että ilmaisu on kirjoitettu kirjasintyypillä, joka on luettavissa mutta huomattavasti pienempi kuin tuotenimi ja joka eroaa siitä yksiselitteisesti tuotteen alkuperän osalta. Nimitys ”Gruyère” viittaa Euroopan unionin alueella kahteen homonymiseen maantieteelliseen merkintään, jotka koskevat sveitsiläistä juustoa ja ranskalaista juustoa. EU-osapuoli ei vastusta mahdollista hakemusta, jonka tarkoituksena on suojata mainittu sveitsiläinen homonyminen maantieteellinen merkintä Chilessä.

- xvi) Nimitystä ”d’Agen” voidaan edelleen käyttää tuoreiden luumujen ja luumupuiden lajikkeesta edellyttäen, että kyseisiä tuotteita ei tuoda markkinoille käyttäen maantieteellisen merkinnän aitoa alkuperää koskevia viittauksia (grafiikkaa, nimityksiä, kuvia tai lippuja) eikä hyödyntäen maantieteellisen merkinnän mainetta ja edellyttäen, ettei kuluttajaa johdeta harhaan tällaisen ilmauksen luonteen tai tuotteen täsmällisen alkuperän suhteen ja ettei kyseisen ilmauksen käyttö merkitse vilpillistä kilpailua suhteessa maantieteelliseen merkintään.
- xvii) Suojaa haetaan vain moniosaiselle ilmaisulle.
- xviii) Maantieteellisen merkinnän ”Veau du Limousin” suoja ei estä eläinrodusta peräisin olevaa tuotetta osoittavan ilmaisun ”Limousin” käyttäjiä jatkamasta kyseisten ilmaisujen käyttöä Chilen alueella edellyttäen, että kyseisiä tuotteita ei tuoda markkinoille käyttäen maantieteellisen merkinnän aitoa alkuperää koskevia viittauksia (grafiikkaa, nimityksiä, kuvia tai lippuja) eikä hyödyntäen maantieteellisen merkinnän mainetta ja edellyttäen, ettei eläinrodun nimityksen käyttö johda kuluttajia harhaan ja ettei eläinrodun nimityksen käyttö merkitse vilpillistä kilpailua suhteessa maantieteelliseen merkintään.

- xix) Maantieteellisen merkinnän ”Parmigiano Reggiano” suoja ei estä lisäyksessä 32-C-2 lueteltuja Chilen alueella toimivia ilmauksen ”Parmesano” aiempia käyttäjiä, jotka ovat käyttäneet kyseistä ilmausta vilpittömässä mielessä ja jotka ovat olleet markkinoilla toistuvasti 12 kuukauden aikana ennen tätä sopimusta koskevien neuvottelujen päättymistä 9 päivänä joulukuuta 2022, jatkamasta kyseisen ilmaisun käyttöä edellyttäen, että kyseisiä tuotteita ei tuoda markkinoille käyttäen nimityksen ”Parmigiano Reggiano” aitoa alkuperää koskevia viittauksia (grafiikkaa, nimityksiä, kuvia tai lippuja) vaan ne erottuvat nimityksestä ”Parmigiano Reggiano” alkuperän osalta yksiselitteisesti, ja edellyttäen, että kyseinen ilmaisu on kirjoitettu kirjasintyypillä, joka on luettavissa mutta huomattavasti pienempi kuin tuotenimi ja joka eroaa siitä yksiselitteisesti tuotteen alkuperän osalta.
- xx) Nimitystä ”San Marzano” voidaan edelleen käyttää tuoreiden tomaattien ja tomaattikasvien lajikkeesta edellyttäen, että kyseisiä tuotteita ei tuoda markkinoille käyttäen maantieteellisen merkinnän aitoa alkuperää koskevia viittauksia (grafiikkaa, nimityksiä, kuvia tai lippuja) eikä hyödyntäen maantieteellisen merkinnän mainetta ja edellyttäen, ettei kuluttajaa johdeta harhaan tällaisen ilmauksen luonteen tai tuotteen täsmällisen alkuperän suhteen ja ettei kyseisen ilmauksen käyttö merkitse vilpillistä kilpailua suhteessa maantieteelliseen merkintään.

- xxi) Lajikenimen ”Pêra Rocha” käyttöä voidaan jatkaa samankaltaisissa tuotteissa edellyttäen, että kyseisiä tuotteita ei tuoda markkinoille käyttäen maantieteellisen merkinnän aitoa alkuperää koskevia viittauksia (grafiikkaa, nimityksiä, kuvia tai lippuja) eikä hyödyntäen maantieteellisen merkinnän mainetta ja ettei kuluttajaa johdeta harhaan tällaisen ilmauksen luonteen tai tuotteen täsmällisen alkuperän suhteen ja edellyttäen, ettei kyseisen ilmauksen käyttö merkitse vilpillistä kilpailua suhteessa maantieteelliseen merkintään.
- xxii) Ilmaisun ”Queijo S. Jorge” suoja ei rajoita ilmaisun ”San Jorge” käyttöä Chilessä olemassa olevana rekisteröitynä tavaramerkkinä edellyttäen, että tällainen käyttö ei johda kuluttajaa harhaan tuotteen alkuperän suhteen. Ilmaisua ”Queijo S. Jorge” olisi käytettävä vain moniosaisena ilmauksena ja yhdessä sen alkuperän osoittavan tiedon ja tuotenimen kanssa.

32.35 ARTIKLAN 9 KOHDASSA TARKOITETUISTA
YKSITTÄISISTÄ ILMAISUISTA

EU-osapuolen luetteloitujen maantieteellisten merkintöjen osalta:

Liitteessä 32-C olevassa A osassa esitetyn EU-osapuolen maantieteellisten merkintöjen luettelon osalta tämän sopimuksen 32.35 artiklan mukaista suojaa ei haeta seuraavien yksittäisten ilmaisujen osalta, jotka ovat osa sellaista moniosaista ilmaisua, joka on suojattu maantieteellisenä merkintänä:

"aceite", "Aceto balsamico", "tradizionale", "aceto", "alfajor", "alla cacciatora", "amarelo", "Apfel", "azafran", "azeite", "azeites", "Bayrische", "Bergkäse", "beurre", "Bier", "bleu", "boeuf", "Bratwürste", "Bresaola", "Breze", "Brezn", "Brez'n", "Brezel", "brie", "camembert", "Canard à foie gras", "cantucci", "cantuccini", "carne", "carne de vacuno", "cecina", "chmel", "chorizo", "chouriça de carne", "chouriço", "Christstollen", "citricos", "citrics", "coppa", "cotechino", "culatello", "dehesa", "edam", "emmental", "Emmentaler", "Ελιά (Elia)", "Essence de lavande", "fromage", "fűszerpaprika-örlemén", "génisse", "Γλυκό Τριαντάφυλλο" (Glyko Triantafyllo), "gouda", "Graukäse", "graviera", "Hopfen", "huile d'olive", "huile essentielle de lavande", "huîtres", "island", "jablko", "jambon", "Katenrauchschinken", "Katenschinken", "klobasa", "Knochenschinken", "Knöpfle", "kolbász", "Kren", "Κρόκος" (Krokos), "kulen", "Kürbiskernöl", "Lebkuchen", "lentille", "lentille verte", "linguiça", "llonganissa", "Λουκούμι" (Loukoumi), "magiun de prune", "Markenspeck", "Marzipan", "mela", "mortadella", "mozzarella", "mozzarella di bufala", "noix", "oli", "paleta", "panceta", "pancetta", "paprika", "pároskolbász", "pasta", "paté", "pecorino", "pêra", "pimentòn", "picante", "pivo", "plate", "polvorones", "pomodoro", "presunto", "prosciutto", "provolone", "pruneaux mi-cuits", "pruneaux", "priego", "Printen", "pršut", "prune", "queijo", "queijos", "queixo", "queso", "розово масло" (rozovo maslo), "Rostbratwurst", "salam", "salamini", "salchichón", "salmon", "Schinken", "sidra", "sierra", "sobrasada", "Spätzle", "Speck", "Σταφίδα" (Stafida), "Stollen", "szalámi", "telemea", "Téliszalámi", "ternera", "terra", "tomme", "torta", "turrón", "vastagkolbász", "var", "veau", "vinagre", "vitellone bianco", "volailles", "Weihnachtsstollen", "zampone", "zašink".

Chilen luetteloidut maantieteelliset merkinnät:

Liitteessä 32-C olevassa B osassa esitetyn Chilen maantieteellisten merkintöjen luettelon osalta tämän sopimuksen 32.35 artiklan mukaista suojaa ei haeta seuraavien yksittäisten ilmaisujen osalta, jotka ovat osa sellaista moniosaista ilmaisua, joka on suojattu maantieteellisenä merkintänä:

"aceite", "aceitunas", "atún", "cangrejo", "chicha", "cordero", "dulces", "isla", "langosta", "limón", "maíz", "oregano", "prosciutto", "puerro", "sal", "sandía", "sidra", "tomate".

LUETTELO AIEMMISTA KÄYTTÄJISTÄ

Parmesano

- AGRÍCOLA Y LÁCTEOS LAS VEGAS S.A.
- AGROCOMERCIAL CODIGUA SPA
- ALVI SUPERMERCADOS MAYORISTAS S.A.
- ALTAS CUMBRES GROUP SPA
- ARTHUR SCHUMAN INC.
- BODEGA GOURMET SPA
- CASO Y CIA SAC
- CENCOSUD S.A.
- COMERCIAL DE CAMPO S.A.
- CONAPROLE

- COOPERATIVA AGRÍCOLA Y LECHERA DE LA UNIÓN LTDA.
- ELABORADORA DE ALIMENTOS GOURMET LIMITADA
- HIPERMERCADOS TOTTUS S.A.
- LACTEOS KUMEY SPA
- PRODUCTOS FERNANDEZ S.A.
- QUILLAYES SURLAT COMERCIAL SPA
- REMOTTI S.A.
- RENDIC HERMANOS S.A.
- SCHREIBER FOODS
- SOPROLE INVERSIONES S.A.
- SUPER 10 S.A.
- VIVAFOODS SPA
- WALMART CHILE S.A.

Gruyere/Gruyère

- AGRICOLA Y LACTEOS LAS VEGAS S.A.
 - BODEGA GOURMET SPA
 - COMERCIAL DE CAMPO S.A.
 - QUESERÍA PETITE FRANCE LIMITADA
 - QUILLAYES SURLAT COMERCIAL SPA
 - SANTA ROSA CHILE ALIMENTOS LTDA.
-

MENETTELYSÄÄNNÖT

I. Määritelmät

1. Tässä liitteessä tarkoitetaan
 - a) 'hallintohenkilöstöllä' paneelin jäsenen kyseessä ollessa henkilöitä, jotka ovat paneelin jäsenen ohjauksessa ja valvonnassa, lukuun ottamatta avustajia;
 - b) 'neuvonantajalla' henkilöä, jonka osapuoli on palkannut neuvomaan tai avustamaan itseään paneelimenettelyssä;
 - c) 'avustajalla' henkilöä, joka paneelin jäsenen toimeksiannon mukaisesti ja tämän ohjauksessa ja valvonnassa suorittaa tutkimuksia tai avustaa kyseistä paneelin jäsentä; ja
 - d) 'osapuolen edustajalla' osapuolen ministeriön, viraston tai muun julkisen elimen nimeämää työntekijää tai henkilöä, joka edustaa osapuolta 38 luvun mukaisessa riidassa.

II. Ilmoitukset

2. Kaikki pyynnot, ilmoitukset, kirjalliset lausumat tai muut asiakirjat, jotka
 - a) paneeli on laatinut, on lähetettävä molemmille osapuolille samaan aikaan;
 - b) jompikumpi osapuolista on laatinut ja jotka on osoitettu paneelille, toimitetaan jäljennöksenä toiselle osapuolelle samaan aikaan; ja
 - c) jompikumpi osapuolista on laatinut ja jotka on osoitettu toiselle osapuolelle, on toimitettava tarvittaessa samaan aikaan jäljennöksenä paneelille.
3. Kaikki säännössä 2 tarkoitetut ilmoitukset tehdään sähköpostitse tai tarvittaessa muulla televiestintävälineellä, jolla lähettämisestä jää tosite. Jollei toisin todisteta, tällainen ilmoitus katsotaan toimitetuksi sen lähettämispäivänä.
4. Kaikki ilmoitukset osoitetaan EU-osapuolen osalta Euroopan komission kauppapolitiikan pääosastolle ja Chilen osalta kansainvälisten taloussuhteiden sihteeristölle tai niiden seuraajille.
5. Pyynnöissä, ilmoituksissa, kirjallisissa lausumissa tai muissa paneelimenettelyyn liittyvissä asiakirjoissa olevat vähäiset kirjoitusvirheet voidaan oikaista toimittamalla uusi asiakirja, johon muutokset on merkitty selvästi.

6. Jos asiakirjan toimittamiselle asetettu määräaika päättyy muuna päivänä kuin Euroopan komission tai Chilen työpäivänä, asiakirjan toimittamiselle asetettu määräaika päättyy ensimmäisenä sitä seuraavana työpäivänä.

III. Paneelin jäsenten nimeäminen

7. Jos paneelin jäsenet tai puheenjohtaja valitaan 38.6 artiklan nojalla arvalla, valituksen tehnyt osapuolta edustavan sekakomitean puheenjohtaja ilmoittaa viipymättä valituksen kohteena olevaa osapuolta edustavalle puheenjohtajalle arvalla tapahtuvan valinnan päivämäärän, kellonajan ja paikan. Valituksen kohteena oleva osapuoli voi halutessaan olla läsnä arvalla tapahtuvassa valinnassa. Arvalla tapahtuva valinta suoritetaan joka tapauksessa paikalla olevan osapuolen tai paikalla olevien osapuolten läsnä ollessa.

8. Valituksen tehnyt osapuolta edustavan sekakomitean puheenjohtajan on ilmoitettava kirjallisesti kullekin paneelin jäseneksi valituksi tulleelle henkilölle tämän nimityksestä. Kunkin henkilön on vahvistettava molemmille osapuolille viiden päivän kuluessa siitä, kun hänelle on ilmoitettu nimityksestä, että hän on käytettävissä.

9. Valituksen tehnyt osapuolta edustavan sekakomitean puheenjohtaja valitsee paneelin jäsenen tai puheenjohtajan arvalla viiden päivän kuluessa 38.6 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun määräajan päättymisestä, jos jokin 38.8 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu alaluettelo

- a) on vahvistamatta – niiden henkilöiden joukosta, jotka toinen osapuoli tai molemmat osapuolet ovat virallisesti ehdottaneet kyseisen alaluettelon laatimiseksi; tai

b) ei enää sisällä vähintään viittä henkilöä – niiden henkilöiden joukosta, jotka edelleen ovat kyseisessä alaluettelossa.

10. Osapuolet pyrkivät varmistamaan, että viimeistään silloin, kun kaikki paneelin jäsenet ovat ilmoittaneet osapuolille nimityksensä hyväksymisestä 38.6 artiklan 5 kohdan mukaisesti, osapuolet ovat sopineet paneelin jäsenten ja avustajien palkkioista ja kulukorvauksista sekä ovat laatineet tarvittavat nimityssopimukset niin, että ne voidaan allekirjoittaa viipymättä. Paneelin jäsenten palkkiot ja kulukorvaukset perustuvat WTO:n normeihin. Paneelin jäsenen yhden tai useamman avustajan palkkiot ja kulukorvaukset saavat olla enintään 50 prosenttia heidän avustamansa paneelin jäsenen palkkiosta.

IV. Järjestäytymiskokous

11. Jolleivät osapuolet toisin sovi, ne kokoontuvat paneelin kanssa seitsemän päivän kuluessa paneelin asettamisesta määrittääkseen osapuolten tai paneelin tarpeellisiksi katsomat asiat, paneelimenettelyn aikataulu mukaan luettuna. Paneelin jäsenet ja osapuolten edustajat voivat osallistua tähän kokoukseen minkä tahansa välineen välityksellä, mukaan lukien puhelin- tai videoyhteyden kautta.

V. Kirjalliset huomautukset

12. Valituksen tehneen osapuolen on toimitettava kirjallinen lausumansa viimeistään 20 päivän kuluessa paneelin asettamispäivästä. Valituksen kohteena olevan osapuolen on toimitettava kirjallinen lausumansa viimeistään 20 päivän kuluessa kantajaosapuolen kirjallisen lausuman toimittamispäivästä.

VI. Paneelin toiminta

13. Paneelin puheenjohtaja toimii puheenjohtajana kaikissa paneelin kokouksissa. Sen lisäksi, mitä säännöissä 17 ja 18 määrätään, paneeli voi valtuuttaa puheenjohtajan tekemään hallinnollisia tai menettelytapapäätöksiä.

14. Jollei 38 luvussa tai tässä liitteessä toisin määrätä, paneeli voi hoitaa tehtäviään erilaisin välinein, kuten puhelimitse, videoneuvottelulla tai muiden sähköisten viestintävälineiden avulla.

15. Ainoastaan paneelin jäsenet voivat osallistua paneelin päätöksentekoon, mutta paneeli voi sallia paneelin jäsenten avustajien läsnäolon päätöksenteossa.

16. Päätöksen ja raportin laatiminen on yksinomaan paneelin vastuulla, eikä tätä tehtävää saa siirtää muille.

17. Jos ilmenee menettelyllinen kysymys, jota ei käsitellä 38 luvussa, tässä liitteessä eikä liitteessä 38-B, paneeli voi osapuolia kuultuaan hyväksyä asianmukaisen menettelyn, joka on yhteensopiva 38 luvun, tämän liitteen tai liitteen 38-B määräysten kanssa.

18. Jos paneeli katsoo, että on tarpeen muuttaa jotakin sen menettelyyn sovellettavaa, muuta kuin 38 luvussa vahvistettua, määräaika tai tehdä muita menettelyä koskevia tai hallinnollisia mukautuksia, sen on ilmoitettava osapuolille kirjallisesti määräajan mukautuksesta ja kaikista muista tarvittavista menettelyä koskevista tai hallinnollisista mukautuksista ja niiden syistä. Osapuolia kuultuaan paneeli voi hyväksyä tällaisen muutoksen tai mukautuksen.

VII. Paneelin jäsenen vaihtaminen

19. Jos osapuoli katsoo, että paneelin jäsen ei täytä liitteen 38-B vaatimuksia ja että hänet olisi kyseisestä syystä vaihdettava, kyseisen osapuolen on ilmoitettava asiasta toiselle osapuolelle 15 päivän kuluessa siitä, jolloin se sai riittävät todisteet siitä, että paneelin jäsen ei väitetysti täytä liitteen 38-B vaatimuksia.

20. Osapuolten on kuultava toisiaan 15 päivän kuluessa säännössä 19 tarkoitetusta ilmoituksesta. Ne ilmoittavat paneelin jäsenelle väitetystä vaatimusten täyttymättä jäämisestä ja voivat pyytää paneelin jäsentä ryhtymään toimenpiteisiin asian korjaamiseksi. Osapuolet voivat myös sopia paneelin jäsenen erottamisesta ja uuden paneelin jäsenen valinnasta 38.6 artiklan mukaisesti.

21. Jos osapuolet eivät pääse säännön 20 nojalla yhteisymmärrykseen tarpeesta vaihtaa paneelin jäsen, joka on muu kuin paneelin puheenjohtaja, kumpi tahansa osapuoli voi siirtää asian paneelin puheenjohtajalle, jonka päätös asiassa on lopullinen. Jos paneelin puheenjohtaja katsoo, että paneelin jäsen ei täytä liitteen 38-B vaatimuksia, paneelin jäsen erotetaan ja korvataan uudella paneelin jäsenellä, joka valitaan 38.6 artiklan mukaisesti.

22. Jos osapuolet eivät pääse säännön 20 nojalla yhteisymmärrykseen tarpeesta vaihtaa paneelin puheenjohtaja, kumpi tahansa osapuoli voi pyytää, että asian käsittely siirretään jollekin 38.8 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisesti laadittuun puheenjohtajien alaluetteloon sisältyvistä jäljellä olevista henkilöistä. Pyynnön esittänyttä osapuolta edustava sekakomitean puheenjohtaja tai kyseisen puheenjohtajan valtuuttama henkilö valitsee kyseisen henkilön nimen arvalla. Valitun henkilön tekemä päätös siitä, onko puheenjohtaja tarpeen vaihtaa, on lopullinen. Jos tämä valittu henkilö toteaa, että puheenjohtaja ei täytä liitteen 38-B vaatimuksia, uusi puheenjohtaja valitaan 38.6 artiklan mukaisesti.

VIII. Kuulemiset

23. Osapuolia ja muita paneelin jäseniä kuultuaan paneelin puheenjohtajan ilmoittaa osapuolille kuulemisen päivämäärän, kellonajan ja paikan säännön 11 mukaisesti määritetyn aikataulun perusteella. Jollei kuuleminen ole yleisöltä suljettu, osapuoli, jonka alueella kuuleminen pidetään, asettaa kyseiset tiedot julkisesti saataville.

24. Jolleivät osapuolet toisin sovi, kuuleminen pidetään Brysselissä, kun valituksen tehnyt osapuoli on Chile, ja Santiagossa, kun valituksen tehnyt osapuoli on EU-osapuoli. Valituksen kohteena oleva osapuoli vastaa kuulemisen logistisesta hallinnoinnista aiheutuvista kuluista. Asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa ja jommankumman osapuolen pyynnöstä paneeli voi osapuolia kuultuaan päättää järjestää kuulemisen virtuaalisesti tai hybridimuodossa ja toteuttaa asianmukaiset järjestelyt ottaen huomioon oikeuden oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin ja tarpeen varmistaa avoimuus.

25. Paneeli voi järjestää lisäkuulemisia, jos osapuolet niin sopivat.

26. Kaikkien paneelin jäsenten on oltava läsnä kuulemisen koko keston ajan.

27. Jolleivät osapuolet toisin sovi, seuraavat henkilöt voivat osallistua kuulemiseen riippumatta siitä, onko menettely avoin yleisölle vai ei:

- a) osapuolen edustajat;
- b) neuvonantajat;
- c) avustajat ja hallintohenkilöstö;

d) paneelin tulkit, kääntäjät ja pikakirjoittajat; ja

e) paneelin 38.22 artiklan 2 kohdan nojalla päättämät asiantuntijat.

28. Kummankin osapuolen on viimeistään viisi päivää ennen kuulemista toimitettava paneelille ja toiselle osapuolelle luettelo niiden henkilöiden nimistä, jotka esittävät kuulemisessa suullisia väitteitä tai selvityksiä kyseisen osapuolen puolesta, ja muista edustajista ja neuvonantajista, jotka osallistuvat kuulemiseen.

29. Paneelin kuuleminen käydään seuraavassa esitetyllä tavalla, ja siinä on varmistettava, että valituksen tehneelle ja valitukseen kohteena olevalle osapuolelle annetaan yhtä paljon aikaa väitteen ja vastaväitteen esittämiseksi:

a) Väite:

i) valituksen tehneen osapuolen väite;

ii) valituksen kohteena olevan osapuolen väite.

b) Vastaväite:

- i) valituksen tehneen osapuolen vastine;
- ii) valituksen kohteena olevan osapuolen vastaväite.

30. Paneeli voi esittää kysymyksiä kummalle tahansa osapuolelle missä tahansa kuulemisen vaiheessa.

31. Paneeli laadituttaa kuulemisesta tarkan tallenteen, joka toimitetaan osapuolille mahdollisimman pian kuulemisen jälkeen.

32. Kumpikin osapuoli voi toimittaa 10 päivän kuluessa istuntopäivästä täydentävän kirjallisen lausuman istunnon aikana esille tulleista asioista.

IX. Kirjalliset kysymykset

33. Paneeli voi esittää milloin tahansa menettelyn aikana kirjallisia kysymyksiä yhdelle osapuolelle tai molemmille osapuolille. Kaikista yhdelle osapuolelle esitetyistä kysymyksistä on toimitettava jäljennös toiselle osapuolelle.

34. Kummankin osapuolen on toimitettava toiselle osapuolelle jäljennös paneelin kysymyksiin antamistaan vastauksista. Toisella osapuolella on mahdollisuus esittää kirjallisia huomautuksia osapuolen vastauksista viiden päivän kuluessa tällaisen jäljennöksen toimittamisesta.

X. Luottamuksellisuus

35. Kummankin osapuolen ja paneelin on kohdeltava luottamuksellisina toisen osapuolen paneelille toimittamia tietoja, jotka kyseinen toinen osapuoli on määritellyt luottamuksellisiksi. Kun osapuoli toimittaa paneelille kirjallisen lausunnon, joka sisältää luottamuksellisia tietoja, sen on myös toimitettava 15 päivän kuluessa lausunto, joka ei sisällä luottamuksellisia tietoja ja joka julkistetaan.

36. Mikään tässä liitteessä ei estä osapuolta julkistamasta yleisölle omaa kantaansa koskevia lausuntoja, kunhan se ei toisen osapuolen toimittamiin tietoihin viitatessaan paljasta toisen osapuolen luottamuksellisiksi määrittelemiä tietoja.

37. Paneelin kuulemiset järjestetään suljetuin ovin, kun osapuolen lausuma ja väitteet sisältävät luottamuksellisia tietoja. Osapuolten on huolehdittava siitä, että paneelin istunnot säilyvät luottamuksellisina, kun ne järjestetään suljetuin ovin.

XI. Yksipuoliset yhteydet

38. Paneeli ei saa tavata osapuolta tai ottaa yhteyttä osapuoleen, jos toinen osapuoli ei ole paikalla.

39. Paneelin jäsen ei saa keskustella menettelyn kohteena olevaan asiaan liittyvistä seikoista osapuolen tai osapuolten kanssa muiden paneelin jäsenten poissa ollessa.

XII. *Amicus curiae* -lausumat

40. Jolleivat osapuolet toisin sovi viiden päivän kuluessa paneelin asettamispäivästä, paneeli voi ottaa vastaan oma-aloitteisesti toimitettuja kirjallisia lausumia osapuolen luonnollisilta henkilöiltä tai oikeushenkilöiltä, jotka ovat sijoittautuneet osapuolen alueelle ja jotka ovat osapuolten hallituksista riippumattomia, edellyttäen että

- a) paneeli vastaanottaa ne 10 päivän kuluessa paneelin asettamispäivästä;
- b) ne ovat lyhyitä ja enintään 15 sivua liitteineen rivivälillä kaksi kirjoitettuna;
- c) niillä on välitöntä merkitystä paneelin tarkasteltavana olevan asian tosiseikkojen tai oikeudellisten kysymysten kannalta;
- d) ne sisältävät kuvauksen lausuman antavasta henkilöstä, mukaan lukien luonnollisen henkilön kansalaisuus sekä oikeushenkilön sijoittautumispaikka, toiminnan luonne, oikeudellinen asema, yleiset tavoitteet ja rahoituslähde;
- e) ne sisältävät kuvauksen paneelin menettelyyn kohdistuvien asianomaisen henkilön intressien luonteesta; ja
- f) ne on laadittu osapuolten valitsemilla kielillä sääntöjen 44 ja 45 mukaisesti.

41. Paneeli toimittaa lausumat osapuolille, jotta nämä voivat esittää huomautuksensa. Osapuolet voivat 10 päivän kuluessa lausuman toimittamisesta esittää huomautuksensa paneelille.

42. Paneelin on lueteltava raportissaan kaikki vastaanottamansa lausumat, jotka se on saanut säännön 40 nojalla. Paneeli ei ole velvollinen käsittelemään raportissaan tällaisissa lausumissa esitettyjä väitteitä; jos se tekee niin, sen on kuitenkin otettava huomioon myös kaikki osapuolten säännön 41 nojalla esittämät huomautukset.

XIII. Kiireelliset tapaukset

43. Jos asia koskee 38.12 artiklassa tarkoitettua kiireellistä tapausta, paneeli mukauttaa tarvittaessa tässä liitteessä tarkoitettuja määräaikoja osapuolia kuultuaan. Paneelin on ilmoitettava osapuolille kyseisistä mukautuksista.

XIV. Työkieli ja käännökset

44. Osapuolet pyrkivät sopimaan yhteisestä työkielestä paneelimenettelyä varten 38.4 artiklassa tarkoitettujen neuvottelujen aikana ja viimeistään tämän liitteen säännössä 11 tarkoitetussa järjestäytymiskokouksessa.

45. Jos osapuolet eivät pääse sopimukseen yhteisestä työkielestä, kumpikin osapuoli esittää kirjalliset lausumansa valitsemallaan kielellä. Kukin osapuoli toimittaa samaan aikaan käännöksen toisen osapuolen valitsemalla kielellä, ellei sen lausumia ole kirjoitettu jollakin WTO:n työkielistä. Valituksen kohteena oleva osapuoli järjestää suullisten lausumien tulkkauksen osapuolten valitsemille kielille.
46. Paneelin raportit ja päätökset annetaan osapuolten valitsemilla kielillä. Jos osapuolet eivät ole sopineet yhteisestä työkielestä, paneelin väliraportti ja loppuraportti annetaan jollakin WTO:n työkielistä.
47. Osapuolet voivat esittää huomautuksia tämän liitteen mukaisesti laadittujen asiakirjojen käännösten tarkkuudesta.
48. Kukin osapuoli vastaa kirjallisten lausumiensa käännöskustannuksista. Paneelin raporttien ja päätösten kääntämisestä mahdollisesti aiheutuvat kustannukset jaetaan tasan osapuolten kesken.

XV. Erityiset määräajat

49. Tässä liitteessä vahvistettuja määräaikoja mukautetaan 38.15–38.18 artiklassa määrättyihin erityisiin määräaikoihin, jotka koskevat paneelin raportin tai päätöksen hyväksymistä kyseisten artiklojen mukaisissa menettelyissä.
-

KÄYTÄNNESÄÄNNÖT PANEELIN JÄSENILLE JA SOVITTELIJOILLE

I. Määritelmät

1. Tässä liitteessä tarkoitetaan
 - a) 'hallintohenkilöstöllä' paneelin jäsenen kyseessä ollessa henkilöitä, jotka ovat paneelin jäsenen ohjauksessa ja valvonnassa, lukuun ottamatta avustajia;
 - b) 'avustajalla' henkilöä, joka paneelin jäsenen toimeksiannon mukaisesti ja tämän ohjauksessa ja valvonnassa suorittaa tutkimuksia tai avustaa kyseistä paneelin jäsentä; ja
 - c) 'ehdokkaalla' henkilöä, jonka nimi on 38.8 artiklassa tarkoitettussa luettelossa paneelin jäsenistä ja jonka valintaa paneelin jäseneksi harkitaan 38.6 artiklan mukaisesti.

II. Pääperiaatteet

2. Jokaisen ehdokkaan ja paneelin jäsenen on riitojenratkaisumekanismin luotettavuuden ja puolueettomuuden säilyttämiseksi

- a) tutustuttava näihin käytäntöihin;
- b) oltava riippumaton ja puolueeton;
- c) vältettävä suoria tai välillisiä eturistiriitoja;
- d) vältettävä käyttäytymistä epäasianmukaisesti ja antamasta vaikutelmaa epäasianmukaisesta käyttäytymisestä tai puolueellisuudesta;
- e) noudatettava tiukkoja käyttäytymissääntöjä; ja
- f) huolehdittava, että hänen toimintaansa eivät vaikuta oman edun tavoittelu, ulkopuolinen painostus, poliittiset näkökohdat, julkiset vaatimukset, uskollisuus osapuolelle tai arvostelun pelko.

3. Paneelin jäsenet eivät saa suoraan eikä välillisesti sitoutua mihinkään velvoitteeseen tai hyväksyä mitään etua, joka jollain tavalla voisi estää tai voisi näyttää estävän heidän tehtäviensä asianmukaisen hoitamisen.

4. Paneelin jäsen ei saa käyttää asemaansa paneelissa henkilökohtaisten tai yksityisten etujensa ajamiseen. Paneelin jäsenen on vältettävä toimia, jotka voivat antaa vaikutelman siitä, että muilla on erityisasema vaikuttaa häneen.

5. Paneelin jäsen ei saa antaa aikaisempien tai nykyisten talous-, liike-, ammatti- tai henkilökohtaisten tai sosiaalisten suhteiden taikka niihin liittyvien velvollisuuksien vaikuttaa käytökseensä tai arvostelukykyynsä.

6. Paneelin jäsenen on vältettävä sellaisia suhteita tai taloudellisia intressejä, jotka todennäköisesti vaikuttavat hänen puolueettomuuteensa tai joiden voidaan kohtuudella olettaa luovan vaikutelman epäasianmukaisesta käyttäytymisestä tai puolueellisuudesta.

III. Ilmoittamisvelvollisuudet

7. Ennen kuin ehdokas hyväksyy 38.6 artiklan mukaisen nimityksensä paneelin jäseneksi, hänen on ilmoitettava kaikki intressit, suhteet tai seikat, jotka todennäköisesti vaikuttavat hänen riippumattomuuteensa tai puolueettomuuteensa taikka joiden voidaan kohtuudella olettaa luovan vaikutelman epäasianmukaisesta käyttäytymisestä tai menettelyn puolueellisuudesta. Tämän vuoksi ehdokkaan on kaikin kohtuullisesti toteutettavissa olevin toimin pyrittävä selvittämään kyseiset intressit, suhteet tai seikat, mukaan lukien taloudelliset ja ammatilliset intressit sekä työ- tai perhesuhteisiin liittyvät intressit.

8. Edellä olevassa 7 kohdassa esitetty ilmoittamisvelvollisuus on jatkuva velvollisuus, joka edellyttää paneelin jäseneltä kaikkien, menettelyn missä tahansa vaiheessa mahdollisesti esille tulevien intressien, suhteiden tai seikkojen ilmoittamista.

9. Ehdokkaan tai paneelin jäsenen on ilmoitettava sekakomitealle osapuolten tarkasteltaviksi kaikki tämän liitteen todellisia tai mahdollisia rikkomuksia koskevat seikat heti, kun ne tulevat hänen tietoonsa.

IV. Paneelin jäsenten tehtävät

10. Kun paneelin jäsen on hyväksynyt nimityksensä, hänen on oltava käytettävissä ja suoritettava tehtävänsä täsmällisesti ja joutuisasti koko menettelyn ajan oikeudenmukaisuutta ja huolellisuutta noudattaen.

11. Paneelin jäsenen on otettava huomioon ainoastaan sellaiset seikat, jotka tulevat esille paneelimenettelyssä ja jotka ovat välttämättömiä päätöstä varten, eikä hän saa siirtää tehtävänsä kenellekään muulle.

12. Paneelin jäsenen on toteutettava kaikki aiheelliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että hänen avustajansa ja hallintohenkilöstönsä ovat tietoisia tämän liitteen II, III, IV ja VI osan mukaisista paneelin jäsenten velvoitteista ja noudattavat niitä.

V. Entisten paneelin jäsenten velvoitteet

13. Entisen paneelin jäsenen on vältettävä toimia, jotka voivat luoda vaikutelman, että hän oli tehtäviään suorittaessaan puolueellinen tai hyötyi paneelin päätöksestä.
14. Entisen paneelin jäsenen on noudatettava tämän liitteen VI osan mukaisia velvoitteita.

VI. Luottamuksellisuus

15. Paneelin jäsen ei saa milloinkaan ilmaista sellaista menettelyä koskevia tai sellaisen menettelyn aikana saatuja ei-julkisia tietoja, jota varten hänet on nimitetty. Paneelin jäsen ei saa missään tapauksessa ilmaista tai käyttää tällaisia tietoja henkilökohtaisen hyödyn saamiseksi tai hyödyn saamiseksi muille taikka muiden etujen vahingoittamiseksi.
16. Paneelin jäsen ei saa paljastaa paneelin päätöstä tai sen osia ennen kuin se julkaistaan 38 luvun mukaisesti.
17. Paneelin jäsen ei saa milloinkaan ilmaista paneelin neuvottelujen sisältöä eikä kenenkään paneelin jäsenen näkemystä eikä esittää mitään lausumia menettelystä, jota varten hänet on nimitetty, tai menettelyssä käsiteltävistä riidanalaisista seikoista.

VII. Kulut

18. Kunkin paneelin jäsenen on pidettävä kirjaa ja annettava lopullinen tilitys menettelyyn käytetystä ajasta ja kuluistaan sekä avustajiensa ja hallintohenkilöstönsä käyttämästä ajasta ja kuluista.

VIII. Sovittelijat

19. Tätä liitettä sovelletaan soveltuvin osin myös sovittelijoihin.

EUROOPAN UNIONIN
JA SEN JÄSENVALTIOIDEN
SEKÄ CHILEN TASAVALLAN
VÄLISEN LAAJENNETUN PUITESOPIMUKSEN PÖYTÄKIRJA
KORRUPTION EHKÄISEMISESTÄ JA TORJUMISESTA

I JAKSO

YLEISET MÄÄRÄYKSET

1 ARTIKLA

Tavoitteet

1. Osapuolet vahvistavat sitoumuksensa ehkäistä ja torjua korruptiota kansainvälisessä kaupassa ja investoinneissa ja muistuttavat, että korruptio heikentää hyvää hallintotapaa ja talouskehitystä ja vääristää kansainvälisiä kilpailuolosuhteita.
2. Osapuolet toteavat, että korruptio voi vaikuttaa kauppaan, koska se voi heikentää markkinoillepääsyn mahdollisuuksia ja sitoumuksia, joilla pyritään luomaan tasapuoliset toimintaedellytykset. Korruptio vaikuttaa myös sijoittajiin ja yrityksiin, jotka haluavat osallistua kauppaan ja investointeihin.
3. Osapuolet toteavat, että korruptio on rajat ylittävä ongelma ja se liittyy muihin rajat ylittävän rikollisuuden ja talousrikollisuuden muotoihin, mukaan lukien rahanpesu, ja että siihen olisi puututtava monialaisesti ja tiiviillä kansainvälisellä yhteistyöllä.

4. Osapuolet tunnustavat tarpeen kehittää lahjomattomuutta ja lisätä läpinäkyvyyttä sekä julkisella että yksityisellä sektorilla ja toteavat, että kummallakin sektorilla on korruption torjuntaan liittyviä toisiaan täydentäviä vastuuta.
5. Osapuolet tunnustavat kansainvälisten ja alueellisten järjestöjen, kuten YK:n, WTO:n, OECD:n, rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen vastaisen toimintaryhmän (FATF), Euroopan neuvoston ja Amerikan valtioiden järjestön (OAS), tekemän työn merkityksen korruption ehkäisemiseksi ja torjumiseksi kansainväliseen kauppaan ja investointeihin vaikuttavissa asioissa, ja sitoutuvat sen vuoksi toimimaan yhdessä edistääkseen ja tukeakseen asianmukaisia aloitteita.
6. Osapuolet toistavat kestävä kehityksen tavoitteen 16 mukaisen yhteisen sitoumuksensa vähentää merkittävästi korruptiota ja lahjontaa niiden kaikissa muodoissa.
7. Osapuolet tunnustavat G20-maiden korruptiontorjunnan työryhmän tekemän tärkeän työn.
8. Tämän pöytäkirjan tarkoituksena on luoda kahdenvälinen kehys sitoumuksille, joilla torjutaan ja ehkäistään kauppaan ja investointeihin vaikuttavaa korruptiota osapuolten välisissä suhteissa.
9. Osapuolet tunnustavat, että tämän pöytäkirjan mukaisesti hyväksytty tai voimassa pidetty rikosten kuvaus sekä toiminnan lainmukaisuutta ohjaavien sovellettavien oikeussuojakeinojen tai oikeudellisten periaatteiden kuvaus perustuvat kummankin osapuolen lainsäädäntöön ja että kyseisistä rikoksista nostetaan syyte ja niistä määrätään seuraamuksia kummankin osapuolen lainsäädännön mukaisesti.

2 ARTIKLA

Soveltamisala

Tätä pöytäkirjaa sovelletaan korruptioon, joka vaikuttaa tämän sopimuksen III osan soveltamisalaan kuuluviin asioihin.

3 ARTIKLA

Suhde muihin sopimuksiin

Mikään tässä pöytäkirjassa ei vaikuta osapuolten oikeuksiin tai velvoitteisiin, jotka johtuvat muista sopimuksista, kuten korruption vastaisesta Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimuksesta (UNCAC), Pariisissa 21 päivänä marraskuuta 1997 tehdystä kansainvälisissä liikesuhteissa tapahtuvan ulkomaisiin virkamiehiin kohdistuvan lahjonnan torjuntaa koskevasta OECD:n yleissopimuksesta, Caracasissa 29 päivänä maaliskuuta 1996 tehdystä korruption vastaisesta Amerikan yleissopimuksesta ja Euroopan neuvoston hyväksymistä asiaankuuluvista oikeudellisista välineistä.

II JAKSO

TOIMENPITEET KORRUPTION TORJUMISEKSI

4 ARTIKLA

Virkamiesten aktiivinen ja passiivinen lahjonta

Osapuolet toteavat, että on tärkeää torjua virkamiesten aktiivista ja passiivista lahjontaa, joka vaikuttaa kauppaan ja investointeihin. Tätä varten osapuolet vahvistavat erityisesti UNCAC:n 15 ja 16 artiklan mukaiset sitoumuksensa toteuttaa tai pitää voimassa tarvittavat lainsäädännölliset ja muut toimenpiteet säätääkseen rangaistaviksi virkamiesten aktiivisen ja passiivisen lahjonnan sekä ulkomaisten virkamiesten ja julkisten kansainvälisten järjestöjen toimihenkilöiden aktiivisen lahjonnan, kun se on tahallista. Osapuolet vahvistavat myös sitoumuksensa harkita tarvittavien lainsäädännöllisten ja muiden toimenpiteiden hyväksymistä säätääkseen rangaistaviksi ulkomaisten virkamiesten ja julkisten kansainvälisten järjestöjen toimihenkilöiden passiivisen lahjonnan, kun se on tahallista.

5 ARTIKLA

Aktiivinen ja passiivinen lahjonta yksityisellä sektorilla

1. Osapuolet tunnustavat, että on tärkeää torjua aktiivista ja passiivista lahjontaa, joka vaikuttaa kauppaan ja investointeihin yksityisellä sektorilla. Tätä varten osapuolet vahvistavat UNCAC:n 21 artiklan mukaiset sitoumuksensa harkita tarvittavien lainsäädännöllisten ja muiden toimenpiteiden toteuttamista säätääkseen rangaistaviksi aktiivisen ja passiivisen lahjonnan talouteen, rahoitukseen tai kauppaan liittyvässä toiminnassa yksityisellä sektorilla, kun se on tahallista.
2. Osapuolet toteavat virkamiehille maksettavien voitelurahojen vahingolliset vaikutukset, sillä ne haittaavat pyrkimyksiä torjua korruptiota ja kannustavat lahjontaan. Tämän vuoksi osapuolet vahvistavat UNCAC:n 12 artiklan 4 kohdan mukaiset sitoumuksensa evätä lahjuksista aiheutuneiden menojen sekä tarvittaessa muiden korruption edistämisestä aiheutuneiden menojen vähennyskelpoisuuden verotuksessa.

6 ARTIKLA

Korruptio ja rahanpesu

Osapuolet tunnustavat korruption ja rahanpesun välisen yhteyden ja vahvistavat UNCAC:n 23 artiklan mukaiset sitoumuksensa.

7 ARTIKLA

Oikeushenkilöiden vastuu

Osapuolet toteavat, että oikeushenkilöiden vastuun määrittäminen ja tehokkaiden, oikeasuhteisten ja varoittavien rikosoikeudellisten tai muiden seuraamusten käytettävissä olon varmistaminen ovat tarpeen, jotta voidaan edistää korruption maailmanlaajuisia torjuntaa kansainvälisessä kaupassa ja investoinneissa. Tämän vuoksi osapuolet vahvistavat UNCAC:n 26 artiklan mukaiset sitoumuksensa.

III JAKSO

TOIMENPITEET KORRUPTION EHKÄISEMISEKSI YKSITYISELLÄ SEKTORILLA

8 ARTIKLA

Vastuullinen liiketoiminta

1. Osapuolet toteavat ennaltaehkäisevien toimenpiteiden ja vastuullisen liiketoiminnan tärkeyden korruption torjunnassa, mukaan lukien taloudellisten ja muiden tietojen raportointia koskevat velvoitteet ja vastuulliset yritystoimintakäytännöt.
2. Osapuolet toteavat, että harkittaessa 1 kohdan mukaisia toimenpiteitä on otettava huomioon pienten ja keskisuurten yritysten tarpeet ja rajoitteet.

3. Osapuolet muistuttavat tukevansa korruption torjuntaa koskevia OECD:n toimintaohjeita monikansallisille yrityksille.

9 ARTIKLA

Rahoitusta koskeva raportointi

1. Osapuolet toteavat UNCAC:n mukaisten sitoumustensa mukaisesti, että on tärkeää parantaa yksityisen sektorin tilinpäätös- ja tilintarkastusstandardeja keinona ehkäistä korruptiota.
2. Kumpikin osapuoli harkitsee kyseisen tavoitteen saavuttamiseksi erityisesti seuraavia toimenpiteitä:
 - a) kannustetaan yksityisiä yrityksiä toteuttamaan rakenteensa ja kokonsa ja erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten erityistarpeet huomioon ottaen toimenpiteitä, joilla autetaan ehkäisemään ja havaitsemaan korruptiota; tällaisiin toimenpiteisiin voi kuulua hallinnointi- ja ohjausjärjestelmän säännösten noudattaminen, sisäisen tarkastuksen toiminto tai riittävä sisäinen valvonta; ja
 - b) edellytetään, että tällaisten yksityisten yritysten kirjanpitoon ja tilinpäätöksiin sovelletaan asianmukaisia tarkastus- ja todentamismenettelyjä.
3. Kumpikin osapuoli toteuttaa lakiensa ja asetustensa mukaisesti kaikki tarvittavat toimenpiteet, jotka koskevat tilinpäätösten julkistamista sekä tilinpäätös- ja tilintarkastusstandardien ylläpitämistä.

4. Kummankin osapuolen olisi harkittava sellaisten toimenpiteiden käyttöönottoa tai voimassa pitämistä, joilla ulkopuolisia tarkastajia kannustetaan ilmoittamaan toimivaltaisille viranomaisille kaikista 4, 5 ja 6 artiklassa tarkoitettuihin rikoksiin liittyvistä epäilyistä. Jos tällaista ilmoittamista edellytetään osapuolen lainsäädännössä, osapuoli varmistaa, että tällaisen ilmoituksen perustellusti ja vilpittömässä mielessä tehneet ulkopuoliset tarkastajat suojataan oikeustoimilta, jotka koskevat tietojen ilmaisemista koskevien sopimusperusteisten tai lakisääteisten rajoitusten rikkomista.

10 ARTIKLA

Läpinäkyvyys yksityisellä sektorilla

1. Osapuolet toteavat, että läpinäkyvyys voi edistää kauppaa ja investointeihin vaikuttavan korruption ehkäisemistä, ja tätä tarkoitusta varten muistuttavat UNCAC:n 12 artiklan 2 kohdan mukaisista sitoumuksistaan, erityisesti seuraavien toimenpiteiden osalta, joiden avulla voitaisiin saavuttaa tavoite lisätä läpinäkyvyyttä yksityisellä sektorilla sen osallistuessa tämän sopimuksen III osan mukaisesti kauppaa ja investointeihin liittyvään kaupalliseen toimintaan:

- a) edistetään sellaisten standardien ja menettelyjen kehittämistä, joiden tarkoituksena on turvata asianomaisten yksityisten tahojen lahjomattomuus, mukaan lukien käytäntösäännöt liiketoiminnan ja kaikkien asiaankuuluvien ammattitoimintojen moitteetonta, kunniallista ja asianmukaista suorittamista sekä eturistiriitojen ehkäisemistä varten ja hyvän kauppataavan noudattamisen edistämiseksi yritysten keskuudessa ja yritysten sopimussuhteissa valtion kanssa;
- b) ehkäistään yksityisiä tahoja sääntelevien menettelyjen väärinkäyttöä, mukaan lukien menettelyt, jotka koskevat viranomaisten kaupalliseen toimintaan myöntämiä tukia ja lupia; ja

- c) edistetään toimenpiteitä, joilla ehkäistään eturistiriitoja rajoittamalla tarpeen mukaan ja kohtuulliseksi ajaksi entisten virkamiesten ammatillista toimintaa tai virkamiesten ottamista yksityisen sektorin palvelukseen heidän irtisanoutumisensa tai eläkkeelle siirtymisensä jälkeen, jos tällainen toiminta tai palvelussuhde liittyy suoraan tehtäviin, joita kyseisillä virkamiehillä oli tai joita he valvoivat virkakaudellaan.
2. Kumpikin osapuoli kannustaa pörssiyhtiöitä, pankkeja ja vakuutusyhtiöitä raportoimaan korruption ehkäisemiseksi ja torjumiseksi toteuttamistaan toimenpiteistä. Kumpikin osapuoli toteuttaa tarvittavat toimenpiteet, jotka koskevat tällaisten raporttien julkistamista.

11 ARTIKLA

Toimenpiteet rahanpesun estämiseksi

1. Osapuolet toteavat, että on tärkeää ehkäistä rahanpesua ja sen mahdollisia vaikutuksia kauppaan ja investointeihin, ja vahvistavat sitoumuksensa hyväksyä tai pitää voimassa kattava sopimuspuolen sisäinen sääntely- ja valvontajärjestelmä rahoituslaitoksia ja nimettyjä rahoitusalan ulkopuolisia yrityksiä ja ammatinharjoittajia varten, jäljempänä 'nimetyt yritykset ja ammatinharjoittajat', voimassa olevien UNCAC-sitoumusten ja FATF:n suositusten mukaisesti. Osapuolet edistävät oikeushenkilöiden läpinäkyvyyttä ja tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevan FATF:n suosituksen 24 sekä oikeudellisten järjestelyjen läpinäkyvyyttä ja tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevan suosituksen 25 täytäntöönpanoa.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen sitoumusten, suositusten ja periaatteiden mukaisesti osapuoli pitää voimassa tai hyväksyy toimenpiteitä, joilla

- a) varmistetaan, että sen lait ja määräykset sisältävät 'tosiasiallisen omistajan ja edunsaajan' määritelmän, joka kattaa luonnolliset henkilöt, jotka viime kädessä omistavat sen asiakkaan tai käyttävät määräysvaltaa siihen asiakkaaseen, jonka lukuun liiketoimi toteutetaan, ja luonnolliset henkilöt, joiden lukuun liiketoimi toteutetaan; määritelmän on katettava myös henkilöt, joilla on viime kädessä tosiasiallinen määräysvalta oikeushenkilössä tai oikeudellisessa järjestelyssä;
- b) varmistetaan, että sen alueelle perustetut yhtiöt ja muut oikeushenkilöt veloitetaan hankkimaan riittävät, tarkat ja ajantasaiset tiedot tosiasiallisista omistajistaan ja edunsaajistaan, mukaan lukien yksityiskohtaiset tiedot niiden hallussa olevista omistussuosuksista, ja pitämään ne hallussaan.
- c) varmistetaan, että express trust -järjestelyjen omaisuudenhoitajat säilyttävät riittävät, tarkat ja ajantasaiset tiedot tosiasiallisista omistajistaan ja edunsaajistaan, mukaan lukien perustajat, mahdolliset suojelijat, omaisuudenhoitajat ja edunsaajat ja edunsaajien ryhmät sekä muut luonnolliset henkilöt, jotka viime kädessä käyttävät tosiasiallista määräysvaltaa trustissa; kyseisiä toimenpiteitä olisi sovellettava myös muihin express trust -järjestelyjen rakennetta tai tehtävää vastaaviin oikeudellisiin järjestelyihin;
- d) veloitetaan rahoituslaitokset ja nimetyt yritykset ja ammatinharjoittajat tunnistamaan asiakas ja todentamaan asiakkaan henkilöllisyys sekä tunnistamaan tosiasiallinen omistaja ja edunsaaja ja toteuttamaan kohtuulliset toimenpiteet tosiasiallisen omistajan ja edunsaajan henkilöllisyyden todentamiseksi, jotta rahoituslaitos tai nimetty yritys tai ammatinharjoittaja on vakuuttunut siitä, että se tietää tosiasiallisen omistajan ja edunsaajan; nimettyjen yritysten ja ammatinharjoittajien katsotaan vastaavan FATF:n suositusten määritelmää;
- e) otetaan käyttöön mekanismeja sen varmistamiseksi, että osapuolen laeissa ja määräyksissä määritellyillä asiaankuuluvilla viranomaisilla on oikea-aikainen pääsy tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskeviin tietoihin;

- f) varmistetaan, että sen toimivaltaiset viranomaiset osallistuvat tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevaan tietojenvaihtoon kansainvälisten vastapuolten kanssa oikea-aikaisesti ja tehokkaasti;
- g) velvoitetaan rahoituslaitokset ja nimetyt yritykset tai ammatinharjoittajat noudattamaan tiukennettua asiakkaan tuntemisvelvollisuutta erityisesti poliittisesti vaikutusvaltaisten henkilöiden osalta, joiden katsotaan olevan henkilöitä, joilla on tai on ollut merkittäviä julkisia tehtäviä jommankumman osapuolen alueella tai kansainvälisesti, sekä heidän perheenjäseniään ja läheisiä kumppaneitaan; ja
- h) varmistetaan, että edellä mainittuja velvoitteita valvotaan tehokkaasti muun muassa ottamalla käyttöön ja soveltamalla tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia seuraamuksia noudattamatta jättämisestä.

IV JAKSO

TOIMENPITEET KORRUPTION EHKÄISEMISEKSI JULKISELLA SEKTORILLA

12 ARTIKLA

Virkamiesten toiminta

1. Osapuolet tunnustavat Chilen osalta 3 päivänä heinäkuuta 2007 hyväksytyjen Aasian ja Tyynenmeren alueen taloudellisen yhteistyön (APEC) laatimien virkamiesten toimintaperiaatteiden merkityksen ja EU-osapuolen osalta Euroopan neuvoston 11 päivänä toukokuuta 2000 antaman suosituksen nro R (2000) 10 virkamiesten toimintatapaohjeista.

2. Osapuolet vahvistavat uudelleen UNCAC:n 8 artiklan mukaiset sitoumuksensa, joihin kuuluvat muun muassa virkamiesten toimintasääntöjen tai -vaatimusten soveltaminen, toimenpiteet, joilla tehdään virkamiehille helpoksi ilmoittaa korruptiotapauksista asianmukaisille viranomaisille, virkamiesten velvoittaminen ilmoittamaan asianmukaisille viranomaisille mahdollisista eturistiriidoista sekä kurinpidollisten tai muiden toimenpiteiden toteuttaminen sellaisia virkamiehiä vastaan, jotka rikkovat tällaisia sääntöjä tai vaatimuksia.

13 ARTIKLA

Julkishallinnon avoimuus

1. Osapuolet korostavat julkishallinnon avoimuuden merkitystä kauppaan ja investointeihin vaikuttavan korruption ehkäisemisessä ja sopivat edistävänsä avoimuutta tämän sopimuksen III osan erityisten ja horisontaalisten määräysten mukaisesti, mukaan lukien erityisesti kaupan helpottamista, julkisia hankintoja, osapuolten sisäistä sääntelyä ja yleistä avoimuutta koskevat määräykset.

2. Osapuolet vahvistavat UNCAC:n 13 artiklan 2 kohdan mukaiset sitoumuksensa toteuttaa asianmukaiset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että sen korruptiontorjuntaelimet ovat yleisön tiedossa, ja järjestää pääsy kyseisiin elimiin korruption liittyvien tapausten ilmoittamiseksi.

14 ARTIKLA

Kansalaisyhteiskunnan osallistuminen

1. Osapuolet tunnustavat kansalaisyhteiskunnan osallistumisen merkityksen kansainvälisen kaupan ja investointien alaan liittyvän korruption ehkäisemisessä ja torjumisessa sekä tarpeen lisätä yleistä tietoisuutta korruption olemassaolosta, syistä ja vakavuudesta sekä sen aiheuttamasta uhasta. Tämän vuoksi osapuolet vahvistavat uudelleen UNCAC:n 13 artiklan 1 kohdan mukaiset sitoumuksensa ja etenkin sitoumuksen toteuttaa asianmukaiset toimenpiteet julkisen sektorin ulkopuolisten henkilöiden ja ryhmien, kuten kansalaisyhteiskunnan, kansalaisjärjestöjen ja yhteisöperustaisten järjestöjen, aktiivisen osallistumisen edistämiseksi.
2. Osapuolet harkitsevat erityisesti
 - a) sellaisten julkisten tiedotustoimien ja koulutusohjelmien toteuttamista, joilla edistetään nollatoleranssia korruption suhteen; ja
 - b) sellaisten toimenpiteiden hyväksymistä tai voimassa pitämistä, joilla noudatetaan, edistetään ja suojellaan vapautta etsiä, vastaanottaa, julkaista ja levittää korruptiota koskevia tietoja.

15 ARTIKLA

Väärinkäytösten paljastajien suojelu

Osapuolet vahvistavat uudelleen UNCAC:n 33 artiklan mukaisen sitoumuksensa, joka koskee väärinkäytösten paljastajien suojelemista kaikelta epäoikeutetulta kohtelulta.

V JAKSO

Riitojenratkaisumekanismi

16 ARTIKLA

Riitojen ratkaiseminen

1. Osapuolet pyrkivät kaikin mahdollisin tavoin ratkaisemaan tämän pöytäkirjan tulkintaa tai soveltamista koskevat erimielisyytensä vuoropuhelun, neuvottelujen, tietojenvaihdon ja yhteistyön avulla.
2. Osapuolet voivat tämän pöytäkirjan tulkinnasta tai soveltamisesta aiheutuvissa erimielisyyksissä turvautua vain 17 ja 18 artiklassa määrättyihin riitojenratkaisumenettelyihin.

17 ARTIKLA

Neuvottelut

1. Osapuoli, jäljempänä 'pyynnön esittänyt osapuoli', voi ehdottaa milloin tahansa neuvotteluja toisen osapuolen, jäljempänä 'vastauksen antava osapuoli', kanssa mistä tahansa tämän pöytäkirjan tulkintaan tai soveltamiseen liittyvästä seikasta toimittamalla kirjallisen pyynnön 19 artiklan 3 kohdan nojalla nimetyille vastauksen antavan osapuolen yhteyspisteelle. Pyyntö on esitettävä neuvottelupyynnön syyt sekä riittävän tarkka kuvaus kyseessä olevasta asiasta sekä sen suhde tämän pöytäkirjan määräyksiin.

2. Jollei pyynnön esittäneen osapuolen kanssa ole toisin sovittu, vastauksen antavan osapuolen on vastattava kirjallisesti viimeistään 10 päivän kuluttua 1 kohdassa tarkoitetun pyynnön toimittamispäivästä.
3. Jolleivät osapuolet toisin sovi, ne aloittavat neuvottelut 30 päivän kuluessa pyynnön toimittamispäivästä.
4. Neuvottelut voidaan käydä kasvokkain tai osapuolten käytettävissä olevaa teknistä välinettä hyödyntäen. Jos neuvottelut käydään kasvokkain, ne käydään vastauksen antavan osapuolen alueella, jolleivät osapuolet toisin sovi.
5. Neuvotteluissa osapuolet
- a) toimittavat riittävät tiedot, jotta asia voidaan tutkia perusteellisesti; ja
 - b) käsittelevät neuvottelujen aikana vaihdettuja tietoja luottamuksellisesti.
6. Osapuolet pyrkivät pääsemään neuvotteluissa molempia osapuolia tyydyttävään ratkaisuun ottaen huomioon asiaan liittyvät yhteistyömahdollisuudet.
7. Jos osapuolet eivät pysty ratkaisemaan asiaa 3–6 kohdan mukaisesti 60 päivän kuluessa 1 kohdan mukaisen neuvottelupyynnön toimittamisesta, kumpikin osapuoli voi toimittamalla kirjallisen pyynnön 19 artiklan 3 kohdan mukaisesti nimetylle toisen osapuolen yhteyspisteelle pyytää, että 19 artiklassa tarkoitettu kaupan ja investointien alan korruption torjunnan alakomitea kutsutaan koolle käsittelemään asiaa. Kaupan ja investointien alan korruption torjunnan alakomitean on kokoonnuttava viipymättä ja pyrittävä sopimaan asian ratkaisemisesta.

8. Kumpikin osapuoli tai 7 kohdan nojalla koolle kutsuttu kaupan ja investointien alan korruption torjunnan alakomitea voi tarvittaessa pyytää tämän sopimuksen 40.6 artiklassa tarkoitetuilta sisäisiltä neuvoa-antavilta ryhmiltä näkemyksiä tai muita asiantuntijalausuntoja.

9. Jos osapuolet ratkaisevat asian, niiden on dokumentoitava mahdolliset tulokset, mukaan lukien tarvittaessa sovitut toimet ja aikataulut. Osapuolet asettavat kyseiset tulokset julkisesti saataville, jolleivät ne toisin sovi.

18 ARTIKLA

Asiantuntijapaneeli

1. Jos molempia osapuolia tyydyttävään ratkaisuun ei ole päästy 60 päivän kuluessa siitä, kun kaupan ja investointien alan korruption torjunnan alakomitea on toimittanut asiaa koskevan kirjallisen pyynnön 17 artiklan 7 kohdan nojalla, tai jos tällaista pyyntöä ei esitetä, 120 päivän kuluessa 17 artiklan 1 kohdan mukaisen kirjallisen neuvottelupyynnön toimittamisesta, osapuoli voi toimittamalla kirjallisen pyynnön toisen osapuolen 19 artiklan 3 kohdan mukaisesti nimetylle yhteyspisteelle pyytää asiantuntijapaneelin perustamista tutkimaan asiaa. Pyyntö on yksilöitävä syyt, joiden vuoksi asiantuntijapaneelin perustamista pyydetään, mukaan lukien kuvaus kyseessä olevasta asiasta, ja selostettava, miten kyseinen asia rikkoo tämän pöytäkirjan määräyksiä, joiden se katsoo koskevan tapausta.

2. Jollei tässä artiklassa toisin määrätä, tämän sopimuksen 38.6, 38.10, 38.13 artiklan 6 kohtaa, 38.14 artiklan 1 kohtaa, 38.15 ja 38.19 artiklaa, 38.20 artiklan 2 kohtaa, 38.21, 38.22, 38.24, 38.32, 38.33, 38.34 ja 38.35 artiklaa sekä tämän sopimuksen liitteitä 38-A ja 38-B sovelletaan soveltuvin osin tähän pöytäkirjaan.

3. Kaupan ja investointien alan korruption torjunnan alakomitea suosittelee ensimmäisessä kokouksessaan sekakomitealle luettelon laatimista vähintään 15 henkilöstä, jotka ovat halukkaita ja kykeneviä toimimaan asiantuntijapaneelissa. Luetteloon sisältyy kolme alaluetteloa

- a) yksi alaluettelo EU-osapuolen ehdotusten perusteella valituista henkilöistä;
- b) yksi alaluettelo Chilen ehdotusten perusteella valituista henkilöistä; ja
- c) yksi alaluettelo henkilöistä, jotka eivät ole kummankaan osapuolen kansalaisia ja jotka ovat halukkaita toimimaan asiantuntijapaneelin puheenjohtajana.

Kumpikin osapuoli esittää vähintään viittä henkilöä alaluetteloonsa. Osapuolten on lisäksi valittava vähintään viisi henkilöä puheenjohtajien alaluetteloon. Sekakomitea varmistaa, että kukin alaluettelo pidetään ajan tasalla ja että siinä on vähintään viisi henkilöä.

4. Edellä 3 kohdassa tarkoitetuilla henkilöillä on oltava erikoisosaamista tai -asiantuntemusta tämän pöytäkirjan kattamista asioista tai kansainvälisten sopimusten puitteissa syntyvien riitojen ratkaisemisesta. Heidän on oltava riippumattomia ja toimittava yksilöinä, eivätkä he saa ottaa ohjeita miltään organisaatiolta tai hallitukselta erimielisyyteen liittyvissä kysymyksissä tai olla sidoksissa kummankaan osapuolen viranomaisiin, ja heidän on noudatettava liitteen 38-B määräyksiä.

5. Jos asiantuntijapaneeli kootaan tämän sopimuksen 38.6 artiklan 3 ja 4 kohdassa määrättyjen menettelyjen mukaisesti, asiantuntijat valitaan tämän artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen alaluetteloiden sisältämistä henkilöistä.

6. Jolleivät osapuolet toisin sovi, viiden päivän kuluessa tämän sopimuksen 38.6 artiklan 5 kohdassa määritellyn asiantuntijapaneelin perustamisesta, toimeksiantona on:

”tarkastella laajennettuun puitesopimukseen sisältyvän, korruption ehkäisemistä ja torjumista koskevan pöytäkirjan asiaa koskevien määräysten pohjalta kyseisen pöytäkirjan 17 artiklan mukaisessa asiantuntijapaneelin perustamista koskevassa pyynnössä tarkoitettua asiaa ja antaa kyseisen artiklan mukaisesti raportti havainnoistaan ja suosituksistaan asian ratkaisemiseksi”.

7. Asiantuntijapaneelin olisi tässä pöytäkirjassa tarkoitettuihin voimassa oleviin kansainvälisiin sopimuksiin, suosituksiin tai periaatteisiin liittyvissä asioissa tarvittaessa pyydettävä tietoja asiaankuuluvilta järjestöiltä tai elimiltä. Kaikki tällaiset tiedot on toimitettava osapuolille, jotta nämä voivat esittää huomautuksensa.

8. Asiantuntijapaneelin on tulkittava tämän pöytäkirjan määräyksiä yleisen kansainvälisen oikeuden tavanomaisten tulkintasääntöjen, myös valtiosopimusoikeutta koskevassa vuonna 1969 tehdyssä Wienin yleissopimuksessa määrättyjen tulkintasääntöjen mukaisesti.

9. Asiantuntijapaneeli antaa osapuolille väliraportin ja loppuraportin, joissa esitetään tosiseikkoja koskevat havainnot, asiaa koskevien määräysten sovellettavuus ja niiden perustelut sekä paneelin päätelmät ja suositukset.

10. Asiantuntijapaneeli antaa väliraporttinsa osapuolille 100 päivän kuluessa asiantuntijapaneelin asettamispäivästä. Jos asiantuntijapaneeli katsoo, että kyseistä määräaika ei pystytä noudattamaan, sen puheenjohtajan on ilmoitettava asiasta kirjallisesti osapuolille ja mainittava syyt viivästykseen sekä päivä, jona asiantuntijapaneeli aikoo antaa väliraporttinsa. Osapuolet voivat yhteisellä sopimuksella pidentää tässä kohdassa mainittuja määräaikoja.
11. Kumpikin osapuoli voi toimittaa asiantuntijapaneelille 25 päivän kuluessa väliraportin antamisesta perustellun pyynnön tarkastella uudelleen tiettyjä väliraportin kohtia. Osapuoli voi tehdä huomautuksia toisen osapuolen pyynnöstä 15 päivän kuluessa kyseisen pyynnön toimittamisesta.
12. Tarkasteltuaan kyseisiä huomautuksia asiantuntijapaneeli laatii loppuraportin. Jos tämän artiklan 11 kohdassa tarkoitettua pyyntöä ei esitetä kyseisessä kohdassa tarkoitetussa määräajassa, väliraportista tulee asiantuntijapaneelin loppuraportti.
13. Asiantuntijapaneeli antaa osapuolille loppuraporttinsa 175 päivän kuluessa asiantuntijapaneelin asettamispäivästä. Jos asiantuntijapaneeli katsoo, että kyseistä määräaika ei pystytä noudattamaan, sen puheenjohtajan on ilmoitettava asiasta kirjallisesti osapuolille ja mainittava syyt viivästykseen sekä päivä, jona asiantuntijapaneeli aikoo antaa loppuraporttinsa. Osapuolet voivat yhteisellä sopimuksella pidentää tässä kohdassa mainittuja määräaikoja.
14. Loppuraportissa on tarkasteltava osapuolten mahdollisia kirjallisia pyyntöjä, jotka koskevat väliraporttia, ja siinä on selkeästi käsiteltävä osapuolten tekemiä huomautuksia.
15. Osapuolten on asetettava loppuraportti julkisesti saataville 15 päivän kuluessa siitä, kun asiantuntijapaneeli on toimittanut sen osapuolille.

16. Jos asiantuntijapaneeli toteaa loppuraportissa, että vastauksen antava osapuoli ei ole noudattanut tämän pöytäkirjan mukaisia velvoitteitaan, osapuolet keskustelevat toteutettavista asianmukaisista toimenpiteistä ottaen huomioon asiantuntijapaneelin raportin ja suositukset. Vastauksen antavan osapuolen on ilmoitettava tämän sopimuksen 40.6 artiklassa tarkoitetulle sisäiselle neuvoa-antavalle ryhmälleen ja toiselle osapuolelle toteutettavia toimenpiteitä koskevista päätöksistään viimeistään kolmen kuukauden kuluttua siitä, kun loppuraportti on asetettu julkisesti saataville tämän artiklan 15 kohdan nojalla.

17. Kaupan ja investointien alan korruption torjunnan alakomitea valvoo asiantuntijapaneelin raportin ja sen suositusten seuranta. Tämän sopimuksen 40.6 artiklassa tarkoitetut sisäiset neuvoa-antavat ryhmät voivat esittää asiaa koskevia huomautuksia kaupan ja investointien alan korruption torjunnan alakomitealle.

19 ARTIKLA

Kaupan ja investointien alan korruption torjunnan alakomitea

1. Tämän sopimuksen 8.8 artiklan 1 kohdan nojalla perustettu kaupan ja investointien alan korruption torjunnan alakomitea, jäljempänä 'alakomitea', koostuu kummankin osapuolen edustajista ottaen huomioon kussakin istunnossa käsiteltävät kysymykset. Chilen edustajat ovat ulkoministeriön alaisen kansainvälisten taloussuhteiden sihteeristön tai sen seuraajan virkamiehiä.

2. Alakomitean tehtävänä on

- a) helpottaa ja valvoa tämän pöytäkirjan tosiasiallista täytäntöönpanoa ja keskustella sen täytäntöönpanossa mahdollisesti ilmenevistä vaikeuksista;
- b) edistää osapuolten yhteistyötä tämän pöytäkirjan soveltamisalaan kuuluvissa asioissa sekä tietojen vaihtoa tämän pöytäkirjan soveltamisalaan kuuluvien asioiden kehityksestä valtiosta riippumattomilla, alueellisilla ja monenvälisillä foorumeilla;
- c) antaa suosituksia sekakomitealle;
- d) tarkastella kaikkia muita tähän pöytäkirjaan liittyviä seikkoja osapuolten niin sopiessa.

3. Kumpikin osapuoli nimeää hallinnostaan yhteyspisteen helpottamaan osapuolten välistä yhteydenpitoa ja koordinointia tämän pöytäkirjan täytäntöönpanoon liittyvissä asioissa ja ilmoittaa toiselle osapuolelle tämän yhteyspisteen yhteystiedot. Osapuolet ilmoittavat toisilleen viipymättä kaikista kyseisten yhteystietojen muutoksista.

EUROOPAN UNIONIN
JA SEN JÄSENVALTIOIDEN
SEKÄ CHILEN TASAVALLAN
VÄLISEN LAAJENNETUN PUITESOPIMUKSEN PÖYTÄKIRJA KESKINÄISESTÄ
HALLINNOLLISESTA AVUNANNOSTA TULLIASIOISSA

1 ARTIKLA

Määritelmät

Tässä pöytäkirjassa tarkoitetaan:

- a) 'pyynnön esittävällä viranomaisella' tai 'pyynnön esittäneellä viranomaisella' toimivaltaista hallintoviranomaista, jonka osapuoli on nimennyt kyseiseen tarkoitukseen ja joka pyytää apua tämän pöytäkirjan perusteella;
- b) 'tullilainsäädännöllä' osapuolen alueella sovellettavia lakeja tai määräyksiä, jotka koskevat tavaroiden tuontia, vientiä, kauttakuljetusta ja asettamista mihin tahansa tullimenettelyyn, mukaan lukien kielto-, rajoitus- ja valvontatoimenpiteet;
- c) 'tiedoilla' tietoja, asiakirjoja, kuvia, kertomuksia, tiedonantoja tai oikeaksi todistettuja jäljennöksiä missä tahansa muodossa, myös sähköisessä muodossa, riippumatta siitä, onko niitä käsitelty tai analysoitu;
- d) 'tullilainsäädännön vastaisella toimella' mitä tahansa tullilainsäädännön rikkomista tai yritystä rikkoa kyseistä lainsäädäntöä; ja

- e) 'pyynnön vastaanottavalla viranomaisella'tai 'pyynnön vastaanottaneella viranomaisella'
toimivaltaista hallintoviranomaista, jonka osapuoli on nimennyt kyseiseen tarkoitukseen ja
joka vastaanottaa avunantoa koskevan pyynnön tämän pöytäkirjan perusteella.

2 ARTIKLA

Soveltamisala

1. Osapuolet antavat toisilleen apua toimivaltaansa kuuluvilla aloilla ja tässä pöytäkirjassa määrättyjen tapojen ja edellytysten mukaisesti varmistaakseen erityisesti tullilainsäädäntöä rikkovia toimia ehkäisemällä, tutkimalla ja torjumalla, että kyseistä lainsäädäntöä sovelletaan oikein.
2. Tämän pöytäkirjan mukainen avunanto tulliasioissa koskee sitä osapuolen hallintoviranomaista, jolla on toimivalta soveltaa tätä pöytäkirjaa. Kyseinen avunanto ei rajoita rikosasioissa annettavaa keskinäistä avunantoa koskevien sääntöjen soveltamista, eivätkä sen piiriin kuulu sellaiset tiedot, jotka on saatu oikeusviranomaisen pyynnöstä käytettyjen valtuuksien perusteella, elleivät kyseiset viranomaiset ole ennakolta hyväksyneet tällaisten tietojen luovuttamista.
3. Tämän pöytäkirjan soveltamisalaan ei kuulu tullien, verojen ja sakkojen kantamisessa annettava apu.

3 ARTIKLA

Pyynnöstä tapahtuva avunanto

1. Pyynnön vastaanottanut viranomainen toimittaa pyynnön esittäneelle viranomaiselle tämän pyynnöstä kaikki tarvittavat tiedot, jotta tämä voi varmistaa, että tullilainsäädäntöä sovelletaan oikein, mukaan lukien tiedot havaituista tai suunnitelluista toimista, jotka ovat tai saattaisivat olla tullilainsäädännön vastaisia.
2. Pyynnön vastaanottaneen viranomaisen on ilmoitettava pyynnön esittäneelle viranomaiselle tämän pyynnöstä,
 - a) onko osapuolen alueelta viedyt tavarat tuotu asianmukaisesti toisen osapuolen alueelle; tarvittaessa yksilöidään tavaroihin sovellettu tullimenettely;
 - b) onko osapuolen alueelle tuodut tavarat viety asianmukaisesti toisen osapuolen alueelta; tarvittaessa yksilöidään tavaroihin sovellettu tullimenettely.
3. Pyynnön vastaanottanut viranomainen toteuttaa pyynnön esittäneen viranomaisen pyynnöstä lakiansa ja määräystensä mukaisesti tarvittavat toimenpiteet varmistaakseen, että erityinen valvonta kohdistetaan
 - a) luonnollisiin henkilöihin tai oikeushenkilöihin, joiden perustellusti uskotaan osallistuvan tai osallistuneen tullilainsäädännön vastaisiin toimiin;
 - b) tavaroihin, jotka kuljetetaan tai voidaan kuljettaa siten, että on perusteltua uskoa, että ne on tarkoitettu käytettäväksi tullilainsäädännön vastaisissa toimissa;

- c) paikkoihin, joihin tavaroita on koottu tai voidaan koota varastoitaviksi siten, että on perusteltua uskoa, että tavarat on tarkoitettu käytettäväksi tullilainsäädännön vastaisissa toimissa; ja
- d) kuljetusvälineisiin, joita käytetään tai voidaan käyttää siten, että on perusteltua uskoa, että ne on tarkoitettu käytettäväksi tullilainsäädännön vastaisissa toimissa.

4 ARTIKLA

Oma-aloitteinen avunanto

Jos osapuolet katsovat sen tarpeelliseksi tullilainsäädännön moitteettoman soveltamisen kannalta, ne antavat omasta aloitteestaan toisilleen apua lakiensa ja määräystensä mukaisesti toimittamalla tietoja toteutetuista, suunnitelluista tai meneillään olevista toimista, jotka ovat tai vaikuttavat olevan tullilainsäädännön vastaisia ja joilla voi olla merkitystä toiselle osapuolelle. Erityisesti on annettava seuraavat tiedot:

- a) henkilöt, tavarat ja kuljetusvälineet; ja
- b) tullilainsäädännön rikkomisissa käytettävät uudet keinot tai menetelmät.

5 ARTIKLA

Avunpyyntöjen muoto ja sisältö

1. Tämän pöytäkirjan mukaiset pyynnöt on esitettävä kirjallisesti joko painettuna tai sähköisessä muodossa. Pyyntöön on liitettävä asiakirjat, jotka katsotaan tarpeellisiksi sen täyttämiseksi. Pyyntöön vastaanottava viranomainen voi kiireellisessä tapauksessa hyväksyä myös suullisia pyyntöjä, jotka pyynnön esittävän viranomaisen on vahvistettava viipymättä kirjallisesti.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetuissa pyynnöissä on oltava seuraavat tiedot:
 - a) pyynnön esittävä viranomainen ja pyynnön esittävä virkamies;
 - b) pyydetty tiedot ja avunantotapa;
 - c) pyynnön tarkoitus ja syy;
 - d) asiaan liittyvät lait, määräykset ja muut oikeudelliset seikat;
 - e) mahdollisimman tarkat ja laajat tiedot tutkimuksen kohteena olevista luonnollisista henkilöistä tai oikeushenkilöistä;
 - f) yhteenveto asiaankuuluvista tosiseikoista ja jo tehdyistä tutkimuksista; ja
 - g) muut saatavilla olevat tiedot, joiden avulla pyynnön vastaanottava viranomainen voi noudattaa pyyntöä.

3. Pyynnöt on esitettävä pyynnön vastaanottavan viranomaisen virallisella kielellä tai kyseisen viranomaisen hyväksymällä kielellä, ja englanti on aina hyväksyttävä kieli. Tämä vaatimus ei koske 1 kohdassa tarkoitettuun pyyntöön liitettyjä asiakirjoja.

4. Jos pyyntö ei täytä 1–3 kohdassa määrättyjä muotovaatimuksia, pyynnön vastaanottanut viranomainen voi vaatia pyynnön korjaamista tai täydentämistä; sitä ennen voidaan kuitenkin määrätä toteutettaviksi varotoimenpiteitä.

6 ARTIKLA

Pyyntöjen täyttäminen

1. Pyyntön vastaanottava viranomainen toimii toimivaltansa ja käytettävissä olevien voimavarojensa mukaisesti avunantopyynnön täyttämiseksi samalla tavoin kuin se toimisi omaan lukuunsa tai saman osapuolen muun viranomaisen pyynnöstä antamalla jo käytössään olevat tiedot ja tekemällä tai teettämällä asianmukaisia tutkimuksia. Jos pyynnön vastaanottava viranomainen esittää pyynnön muulle viranomaiselle, koska ei voi toimia yksin, tätä kohtaa sovelletaan myös kyseiseen muuhun viranomaiseen.

2. Avunpyynnöt täytetään pyynnön vastaanottavan osapuolen lainsäädännön ja määräysten mukaisesti.

3. Pyyntön vastaanottava viranomainen lähettää vastauksen avunantopyyntöön kahden kuukauden kuluessa sen vastaanottamisesta. Jos pyynnön vastaanottava viranomainen ei pysty noudattamaan avunantopyyntöä kyseisen määräajan kuluessa, se ilmoittaa asiasta pyynnön esittäneelle viranomaiselle ja mainitsee, milloin se ennakoi voivansa noudattaa pyyntöä.

7 ARTIKLA

Ilmoitettavien tietojen muoto

1. Pyynnön vastaanottaneen viranomaisen on toimitettava tutkimusten tulokset pyynnön esittäneelle viranomaiselle kirjallisesti ja liitettävä mukaan asiaankuuluvat asiakirjat, asiakirjojen oikeaksi todistetut jäljennökset tai muu aineisto. Kyseiset tiedot voidaan toimittaa sähköisessä muodossa.
2. Alkuperäiset asiakirjat on toimitettava kunkin osapuolen oikeudellisten rajoitusten mukaisesti ja ainoastaan pyynnön esittäneen viranomaisen pyynnöstä tapauksissa, joissa oikeaksi todistetut jäljennökset eivät riitä. Pynnön esittäneen viranomaisen on palautettava kyseiset alkuperäiset asiakirjat mahdollisimman pian.
3. Sovellettaessa 2 kohtaa pyynnön vastaanottavan viranomaisen on toimitettava pyynnön esittäneelle viranomaiselle kaikki tiedot, jotka liittyvät sen alueella toimivien virallisten elinten tavarailmoituksen tueksi antamien tai vahvistamien asiakirjojen aitouteen.

8 ARTIKLA

Osapuolen virkamiesten läsnäolo toisen osapuolen alueella

1. Osapuolen asianmukaisesti valtuutetut virkamiehet voivat toisen osapuolen suostumuksella ja sen määräämin edellytyksin saada pyynnön vastaanottavalta viranomaiselta tai 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulta muulta asianomaiselta viranomaiselta näiden toimipaikassa tietoja, jotka koskevat tullilainsäädäntöä tosiasiallisesti tai mahdollisesti rikkovia toimia ja joita pyynnön esittävä viranomainen tarvitsee tämän pöytäkirjan soveltamiseksi.

2. Osapuolen asianmukaisesti valtuutetut virkamiehet voivat toisen osapuolen suostumuksella ja sen määräämin edellytyksin olla läsnä kyseisen toisen osapuolen alueella suoritettavissa tutkimuksissa.

3. Osapuolen asianmukaisesti valtuutettujen virkamiesten läsnäolo toisen osapuolen alueella rajoittuu yksinomaan neuvoa-antavaan tehtävään, jonka suorittamisen aikana kyseisiä asianmukaisesti valtuutettuja virkamiehiä koskee seuraava:

- a) heidän on pystyttävä milloin tahansa esittämään todisteet virallisesta tehtävästään;
- b) he eivät saa käyttää virkapukua eivätkä kantaa aseita; ja
- c) he nauttivat samaa suojaa kuin toisen osapuolen virkamiehet tämän osapuolen lakien ja määräysten mukaisesti.

9 ARTIKLA

Tiedoksiannot

1. Pyynnön vastaanottaneen viranomaisen on toteutettava pyynnön esittäneen viranomaisen pyynnöstä sovellettavien lakien ja määräystensä mukaisesti kaikki tarvittavat toimenpiteet sellaisten asiakirjojen toimittamiseksi tai sellaisista pyynnön esittävän viranomaisen päätöksistä ilmoittamiseksi, jotka kuuluvat tämän pöytäkirjan soveltamisalaan, pyynnön vastaanottavan viranomaisen alueella asuvalle tai sinne sijoittautuneelle vastaanottajalle.

2. Tällaiset asiakirjojen toimittamista tai päätöksistä ilmoittamista koskevat pyynnöt on esitettävä kirjallisesti pyynnön vastaanottavan viranomaisen virallisella kielellä tai jollakin sen hyväksymällä kielellä.

10 ARTIKLA

Automaattinen tietojenvaihto

1. Osapuolet voivat 15 artiklan mukaisella keskinäisellä järjestelyllä
 - a) vaihtaa automaattisesti kaikkia tämän pöytäkirjan soveltamisalaan kuuluvia tietoja; ja
 - b) vaihtaa etukäteen tietoja lähetysten saapumisesta toisen osapuolen alueelle.
2. Osapuolet ottavat käyttöön järjestelyjä, jotka koskevat sitä, minkä tyyppisiä tietoja ne haluavat vaihtaa, sekä tietojen toimittamismuotoa ja -tiheyttä 1 kohdan a ja b alakohdan mukaisen tietojenvaihdon toteuttamiseksi.

11 ARTIKLA

Poikkeukset avunantovelvollisuudesta

1. Avunannosta voidaan kieltäytyä tai sen antamiselle voidaan asettaa edellytyksiä tai vaatimuksia, jos osapuoli katsoo, että tämän pöytäkirjan mukainen avunanto
 - a) todennäköisesti loukkaisi Chilen tai sellaisen jäsenvaltion itsemääräämisoikeutta, jolta on pyydetty apua tämän pöytäkirjan mukaisesti;

b) todennäköisesti uhkaisi yleistä järjestystä, turvallisuutta tai muita keskeisiä etuja erityisesti 12 artiklan 5 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa; tai

c) loukkaisi teollisia taikka liike- tai ammattisalaisuuksia.

2. Pyynnön vastaanottava viranomainen voi lykätä avunantoa sillä perusteella, että avunanto häiritsee meneillään olevia tutkimuksia, syytetoimia tai menettelyjä. Tällaisessa tapauksessa pyynnön vastaanottavan viranomaisen on neuvoteltava pyynnön esittävän viranomaisen kanssa määrittääkseen, voidaanko apua antaa pyynnön vastaanottavan viranomaisen mahdollisesti vaatimia ehtoja tai edellytyksiä noudattaen.

3. Jos pyynnön esittävä viranomainen pyytää apua, jota se ei itse voisi pyydettyäessä antaa, se huomauttaa tästä seikasta pyynnössään. Tällaisen pyynnön täyttäminen on pyynnön vastaanottaneen viranomaisen harkinnan varassa.

4. Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa pyynnön vastaanottaneen viranomaisen on ilmoitettava päätöksestään ja sen perusteluista pyynnön esittäneelle viranomaiselle viipymättä.

12 ARTIKLA

Tietojenvaihto ja salassapito

1. Tämän pöytäkirjan nojalla saatuja tietoja saa käyttää ainoastaan tämän pöytäkirjan tarkoituksiin.

2. Tämän pöytäkirjan mukaisesti saatujen tietojen käytön tullilainsäädännön vastaisia toimia koskevissa hallinto- tai oikeudenkäyntimenettelyissä katsotaan olevan tämän pöytäkirjan mukaista. Tästä syystä osapuolet voivat käyttää tämän pöytäkirjan määräysten mukaisesti saatuja tietoja ja tutkittuja asiakirjoja näyttönä todistusasiakirjoissa, kertomuksissa ja lausunnoissa sekä oikeudelle esitettyjen kanteiden ja syytteiden yhteydessä. Pyynnön vastaanottanut viranomainen voi vaatia, että tietojen toimittamisen tai asiakirjoihin tutustumisen edellytyksenä on, että sille ilmoitetaan tällaisesta tietojen käytöstä.
3. Jos osapuoli haluaa käyttää tällaisia tietoja muihin tarkoituksiin, sen on hankittava tiedot toimittaneelta tulliviranomaiselta kirjallinen ennakkosuostumus. Tällaisessa tietojen käytössä on noudatettava kyseisen viranomaisen asettamia rajoituksia.
4. Tämän pöytäkirjan mukaisesti missä tahansa muodossa annetut tiedot ovat luottamuksellisia tai rajoitettuun käyttöön tarkoitettuja kummankin osapuolen osalta sovellettavien lakien ja määräysten mukaisesti. Kyseisiä tietoja koskee salassapitovelvollisuus, ja niihin sovelletaan pyynnön vastaanottaneen osapuolen asiaa koskevissa laeissa ja määräyksissä samanlaisille tiedoille myönnettyä suojaa. Osapuolet toimittavat toisilleen tiedot sovellettavista laeistaan ja määräyksistään.
5. Henkilötietoja voidaan siirtää ainoastaan tiedot toimittavan osapuolen tietosuojasääntöjen mukaisesti. Kumpikin osapuoli ilmoittaa toiselle osapuolelle asiaa koskevasta tietosuojasäännöistään ja pyrkii tarvittaessa parhaansa mukaan sopimaan lisäsuojasta.

13 ARTIKLA

Asiantuntijat ja todistajat

Pyynnön vastaanottanut viranomainen voi valtuuttaa edustajiaan esiintymään heille annetun valtuutuksen rajoissa asiantuntijana tai todistajana oikeudenkäynti- tai hallintomenettelyissä, jotka koskevat tässä pöytäkirjassa tarkoitettuja aloja, ja esittämään sellaisia esineitä, asiakirjoja tai niiden oikeaksi todistettuja jäljennöksiä, jotka voivat olla menettelyn kannalta tarpeellisia. Todistamis- tai kuulemispyynnössä on ilmoitettava selkeästi, minkä oikeus- tai hallintoviranomaisen edessä, missä asiassa ja missä asemassa tai ominaisuudessa edustajaa kuullaan.

14 ARTIKLA

Avunannosta aiheutuneet kustannukset

1. Osapuolet eivät vaadi toisiltaan korvausta tämän pöytäkirjan täytäntöönpanosta aiheutuneista kustannuksista.
2. Asiantuntijoille, todistajille, tulkeille ja kääntäjille, jotka eivät ole julkishallinnon palveluksessa, maksettavista kuluista ja korvauksista vastaa tapauksen mukaan pyynnön esittävä sopimuspuoli.
3. Jos pyyntöön vastaamisesta aiheutuu poikkeuksellisia menoja, osapuolten on määritettävä ehdot, joiden mukaisesti pyyntö on täytettävä, sekä tapa, jolla tällaiset kustannukset korvataan.

15 ARTIKLA

Täytäntöönpano

1. Tämän pöytäkirjan täytäntöönpano annetaan Chilen tulliviranomaisten sekä Euroopan komission toimivaltaisten yksiköiden ja jäsenvaltioiden tulliviranomaisten tehtäväksi soveltuvien osin. Kyseiset viranomaiset ja yksiköt päättävät kaikista tämän pöytäkirjan täytäntöönpanossa tarvittavista käytännön toimenpiteistä ja järjestelyistä ja ottavat huomioon sovellettavat lait ja määräykset ja erityisesti ne, jotka koskevat tietosuojaa.
2. Kumpikin osapuoli ilmoittaa toiselle osapuolelle yksityiskohtaisista täytäntöönpanotoimenpiteistä, jotka se toteuttaa tämän pöytäkirjan määräysten mukaisesti, erityisesti niiden asianmukaisesti valtuutettujen yksiköiden ja virkamiesten osalta, jotka on nimetty toimivaltaisiksi lähettämään ja vastaanottamaan tässä pöytäkirjassa määrättyjä tiedonantoja.
3. EU-osapuolessa tämän pöytäkirjan määräykset eivät vaikuta tämän pöytäkirjan perusteella saatujen tietojen toimittamiseen Euroopan komission toimivaltaisten yksikköjen ja jäsenvaltioiden tulliviranomaisten välillä.

16 ARTIKLA

Muut sopimukset

Tämän pöytäkirjan määräykset ovat ensisijaisia yksittäisten jäsenvaltioiden ja Chilen välillä tehtyjen tai mahdollisesti tehtävien, keskinäistä hallinnollista avunantoa tulliasioissa koskevien kahdenvälisen sopimusten määräyksiin nähden siltä osin kuin tällaisen sopimuksen määräykset ovat ristiriidassa tämän pöytäkirjan määräysten kanssa.

17 ARTIKLA

Neuvottelut

Osapuolet pyrkivät tarvittaessa ratkaisemaan kaikki tämän pöytäkirjan tulkintaa ja täytäntöönpanoa koskevat kysymykset neuvottelemalla tämän sopimuksen 8.8 artiklan 1 alakohdan nojalla perustetussa tullin, kaupan helpottamisen ja alkuperäsääntöjen alakomiteassa.

EUROOPAN UNIONIN
JA SEN JÄSENVALTIOIDEN
SEKÄ CHILEN TASAVALLAN VÄLISEEN
LAAJENNETTUUN PUITESOPIMUKSEEN SISÄLTÜVIEN
INVESTOINTISUOJAA KOSKEVIEN
MÄÄRÄYSTEN YHTEINEN TULKINTASELITYS

Euroopan unioni ja sen jäsenvaltiot sekä Chile antavat seuraavan yhteisen tulkintaselityksen laajennettuun puitesopimukseen sisältyvistä investointisuoja koskevista määräyksistä.

Ottaen huomioon Pariisissa 12 päivänä joulukuuta 2015 hyväksytyn ilmastomuutosta koskevan Yhdistyneiden Kansakuntien puitesopimuksen nojalla hyväksytyn Pariisin ilmastopöimöksen, jäljempänä 'Pariisin sopimus', mukaiset sitoumuksensa osapuolet vahvistavat, että niiden investoijien olisi oltava varautuneita siihen, että osapuolet toteuttavat toimenpiteitä, jotka on suunniteltu ja joita sovelletaan ilmastomuutoksen torjumiseksi tai sen nykyisten tai tulevien seurausten käsittelemiseksi ilmastomuutoksen hillitsemisen, siihen sopeutumisen, sen hyvittämisen, kompensoinnin tai muiden toimenpiteiden avulla.

Tulkitessaan laajennetun puitesopimuksen investointisuoja koskevia määräyksiä 17.34 artiklan nojalla perustetun tuomioistuimen ja 17.35 artiklan nojalla perustetun muutoksenhakutuomioistuimen olisi otettava asianmukaisesti huomioon Pariisin sopimuksen mukaiset osapuolten sitoumukset ja niiden ilmastoneutraaliustavoitteet.

Näin ollen osapuolet vahvistavat yhteisymmärryksensä siitä, että kyseinen tuomioistuin tai muutoksenhakutuomioistuin tulkitsee ja soveltaa laajennettuun puitesopimukseen sisältyviä investointisuoja koskevia määräyksiä ottaen asianmukaisesti huomioon Pariisin sopimuksen mukaiset osapuolten sitoumukset ja niiden ilmastoneutraaliustavoitteet ja siten, että osapuolet voivat jatkaa ilmastomuutoksen hillitsemistä ja siihen sopeutumista koskevia politiikkatoimiaan.

EUROOPAN UNIONIN
JA SEN JÄSENVALTIOIDEN
SEKÄ CHILEN TASAVALLAN VÄLISEEN
LAAJENNETTUUN PUITESOPIMUKSEEN SISÄLTYVIEN
KAUPPAA JA KESTÄVÄÄ KEHITYSTÄ KOSKEVIEN
MÄÄRÄYSTEN YHTEINEN JULKILAUSUMA

Osapuolet, jotka

MUISTUTTAVAT yhteisistä arvoistaan ja osapuolia yhdistävistä vahvoista kulttuurisista, poliittisista, taloudellisista ja yhteistyösiteistä,

PALAUTTAVAT MIELEEN sitoumuksensa nykyaikaistaa ja korvata Brysselissä 18 päivänä marraskuuta 2002 allekirjoitettu Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Chilen tasavallan välisestä assosiaatiosta tehty sopimus, jotta otetaan huomioon uudet poliittiset ja taloudelliset realiteetit,

VAHVISTAVAT sitoumuksensa lujittaa yhteistyötä yhteistä etua koskevissa kahdenvälisissä, alueellisissa ja maailmanlaajuisissa kysymyksissä;

Ovat VAKUUTTUNEITA siitä, että Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Chilen tasavallan välinen laajennettu puitesopimus, jäljempänä 'laajennettu puitesopimus', ja Euroopan unionin ja Chilen tasavallan välinenväliaikainen kauppasopimus, jäljempänä väliaikainen kauppasopimus', hyödyttävät molempia osapuolia talouden covid-19-kriisistä elpymisen vauhdittamisessa, kasvun luomisessa lisääntyneen epävakauden leimaamassa geopoliittisessa tilanteessa ja osapuolten välisten siteiden lujittamisessa,

PYRKIVÄT PÄÄTTÄVÄISESTI varmistamaan, että laajennetulla puitesopimuksella edistetään kestävyttä siten, että talouskasvu yhdistyy ihmisarvoisen työn, ilmaston ja ympäristön suojeluun ja että tässä yhteydessä noudatetaan kaikilta osin osapuolten yhteisiä arvoja ja painopisteitä, mukaan lukien vihreän siirtymän tukeminen ja vastuullisten ja kestävien arvoketjujen edistäminen, ja

TUNNUSTAVAT, että kansalaisyhteiskunnan osallistaminen laajennetun puitesopimuksen täytäntöönpanoon on olennaisen tärkeää, jotta haasteet, mahdollisuudet ja painopisteet voidaan yksilöidä ajoissa ja jotta sovittuja toimia voidaan seurata,

ilmaisevat yhteisen aikomuksensa tehdä laajennettu puitesopimus nopeasti ja tehdä sen jälkeen yhteistyötä sen kestävyysnäkökohtien täytäntöönpanemiseksi seuraavien näkökohtien pohjalta:

1. Kun kyseessä on yhteinen tavoite edistää korkeatasoista työsuojelua ja ihmisarvoisen työn tarjoamista kaikille, osapuolet korostavat olevansa sitoutuneita noudattamaan kansainvälisesti tunnustettuja työelämän perusnormeja, edistämään niitä ja panemaan ne tehokkaasti täytäntöön, sellaisina kuin ne on määritelty Kansainvälisen työjärjestön (ILO) keskeisissä yleissopimuksissa. Tässä yhteydessä osapuolet suhtautuvat myönteisesti ILO:n päätökseen lisätä turvallisen ja terveellisen työympäristön periaate työelämän perusperiaatteisiin ja -oikeuksiin ja kehittää vastaavasti ILO:n yleissopimuksia, jotka osapuolet pyrkivät ratifioimaan tarpeen mukaan.
2. Kun kyseessä on ilmastonmuutoksen kiireelliseen uhkaan vastaamista koskeva osapuolten yhteinen tavoite, osapuolet korostavat sitoumustaan panna tehokkaasti täytäntöön ilmastonmuutosta koskeva Yhdistyneiden kansakuntien puitesopimus ja sen nojalla hyväksytty Pariisin sopimus, mukaan lukien kansallisesti määriteltyä panostaan koskevat sitoumuksensa.

3. Kun kyseessä on ympäristön suojelua ja säilyttämistä sekä luonnonvarojen kestävää hoitoa koskeva osapuolten yhteinen tavoite, osapuolet korostavat sitoumustaan panna tehokkaasti täytäntöön monenväliset ympäristösopimukset ja pöytäkirjat, joiden osapuolia ne ovat, mukaan lukien biologista monimuotoisuutta koskeva yleissopimus.

Osapuolet toteavat, että niiden yhteinen tavoite lisätä kansalaisyhteiskunnan osallistamista ja vaihtaa säännöllisesti näkemyksiä omien sisäisten neuvoa-antavien ryhmiensä kanssa, myös asiaankuuluvista teknisen avun hankkeista, käsittää laajennetun puitesopimuksen kauppaa ja kestävyttä koskevat näkökohdat. Osapuolet korostavat sitoutumistaan sisäisten neuvoa-antavien ryhmiensä välisen vuorovaikutuksen edistämiseen ja helpottamiseen asianmukaisiksi katsomillaan tavoilla, mukaan lukien säännölliset kokoukset. Osapuolet ilmaisevat aikomuksensa tukea sisäisiä neuvoa-antavia ryhmiään kansallisen lainsäädäntönsä ja toimintapolitiikkojensa mukaisesti.

Laajennetun puitesopimuksen kauppaa ja kestävää kehitystä koskevan 33 luvun, jäljempänä 'kauppaa ja kestävää kehitystä koskeva luku', täytäntöönpanon osalta osapuolet pyrkivät keskittymään yhteisesti määriteltyihin kestävä kehityksen painopisteisiin. Osapuolet pyytävät kansalaisyhteiskunnan näkemyksiä ja osallistumista kyseisen luvun täytäntöönpanoon liittyvissä asioissa, mukaan lukien osapuolten tekemien sitoumusten seuranta.

Osapuolet ovat tyytyväisiä siihen, että Euroopan unioni ja Chile aloittavat väliaikaisen kauppasopimuksen tultua voimaan kyseisen sopimuksen kauppaa ja kestävää kehitystä koskevien näkökohtien virallisen uudelleentarkasteluprosessin kyseisen sopimuksen 26.23 artiklan mukaisesti, jotta voidaan tarvittaessa harkita sellaisten lisämääräysten sisällyttämistä, joita Euroopan unioni tai Chile voi pitää merkityksellisinä, myös oman sisäpoliittisen kehityksensä ja viimeaikaisten kansainvälisten sopimuskäytäntöjensä yhteydessä osapuolten harkinnan mukaan. Tällaiset lisämääräykset voivat liittyä erityisesti kauppaa ja kestävää kehitystä koskevan luvun täytäntöönpanomekanismin tehostamiseen, mukaan lukien mahdollisuus soveltaa noudattamista koskevaa vaihetta, ja asiaankuuluviin vastatoimiin viimeisenä keinona.

Osapuolet ottavat huomioon, että Euroopan unioni ja Chile harkitsevat myös mahdollisuutta sisällyttää Pariisin sopimus väliaikaisen kauppasopimuksen olennaiseksi osaksi, sanotun kuitenkin rajoittamatta uudelleentarkastelun tuloksia.

Osapuolet palauttavat mieleen, että Euroopan unioni ja Chile pyrkivät saattamaan väliaikaisen kauppasopimuksen mukaisen uudelleentarkasteluprosessin päätökseen 12 kuukauden kuluessa ja ottamaan huomioon kaikki uudelleentarkasteluprosessin sovitut tulokset muuttamalla väliaikaista kauppasopimusta sen 33.9 artiklan mukaisesti. Osapuolet pyrkivät myös sisällyttämään väliaikaisen kauppasopimuksen mukaisen uudelleentarkasteluprosessin sovitut tulokset laajennettuun puitesopimukseen muuttamalla laajennettua puitesopimusta sen 41.6 artiklan mukaisesti.